

Årsredovisning 2022

Polismyndighetens årsredovisning 2022

Utgivare: Polismyndigheten
Produktion: Kommunikationsavdelningen
Dnr: A084.384/2022
Saknr: 978
Grafisk form: Blomquist Communication AB
Foto: Polismyndigheten

Årsredovisning 2022

Rikspolischefen har ordet.....	7	Den brottsutredande verksamheten.....	48
Polismyndighetens uppdrag och organisation.....	9	Redovisning av verksamhetsresultat – utredning och lagföring.....	48
Polismyndighetens uppdrag.....	9	Brott mot särskilt utsatta grupper.....	61
Polismyndighetens organisation.....	9	Polismyndighetens arbete för att öka effektiviteten och förstärka förmågan i brottsutredningsverksamheten.....	67
Polismyndighetens arbete.....	10	Polismyndighetens arbete mot skjutningar, sprängningar och annan grov brottslighet.....	70
Resultatredovisning.....	13	Forensisk verksamhet.....	74
Årsredovisningens disposition.....	13	Stärkt hantering av finansiell information.....	77
Bedömning av resultat.....	13	Information till brottsutsatta.....	77
Så här har vi bedömt resultaten.....	13	Registrering av uppgifter om brott.....	79
Sammanfattning av Polismyndighetens resultat.....	14	Utvecklad teknisk förmåga.....	81
Förtroende för Polismyndigheten.....	16	Kartläggning av kriminella nätverk.....	82
Fortsatt högt förtroende för polisen och rättsväsendet.....	16	Hemliga tvångsmedel.....	87
Ökat förtroende för att utsatta och misstänkta behandlas väl.....	17	Hur har de medel som har tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar använts?.....	87
Åtgärder för att främja ett högt förtroende för myndigheten.....	17	Kostnad för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i utredningsverksamheten.....	88
Den brottsförebyggande verksamheten.....	18	Polismyndighetens serviceverksamhet.....	90
Självrapporterad utsatthet för brott 2022.....	19	Medborgarnas upplevelse av polisens tillgänglighet och bemötande.....	91
Polisiär närvaro i landet.....	20	När medborgaren kontaktar polisen.....	91
Framgångsrikt brottsförebyggande arbete – inriktning och effekter.....	24	Tillstånd enligt ordningslagen.....	96
Utveckling i samverkan.....	26	Vapenärenden enligt vapenlagen.....	97
Arbete mot bedrägeribrott.....	28	Skadeståndsärenden.....	98
Polismyndighetens trafiksäkerhetsarbete.....	29	Kostnad för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i serviceverksamheten (pass).....	99
Den trygghetsskapande verksamheten.....	35	Internationell verksamhet och åtaganden.....	100
Trygghet och oro för brott bland befolkningen.....	35	Fortsatt utveckling av det internationella arbetet.....	100
Polismyndighetens trygghetsskapande arbete.....	36	Svensk polis stöttade freds- och säkerhetsfrämjande insatser med personal.....	102
Polismyndighetens ingripandeverksamhet.....	37	Färre avsättningsytor för svensk polis gjorde att personalbidrag från svensk polis minskade.....	104
Polismyndighetens arbete i utsatta områden.....	43	Internationella utvecklingssamarbeten – en del av det brottsförebyggande arbetet.....	105
Polismyndighetens arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism.....	45	Ökad kompetens för att genomföra EU-rättsakter.....	106
Gränspolisier verksamhet.....	46	Genomförd EU-lagstiftning ger effekt i verksamheten.....	106

Polismyndighetens kompetensförsörjning	108	Noter till resultaträkningen	136
Personalsammansättning	109	Noter till balansräkningen	139
Kompetensbehov och utmaningar	112	Noter till anslagsredovisningen	145
Attrahera och rekrytera rätt kompetens	112	Noter till finansieringsanalysen	147
Flera vägar att bli polis	113	Sammanställning av väsentliga uppgifter	148
En attraktiv arbetsgivare med en enhetlig arbetsgivarpolitik	115	Ledande befattningshavares förmåner samt skattepliktiga ersättningar	150
Kompetensutveckling och lärande	117	Insynsrådet	150
Ett aktivt arbete med kultur och arbetsmiljö	117	Sidouppdrag	151
Jämställdhetsintegrering	119	Intern styrning och kontroll vid Polismyndigheten	153
Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031	120	Processen för intern styrning och kontroll	153
Ekonomi	122	Myndighetens interna miljö	154
Verksamhetens finansiering	122	Att motverka oegentligheter	154
Verksamhetens kostnader	124	Regelefterlevnad	155
Transfereringar och uppbörd	124	Myndighetens arbete med egenkontroller	155
Avgiftsfinansierad verksamhet	124	Polisregioners och avdelningars bedömning av den interna styrningen och kontrollen	156
Finansiell redovisning	127	Brister i myndighetens rekryteringsprocess och resehandlingsprocess	156
Resultaträkning	127	Årsredovisningens undertecknande	159
Balansräkning	128	Bilagor	161
Anslagsredovisning	130		
Finansieringsanalys	133		
Tilläggsupplysningar	134		
Allmänt	134		
Redovisnings- och värderingsprinciper	134		
Övrigt	135		
Undantag från ekonomiamministrativt regelverk	135		

Rikspolischefen har ordet

Under 2022 har säkerhetsläget i Sverige och världen påverkat oss alla. Efter Rysslands invasion av Ukraina försämrades säkerhetsläget i Europa och behovet av att stärka totalförsvaret har blivit tydligt. I höstas utsåg regeringen oss till sektorsansvariga för ordning och säkerhet, där vi tillsammans med andra myndigheter ansvarar för att minska sårbarheten i samhället.

I samband med att pandemins restriktioner lyftes ökade efterfrågan på pass kraftigt. Det uppdämda behovet av nya pass gav upphov till långa väntetider i hela landet. Genom ett intensivt arbete med bland annat förlängda öppettider och fler medarbetare, kunde väntetiderna kortas till mer normala vid årets slut. Även vid polisens telefonnummer 114 14 har väntetiderna stundtals varit långa. Åtgärder vidtas för att stärka även den funktionen.

Under påskhelgen utsattes vi för ett av de mest våldsamma angreppen på polisen i modern tid. Upplopp skedde på flera orter i landet i samband med allmänna sammankomster. I brottsutredningar som följde har vi kunnat identifiera flera av gärningspersonerna och vid slutet av året hade många av dem dömts till fleråriga fängelsestraff. Händelserna har lett till en rad åtgärder för att förbättra säkerheten för poliser och allmänheten.

Den organiserade brottsligheten och alla grova brott den förorsakar; dödligt våld, narkotikahandel, bedrägerier, våldsfärdsbrott och kriminella företag utmanar polisen och samhället. De stora brottsvinsterna ger näring till en växande kriminell ekonomi som på sikt är systemhotande. Brotten resulterar i mycket resurskrävande utredningar och resurserna får ofta tas från utredningar av andra typer av brott.

Ett annat prioriterat område är grova brott mot särskilt utsatta brottsoffer. Tusentals kvinnor och barn utsätts årligen för våld och många kvinnor mördas. Även dessa grova brott är komplexa och kräver stora utredningsresurser. Till det kommer det förebyggande arbetet, som att identifiera potentiella våldverkare och att samordna insatser med andra samhällsaktörer.

Utredningsresultatet utvecklades sammantaget negativt under 2022. Antalet ärenden som redovisades till åklagare minskade. Det beror till stor del på ett minskat ärendeinflöde, men också en minskad andel inledda förundersökningar och en ökad andel nedlagda ärenden efter förundersökning. För att vi ska kunna stärka det trygghetsskapande arbetet samtidigt som vi klarar upp fler brott krävs att vi än mer fokuserar på både grunduppdraget och på de grova våldsbrotten.

Ett fundament för polisens verksamhet är människors förtroende för oss. Förtroendet för polisen ligger på fortsatt hög nivå. Det viktiga arbete som polisens alla medarbetare utför är grunden för det. Jag vill rikta ett stort tack till alla polisanställda för allt gott arbete under året. Vårt engagemang inom polisen och vårt arbete att göra hela Sverige tryggt och säkert är orubbligt.

Anders Thornberg
Rikspolischef

För att vi ska kunna stärka det trygghetsskapande arbetet samtidigt som vi klarar upp fler brott krävs att vi än mer fokuserar på både grunduppdraget och på de grova våldsbrotten.

Polismyndighetens uppdrag och organisation

Polismyndighetens uppdrag

Polismyndighetens uppdrag och mål framgår bland annat av förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten, polislagen (1984:387) och regleringsbrevet för Polismyndigheten.

Av polislagen framgår att Polismyndigheten bland annat har i uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten. Polisen ska övervaka ordningen och ingripa när störningar inträffat, samt utreda och beivra brott.

Enligt Polismyndighetens regleringsbrev för budgetåret 2022 är målet att brottsligheten ska minska och människors trygghet öka. Polismyndigheten ska genom att fullgöra sina uppgifter bidra till en sådan utveckling i hela landet. Vidare ska Polismyndigheten ha allmänhetens förtroende och bidra till ett högt förtroende för rättsväsendet som helhet.

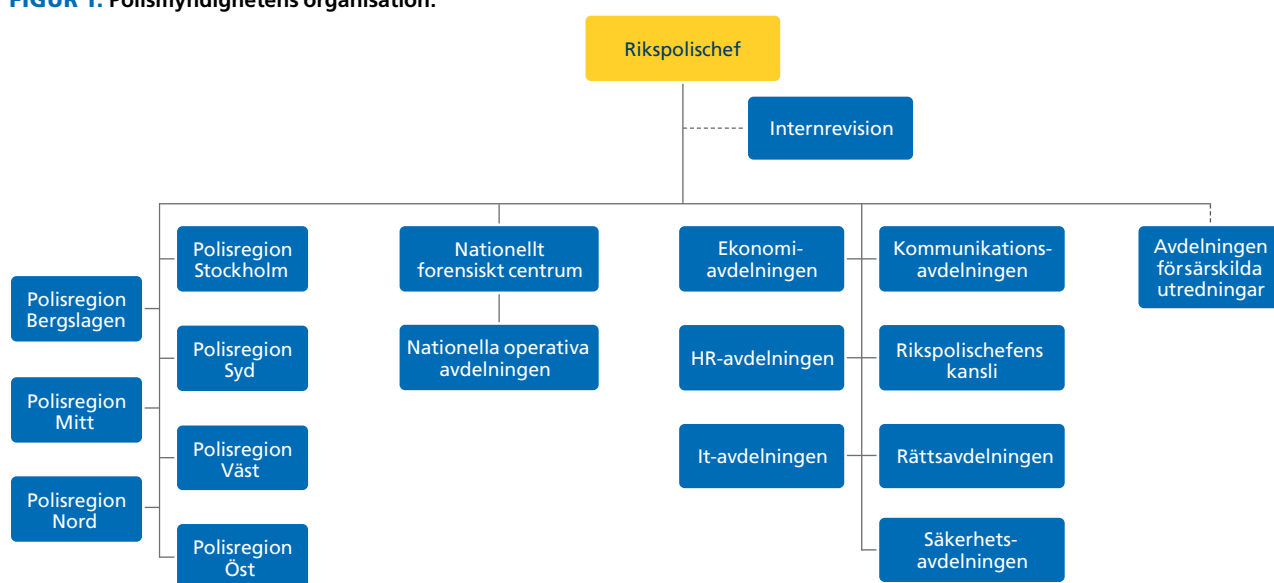
Enligt Polismyndighetens regleringsbrev för budgetåret 2022 är målet att brottsligheten ska minska och människors trygghet öka.

Polismyndighetens organisation

Polismyndigheten hade vid årets utgång 34 928 anställda, varav 81 procent var verksamma i polisregionerna och 19 procent inom avdelningarna.

Polismyndigheten är en enrådgivningsmyndighet och leds av en chef – rikspolischefen – som inför regeringen bär ansvaret för myndighetens verksamhet. Det är regeringen som utser rikspolischefen. Polismyndigheten har dessutom ett insynsråd som ska utöva allmänhetens insyn i verksamheten och ge rikspolischefen råd. Vid myndigheten finns även ett etiskt råd som på rikspolischefens begäran ska bistå i frågor som kräver särskilda etiska överväganden.

FIGUR 1. Polismyndighetens organisation.

I myndigheten finns sju polisregioner med verksamhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Ansvar för utredningsverksamhet, brottsförebyggande verksamhet, ingripandeverksamhet och serviceverksamhet. Arbetet i en region leds av en regionpolischef. Inom varje polisregion finns vidare ett antal enheter och polisområden. Inom varje polisområde finns lokalpolisområden. Anställda vid lokalpolisområden utgjorde 48,4 procent av polisregionernas resurser, en oförändrad andel jämfört med samma tidpunkt 2021. Av polisregionernas personalresurs arbetade 21,8 procent på polisområdesnivån och 29,8 procent på regionala enheter.

I myndigheten finns tio nationella avdelningar. Avdelningen för särskilda utredningar är, liksom internrevisionen, fristående från övrig verksamhet inom Polismyndigheten.

Polismyndighetens arbete

Polisens uppdrag är omfattande och mångfasetterat. För att kunna fullgöra uppdraget krävs en organisation som ger de rätta förutsättningarna. Inom Polismyndigheten finns sju huvudprocesser. Uppdraget verkställs huvudsakligen inom tre av dessa: utredning och lagföring (38 procent av resurstiden) brottsförebyggande arbete (23 procent av resurstiden) och service (9 procent av resurstiden).

Sedan föregående år har resurstiden för utredning och lagföring minskat med två procentenheter, medan service har ökat något. En tänkbar förklaring är den resursförflyttning som skedde till passverksamheten i samband med slopade reserestriktioner. Resursen för det brottsförebyggande arbetet samt verksamhet utanför rättsväsendet var oförändrad. De övriga processerna, som tillsammans utgör cirka 30 procent av den inrapporterade tiden, skapar förutsättningar för kärnverksamheten.

Utredningsverksamheten hanterar brottsutredningar inom vilka det även bedrivs spaning och underrättelseverksamhet. Ingripandeverksamheten är den näst största verksamheten. Här bedrivs en diversifierad verksamhet, som omfattar både planlagt brottsförebyggande arbete och händelsestyrda aktiviteter, exempelvis uttryckning vid larm. Inom processen service bedrivs bland annat handläggning av pass och vapentillstånd.

FIGUR 2. Resursfördelning* Polismyndighetens huvudprocesser.

Brottsförebyggande arbete (23 %)	Utredning och lagföring (38 %)	Service (9 %)	UR** (0,4 %)
	Ingripandeverksamhet		
	Spaningsverksamhet	Handläggningsverksamhet	
	Underrättelseverksamhet		FSF och KF***
	Anmälanupptagning		
	Utredningsverksamhet		
Ledning och styrning (9 %)			
Kompetensförsörjning (9 %)			
Stödverksamhet (13 %)			

* På grund av avrundning till heltal blir summan av kategorierna inte 100 procent.

** Kärnverksamhet utanför rättsväsendet (UR).

*** Freds/säkerhetsfrämjande (FSF) samt konfliktförebyggande (KF) verksamhet.

Resultatredovisning

Årsredovisningens disposition

Resultatredovisningen för 2022 är indelad i åtta avsnitt. I sex avsnitt beskrivs Polismyndighetens samlade resultat i förhållande till de övergripande målen för verksamheten:

- förtroende för Polismyndigheten
- den brottsförebyggande verksamheten
- den trygghetsskapande verksamheten
- den brottsutredande verksamheten
- Polismyndighetens serviceverksamhet
- Polismyndighetens kompetensförsörjning.

De övriga två avsnitten i resultatredovisningen är internationella samarbeten och ekonomi. I resultatredovisningen finns även åiterrapportering för samtliga åiterrapporteringskrav och uppdrag till myndigheten i regleringsbrevet för 2022.¹

Efter resultatredovisningen följer den finansiella redovisningen samt redovisningen av Polismyndighetens interna styrning och kontroll.

Bedömning av resultat

Polismyndigheten redovisar, analyserar och bedömer verksamhetens resultat enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag i förhållande till

- de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion eller polislagen samt polisförordningen och förvaltningslagen (2017:900)
- mål, åiterrapporteringskrav och uppdrag i regleringsbrevet
- vad regeringen har angett i annat beslut.

I resultatredovisningen inleds avsnitten med tre rutor. Den första beskriver uppdraget, den andra det mål som resultaten bedöms emot och den tredje innehåller en samlad bedömning av resultatet.

Så här har vi bedömt resultaten

Bedömningen av resultaten har gjorts med en modell som möjliggör en strukturerad sammanvägning av kvantitativa resultatindikatorer. Indikatorerna säger i olika hög grad något om måluppfyllelsen, vissa har högre mätstyrka än andra. Indikatorer med hög mätstyrka har haft större betydelse i bedömningarna mot regeringens mål.

Mätstyrka är en sammanvägning av indikatorns styrka i förhållande till målet, och hur stor del av målet indikatorn träffar. Vid bedömning av mätstyrka har ett analysstöd använts.

De aktuella resultatindikatorerna har bedömts vara de bästa tillgängliga för ändamålet, men gör inget anspråk på att ge en heltäckande bild av varje mål. Resultaten har bedömts efter utveckling mot föregående år, på en tregradig skala:

- positiv utveckling
- varken positiv eller negativ utveckling (oförändrat resultat)
- negativ utveckling.

Det samlade utfallet för respektive målområde har sedan diskuterats i en workshop tillsammans med områdeskunniga, för att säkerställa att bedömningen blir rättvisande för området.

¹⁾ Se bilaga 7 för aktuella uppdrag och åiterrapporteringskrav enligt regleringsbrevet för 2022.

För utförligare beskrivningar av definitioner av begrepp som används i redovisningen, se bilaga 1, Definitioner och faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen. För att läsa mer om de resultatindikatorer som ingår i bedömningsmodellen och hur de bedömts i förhållande till regeringens mål, se bilaga 6, Resultatindikatorerna och bedömningen av deras mätkraft i förhållande till regeringens mål.

Sammanfattning av Polismyndighetens resultat

Polismyndighetens mål enligt regleringsbrev 2022

Brottsligheten ska minska och människors trygghet öka. Genom att fullgöra sina uppgifter ska Polismyndigheten bidra till en sådan utveckling i hela landet. Polismyndigheten ska ha allmänhetens förtroende och bidra till ett högt förtroende för rättsväsendet som helhet (Regleringsbrevet för 2022).

Polisen arbetar under dygnets alla timmar, året runt, för att hålla medborgarna trygga och säkra. Verksamhetsåret 2022 kom att präglas av det högsta antalet skjutningar sedan mätningarna påbörjades 2017 och de våldsamma upploppen under påsken. I andra delar av verksamheten ledde upphörandet av reserestriktioner till stora utmaningar, både för medborgarna och Polismyndigheten. Kort sagt så var 2022 ett utmanande år.

Under 2022 minskade både den anmälda brottsligheten och den självrapporterade utsattheten för brott. Antalet inkomna ärenden minskade för andra året i rad och den nuvarande nivån är den lägsta under de senaste femton åren. Det är framförallt ofredanden, dataintrång, olovlig avlyssning och trafikbrott som minskat i antal. Det minskade inflödet beror sannolikt på flera faktorer, såsom en faktiskt minskad brottslighet, polisens brottsförebyggande insatser eller minskad anmälningsbenägenhet.

Även antalet ärenden som Polismyndigheten redovisar till åklagare fortsatte att minska under 2022. De främsta orsakerna till detta var det minskade inflödet av ärenden, en minskad andel inledda förundersökningar, en ökad andel nedlagda ärenden samt en något ökad ärendebalans. En annan viktig bidragande faktor var att antalet komplexa och resurskrävande utredningar, exempelvis de skjutningar som nämndes inledningsvis, ökade. Detta medförde att utredningsresurser flyttades både inom och mellan polisregionerna samt från utredning av mer vardagsnära mängdbrott till att hantera de få men högprioriterade utredningar som rör grov organiserad brottslighet. Dessa utredningar riktas ofta mot de individer och den brottslighet som orsakar mest skada i samhället. I samverkan med andra myndigheter, i Sverige och internationellt, fortsatte Polismyndigheten att utreda kriminella nätverk med stöd av underlag från dekrypteringen av exempelvis Encrochat. Arbetet ledde även under 2022 till lagföring och långa fängelsestraff för de inblandade.

Polismyndigheten genomförde många brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser för att åtgärda orsaker till oro för brott under året. Antalet medarbetare ökade, både totalt och sett till den polisiära resurs som verkar i lokalpolisområdena. Därigenom stärktes såväl ingripandeverksamheten som den brottsförebyggande och trygghetsskapande funktionen i hela landet. Enligt Nationella trygghetsundersökningen (NTU)² ökade medborgarnas upplevda oro över brottsligheten i samhället något under 2022. Samtidigt ökade den upplevda tryggheten vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet något.

2) Nationella trygghetsundersökningen är en årlig undersökning som genomförs av Brottsförebyggande rådet med syfte att under söka befolkningens (16–84 år) utsatthet för brott, upplevelse av oro och otrygghet, förtroende för rättsväsendet och brottsut-sattas erfarenheter av kontakter med rättsväsendet. Av de 200 000 personer som ingick i urvalet i NTU 2022 var det cirka 65 000 personer som deltog. Undersökningen genomfördes mellan den 17 januari och den 21 april 2022.

Polismyndigheten ska vara tillgänglig för allmänheten och verksamheten ska bedrivas med högt ställda krav på rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet. Oavsett om det gäller anmälan av brott eller frågor om pass ska hjälp ges skyndsamt. I detta avseende lyckades inte myndigheten under 2022 leva upp till den servicenivå som medborgarna kan förvänta sig. Den huvudsakliga orsaken till den försämrade tillgängligheten var den markanta ökningen av antalet passansökningar som uppkom när de reserestriktioner som infördes under pandemin togs bort i februari 2022. När reserestriktionerna togs bort omfördelades personal för att stärka upp passverksamheten, vilket innebar att annan verksamhet nedprioriterades. Personalbristen förstärktes ytterligare av att rekryteringar inte kunde genomföras i den takt som krävdes, och av en ökad sjukfrånvaro hos den aktuella personalgruppen. Detta bidrog till långa väntetider för medborgarna, både avseende ansökan om pass och i andra kontakter med polisen via telefon, såsom brottsanmälan, tips eller övriga frågor. Enligt NTU utvecklades medborgarnas upplevelse av polisens tillgänglighet negativt under 2022. Även andelen samtal till Polisens kontaktcenter (PKC) som besvarades inom 5 minuter minskade jämfört med 2021.

Trots dessa utmaningar var medborgarnas förtroende för Polismyndigheten fortsatt högt under 2022, enligt NTU. Även förtroendet för rättsväsendet som helhet ökade något 2022.

Förtroende för Polismyndigheten

Polismyndighetens förtroendeskapande uppdrag

Anställda vid Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska i kontakter med allmänheten med beaktande av omständigheterna och situationen agera så hänsynfullt som möjligt, visa behärskning och uppträda på ett sätt som inger förtroende (polisförordningen 2014:1104).

Målsättning för den förtroendeskapande verksamheten

Polismyndigheten ska ha allmänhetens förtroende och bidra till ett högt förtroende för rättsväsendet som helhet (regleringsbrevet för 2022).

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att förtroendet för myndigheten är oförändrat under 2022 jämfört med 2021. Både förtroendet för polisens sätt att bedriva sitt arbete och förtroendet för rättsväsendet som helhet ökade något enligt Nationella trygghetsundersökningen (NTU).

Förtroende är både förutsättningen för och resultatet av hela myndighetens verksamhet. Ett högt förtroende för polisen och för rättsväsendet som helhet underlättar för Polismyndigheten att utföra sitt uppdrag att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet liksom att utreda och beivra brott. Att allmänheten känner förtroende för polisen och rättsväsendet bidrar även till upplevelsen av trygghet i samhället. För att bedöma måluppfyllelsen för den förtroendeskapande verksamheten används följande indikatorer³

- andelen medborgare som upplever mycket/ganska stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete (NTU)
- andelen medborgare som upplever mycket/ganska stort förtroende för rättsväsendet som helhet (NTU).

Fortsatt högt förtroende för polisen och rättsväsendet

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) samlades in mellan januari till april under 2022.⁴ Resultaten visade att det var en fortsatt hög andel av befolkningen som har stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete. Andelen som svarat att man har ganska eller mycket högt förtroende var 59 procent, vilket är högre än 2021, då andelen var 58 procent. Nivån för 2022 är den högsta hittills och totalt har det nu skett en ökning med 17 procentenheter sedan NTU 2017. Det är vanligare att kvinnor har stort förtroende för polisen än att män har det (63 % respektive 55 %).

Enligt NTU 2022 uppger drygt hälften (53 %) av befolkningen att de har mycket eller ganska stort förtroende för rättsväsendet som helhet, vilket innebär att andelen är högre än 2021 (52 %). Sedan 2017 har andelen successivt ökat och ligger nu på den högsta nivån hittills. Det är vanligare att kvinnor har stort förtroende för rättsväsendet som helhet än att män har det (55 % respektive 50 %).

3) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

4) Brottsförebyggande rådet (Brå), Nationella trygghetsundersökningen 2022. Om utsatthet, otrygghet och förtroende. Rapport 2022:9.

Ökat förtroende för att utsatta och misstänkta behandlas väl

NTU 2022 visar att 54 procent av befolkningen har mycket eller ganska stort förtroende för att polisen hanterar brottsmisstänkta på ett rättvist sätt, vilket är en ökning sedan 2021 (51 %). Det är en procentenhets skillnad mellan män (54 %) och kvinnor (53 %). Andelen har ökat sedan 2017 och nivån 2022 är den högsta hittills. Motsvarande andel för rättsväsendet som helhet var 45 procent (+1 procentenhet).

Även andelen som har mycket eller ganska stort förtroende för att polisen behandlar brottsutsatta på ett bra sätt (49 %) har ökat jämfört med 2021 (47 %). Under de senaste fem åren har förtroendet ökat och ligger nu på den högsta nivån hittills. Det är en högre andel kvinnor (50 %) än män (47 %), vilket är ett mönster som har uppvisats vid samtliga mätningar. Förtroendet för att rättsväsendet som helhet behandlar brottsutsatta på ett bra sätt är på samma nivå som 2021 (30 procent har mycket eller ganska stort förtroende). Även när det gäller rättsväsendet som helhet är det vanligare att kvinnor (32 %) än män (29 %) har stort förtroende.

Åtgärder för att främja ett högt förtroende för myndigheten

I det lokala polisarbetet är förtroendenaspekten en del i det löpande arbetet, till exempel vid medborgarmöten och vid arbetet i de utsatta områdena.⁵ Förtroendet för polisens sätt att bedriva sitt arbete är dock lägre bland boende i utsatta områden (56 %) än bland befolkningen som helhet (59 %).⁶

All kommunikation riktad mot allmänheten har även som mål att stärka förtroendet för Polismyndigheten, oavsett vilket syfte som kommunikationen har i övrigt (till exempel för att dela brottsförebyggande information och råd för att minska brottsligheten eller för att attrahera till polisyrket).⁷

Polismyndigheten har under 2022 vidtagit flera åtgärder för att stärka medarbetarna i sin roll så att de agerar så att förtroendet för myndigheten upprätthålls och stärks. Bland annat har Polismyndighetens uppdragskompass implementerats i hela myndigheten och lansering av e-utbildningen Etik och kultur inom polisen har bidragit till höjt medvetenhet och kunskapsnivå om myndighetens etiska policy.

Polismyndigheten har under 2022 vidtagit flera åtgärder för att stärka medarbetarna i sin roll så att de agerar så att förtroendet för myndigheten upprätthålls och stärks.

5) Se även avsnittet Polismyndighetens arbete i utsatta områden.

6) Brottsförebyggande rådet (2022): *NTU-resultat för områden med socioekonomiska utmaningar och områden som klassas som utsatta ur ett polisiärt perspektiv*. Uppgifter från tidigare år saknas, liksom uppgifter fördelat på kön.

7) Se även avsnittet Attrahera och rekrytera rätt kompetens.

Den brottsförebyggande verksamheten

Polismyndighetens brottsförebyggande uppdrag

Polismyndigheten har till uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten (polislagen [1984:387]). Brottsligheten ska minska (regleringsbrevet för 2022).

Målsättning för den brottsförebyggande verksamheten

Polismyndigheten ska bidra till att brottsligheten minskar.

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att resultatet för den brottsförebyggande verksamheten utvecklades positivt under 2022 jämfört med 2021. Antalet anställda som arbetar med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamheten på polisregionerna har ökat.

Jämfört med 2021 minskade den anmälda brottsligheten i relation till folkmängden. Även utsattheten för brott mot enskild person minskade enligt den Nationella trygghetsundersökningen (NTU), vilket är positivt. Andelen hushåll som utsattes för brott enligt NTU var oförändrad.

Även om det grova våldet, i synnerhet skjutningar, ökade under året så minskade både den anmälda och den självrapporterade utsattheten för brott. Polismyndigheten arbetade under 2022 brottsförebyggande på många olika sätt med den gemensamma nämnaren att arbetet syftade till att förebygga och förhindra att brott begås. En rad samhällsaktörer bidrar i arbetet med att förebygga brott. För att vara effektivt och framgångsrikt behöver det vara ett brett åtagande för myndigheter, näringsidkare och det civila samhällets organisationer. Polismyndigheten har en viktig roll: när polisen utför sitt arbete engagerat, kompetent och med hög kvalitet och bemöter medborgarna med respekt har det en indirekt brottsförebyggande och trygghetsskapande påverkan. Genom att upprätthålla det höga förtroendet och aktivt samverka med andra aktörer bidrar Polismyndigheten också till att minska brottsligheten.

För att bedöma måluppfyllelsen för den brottsförebyggande verksamheten används följande indikatorer⁸⁾:

- andel personer som är utsatta för brott mot enskild person (NTU)
- andel hushåll som är utsatta för brott mot egendom (NTU)
- antal anmälda brott per 100 000 invånare
- antal anställda på polisregionerna som arbetar med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet (BF/IGV)
- antal dödade i trafiken (Transportstyrelsen)
- antal svårt skadade i trafiken (Transportstyrelsen).

8) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

Självrapporterad utsatthet för brott 2022

Antalet anmälda brott per 100 000 invånare och den självrapporterade utsattheten för såväl brott mot person (NTU 2022) minskade jämfört med NTU 2021. Andelen hushåll som utsattes för egendomsbrott enligt NTU var oförändrad.

Anmälda brott

Under 2022 anmäldes 14 348 brott per 100 000 invånare i landet, vilket är en minskning med 3,2 procent jämfört med 2021 (14 819). I relation till folkmängden anmäldes flest brott i polisregion Stockholm (17 616 brott per 100 000 invånare). Därefter följde polisregion Syd med 14 129 brott per 100 000 invånare. Lägst antal brott per 100 000 invånare anmäldes i polisregion Nord (11 105).

Fortsatt minskad utsatthet för brott mot en enskild person

Den självrapporterade utsattheten för brott mot en enskild person minskade för tredje året i rad och låg 2022 på den lägsta nivån sedan 2016.⁹ Det var 19,5 procent av befolkningen som uppgav i NTU 2022 att de utsatts för brott mot enskild person under 2021 (en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med NTU 2021). Andelen i NTU 2022 är den lägsta nivån sedan 2016, då brottskategorin började mätas i sin nuvarande sammansättning.

Försäljningsbedrägerier var den enda brottstyp som ökade något jämfört med föregående mätning (5,7 %, +0,2 procentenheter). Det var bland kvinnor som utsattheten för försäljningsbedrägerier ökade, men totalt sett var det en större andel män som uppgav att de har blivit utsatta.

Bland kvinnor utsattes 20,2 procent för något brott mot enskild person, och bland män 18,7 procent. Skillnaden mellan män och kvinnor är störst vid sexualbrott, som en betydligt större andel kvinnor uppgav att de utsatts för. Vad gäller övriga brottstyper uppgav män i större utsträckning att de utsatts, men skillnaderna var inte lika stora som för sexualbrotten. Utsattheten var något högre för boende i utsatta områden (21 %).

Oförändrad utsatthet för brott mot egendom

I NTU 2022 var det 13,1 procent av hushållen som uppgavs ha utsatts för egendomsbrott mot hushåll.¹⁰ Det är i princip på samma nivå som året innan (13,2 %). Utsattheten för egendomsbrott var högre i utsatta områden (16 %). Andelen minskade om man ser till utvecklingen sedan 2006, och minskningen beror främst på att allt färre drabbas av stöld ur eller från fordon. Av de egendomsbrott mot hushåll som undersökningen berör var det under 2021 vanligast att hushållet utsattes för cykelstöld (10,3 %) och minst vanligt med bilstöld (0,9 %).

9) De brottstyper som i NTU kallas brott mot enskild person är: misshandel, hot, sexualbrott, personrån, fickstöld, försäljningsbedrägeri, kort /kreditbedrägeri och nätkräkning.

10) De brottstyper som i NTU kallas egendomsbrott mot hushåll är: bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld och bostadsinbrott.

Den självrapporterade utsattheten för brott mot en enskild person minskade för tredje året i rad och låg 2022 på den lägsta nivån sedan 2016.

Polisiär närvaro i landet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa hur den brottsförebyggande verksamheten bedrivs kunskapsbaserat och svarar mot problembilden. Polismyndigheten ska redogöra för vilka åtgärder som vidtas för att säkerställa en långsiktig och tydlig polisiär närvaro i hela landet.

Polismyndigheten ska redogöra för hur resurser har fördelats för att uppnå en stark lokal närvaro i hela landet, med fler poliser i yttre tjänst. En redovisning ska lämnas av

- antalet kommunpoliser per polisregion,
- antalet områdespoliser per polisregion, och
- antalet anställda totalt inom brottsförebyggande verksamhet och ingripande verksamhet.

Redovisningen ska möjliggöra jämförelser med tidigare år. Polismyndigheten ska redogöra för vilka åtgärder som vidtagits för att möjliggöra ett långsiktigt kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. En redovisning ska lämnas om

- hur enhetlig styrning av och metodutveckling för den brottsförebyggande verksamheten ska säkerställas,
- hur genomförda brottsförebyggande insatser följs upp och utvärderas samt hur erfarenheter från dessa sprids inom Polismyndigheten och till andra aktörer,
- hur samverkan med andra berörda aktörer, som exempelvis skola, socialtjänst, näringsliv och civilsamhälle har utvecklats, och
- vad som görs för att säkerställa att dedikerade resurser, avsatta för brottsförebyggande arbete, inte tas i anspråk för annan verksamhet. Särskilt fokus ska i denna del riktas mot utsatta områden.

Verksamheten i lokalpolisområdena är den som berör medborgarna allra mest och den står för en stor del av Polismyndighetens lokala närvaro. Här beskrivs utvecklingen av den polisiära närvaron både genom den samlade lokala resursen för brottsförebyggande arbete och ingripande verksamheten (BF/IGV) samt genom att följa utvecklingen av områdespolisverksamheten och kommunpolisverksamheten.

Det är inte enkelt att få en helt rättvisande bild av omfattningen på den lokala resursen eller antalet områdespoliser. Det beror på flera saker men framför allt på att funktionsbenämningar för yttre personal i lokalpolisområdena inte används på ett enhetligt sätt inom myndigheten. Även inom brottsförebyggande och ingripande verksamhet är resursen rörlig under året exempelvis på grund av särskilda händelser.

Statistiken har sedan tidigare kända brister. Därför är det viktigt att statistiken över kommun- och områdespolis tolkas med viss försiktighet. För att säkerställa en enhetlighet fortsatte arbetet under 2022 med att ensa benämningarna utifrån en strategisk inriktning för områdespolis.¹¹

Polisens närvaro i lokalsamhället

Antalet anställda inom brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet (BF/IGV) är ett mått som används för att följa resursfördelningen mellan Polismyndighetens olika verksamhetsområden.

TABELL 1. Antal anställda inom verksamhetsområdet brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet (BF/IGV), efter polisregion, per den 31 december, 2020–2022

Polisregion	2020		2021		2022		Förändring 21–22	
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	%
Bergslagen	632	29,6 %	676	28,7 %	680	30,0 %	4	0,6 %
Mitt	593	29,5 %	639	31,6 %	671	30,0 %	32	5,0 %
Nord	677	30,6 %	706	34,1 %	720	31,5 %	14	2,0 %
Stockholm	1 813	28,7 %	1 822	28,6 %	1 782	28,6 %	-40	-2,2 %
Syd	1 482	26,0 %	1 537	25,2 %	1 613	26,6 %	76	4,9 %
Väst	1 474	28,9 %	1 519	28,5 %	1 539	28,9 %	20	1,3 %
Öst	827	27,8 %	848	27,6 %	885	28,8 %	37	4,4 %
Totalt	7 498	28,4 %	7 747	28,6 %	7 890	28,8 %	143	1,8 %

Under 2022 ökade antalet anställda inom verksamhetsområdet brottsförebyggande och ingripandeverksamhet (BF/IGV) med 143 till 7 890 medarbetare (+1,8 %).¹² Motsvarande ökning 2021 var 249 medarbetare. Procentuellt var ökningen störst i polisregion Mitt med 32 medarbetare (+5 %) samt i polisregion Syd med 76 medarbetare (+ 4,9 %). Polisregion Stockholm var den enda polisregion där antalet minskade (-40, -2,2 %).

För att säkerställa en långsiktig och tydlig polisär närvaro i hela landet kommer tillväxten av poliser att fortsätta och målet är att vid årsskiftet 2024/2025 vara drygt 26 000 poliser. Polismyndighetens arbete med karriär- och utvecklingsvägar har fortsatt under 2022. Målet är att fler ska välja att vara kvar i yttre tjänst under en längre tidsperiod. Genom att tillgodogöra sig mer kunskap, erfarenhet och kompetens utvecklas medarbetaren, men det handlar också om att vara en attraktiv arbetsgivare genom visa att det är möjligt att utvecklas och att göra karriär inom myndigheten.

Områdespolisverksamheten

Områdespolisens uppdrag är att arbeta kontaktskapande, gränssättande, brottsförebyggande och trygghetsskapande i ett utpekat geografiskt ansvarsområde. De ska hantera problembilder i lokalpolisområdet som är mer långtgående och kräver större uthållighet såväl som hastigt uppkomna problem. Arbetet sker ofta i nära samverkan med andra enheter och med externa samverkansparter. Områdespolis ska i begränsad omfattning delta i ingripandeverksamhet och i kommenderingar.

11) Polismyndigheten (2021): *Planlagd brottsförebyggande linjeverksamhet*. Tillsynsrapport 2021:6.

12) I antalet ingår även chefsbefattningar samt 43 civilanställda. Det finns skillnader mellan polisregionerna var man organisatoriskt placerar kommunpolis och områdespolis, det påverkar sammanställningen av antalet anställda inom verksamhetsområdet BF/IGV.

Antalet områdespoliser har ökat

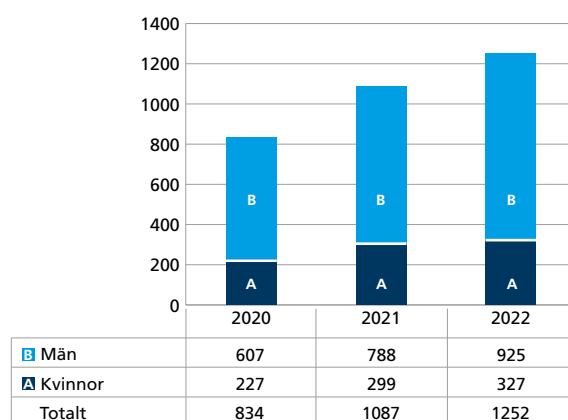
Att öka antalet områdespoliser för att tillsammans med andra medarbetare möta behoven i lokala lägesbilder är en viktig del av Polismyndighetens långsiktiga strategiska arbete. Under 2022 ökade antalet områdespoliser med 165 medarbetare till 1 252 områdespoliser (+15,2 %).

TABELL 2. Antal områdespoliser, efter kön och polisregion, per 31 december, 2020–2022

Polisregion	2020		2021		2022		Förändring 21–22 (totalt)	
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	%
Bergslagen	34	35,3%	55	29,1%	89	25,8%	34	61,8%
Mitt	62	37,1%	81	43,2%	83	32,5%	2	2,5%
Nord	63	33,3%	82	31,7%	92	28,3%	10	12,2%
Stockholm	124	20,2%	179	23,5%	212	23,6%	33	18,4%
Syd	235	23,0%	306	20,9%	364	23,4%	58	19,0%
Väst	215	23,7%	254	27,2%	269	24,5%	15	5,9%
Öst	101	40,6%	130	36,2%	143	35,0%	13	10,0%
Totalt	834	27,2%	1 087	27,5%	1 252	26,1%	165	15,2%

Polisregion Bergslagen stod jämfört med 2021 för den största procentuella ökningen av antal områdespoliser och ökade med 34 medarbetare (+61,8 %), vilket sannolikt beror på omfördelad personal från ingripande till områdespolisverksamheten.

FIGUR 3. Antal områdespoliser, efter kön, per 31 december, 2020–2022

Enligt siffrorna ökade andelen manliga områdespoliser medan andelen kvinnliga områdespoliser följaktligen minskade. Det skiljer sig dock mellan polisregionerna, både i fråga om tillväxt av områdespoliser generellt och i fråga om andelen kvinnliga områdespoliser specifikt. Störst andel kvinnor i funktionen hade polisregion Öst med 35 procent.

TABELL 3. Utsatta områden och antal områdespoliser*, 2021–2022

Polisregion	Antal utsatta områden	Antal områdespoliser verksamma i utsatta områden		Förändring 21–22 (antal)
		2021	2022	
Bergslagen	3	17	15	-2
Mitt	2	3	11	8
Nord	0	0	0	0
Stockholm	28	83	90	7
Syd	10	52	117	65
Väst	12	99	107	8
Öst	6	13	15	2
Totalt	61	267	355	88

* I denna sammanställning har uppgifter om antal områdespoliser hämtats från Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet. Övriga sammanställningar av uppgifter om områdes- och kommunpoliser hämtas från det personaladministrativa systemet Heroma.

Utifrån enkätsvar i Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2022¹³ har 57 procent av områdespoliserna ett geografiskt avgränsat ansvarsområde. Motsvarande siffra för 2021 var 47 procent. I utsatta områden arbetar 355 områdespoliser vilket motsvarar 28,4 procent av samtliga områdespoliser. Det är en ökning mot föregående år med 88 medarbetare (+33 %).

Andelen områdespoliser med fredad tid för sitt uppdrag har ökat

Många områdespoliser arbetar inte heltid med sitt uppdrag som områdespolis. Enligt Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2022 arbetade områdespoliserna i genomsnitt 58 procent av sin tid i sitt ordinarie uppdrag, vilket är en ökning jämfört med 2021(+8 procentenheter).

Det som tar mest tid i anspråk utöver det ordinarie uppdraget som områdespolis är ingripandeverksamhet och kommenderingar. För att öka antalet områdespoliser och freda deras tid gör lokalpolisområdena på olika sätt. I Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2022 anges liksom 2021 följande huvudinriktningar:

- ingripandeverksamheten hålls begränsad för att kunna rekrytera fler områdespoliser
- ingripandeverksamheten görs självförsörjande så att områdespoliser inte behöver bemanna tjänstgöringsluckor
- områdespoliser ansvarar för att hantera akuta ärenden inom sitt geografiska ansvarsområde
- tjänstgöringsluckor i ingripandeverksamheten hanteras med övertid eller tidsförskjutning.

Kommunpolisverksamheten

Kommunpolisens huvuduppdrag är att driva och samordna lokalpolisområdets långsiktiga brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i samverkan med kommunen och övriga samhället. Kommunpolisen är en tydlig och tillgänglig väg in till Polismyndigheten för allmänheten och samverkanspartners. Kommunpolisen fungerar som ett led i att säkra att Polismyndigheten lokalt kan svara upp mot åtaganden som gjorts i samverkansöversenskommelser och i medborgarlöften, skapa goda relationer till samarbetspartners samt skapa förutsättningar för den lokala polisen att arbeta närmare medborgaren.

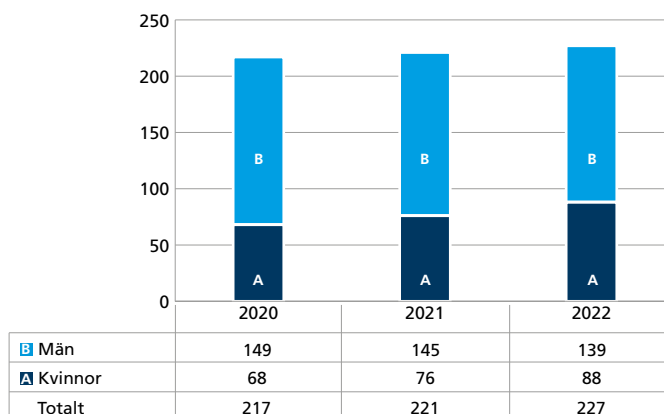
TABELL 4. Antal kommunpoliser per polisregion, efter kön, per den 31 december 2020–2022. Antal kommuner/stadsdelar (SD) inom parentes

Polisregion (antal kommuner/SD)	2020		2021		2022		Förändring 21–22
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal
Bergslagen (43)	18	33,3 %	19	36,8 %	19	36,8 %	0
Mitt (28)	19	26,3 %	20	35,0 %	22	40,9 %	2
Nord (44)	18	38,9 %	16	50,0 %	16	56,3 %	0
Stockholm (40)	53	30,2 %	58	34,5 %	60	35,0 %	2
Syd (58)	54	25,9 %	55	23,6 %	53	30,2 %	-2
Väst (64)	42	38,1 %	40	40,0 %	43	44,2 %	3
Öst (35)	13	30,8 %	13	38,5 %	14	50,0 %	1
Totalt	217	31,3 %	221	34,4 %	227	38,8 %	6

Antalet kommunpoliser har under flera år varit relativt konstant. Under 2022 ökade antalet marginellt från 221 till 227 kommunpoliser. Andelen kvinnliga kommunpoliser ökade till 38,8 procent (+ 4,4 procentenheter).

13) Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2022. Insamlingen avsåg perioden januari–augusti 2022 och pågick under september och oktober. Samtliga lokalpolisområden mottog och svarade på enkäten. Enkäten utgår från en subjektiv bedömning eftersom det saknas it stöd för att följa upp samtliga delar i det brottsförebyggande arbetet.

FIGUR 4. Antal kommunpolisier, efter kön, per 31 december 2020–2022

Framgångsrikt brottsförebyggande arbete – inriktning och effekter

Inom polisen används ett arbetssätt som bygger på problemorienterat polisarbete och SARA-modellen.¹⁴ SARA-modellen är ett stöd för att tillämpa arbetssättet och utgår från att man noggrant definierar ett specifikt och återkommande problem, genomför en detaljerad analys av orsakerna till problemet, tar fram flera åtgärder som skulle kunna avlägsna orsakerna och sedan utvärderar om åtgärderna hade effekt.

I Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2022 tillfrågades lokalpolisområdena om SARA-modellen använts i deras 1–3 mest prioriterade insatser. Uppföljningen visar att 65 procent av lokalpolisområdena använt SARA-modellen i sina mest prioriterade insatser, vilket är positivt och en ökning mot 2021 (+15 %). Totalt använde lokalpolisområdena SARA-modellen i 46 procent av alla brottsförebyggande insatser. Situationell brottsprevention innebär att man förhindrar brott genom att fokusera på platser där brott begås, till exempel genom att kontrollera eller övervaka. Social brottsprevention inriktar sig på att reducera benägenheten att begå brott hos individen och fokuserar på de bakomliggande orsakerna till varför individer begår brott. De lokala brottsförebyggande insatserna är oftast en kombination av situationell och social brottsprevention (57 %), följt av situationell brottsprevention (25 %) och social brottsprevention (17 %) var för sig.

Valet av metod och inriktning i de brottsförebyggande insatserna utgår från de lokala förutsättningarna. Erfarenheterna av problembaserat polisarbete visar att arbetssättet oftast leder till åtgärder av polisen som faller inom situationell brottsprevention, vilket är vad man kan förvänta sig vid tillämpning av ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete.

Narkotikabrotten ofta föremål för förebyggande insatser

I Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2022 kan man konstatera att mer än hälften av de brottsförebyggande insatserna i lokalpolisområdena riktar sig mot narkotikabrott (32 %) och våldsbrott (26 %). Resultaten sammanfaller väl med de störningar eller brott som nämns frekvent i medborgardialoger och som utgör underlag för medborgarlöften. Skillnaden mot 2021 var att även trafik och tillgreppsbrott fanns med bland de mest förekommande insatserna. Mer än en tredjedel (36 %) av de brottsförebyggande insatserna i uppföljningen har en genomförandetid på mellan 181–365 dagar, vilket visar på ett långsiktigt brottsförebyggande arbete.

¹⁴) SARA-modellen grundar sig på ett arbete av forskarna John Eck and William Spelman Problem solving: Problem-oriented policing (1987). Polismyndighetens tillämpning av SARA: Kartläggning (Scanning) – Analys (Analysis) – Åtgärder (Response) – Uppföljning och Utvärdering (Assessment).

Ökad trygghet ofta i fokus för insatserna

Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2022 visar att de vanligaste insatserna var lokala brottsförebyggande insatser som riktade sig mot otrygghet (i centrum, utsatta områden och bostadsområden) och insatser mot unga som begår brott eller mot unga missbrukare.

Den lokala problembilden tar lokalpolisområdet fram bland annat genom brottsstatistik, underrättelsebild, medborgardialoger, medarbetardialoger och trygghetsmätningar. Lokalpolisområdets problembild och kommunens problembild sammanförs därefter till en gemensam lägesbild. Tillsammans planerar kommunen och polisen insatser för att motverka problemen och vem som är bäst lämpad att genomföra insatserna.

Exempel på sådana insatser är att vara aktiv på en plats, till exempel på en hotspot¹⁵ eller att i samverkan med kommunen eller bostadsbolagen verka för att försvåra brottslig verksamhet, genomföra trygghetsvandringar eller starta grannsamverkan. Vad som hamnar i fokus och vad som prioriteras varierar utifrån vilka problemområden som finns i lokalsamhället.

Effekter av insatserna

I den nationella uppföljningen av det brottsförebyggande arbetet 2022 svarade även lokalpolisområdena att deras brottsförebyggande insatser till 63 procent haft en positiv effekt på den brottsligheten de var avsedda att förebygga. Motsvarande siffra för 2021 var 71 procent.

Bedömningen bygger i de flesta fall på en kvalitativ bedömning av insatsens effekt utifrån den aktuella lägesbilden. Underlaget kan då exempelvis vara polisens egen underrättelseinformation, återkoppling från näringsidkare, medborgare eller samarbetspartner. Bara ett fåtal av bedömningarna inkluderar en hänvisning till kvantitativa utvärderingar eller uppföljningsdata (exempelvis anmälda brott eller trygghetsmätningar). Bland de som angett en positiv effekt framgår att effekten främst handlar om beslag, lagföring, underrättelseinformation eller åtgärder mot brottsaktiva individer. Uppföljningen visar att kommunikation, signalverkan och att individer inte kunde fortsätta med pågående kriminella aktiviteter indirekt gav en brottsförebyggande effekt.

Enhetlig styrning och metodutveckling

Polismyndighetens strategi för det brottsförebyggande arbetet beslutades i juni 2022¹⁶ och ska vara implementerad 2024. Strategin ska förstärka och effektivisera den proaktiva förmågan och nå enhetlig styrning och metodutveckling och därigenom skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete.

Strategin ger alla medarbetare inom Polismyndigheten en gemensam bild av och förståelse för hur det brottsförebyggande arbetet ska bedrivas, vilka effekter arbetet ska ge och hur medarbetarnas uppdrag och kunskap bidrar i arbetet. I strategin framgår att brottsriangeln¹⁷ och situationell brottsprevention ska vara utgångspunkten för det brottsförebyggande arbetet och att detta ska bidra till att identifiera vilka andra samverkansaktörer som kan vidta åtgärder för att komma tillrätta med brottsproblemen. Det problemorienterade arbetssättet ska systematiseras enligt SARA-modellen och integreras i all brottsförebyggande verksamhet, på alla organisatoriska nivåer, oavsett vad arbetet inriktas mot. Ett beslut är fattat om brottsförebyggande analysförmåga inom underrättelsetjänsten.

15) En hotspot är ett område eller en plats med hög koncentration av brottslighet.

16) Polismyndigheten (2022): *Polismyndighetens strategi för det brottsförebyggande arbetet*. PM 2022:12.

17) Brottsriangeln, som utgår från rutinaktivitetsteorin, beskriver tre förutsättningar som påverkar om brott kan komma att begås: motiverad gärningsperson, lämpligt offer och frånvaro av kontroll. Den kan vara ett stöd när du ska analysera en brottsproblematik. Cohen, Lawrence E. and Marcus Felson (1979). *Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach*. American Sociological Review. 44:588–605.

Den brottsförebyggande strategin är ytterligare ett steg för Polismyndigheten att verka för ett kunskapsbaserat arbete där utveckling och införande av nya och effektiva arbetsmetoder i större utsträckning utgår från vetenskap. Arbetet med att införa strategin och nå enhetlig styrning är påbörjat genom kompetenshöjande åtgärder för chefer. Det brottsförebyggande arbetet behöver tydligare prioriteras av ledningen och uppföljningen behöver stärkas. Dokumentation är en utgångspunkt för det kunskapsbaserade arbetet. En arbetsgrupp har bildats med uppdraget att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och strukturerad uppföljning av det brottsförebyggande arbetet med kvalitativa och kvantitativa mål.

Kunskapsbaserat arbete

Polismyndigheten använder i större utsträckning universiteten för att vetenskapligt utvärdera det brottsförebyggande arbetet. Några exempel är GVI-strategin¹⁸ och projekt IGOR¹⁹. Genom att väga samman evidens med beprövad erfarenhet, samverkansaktörernas och medborgarnas kunskap, uppnås ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete.

Brottsförebyggande arbete som utvärderats publiceras dels på Brottsförebyggande rådets (Brå) webbplats men även på Polismyndighetens intranät för att få spridning. Genom kontinuerliga nätverksträffar med såväl Polismyndighetens regionala brottsförebyggande samordnare som med länsstyrelsens brottsförebyggande samordnare och Brå sker kunskapsspridning om verkningsfulla metoder med syftet att nå ut till verksamheten.

Inventering och kartläggning av kunskaps- och evidensbaserade metoder för att säkerställa ett gott brottsförebyggande arbete pågår ständigt. Det finns flera olika exempel på metoder och modeller som hämtats från andra länder som sedan testas i Sverige.

Ett exempel är Backa barnet som är inspirerat av en framgångsrik modell i Skottland där polisen bidrar till det socialpreventiva arbetet. Inför implementeringen av modellen i Ystad kommun genomfördes en förstudie om förutsättningarna att testa den i Sverige.²⁰ Tillsammans med regionen och kommunen säkerställs barns rättigheter, uppmärksammas barns behov och ges samordnat stöd. Genom ett gemensamt förebyggande arbete tillsammans med olika representanter såsom skola, barnavårdscentral, socialtjänst och polis kan samordnade insatser sättas in i tidig ålder men även när något börjat gå åt fel håll i barnets liv. Genom gemensam informationsdelning med stöd av samtycke koordineras insatserna utifrån barnets bästa. Information om modellen har getts på flera håll i landet och flera städer har visat intresse för modellen. Malmö och Ängelholm har påbörjat implementeringen av modellen.

Utveckling i samverkan

Samverkan med andra samhällsaktörer är en förutsättning för att Polismyndighetens brottsförebyggande insatser ska ge effekt, men redan idag är kommunerna den viktigaste samverkanspartnern i det brottsförebyggande arbetet. Två tredjedelar av de insatser som ingår i uppföljningen av det lokala brottsförebyggande arbetet (66 %) gjordes som en del av innehållet i en samverkansöverenskommelse med kommunen, vilket är en ökning jämfört med 2021 (+10 procentenheter). Kommunerna är polisens främsta samverkanspartner i det lokala brottsförebyggande arbetet och samverkansöverenskommelser finns med de flesta av kommunerna. Andra större samverkanspartner är bostadsbolag och näringsliv. Inom kommunerna är det framför allt trygghetsamordnare, skola, socialtjänst eller fältassistenter och kommunala ordningsvakter eller väktare som polisen samverkar med. En samlad bedömning är att kommunerna tar det största ansvaret för social brottsprevention. En stabil kommunpolisresurs och ett ökande antal kommuner med särskilda brottsförebyggande samordnare är faktorer som bidrar till en hög nivå av samverkan.

18) Group violence intervention (gruppvåldsintervention) är en brottsförebyggande strategi för att reducera grovt våld bland kriminella grupper. GVI implementeras genom ett regeringsuppdrag till flera städer runt om i landet där utvärdering ska göras av varje implementering.

19) IGOR (I gemensam organisation mot relationsvåld), är ett medarbetardrivet och myndighetsöverskridande brottsförebyggande pilotprojekt i polisområde City, Stockholm.

20) <https://ystad.se/globalassets/dokument/kou-skola/forstudie-hela-barnet-hela-dagen.pdf> (2022-11-23).

Inventering och kartläggning av kunskaps- och evidensbaserade metoder för att säkerställa ett gott brottsförebyggande arbete pågår ständigt.

Samverkan med civilsamhället såsom exempelvis ideella organisationer och föreningsliv fortsatte utvecklas framför allt vid bedrägeri- och tillgreppsbrott. Det brottsförebyggande arbetet fokuserade på gemensamma informationsinsatser i media och möten med civilsamhällesrepresentanter. Även nätverksträffar med Polismyndighetens brottsförebyggande samordnare och länsstyrelserna genomfördes under året för att identifiera hur samverkan mellan polis och kommun kan stärkas. Bakgrunden är bland annat att det under år 2023 kommer lagstiftning där kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete regleras.

Medborgarlöfte

Polismyndigheten gjorde under 2022 en nationell kartläggning av upprättade medborgarlöften²¹ med syfte att utveckla arbetsmetoden som används för att kommunicera vad polisen gör för att möta de problem gällande trygghet och säkerhet som medborgarna upplever. Kartläggningen visade många goda exempel som kan ligga till grund för fortsatt utveckling mot ökad delaktighet och kvalitet, men även medborgarlöften där polisen och kommunen tagit en genväg i planeringsprocessen och då särskilt gällande förankring, orsaksanalys, uppföljning och kommunikation.

Den nationella uppföljningen av det brottsförebyggande arbetet 2022 visade även att mer än hälften (55 %) av lokalpolisområdenas högst prioriterade insatser var en del av ett medborgarlöfte, vilket var i nivå med 2021. Det är ett positivt exempel på hur medborgarlöften används som underlag för prioritering av brottsförebyggande insatser.

Samverkan med Socialstyrelsen och Statens skolverk

Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska också särskilt redovisa det utvecklingsarbete som myndigheten bedriver gemensamt med Socialstyrelsen och Statens skolverk avseende informations-spridning och kunskaphöjande insatser i fråga om behovet av och möjligheter till informationsdelning mellan socialtjänsten, skolan och polisen.

För att förebygga brottslighet bland barn och unga samverkar Polismyndigheten sedan 2019 med Socialstyrelsen och Statens skolverk. Ämnena för samverkan har identifierats av yrkesverksamma inom socialtjänst och polis och gäller brottsförebyggande arbete riktat mot barn i åldrarna 11 till 14 år som växer upp i utsatta områden och som visar tecken på ett normbrytande beteende.

Det första uppdraget som genomfördes var en inventering och sammanställning av befintliga metoder för brottsförebyggande arbete riktat mot barn och unga. Exempelsamlingen färdigställdes och publicerades under 2021 på Socialstyrelsens webbplats.

Det andra uppdraget som genomfördes var att ta fram ett målgruppsanpassat material om sekretess i förebyggande arbete för att höja kunskapen om möjligheten att dela information mellan socialtjänst och polis. Ett identifierat behov var att ge tydligare vägledning om bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), då den i vissa fall upplevs som ett hinder för samverkan mellan yrkesgrupperna. Brås rapport Informationsdelning mellan socialtjänst och polis (2021:2) utgjorde underlag för arbetet. I rapporten framkom att möjligheten för socialtjänsten att bryta sekretessen med polisen för att hindra barn och unga att begå brott används restriktivt. Möjligheten infördes 2013 (10 kap. 18 a § offentlighets- och sekretesslagen).

Näringslivet i det brottsförebyggande arbetet

Brottslighet försämrar inte bara tryggheten och livskvaliteten för invånarna i en kommun eller ort. Den kan dessutom innebära stora ekonomiska konsekvenser för såväl privatpersoner som företagare och föreningsliv.

21) Polismyndigheten (2022). *Genomgång och analys av tredje generationens medborgarlöften 2021*. Dnr A727.739/2021.

Att förebygga brottslighet är kommunens och polisens ansvar – men samtidigt något som ligger i allas intresse. Ju bättre insatserna kan samordnas mellan olika aktörer desto bättre resultat kan uppnås. Med denna bakgrund tog Brå under 2022 initiativ till ett näringslivs-nätverk där de tillsammans med Polismyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Svenskt näringsliv ingår i syfte att få en ett större genomslag och en ökad förändringseffekt.

I samverkan mellan Brå, Polismyndigheten, länsstyrelsen och Svenskt näringsliv togs en vägledande guide fram med fokus på näringslivet och dess viktiga roll i det brottsförebyggande arbetet. Guiden ska inspirera och leda till ökad involvering av näringslivet i det lokala brottsförebyggande arbetet.

Arbete mot bedrägeribrott

Antalet anmälda bedrägerier har sedan 2005, då det anmäldes cirka 50 000 brott, mångdubblats och 2022 anmäldes drygt 193 000 bedrägerier. Variationerna i bedrägerierna är många och utredningstiderna relativt långa även i enklare utredningar. För att komma till rätta med bedrägeribrottsligheten behöver Polismyndigheten arbeta med stort fokus på det brottsförebyggande arbetet. Att försvåra för bedrägerier har de senaste åren gett viss effekt på anmälningarna. Från 2018 har bedrägeribrotten minskat med 23 procent.

Extern samverkan för att motverka bedrägeribrott

Samverkan med externa aktörer är centralt för att motverka de mekanismer som möjliggör bedrägeribrott. I september 2022 undertecknades en samverkansöverenskommelse mellan bankerna och Polismyndigheten som ger parterna möjlighet att tillsammans identifiera och åtgärda brister i systemen som nyttjas vid bedrägeribrott. Samverkansöverenskommelsen ledde till att flera operativa arbetsgrupper skapades. Målet är att dessa ska ta fram åtgärder som ska leda till att färre medborgare utsätts för bedrägeribrott.

Sverige leder arbetet med att fördjupa den europeiska samverkan med fokus på att öka förmågan att genomföra gemensamma brottsförebyggande insatser mot nätbedrägerier. Fokus under 2022 var att ta fram en gemensam problembild och skapa förståelse för vilka verktyg som finns inom det brottsförebyggande arbetet. Syftet är att förbereda länderna inför gemensamma dialoginsatser med identifierade relevanta intressenter i privat sektor. Arbetet sker inom ramen för EMPACT²² och 15 länder, Europol, EU-kommissionen och EUCPN²³ som ingår i samarbetet.

För att belysa problembilden kring sårbarheter i statsbidragssystemet inleddes samverkan med bland annat Skatteverket, Folkbildningsrådet och Brå för att få en ökad kunskap om hur föreningar används för att begå bedrägeribrott. Föreläsningar och seminarier genomfördes för att stärka arbetet inom kontroll och uppföljning hos utbetalande offentliga förvaltningar såsom myndigheter och kommuner.

Kampanjer för att förebygga bedrägeribrott

En viktig komponent i det brottsförebyggande arbetet mot bedrägerier är förmågan hos de brottsdrabbade att identifiera och motstå försök till bedrägerier. På uppdrag av regeringen genomförde Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Polismyndigheten en informationskampanj för att öka allmänhetens medvetenhet gällande it-relaterad brottslighet. Kampanjen hade olika teman och pågick från juni till november. Särskilda satsningar gjordes mot unga, äldre och personer med utomordisk bakgrund. Kampanjerna hade god spridning och i vissa delar uppgår närmare hälften av målgruppen att informationen har fått dem att agera på något sätt.

En betydande andel brottsoffer kopplade till bedrägeribrott genom social manipulation är äldre och personer med funktionsnedsättning och för flera brottsområden, som till exempel telefonbedrägerier, har den genomsnittliga åldern förflyttats från 70 år till 80 år.

22) European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats som är ett europeiskt samarbete mot organiserad och grov brottslighet.

23) European Crime Prevention Networks som är det europeiska nätverket för förebyggande av brottslighet.

Att försvåra för bedrägerier har de senaste åren gett viss effekt på anmälningarna. Från 2018 har bedrägeribrotten minskat med 23 procent.

För att nå ut med information till de allra äldsta i samhället togs informationsmaterialet Prata bedrägerier fram. Materialet var ett samtalsstöd adresserat till personer i de äldres omgivning, i syfte att stärka de äldre i att stå emot försök till bedrägeri. Då de äldsta i samhället vanligtvis inte nås av exempelvis annonsering i digitala medier är det effektivare att använda sig av budskapsbärare i form av till exempel anhöriga till de äldre. För att lansera materialet genomfördes det under våren en annonskampanj som nådde närmare två miljoner människor i målgruppen 18–45 år.

Inflödet av anmälda telefonbedrägerier var högt och brottsvinsterna för telefonbedrägerier sköt i höjden under 2022. Därför beslutades det om och började planeras för ytterligare en informationskampanj riktad mot äldre under 2023.

För att nå ut med information till de allra äldsta i samhället togs informationsmaterialet Prata bedrägerier fram.

Polismyndighetens trafiksäkerhetsarbete

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för fortsatt utveckling och förbättring av arbetet för ökad regelefterlevnad i trafiken och för att förebygga och bekämpa annan brottslighet på väg. Myndigheten ska särskilt redovisa vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit för att stärka samverkan med andra aktörer gällande trafiksäkerhetsarbetet samt hur myndighetens arbete har bidragit till att skapa förutsättningar för en konkurrensneutral yrkestrafik med rättvisa villkor för förare och företag.

Polismyndighetens dagliga arbete i trafiken både förebygger och upptäcker brottslighet. Trafikarbetet är högt prioriterat och bedrivs till stor del integrerat med övrig brottsbekämpande verksamhet i lokalpolisområdena. Arbetet är inriktat mot trafiksäkerhet i enlighet med Nollvisionen²⁴, att bidra till en konkurrensneutral yrkestrafik med rättvisa villkor samt upptäcka och ingripa mot övrig brottslighet på väg. Trafikbrotten utgör en fjärdedel av samtliga ärenden som Polismyndigheten redovisar till åklagare.

Arbetet med Nollvisionen sker i samverkan med många andra aktörer inom myndigheter, organisationer och företag. Den ska uppnås genom att Polismyndigheten framför allt bidrar till att sänka medelhastigheterna på våra vägar samt minskar antalet förare som är påverkade av alkohol eller narkotika.

Trafiksäkerhetsarbete för sänkt hastighet

För att kunna bidra till att sänka medelhastigheten och få fler att hålla hastighetsbegränsningarna genomför polisen hastighetskontroller, både genom nationella insatser och utifrån lokala problembilder. För att sänka medelhastigheten måste den stora volymen av trafikanter som kör lite för fort sänka sin hastighet. På det viset upprätthålls allmänprevention. Enligt Trafikverket sjunker medelhastigheten på våra vägar och i den undersökning som myndigheten gör vartannat år²⁵ instämde en av fyra helt i att risken att få böter för fortkörning är hög, vilket är en klart högre andel än vid mätningen 2020. Det i sin tur kan troligen härledas till att Polismyndigheten, under pandemiåren, fokuserade mycket på att arbeta med just hastighetsöverträdelser.

Automatisk trafiksäkerhetskontroll (ATK) är en viktig del i strategin och syftar till att åstadkomma sänkt medelhastighet i vägtransportsystemet och bidra till ett effektivt utredningsförfarande av hastighetsöverträdelser. Polismyndigheten och Trafikverket ansvarar gemensamt för utvecklingen och utbyggnaden av stationär ATK. Vid utgången av 2022 fanns enligt Trafikverket cirka 2 400 mätstationer i landet (motsvarande siffra 2020 var cirka 2 060). Som komplement till stationär ATK finns mobil ATK och manuell hastighetsövervakning.

24) Utgångspunkten för Nollvisionen är det etiska ställningstagandet att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i vägtrafikmiljön. Läs mer på [polisen.se](https://www.polisen.se).

25) Trafiksäkerhet och information, Origo Group, Denis Zgela 2022.

Vid varje kontrollkontakt med förare av motordrivna fordon ska alkoholutandningsprov ske och en bedömning av eventuella symptom på drogpåverkan hos föraren göras.

Trafiksäkerhetsarbete för färre onyktra förare

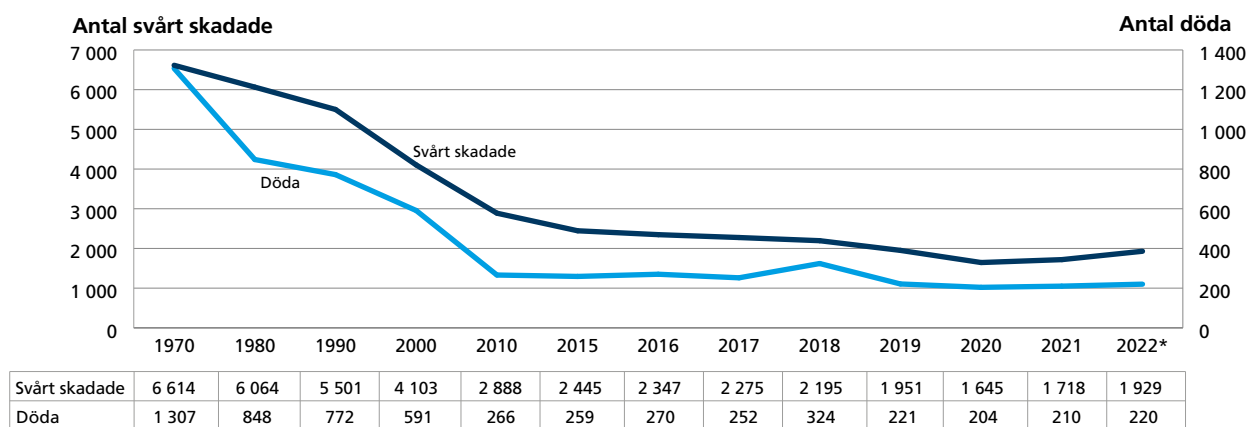
En förutsättning för att andelen onyktra förare ska minska är att Polismyndigheten kontinuerligt arbetar med olika preventiva metoder. Vid varje kontrollkontakt med förare av motordrivna fordon ska alkoholutandningsprov ske och en bedömning av eventuella symptom på drogpåverkan hos föraren göras. Genom att exempelvis utföra många alkoholutandningsprov på platser utspridda i tid och rum, och därigenom höja den upplevda upptäcktsrisken, kan en allmänpreventiv effekt uppnås. Genom att kombinera övervakningsinsatser med informationskampanjer kan effekten ökas ytterligare. Riktade kontroller eller insatser vid specifika platser och tider där det finns ökad risk för att det rent generellt förekommer onyktra personer eller där det genom underrättelseuppslag finns information på individbasis bidrar till en individpreventiv effekt.

Polismyndigheten kan påverka risken för återfall i rattfylleribrott, till exempel genom att använda metoden Smadit (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken) som genomförs i samverkan med bland andra Folkhälsomyndigheten. Arbets sättet innebär att personer som ertappats för ratt-, drogratt- eller sjöfylleri ges ett erbjudande om en vårdkontakt för att få hjälp med att bryta sitt missbruk eller beroende av alkohol eller droger. Därigenom bidrar vi till en återfallspreventiv effekt.

Redovisning av verksamhetsresultat – trafiksäkerhet

Under 2022 ökade trafikflödet på våra vägar. Vid utgången av november hade den totala trafiken (inklusive yrkestrafiken) ökat med 3,2 procent jämfört med samma period 2021.²⁶ Enligt preliminär statistik från Transportstyrelsen ökade antalet omkomna i trafiken under 2022 jämfört med 2021 (+10 personer). Sedan 2010 har antalet omkomna i medeltal legat på 258 personer per år. Även antalet svårt skadade ökade jämfört med 2021 (+211 personer).

FIGUR 5. Antal döda och svårt skadade i vägtrafikmiljön, 1970–2022

* Preliminär statistik från Transportstyrelsen. Den preliminära statistiken över dödade kan innehålla personer som avlidit till följd av sjukdom eller till följd av avsiktliga händelser (till exempel självmord). Dessa utesluts från den officiella statistiken när dödsorsaken fastställts. Vidare kan antalet öka, om det i efterhand visar sig att skadad person avlidit inom 30 dagar till följd av olyckan.

26) Källa: Trafikverket <https://applikation-pt.trafikverket.se/ID76/trafikarbetetsforandring.html> (hämtat 23-01-11).

I enlighet med Polismyndighetens strategi för trafik genomfördes ett antal kommunikationsinsatser på trafiksäkerhetsområdet för allmänheten, bland annat fyra filmer. Dessutom förstärktes kommunikationen inför de nationella trafikveckorna genom att Trafikverket, Transportstyrelsen och Polismyndigheten kommunicerade med gemensamma pressmeddelanden. Polismyndigheten deltog även i Vision Zero Academy som är en del av Trafikverkets uppdrag om att tillhandahålla information gällande Nollvisionen till andra länder som står i begrepp att införa densamma. Polismyndigheten föreläste om polisens roll gällande Nollvisionen. Polismyndigheten hade tillsammans med Trafikverket under 2022 en seminariedag för alla medlemsstaterna i nätverket ROADPOL (European Roads Policing Network).

Färre utfärdade ordningsböter för hastighetsöverträdelse under 2022

En del av trafiksäkerhetsarbetet är hastighetskontroller som görs dels genom ATK, dels genom manuell hastighetsövervakning. Under 2022 utfärdades knappt 220 000 ordningsböter som en följd av hastighetskontroller, vilket är en minskning med 16,4 procent jämfört med 2021. Orsaken är en minskad aktivitet mot trafikbrottsområdet i den yttre verksamheten. I de fall föraren förnekar gärningen, exempelvis fortkörning, så upprättas en anmälan om brott. Dessa brott minskade jämfört med 2021 (-1 419, -18,3 %).

TABELL 5. Antal ordningsböter och antal ordningsböter ATK samt antal anmälda brott avseende hastighetsöverträdelse på väg, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Ordningsbot	225 848	262 607	219 507	-43 100	-16,4%
–varav automatisk hastighetsövervakning	83 100	99 404	94 004	-5 400	-5,4%
Anmälda brott om hastighetsöverträdelse på väg*	7 334	7 749	6 330	-1 419	-18,3%

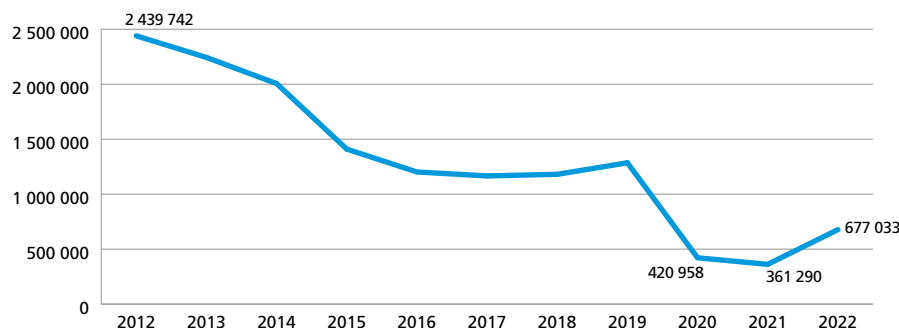
* Avser brott mot 3 kap. 16–17§ trafikförordningen (1998:1276).

I 43 procent av fallen kom ordningsboten från ATK, vilket är en ökning jämfört med 2021 då andelen var 38 procent.

Alkoholutandningsproverna ökade under året

Antalet alkoholutandningsprov ökade jämfört med 2020 och 2021. I sviterna av pandemin och det arbetsmiljöbeslut som stoppade rutinmässiga alkoholutandningsprov utförde Polismyndigheten färre prov 2022 jämfört med ett genomsnitt under de senaste tio åren. Polismyndigheten är dock tydliga i sitt budskap med att varje förarinitierad kontakt ska åtföljas av ett alkoholutandningsprov.

FIGUR 6. Antal alkoholutandningsprover, 2012–2022

Som en följd av det ökade antalet utförda prover ökade även antalet rattfylleribrott (+1 969, +25,2 %). Antalet rattfylleribrott under påverkan av narkotika fortsatte dock att minska (-2 120, -15,0 %) jämfört med 2021. Andelen positiva provsvar minskade till 1,1 procent (-0,9 procentenheter).

I augusti 2021 återupptogs projektet med sällningsprov för narkotika, vilket hade pausats under pandemin, och arbetet med projektet fortsatte hela 2022. Projektet beräknas slutrapporteras första kvartalet 2023.

TABELL 6. Antal anmälda brott för rattfylleri, rattfylleri under påverkan av narkotika samt antal alkoholutandningsprov*, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Rattfylleri och grovt rattfylleri	8 558	7 804	9 774	1 970	25,2 %
Rattfylleri under påverkan av narkotika	16 141	14 176	12 050	-2 126	-15,0 %
Alkoholutandningsprov**	420 958	361 290	677 033	315 743	87 %
Alkoholutandningsprov (vid uttag aktuellt år [2020–2022])**	312 811	224 539	677 033	452 494	202 %

* Med alkoholutandningsprov avses här endast de så kallade sällningsprover som görs vid trafikkontroller. De utandningsprov som görs på polisstation efter ett positivt sällningsprov, så kallade bevisprov (PBA), ingår ej i denna statistik.

** På grund av eftersläpning i inrapporteringen kommer det slutliga antalet alkoholutandningsprover för 2022 att vara högre än här redovisat.

*** Då eftersläpningen försvårar möjligheten att tolka utvecklingen redovisas även antal alkoholutandningsprover vid uttag i direkt anslutning till helåret (jämförbart med 2022 års siffror).

Brott på väg

Inom området brott på väg använder polisen sig av vägnätet för att förebygga, förhindra och uppdaga brott som sker på och i anslutning till vägen. Det innebär att rikta extra uppmärksamhet mot den del av vägnätet som möjliggör snabba förflyttningar genom landet, det vill säga riksvägar och europavägar.

Vid en trafikkontroll kontrolleras fordon, förare och passagerare och polisen kan då upptäcka exempelvis stöldgods, vapen, ammunition, narkotika eller efterlysta personer. En del kontroller innebär samverkan med verksamheter som specialiserat sig på exempelvis utlänningsärenden eller narkotika. Man samverkar också med externa experter som exempelvis Kronofogdemyndigheten och Arbetsmiljöverket. Under 2022 togs en film fram som där Polismyndighetens arbete mot brott på väg åskådliggörs. Arbetet mot brott på väg utförs i olika omfattning dygnet runt och årets alla dagar runt om i Sverige.

Polismyndighetens arbete för en konkurrensneutral yrkestrafik med rättvisa villkor

Polismyndighetens arbete inom yrkestrafikområdet är en del i det samlade arbetet för att öka regel efterlevnaden och därmed skapa förutsättningar för en konkurrensneutral yrkestrafik.

Sverige har direktivstyrda och preciserade årliga åtaganden gentemot EU inom yrkestrafikområdet. För åtgärder när det gäller kontrollplatser fortsatte samverkan med Trafikverket utifrån den överenskommelse och övergripande process om samarbete som träffades 2021. Dessutom påbörjades arbetet tillsammans med Transportstyrelsen för att kvalitetssäkra och effektivisera kontrollen av den yrkesmässiga trafiken, bland annat genom att samverka i samband med revidering av ett antal föreskrifter inom fordonsområdet.

TABELL 7. Resultat flygande inspektion, farligt gods och kör- och vilotid, 2020–2022

Indikator	Åtagande	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)	Förändring i förhållande till åtagande (antal)
Flygande inspektioner (nyttfordon)	12 400	15 264	14 794	13 093	-1 701	-11,5 %	693
Farligt gods*	7 000	6 238	5 481	5 164	-317	-5,8 %	-1 836
Kör och vilotid (antal kontroller)	20 000	18 084	21 884	17 124	-4 760	-21,8 %	-2 876
Kör och vilotid (antal dagar) **	224 000	446 718	442 928	487 277	44 349	10,0 %	263 277

* Polismyndighetens mål.

** Antal kontrollerade arbetsdagar.

Tillsammans med Transportstyrelsen fortsatte översynen av antalet kontrollerade arbetsdagar när det gäller kör- och vilotider. Totalt ska Sverige, enligt EU-direktiv²⁷, kontrollera cirka 488 000 arbetsdagar, varav hälften vid vägkontroller och hälften vid företagskontroller. Polismyndigheten ansvarar för vägkontrollerna och Transportstyrelsen för företagskontrollerna. Polismyndigheten följer, utöver antalet kontrollerade arbetsdagar, även upp antalet förare som kontrolleras när det gäller kör- och vilotider. Antal kontroller är väsentligt i Polismyndighetens förebyggande arbete då det är ett mått på såväl aktivitet som synlighet ute i vägtrafiken. Antalet flygande inspektioner av nyttofordon minskade något under 2022, men antalet ligger över åtagandet. Aktuellt it-system har funktioner för rapportering till Transportstyrelsen och för uppföljning av de flygande inspektionerna.

TABELL 8. Antal ärenden, sanktionsavgifter olaga cabotage redovisade till Transportstyrelsen, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Ärenden avseende olaga cabotage	272	370	213	-157	-42,4 %

Antalet ärenden avseende olaga cabotage minskade med knappt 40 procent jämfört med 2021. Eftersom de regelverk som styr verksamheten till stora delar är av multilateral karaktär, har Polismyndigheten begränsade möjligheter att självständigt följa upp och resonera kring effekter av den verksamhet myndigheten bedrivit. Effekterna bör därför istället analyseras i ett vidare perspektiv.

Med anledning av det så kallade mobilitetspaketet tillfördes Polismyndigheten ytterligare arbetsuppgifter inom yrkestrafikområdet. Mobilitetspaketet är ett samlingsnamn på nya bestämmelser som införts gemensamt inom EU vars syfte är att ge bättre arbetsvillkor för yrkesförare, mer rättvis konkurrens mellan transportföretag och ökad trafiksäkerhet i den europeiska transportsektorn. I paketet finns regler om tillstånd, godstransporter, kör- och vilotider, färdskrivare och vägarbetstid. De arbetsuppgifter som tillfördes Polismyndigheten är

- kontroll enligt vägarbetstidslagen²⁸ innebär att Polismyndigheten i samband med kontroll av kör- och vilotider i tillräcklig omfattning även ska kontrollera att en förare inte arbetat mer än 60 timmar under en vecka
- kontroll enligt lagen om utstationering²⁹ av arbetstagare innebär att Polismyndigheten ska kontrollera att en förare som utför cabotagetransporter ska medföra en utstationeringsdeklaration.

27) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/22/EG om minimivillkor för genomförande av förordningarna (EG) nr 561/2006 och (EU) nr 165/2014 och direktiv 2002/15/EG vad gäller sociallagstiftning på vägtransportområdet samt om upphävande av rådets direktiv 88/599/EEG.

28) Lagen (2005:395) om arbetstider vid visst vägtransportarbete.

29) Lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare.

Samverkan med andra aktörer

Transportstyrelsen tog under året fram tillsynsstrategier för dessa regelverk i samverkan med Polismyndigheten. Myndigheterna arbetade under året även med uppdateringen av den strategiska överenskommelsen om kontroll av den yrkesmässiga trafiken som finns mellan myndigheterna, vilket vid årets slut var i sitt slutskede. Det skedde i stora delar till följd av det så kallade mobilitetspaketet. Fortlöpande samverkan genomfördes inom områdena flygande inspektion, kör- och vilotider, cabotage, överlast med mera såväl på föreskrivande nivå som på beslutande och operativ nivå. En stor och inte försumbar del av denna samverkan avser effektivisering och digitalisering av verksamheten.

Under året genomförde polisen i samverkan med Transportstyrelsen en tillståndsmätning avseende godstransporter och sociala villkor.

I samband med Transportstyrelsens regeringsuppdrag inom olika områden bereddes polisen möjlighet att medverka. Under året lades särskilt fokus på medverkan i regeringsuppdraget avseende A-traktorer samt mobilitetspaketets genomförande i Sverige. Samverkan genomfördes även med Arbetsmiljöverket och Tullverket med anledning av regelverket kring utstationering av förare inom vägtransportsektorn. Återkommande samverkan sker med MSB inom området farligt gods.

Polismyndigheten medverkade i olika omfattning i ett antal forum på strategisk nivå med myndigheter och organisationer inom yrkestrafik- och fordonsområdet. Som exempel kan nämnas det branschråd som årligen genomförs i Transportstyrelsens regi där företrädare för myndigheter och branschorganisationer medverkar. Polismyndigheten medverkar också i samverkansform inom fordonsbesiktningsområdet.

Det genomfördes en nationell kontroll av yrkestrafiken i regi av polisregion Väst. Vid insatsen deltog förutom poliser och bilinspektörer även representanter från Transportstyrelsen, Arbetsmiljöverket, Tullverket, Kustbevakningen, länsstyrelsen och MSB samt poliser och andra tillsynsmän från Danmark, Norge och Finland. Insatser av denna typ är viktiga för samsyn mellan myndigheter och ger ett stort mervärde i form av kontaktskapande och erfarenhetsutbyte. Det är även en del i att stärka samverkan med andra aktörer inom området.

Den trygghetsskapande verksamheten

Polismyndighetens trygghetsskapande uppdrag

Polismyndigheten har till uppgift att övervaka den allmänna ordningen och säkerheten och ingripa när störningar har inträffat (polislagen [1984:387]).

Genom att fullgöra dessa uppgifter ska Polismyndigheten bidra till att människors trygghet ökar (regleringsbrevet för 2022).

Målsättning för den trygghetsskapande verksamheten

Polismyndigheten ska bidra till att människors trygghet ökar.

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att befolkningens upplevda trygghet var oförändrad under 2022 jämfört med 2021. Enligt Nationella trygghetsundersökningen (NTU) ökade andelen personer som uppgav att de kände sig trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet något. Andelen personer som uppger att de ofta valt en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro att utsättas för brott var oförändrad. Däremot ökade andelen medborgare som uppgav att de i stor utsträckning är oroliga för brottsligheten i samhället.

Trygghet är en känsla hos individen som påverkas av både individfaktorer som kön, ålder och social utsatthet, och av situationella faktorer som plats och tid på dygnet. Känslan av trygghet påverkas även av det omgivande samhället, bland annat hur medierapporteringen, till exempel kring ökade skjutningar, och samhällsdebatten om utsatthet för brott och kriminalitet ser ut. När polisen utför sitt uppdrag på ett kompetent och effektivt sätt kan det på ett allmänt plan bidra till att skapa och upprätthålla en känsla av trygghet. I den bemärkelsen är en stor del av polisens arbete trygghetsskapande. Polisen utför också trygghetsskapande aktiviteter med det direkta syftet att åtgärda orsaker till oro för brott.

För att bedöma måluppfyllelsen för den trygghetsskapande verksamheten används flera indikatorer³⁰:

- andelen medborgare som är mycket eller ganska trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet (NTU)
- andelen medborgare som mycket eller ganska ofta valt en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro för att utsättas för brott (NTU)
- andelen medborgare som i stor utsträckning är orolig för brottsligheten i samhället (NTU).

Trygghet och oro för brott bland befolkningen

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) ger oss möjlighet att på nationell nivå se hur upplevelsen av tryggheten utvecklas över tid och hur den skiljer sig åt mellan olika grupper i befolkningen, vilket ger en bild av hur vi som samhälle lyckas i strävan att öka människors trygghet. Polismyndigheten är en av flera aktörer som kan bidra till målet ökad trygghet och det är inte klarlagt hur sambandet ser ut mellan just polisens arbete och utfallet i de nationella mätningarna.³¹

30) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

31) Anita Heber (2007): *Var rädd om dig! Rådsla för brott enligt forskning, intervjupersoner och dagspress*. Doktorsavhandling i kriminologi vid Stockholms universitet 2007, s. 230–242; Anita Heber (2008): *En guide till trygghetsundersökningar om brott och trygghet*. Tryggare och mänskligare Göteborg; Anna-Karin Ivert (2018): "Trygghet i forskning och praktik" i Peter Lindström och Ulf Sempert (red) *Kriminologi och poliskunskap. Mötet mellan forskning och praktik*, s. 79–94.

I NTU 2022 uppgav totalt 73 procent av befolkningen att de känner sig mycket eller ganska trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet. Det är en något högre nivå än 2021, då andelen var 72 procent, men sett ur ett längre tidsperspektiv har nivån varit tämligen stabil sedan 2016. Andelen som känner sig trygga är betydligt högre bland män (82 %) än bland kvinnor (65 %). Andelen trygga är liksom tidigare högst i polisregion Nord (83 %). I övriga polisregioner är motsvarande andel mellan 70 och 76 procent. Skillnaderna mellan polisregionerna avspeglar ett övergripande mönster att upplevelsen av trygghet tenderar att vara högre i mer glesbefolkade delar av landet och lägre i storstadsområdena.³² Det är även en större andel av boende i områden med socioekonomiska utmaningar, som upplever otrygghet (41 %), jämfört med riket i stort (27 %).³³

Det betyder att polisens trygghets-
skapande arbete
behöver utgå från
ett lokalt perspek-
tiv och de faktorer
i lokalsamhället
som ger upphov
till oro för att
utsättas för brott.

De regionala skillnaderna i NTU avspeglar bara delvis de skillnader som finns när det gäller antal anmälda brott eller självrapporterad utsatthet för brott inom polisregionerna. Det betyder att polisens trygghetskapande arbete behöver utgå från ett lokalt perspektiv och de faktorer i lokalsamhället som ger upphov till oro för att utsättas för brott. Enligt NTU har 24 procent mycket eller ganska ofta valt en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro för att utsättas för brott, vilket är samma andel som 2021. Att ofta ha valt ett annat färdssätt på grund av oro för att utsättas för brott är betydligt vanligare bland kvinnor (31 %) än bland män (17 %).

Det var 46 procent av befolkningen som i stor utsträckning oroade sig över brottsligheten i samhället 2022, vilket är något högre än 2021, då andelen var 45 procent. Den andel som känner stor oro över brottsligheten i samhället är densamma bland män och kvinnor (46 %). Andelen som oroar sig över brottsligheten i samhället är på en hög nivå jämfört med 2019 och åren dessförinnan. Det är den trots att den självrapporterade utsattheten för brott mot enskild person³⁴ har minskat över tid. De olika utvecklingskurvorna visar att det inte finns ett direkt samband mellan brottsligheten i samhället, som är huvudfokus för polisens verksamhet, och den upplevelse av otrygghet och oro för brottslighet som finns i samhället.

Polismyndighetens trygghetskapande arbete

Till största delen arbetar polisen trygghetskapande på lokal nivå och utifrån den lokala lägesbilden. Polismyndighetens definition av trygghetskapande arbete är sådana aktiviteter som polisen genomför eller aktivt deltar i och som har det primära syftet att åtgärda orsaker som kan skapa rädsla för brott. Trygghetskapande aktiviteter ska ofta också förebygga brott, men ur ett polisiärt perspektiv är det ändå relevant att göra skillnad på trygghetskapande och brottsförebyggande arbete.³⁵

Lokala kartläggningar av brottsproblem och otrygghet

NTU ger en nationell bild av trygghet och oro för att utsättas för brott. Men för att man ska förstå mer om var, när och hur otryggheten uppstår behöver de lokala förhållandena avseende otrygghet undersökas närmare.³⁶ Det varierar mellan polisregionerna i vilken utsträckning polisen genomför lokala trygghetsmätningar. Polisregionerna Mitt, Syd och Öst gjorde lokala trygghetsmätningar i samtliga kommuner 2022. I polisregionerna Bergslagen, Nord, Stockholm och Väst gjordes trygghetsmätningar i några kommuner.³⁷

32) Brottsförebyggande rådet (2021): *Kommunala variationer i risk för otrygghet. Kortanalys 2/2021*, s. 4.

33) Brottsförebyggande rådet (2022): *NTU-resultat för områden med socioekonomiska utmaningar och områden som klassas som utsatta ur ett polisiärt perspektiv*. Uppgifter från tidigare år saknas liksom uppgifter fördelat på kön.

34) I brott mot enskild person ingår i NTU:s undersökningar brottstyperna misshandel, hot, sexualbrott, personrån, fickstöld, försäljningsbedrägeri, kort-/kreditbedrägeri och nätkränkning.

35) Skillnaden mellan trygghetskapande och brottsförebyggande arbete är att det förstnämnda i första hand är inriktat mot att minska rädslan för att utsättas för brott, medan det senare primärt syftar till att förhindra att brott begås. Polismyndigheten (2018): *Slutrapport. Definitionerna av brottsförebyggande och trygghetskapande arbete samt styrande dokument*. Dnr A841.321/2016.

36) Marie Torstensson Levander (2007): *Trygghet, säkerhet, oro eller risk? Begreppsdefinitioner och mått*. Sveriges Kommuner och Landsting, s. 26.

37) Polismyndigheten: *Problemindex – Sverige* (Excel-fil).

Trygghetsmätningar är inte det enda sättet att få en bild av otrygghet och brottsproblem i lokalsamhället. Enligt Brottsförebyggande rådet är det allt fler kommuner och kommunpoliserna som genomför kartläggningar av lokala brottsproblem.³⁸

Trygghetsskapande aktiviteter

Aktiviteter för att förhindra brott ska ofta också öka tryggheten. En vanlig trygghetsskapande aktivitet som också fungerar brottsförebyggande är ökad polisiär närvaro, till exempel genom fotpatrullering, på platser som upplevs som otrygga. I den nationella uppföljningen av det brottsförebyggande arbetet har drygt en fjärdedel av insatserna denna inriktning. Det handlar ofta om centrum, parker, resecentrum eller specifika bostadsområden. I den trygghetsskapande aktiviteten ingår ofta även kommunikationsinsatser.³⁹

Ett fritt tryggt och säkert val 2022

Den 11 september genomfördes de allmänna valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Polisens ansvar i samband med valrörelsen var att se till att ett fritt och säkert val kunde genomföras med ett särskilt fokus på att säkerställa att de grundläggande opinionsfriheterna kunde utövas med bibehållen allmän ordning och säkerhet. Polismyndigheten hanterade under valåret 2022 tiotusentals sammankomster. Alla dessa krävde inte polisiär närvaro, men hanterades på något sätt av polisen. Jämfört med valrörelsen 2022 anmäldes färre valrelaterade brott jämfört med valet 2018.⁴⁰

Polismyndigheten hanterade under valåret 2022 tiotusentals sammankomster.

Polismyndighetens ingripande verksamhet

En av Polismyndighetens uppgifter är att övervaka den allmänna ordningen och ingripa när störningar inträffar. Ingripande verksamhet är en del av Polismyndighetens yttre operativa verksamhet som finns tillgänglig dygnet runt, året om. Verksamheten består av både händelsestyrda och planlagda aktiviteter. I den planlagda verksamheten sker en stor del av Polismyndighetens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete, bland annat genom de åtaganden som finns i medborgarlöften. För att kunna utföra uppdraget med kvalitet krävs att Polismyndigheten har en flexibilitet i organisationen.

Aktiviteten inom ingripande verksamheten bidrar i hög grad till resultatet i polisens verksamhet och har stor påverkan på allmänhetens bild av polisens förmåga att bekämpa brott och ge allmänheten skydd och hjälp. I förlängningen ger resultatet i ingripande verksamheten effekter både för den upplevda tryggheten i samhället och för förtroendet för polisen.

Fler anställda inom ingripande verksamheten 2022

Antalet anställda⁴¹ i ingripande verksamheten ökade under 2022 med 143 personer till 7 890 (29 procent kvinnor och 71 procent män), vilket motsvarar knappt 28 procent av polisregionernas samlade resurser. I förhållande till befolkningens mängd är det en ökning med 1,1 procent jämfört med 2021.

38) Brottsförebyggande rådet (2022): *Det brottsförebyggande arbetet i Sverige. Nuläge och utvecklingsbehov 2022*, s. 55.

39) Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2022.

40) Polismyndigheten (2022): *Antal anmälda valrelaterade brott per polisregion och brottskategori under 2018 och 2022*. Den mätmetod som används i statistikupptagningen 2022 har dock förändrats och innebär att data för år 2018 och 2022 inte är helt jämförbara.

41) I antalet ingår även chefsbefattningar samt 43 civilanställda. Det finns skillnader mellan polisregionerna i var man organisatoriskt placerar kommunpoliserna och områdespoliserna, vilket påverkar sammanställningen av antalet anställda inom verksamhetsområdet BF/GV.

TABELL 9. Antal anställda samt antal anställda per 100 000 invånare*, inom verksamhetsområdet brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet (BF/IGV), 2020–2022

Polisregion	Antal anställda					Antal anställda per 100 000 invånare				
	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Bergslagen	632	676	680	4	0,6 %	72	77	77	0	0,3 %
Mitt	593	639	671	32	5,0 %	63	67	70	3	4,1 %
Nord	677	706	720	14	2,0 %	75	79	80	1	1,8 %
Stockholm	1 813	1 822	1 782	-40	-2,2 %	74	74	72	-2	-3,1 %
Syd	1 482	1 537	1 613	76	4,9 %	75	77	80	3	4,2 %
Väst	1 474	1 519	1 539	20	1,3 %	72	73	74	0	0,6 %
Öst	827	848	885	37	4,4 %	73	75	78	3	3,7 %
Totalt	7 498	7 747	7 890	143	1,8 %	73	75	75	1	1,1 %

* Befolkningsmängden baseras på nivån vid utgången av föregående år.

År 2022 upprättades drygt 1,1 miljoner händelserapporter med prioritet 1–3.

Det händelsestyrda arbetet

Ingripandeverksamheten ska så långt som möjligt vara planlagd, men består till stor del av händelsestyrd verksamhet. I det händelsestyrda arbetet handlar det om att reagera på en mer eller mindre akut situation som kommit till polisens kännedom, exempelvis genom att allmänheten kontaktar polisen via SOS Alarm (112-samtal), nationella telefonväxeln (NTV) eller PKC.⁴² Det kan också vara en polis som rapporterar om händelsen till en regionledningscentral (RLC). År 2022 upprättades drygt 1,1 miljoner händelserapporter med prioritet 1–3. Av dessa var 54 procent av händelserapporterna så kallade egeninitierade händelserapporter, det vill säga upprättade av Polismyndigheten.⁴³ En fjärdedel, 25 procent, kom från 112-samtal eller SOS Alarm, 15 procent kom från telefon och resterande kom från annan kommunikation.

Det är RLC som i nära samverkan med yttre befäl och jourhavande förundersökningsledare har till uppgift att leda och fördela polisregionens tillgängliga resurser vid akuta händelser. RLC tar emot larm, dirigerar polispatruller och styr alla utryckningar.

Händelsestyrd verksamhet som kräver en insats i närtid prioriteras enligt ordningen 1–3:

- prioritet 1 innebär att ingripande ska göras omedelbart
- prioritet 2 innebär att ingripande ska göras skyndsamt (inom 20 minuter)
- prioritet 3 innebär att ingripande ska göras i närtid (inom 4 timmar).

Efter att händelsen har bedömts och prioriterats upprättas en händelserapport. Händelser eller problem som inte är akuta lämnas över till ett lokalpolisområde för bedömning och beslut om åtgärd (prioritet 5). De ärenden som kräver fortsatt handläggning men inte att en patrull beordras överlämnas till PKC (prioritet 6). Prioritet 4 används inte i dagsläget.

Av alla upprättade händelserapporter med prioritet 1–3 under 2022 ledde 67,8 procent till att en patrull inom ingripandeverksamhet beordrades till platsen, jämfört med 66,8 procent under 2021. Om en patrull inte beordras beror det oftast på att problemet inte faller inom polisens uppdrag eller är uppenbart oseriöst. En orsak kan också vara att det inte finns en tillgänglig resurs för tillfället, eller att ärendet lämnats vidare inom polisorganisationen.

Polisens förmåga att snabbt komma till en brottsplats är avgörande för att i det initiala skedet få så goda utredningsuppslag som möjligt. Till förstahandsåtgärderna hör bland annat att ta upp anmälan, höra vittnen, säkra spår, spärra av och ta föremål i beslag. Det kan ta mycket tid i anspråk och kräver noggrann dokumentation.

42) Telefonnummer till både PKC och NTV är 114 14.

43) Sedan juni 2022 finns det en funktion som gör att poliser i yttre tjänst kan skapa händelserapporter (HR) i systemet Storm med hjälp av en applikation i sin tjänstemobil – istället för att anropa ledningscentralen och begära en händelserapport. För tillfället går det att registrera två typer av händelserapporter: kontroll person/fordon och trafikbrott. Andelen HR skapade med mobilen utgör 10 procent av samtliga egeninitierade HR. Den enklare administrationen som den nya funktionen medför kan förväntas leda till en ökad rapportering av egeninitierade händelserapporter.

Den händelsestyrda verksamheten är inte enbart inriktad mot utredning. Om polisen blir kallad till en händelse där ordningsstörningar inträffat men inget brott ännu har begåtts arbetar patrullen brottsförebyggande. Genom dialog, avvísning samt avlägsnande av personer och folksamlingar förhindrar polisen att brott och olyckor inträffar. I det förebyggande arbetet ingår även rutinemässiga kontroller av personer och fordon.

Ingripandeverksamheten arbetar också till stor del med icke brottsliga händelser genom skydd, hjälp och bistånd till allmänheten. Icke brottsliga händelser kan vara av olika allvarlighetsgrad och kan exempelvis handla om handräckning, självmordsförsök, försvunna personer, sjukdomsfall, olyckor eller att omhänderta påverkade personer.

Antal 112-samtal minskade vid samtliga regionledningscentraler

För att kunna ta ett helhetsansvar för den händelsestyrda verksamheten finns en ledningscentral i varje polisregion. Antalet anställda inom Polismyndighetens regionledningscentraler var 1 118 under 2022, vilket var något färre jämfört med föregående år (-13, -1,1 %). Antalet 112-samtal minskade vid samtliga RLC under 2022 (-3,0 %). Antalet upprättade händelserapporter med prioritet 1–2 var dock i stort sätt oförändrat (-0,2 %).

TABELL 10. Antal 112-samtal till RLC* efter polisregion, 2020–2022

Polisregion	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Bergslagen	63 007	58 124	53 903	-4 221	-7,3 %
Mitt	69 426	63 880	63 357	-523	-0,8 %
Nord	58 178	49 593	47 027	-2 566	-5,2 %
Stockholm	179 863	155 705	149 508	-6 197	-4,0 %
Syd	134 541	117 208	114 471	-2 737	-2,3 %
Väst	138 994	124 671	121 959	-2 712	-2,2 %
Öst	82 251	74 501	73 996	-505	-0,7 %
Totalt	726 260	643 682	624 221	-19 461	-3,0 %

* Statistik om inkomna 112-samtal skickas till Polismyndigheten från SOS-alarm.

Hälften av händelserapporterna kan kopplas till utredning och lagföring

Av de totalt 1 102 202 händelserapporter⁴⁴ som registrerades med prioritet 1–3 under 2022 kunde 995 228 händelserapporter kopplas till tre av Polismyndighetens huvudprocesser inom kärnverksamheten: utredning och lagföring (UL), brottsförebyggande verksamhet (BF) och service (SE).⁴⁵ Hälften av händelserapporterna kan kopplas till UL medan BF står för 33 procent och SE för 17 procent. Jämfört med 2021 har fördelningen mellan huvudprocesserna medfört en minskning av andelen UL (-1,7 procentenheter) och en ökning av andelarna för BF och SE (+0,8 respektive +0,9 procentenheter). Ökningen av andelen BF förklaras av fler händelserapporter om kontroll av person eller fordon samt trafikkontroller, medan ökningen av SE kan förklaras av fler händelserapporter om psykisk ohälsa, fylleri och omhändertagande av personer 2022.

Till utredningsverksamheten kan knappt 60 händelsekoder kopplas. Utredningsverksamheten domineras av brottskategorierna trafikbrott (25 %), våldsbrott (15 %) och tillgrepps-brott (exkl. butik) (10 %) som sammanlagt utgör 51 procent av huvudprocessen.⁴⁶ Den största enskilda händelsekoden är utredningsarbete som omfattar 22 procent av samtliga händelserapporter inom utredningsverksamheten. På denna kod redovisas bland annat husrannsakan, brottsplatsundersökning, förhör och vittnesmål. Andra omfattande händelsekoder är trafikbrott (15 %), misshandel (8 %), narkotikabrott (7 %), stöld i butik (5 %) och rattfylleri (5 %).

44) Antalet händelserapporter är hämtade från systemet Status. Bara händelserapporter där en patrull har blivit beordrad finns med i redovisningen. Tre händelsekoder (övning, utbildning, dubblett-HR) har exkluderats.

45) I Polismyndighetens kärnprocesser ingår även Kärnverksamhet utanför rättsväsendet (UR). UR är i jämförelse med BF, UL och SE mycket liten och redovisas därför inte i det här avsnittet.

46) Till huvudprocessen UL hör även ett antal HR-koder som inte går att koppla till en brottskategori.

Genom dialog, avvísning samt avlägsnande av personer och folksamlingar förhindrar polisen att brott och olyckor inträffar.

Händelsekoder som kan kopplas till den brottsförebyggande verksamheten domineras av händelsekoden kontroll person/fordon. Den omfattar 66 procent eller drygt 214 000 av alla händelser inom den brottsförebyggande verksamheten. Utöver denna är även volymerna för händelsekoderna trafikkontroll (16 %), bråk (8 %) och bevakningsuppdrag (7 %) relativt stora. Av samtliga händelserrapporter inom den brottsförebyggande verksamheten kan sammanlagt 98 procent kopplas till brottskategorierna *trafikbrott* (82 %) och *våldsbrott* (16 %).

Till huvudprocessen service kopplas händelser som inte avser brott, exempelvis omhändertaganden av berusade personer, åtgärder vid händelse med försvunnen person och dödsfall men även annan typ av handräckning, service och hjälp till myndigheter och till enskilda. För att polisen ska kunna lägga mer tid på sitt kärnuppdrag att bekämpa brott och öka tryggheten behöver uppdraget inom service renodlas. Exempelvis medför hanteringen av berusade personer eller händelser som berör psykisk ohälsa och självmord dagligen stora arbetsinsatser för polisen. Händelser som rör berusade personer, psykisk ohälsa och andra sjukdomsfall ökade kraftigt under 2022. Det kan sannolikt förklaras av att fler människor var i rörelse i samhället jämfört med 2021 då coronarestriktionerna fortfarande gällde.

TABELL 11. Antal upprättade händelserapporter, resurstid och genomsnittstid för utvalda händelsekoder mot den ej brottsliga verksamheten (service), prioritet 1–3, 2020–2022*

Händelse		2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Självmordsförsök	Antal HR	14 914	11 837	11 459	-378	-3,2 %
	Antal timmar (h)	57 864	51 014	48 918	-2 095	-4,1 %
	Snitt (h per HR)	3,9	4,3	4,3	0,0	-0,9 %
LOB Berusad/ Omhändertagen	Antal HR	52 178	50 880	56 073	5 193	10,2 %
	Antal timmar (h)	112 669	107 985	116 658	8 673	8,0 %
	Snitt (h per HR)	2,2	2,1	2,1	0,0	-2,0 %
Psykisk ohälsa	Antal HR	4 863	7 914	10 012	2 098	26,5 %
	Antal timmar (h)	24 162	33 586	41 905	8 319	24,8 %
	Snitt (h per HR)	5,0	4,2	4,2	-0,1	-1,4 %
Sjukdomsfall/ olycksfall	Antal HR	8 355	7 781	8 566	785	10,1 %
	Antal timmar (h)	17 111	15 925	17 440	1 515	9,5 %
	Snitt (h per HR)	2,0	2,0	2,0	0,0	-0,5 %
Handräckning	Antal HR	18 203	17 889	18 641	752	4,2 %
	Antal timmar (h)	73 489	72 595	76 797	4 202	5,8 %
	Snitt (h per HR)	4,0	4,1	4,1	0,1	1,5 %
Totalt	Antal HR	98 513	96 301	104 751	8 450	8,8 %
	Antal timmar (h)	285 294	281 106	301 720	20 614	7,3 %
	Snitt (h per HR)	2,9	2,9	2,9	0,0	-1,3 %

* I februari 2021 bytte HR-koden 9010 namn från Psykiskt sjuk till Psykisk ohälsa. Utöver ingripanden med stöd av 11 § polislagen enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård kan koden därmed också användas för övriga ärenden där psykisk ohälsa bedöms vara orsak till att polis blivit involverad i ärendet. Utvidgningen av begreppet har medfört en ökad registrering med denna kod. Det kan även antas att vissa händelser som förut registrerades som självmordsförsök istället, i och med definitionsändringen, kodas som Psykisk ohälsa.

Andelen högprioriterade händelserapporter är som högst i storstadsregioner

Antalet upprättade händelserapporter ger en bild av hur belastningen ser ut inom ingripande-verksamheten. Under 2022 upprättades drygt 1 100 000 händelserapporter med prioritet 1–3, vilket var en svag ökning (+0,4 %) jämfört med 2021. Antalet händelserapporter med hög prioritet (prio 1–2) var i stort sett oförändrad (-0,2 procent) jämfört med 2021 och låg på drygt 380 000.

TABELL 12. Antal händelserapporter prioritet 1–3, efter polisregion, 2020–2022

Polisregion	Prio 1–2					Prio 3				
	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Bergslagen	25 855	26 470	27 322	852	3,2 %	82 599	83 653	84 428	775	0,9 %
Mitt	32 339	32 040	31 517	-523	-1,6 %	83 401	87 526	87 739	213	0,2 %
Nord	28 058	26 796	29 248	2 452	9,2 %	91 333	93 254	91 416	-1 838	-2,0 %
Stockholm	111 100	101 369	99 701	-1 668	-1,6 %	127 007	125 266	125 738	472	0,4 %
Syd	78 454	77 224	77 007	-217	-0,3 %	121 242	114 793	118 281	3 488	3,0 %
Väst	79 609	77 113	75 034	-2 079	-2,7 %	96 766	102 192	106 447	4 255	4,2 %
Öst	42 185	39 860	40 371	511	1,3 %	108 249	110 583	107 953	-2 630	-2,4 %
Totalt	397 600	380 872	380 200	-672	-0,2 %	710 597	717 267	722 002	4 735	0,7 %

I polisregionerna utvecklades de högprioriterade händelserapporterna i olika riktning. De två polisregioner som uppvisar störst minskning är Väst (-2,7 %) och Stockholm (-1,6 %). Antalet och andelen högprioriterade händelserapporter ökade i tre polisregioner. Störst ökning har skett i polisregion Nord (+9,2 %) där ökningen i första hand avser berusade personer (lagen [1976:11] om omhändertagande av berusade personer, LOB). Att utvecklingen skiljer sig åt mellan polisregionerna kan ha flera förklaringar. En är att prioriteringsordningen har använts olika i polisregionerna, en annan är geografiska och demografiska skillnader.

Ett annat nyckeltal är andelen händelserapporter med prioritet 1–2. Detta nyckeltal visar andelen högprioriterade ärenden i förhållande till samtliga händelserapporter med prioritet 1–3 och kan användas för att se hur stor andel av händelserapporterna som bedömts vara akuta, det vill säga som ska hanteras omedelbart eller skyndsamt. Andelen var 34,5 procent 2022, vilket är något lägre jämfört med 2021 (-0,2 procentenheter). Andelen varierar mellan 24,2 procent (polisregion Nord) och 44,2 procent (polisregion Stockholm). Polisregionerna Bergslagen, Nord och Öst är de enda polisregionerna som har ökat andelen jämfört med 2021 (+0,4, +1,9 respektive +0,7 procentenheter).

Det kan konstateras att andelen händelserapporter med prioritet 1–2 varierar mycket mellan polisregionerna. Andelen är betydligt högre i polisregionerna Stockholm, Syd och Väst (de tre storstadspolisregionerna) än i övriga polisregioner.

TABELL 13. Andel upprättade händelserapporter prioritet 1–2 i förhållande till samtliga händelserapporter 1–3, efter polisregion, 2020–2022

Polisregion	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (%-enheter)
Bergslagen	23,8 %	24,0 %	24,4 %	0,4 %
Mitt	27,9 %	26,8 %	26,4 %	-0,4 %
Nord	23,5 %	22,3 %	24,2 %	1,9 %
Stockholm	46,7 %	44,7 %	44,2 %	-0,5 %
Syd	39,3 %	40,2 %	39,4 %	-0,8 %
Väst	45,1 %	43,0 %	41,3 %	-1,7 %
Öst	28,0 %	26,5 %	27,2 %	0,7 %
Totalt	35,9 %	34,7 %	34,5 %	-0,2 %

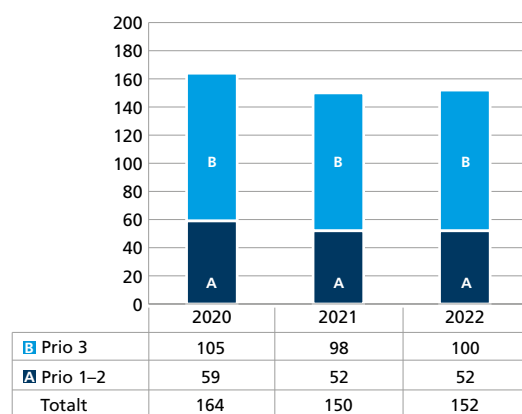
Minskad belastning på ingripandeverksamheten

Ett sätt att beskriva belastningen inom ingripandeverksamheten (IGV) är att sätta antalet händelserapporter i förhållande till antalet årsarbetskrafter inom IGV. Då det förekommer olikheter mellan polisregionerna var man registrerar sin personal organisatoriskt återrapporteras detta nyckeltal endast på nationell nivå. Det är dessutom endast de aktiviteter inom ingripandeverksamheten som resulterat i en registrerad händelserapport som omfattas.

Belastningen avseende antal händelserapporter per årsarbetskraft med prioritet 1–3 var 152 under 2022, vilket är knappt 2 fler än 2021 (+1,1 %).

Belastningen avseende högprioriterade ärenden (prioritet 1–2) låg under 2022 på 52 händelserapporter per årsarbetskraft. Detta är en marginell ökning jämfört med 2021 (+0,5 %) och beror på att antalet händelserapporter med prioritet 1–2 minskat i mindre utsträckning än antalet årsarbetskrafter inom IGV.

FIGUR 7. Antal händelserapporter per årsarbetskraft, 2020–2022

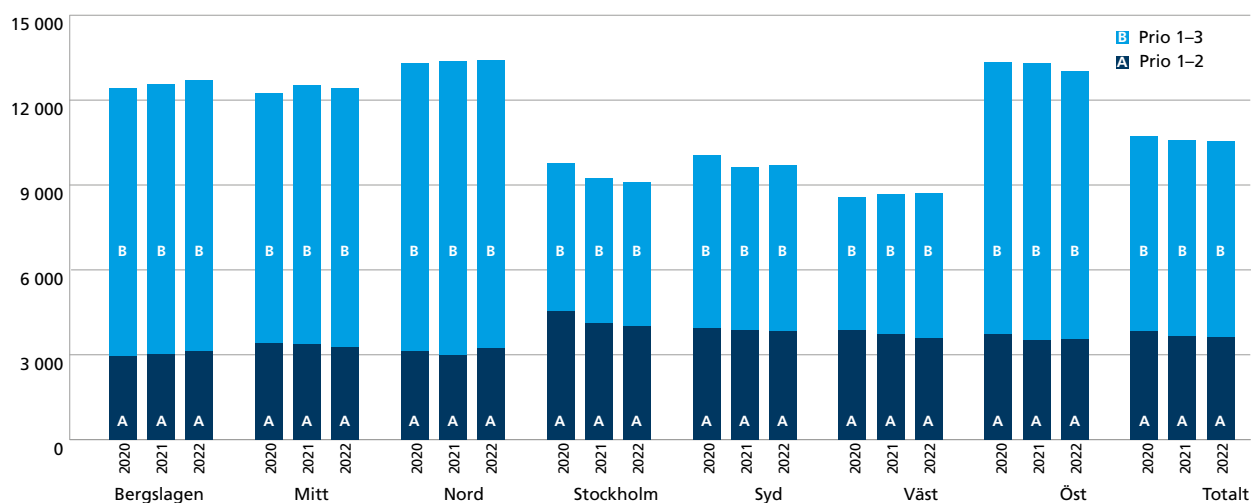

Ett annat sätt att beskriva belastningen inom ingripandeverksamheten är att sätta antalet händelserapporter i relation till befolkningmängden.

Antalet händelserapporter per 100 000 invånare med prioritet 1–3 låg 2022 på 10 545 vilket är i nivå med 2021. Antalet händelserapporter med prioritet 1–3 per 100 000 invånare varierar mellan 8 704 (polisregion Väst) och 13 400 (polisregion Nord), och det är framförallt de befolkningsmässigt mindre polisregionerna som har ett högre antal händelserapporter per invånare.

Antalet högprioriterade ärenden (prioritet 1–2) per 100 000 invånare minskade med 0,9 procent till 3 637. Även här varierar antalet mycket mellan polisregionerna. Antalet är betydligt högre i polisregion Öst (3 546) och i de befolkningsmässigt större polisregionerna Stockholm (4 026), Syd (3 828) och Väst (3 599).

FIGUR 8. Antal händelserapporter med prioritet 1-3, per 100 000 invånare per polisregion, 2020–2022

Polismyndighetens arbete i utsatta områden

Under våren 2022 genomfördes en inhämtning för att uppdatera de lokala lägesbilderna för kriminell påverkan på lokalsamhällen och utsatta områden enligt tidigare beslut.⁴⁷ Bedömningarna av hur många områden och vilka har gjorts vartannat år sedan 2015. Ingen ny bedömning gjordes under året utan lägesbilden från 2021⁴⁸ gäller fortfarande.

Utveckling av lokala problem

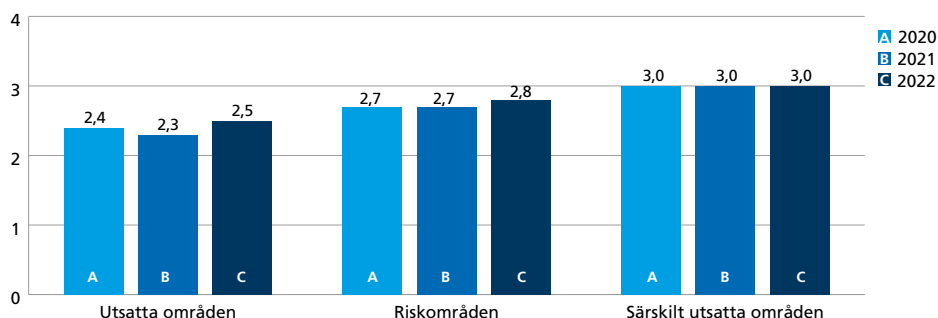
Bedömningsgrunderna är indelade i tre teman:

- boendemiljö och säkerhet, det vill säga problem i boendemiljön och i det offentliga rummet
- samhällssystem och samhällsfunktioner, det vill säga problem som rör de kriminella aktörerna och vilka typer av kriminella samverkansformer som finns i området, vilket också inkluderar vilka typer av brottslig verksamhet dessa aktörer är involverade i samt i vilken form det finns indikationer på samverkan med eller påverkan på legitim verksamhet
- social utveckling eller sociala effekter, det vill säga hur polisens och andra aktörers verksamhet och uppdrag påverkas.

Bedömningarna uppvisar en relativt hög grad av stabilitet över åren. Den totala problemnivån skiljer sig dock mellan de tre kategorierna av områden. Utsatta områden har en lägre problemnivå än riskområden och särskilt utsatta områden. Resultatet speglar det faktum att ett riskområde är ett område som riskerar att, om utvecklingen inte bromsas in, att utvecklas till ett särskilt utsatt område.

Resultatet speglar det faktum att ett riskområde är ett område som riskerar att, om utvecklingen inte bromsas in, att utvecklas till ett särskilt utsatt område.

FIGUR 9. Problemnivå* avseende lokalt organiserad brottslighet för utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden, 2020–2022

* Problemen anges i fem olika nivåer från 1 (inget problem) till 5 (mycket stort problem). En sammanvägning leder fram till en uppskattad problemnivå för de olika kategorierna av områden.

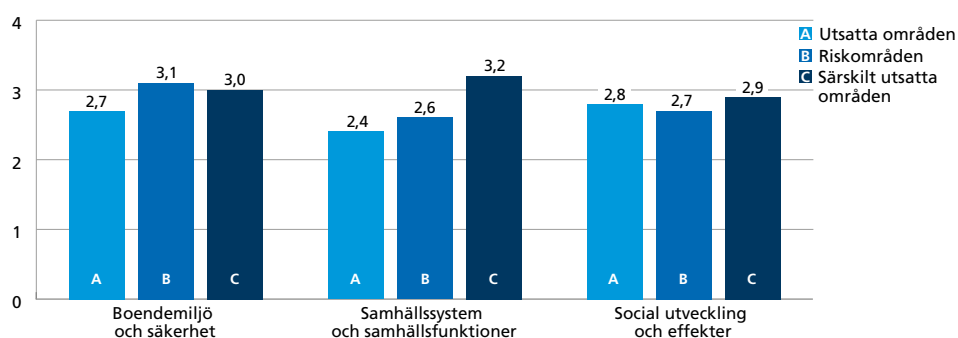
Problem som rör de kriminella aktörernas aktiviteter har upplevts som större i de särskilt utsatta områdena eftersom problemnivåerna för det temat (samhällssystem och samhällsfunktioner) har skattats högre. Problem som rör boendemiljö och säkerhet verkar vara högre i riskområden och särskilt utsatta områden, medan problemen som rör social utveckling och sociala effekter verkar likartade för alla tre områdestyper.

Problemnivåerna för delområdet social utveckling och sociala effekter har påvisat högre värden i samtliga kategorier av områden under 2022 än tidigare år vilket kan tyda på ett hårdare klimat generellt i landet och en ökad belastning på polisens och andra aktörers verksamhet.

47) Beslutsprotokoll dnr A194.284/2015 (2018-04-26).

48) Polismyndigheten (2021): *Lägesbild över utsatta områden*. Dnr A028.504/2021.

FIGUR 10. Problemnivåer för lokalt organiserad brottslighet 2022. Problemnivå delredovisad för utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden, 2022

Det har skett en ökning av den operativa resursen (främst ingripande- och områdespolis) i lokalpolisområden med utsatta områden de senaste två åren.

Arbetet i utsatta områden

I de utsatta områdena arbetar polisen både operativt och strategiskt för att förebygga och förhindra en negativ utveckling och för att uppnå ett framgångsrikt utredningsarbete. Lokalpolisområdena genomför företrädesvis operativa åtgärder och har huvudansvar för att bekämpa de kriminellas påverkan. Polisområdet, polisregionen och nationella operativa avdelningen stödjer lokalpolisområdet i det operativa arbetet, genom koordinering och gemensamma insatser. Genom en nationell utvecklingsplan leds och styrs utvecklingen av bland annat polisiära metoder som ska stärka den brottsbekämpande förmågan för att nå målet att inga nya utsatta områden uppstår och att de befintliga reduceras.⁴⁹

Det har skett en ökning av den operativa resursen (främst ingripande- och områdespolis) i lokalpolisområden med utsatta områden de senaste två åren. Detta kan man utläsa av enkätsvar⁵⁰ till internrevisionen i samband med en granskning av polisens arbete i utsatta områden.⁵¹ Flera lokalpolisområdeschefer gjorde dock bedömningen att resursökningen hittills inte är tillräcklig för att på permanent basis omhänderta problematiken enligt de lokala lägesbilderna. Arbetet med lokala lägesbilder uppgavs vara mer utvecklat och flera funktioner är involverade. Arbetet baseras i större utsträckning på kunskapsbaserade metoder och kompetensen om dessa har ökat.

Samverkan var mer regel än undantag i lokalpolisområden med utsatta områden. Den absoluta majoriteteten av lokalpolisområdena samverkar med kommuner och andra aktörer i vad de anser är lämplig omfattning. I de sex lokalpolisområden med utsatta områden som internrevisionen besökt uppgav samtliga att de samverkar med kommunerna genom EST (Effektiv samordning för trygghet).⁵² Andra typer av verksamhet som skett i samverkan i dessa lokalpolisområden är SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) för att motverka nyrekrytering till kriminalitet och avhopparverksamhet enligt GVI (Group Violence Intervention).⁵³

49) Polismyndigheten (2021): *Polismyndighetens plan för utveckling av polisiära metoder och utrustning 2021–2023*. PM 2021:3.
 50) Enkäten skickades till samtliga 33 lokalpolisområden med utsatta områden under första kvartalet 2022 och svarsfrekvensen var 100 procent.
 51) Polismyndigheten (2022): *Granskning av Polisens arbete i utsatta områden. Internrevisionen*. Dnr A699.480/2021.
 52) Ibid.
 53) Se även avsnittet Kartläggning av kriminella nätverk där det finns mer beskrivet om hur arbetet bedrevs mot kriminella aktörer i de utsatta områdena.

Polismyndighetens arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism

Terrorhotet mot Sverige är fortsatt bedömt som förhöjt hot.⁵⁴ Hotet består sammantaget av attentatshot, rekrytering och radikaliserings samt finansiering av våldsbejakande extremism och terrorism. Attentatshotet utgör tyngdpunkten i bedömningen. Inom ramen för förhöjt hot ryms att terrorattentat kan ske. Den allt starkare kopplingen mellan radikaliserings och slutna online-forum samt ökningen av antalet minderåriga individer i Sverige med avsikt och förmåga att delta i våldsbejakande extremistisk verksamhet och terrorism är en utmaning.

Polismyndighetens arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism utgår från den nationella strategin mot terrorism.⁵⁵ Polismyndigheten fortsatte under 2022 det strukturerade arbetet med åtgärder för att bättre motverka eller hantera terrorism inom samtliga av strategins områden. Under 2022 skapade Polismyndigheten två nya interna utbildningar med fokus på våldsbejakande extremism. Utbildningarna är främst avsedda för lokalpolisområdenas kommun- och områdespoliser och kursinnehållet rör bland annat samverkan med andra myndigheter.

Regeringen gav Polismyndigheten uppdraget som behörig myndighet enligt EU:s så kallade TCO-förordning.⁵⁶ Förordningen innebär att behöriga myndigheter får nya rättsliga verktyg för att motverka att terrorisminnehåll sprids på internet. Bland annat kan behöriga myndigheter utfärda en order om att terrorisminnehåll ska avlägsnas eller göras oåtkomligt från webbsidor, sociala medietjänster, videotjänster med mera.

Polismyndigheten ingick under 2022 i en aktörsgemensam arbetsgrupp skapad av Center mot våldsbejakande extremism (CVE). Arbetsgruppen tar fram rekommendationer kring aktörssamverkan vid oro för en elev eller vid en allvarlig händelse som uppstår på en skola. Rekommendationerna ska göra arbetet tydligare och effektivare.

Polismyndigheten fortsatte att samarbeta med MSB i utformningen av vägledningar för ökad säkerhet mot antagonistiska hot. Samarbetet resulterade bland annat i en vägledning för offentlig miljö samt en vägledning för trossamfund.

Samarbetet mellan Polismyndigheten och Säkerhetspolisen för att reducera de våldsbejakande extremistmiljöerna fortsatte att fördjupas. Samarbetet tar sikte på åtgärder mot tongivande individer, som är brottsaktiva, rekryterar eller finansierar, inom miljöerna. Samarbetet har fått effekt.

Genom det införda metodstödet som effektiviserar arbetet i nära anslutning till grova våldsbrott för att snabbare identifiera, lokalisera och gripa gärningspersoner (ILG) har Polismyndigheten ytterligare stärkt sin förmåga att hantera ett terrorattentat.⁵⁷

54) Säkerhetspolischefen fattar beslut om terrorhotnivån för Sverige. Nationellt centrum för terrorhotbedömning (NCT) lämnar underlag för beslutet.

55) Regeringskansliet (2015): *Förebygga, Förhindra, Försvåra. Den svenska strategin mot terrorism. Regeringens skrivelse 2014/15:146.*

56) Terrorist Content Online. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online.

57) Se även avsnittet Polismyndighetens arbete mot skjutningar.

Gränspolisier verksamhet

Gränspolisens spelplan sträcker sig över hela världen och arbetet påverkas av händelser i vår omvärld som krig, flyktingströmmar och pandemi. I årets redovisning ligger fokus på hur kriget i Ukraina och coronapandemin har inverkat på gränspolisens arbete och prioriteringar.

Kriget i Ukrainas påverkan på gränspolisens verksamhet

Polismyndigheten upprätthöll under 2022 en fungerande yttre gränskontroll som väsentligen påverkades av inflödet av migranter till följd av kriget i Ukraina. Kriget medförde ökade passagerarflöden vid återinförd gränskontroll vid inre gräns, främst vid ankomst från Polen, Lettland och Litauen.

Aktiveringen av massflyktsdirektivet⁵⁸ den 4 mars 2022 innebar inledningsvis en del utmaningar att på kort tid enhetligt tolka och tillämpa en rättsakt som aldrig tidigare tillämpats. Polismyndigheten samverkade nära med bland andra Migrationsverket, och beslutade om en rutin för hantering av ukrainska medborgare samt tredjelandsmedborgare med ukrainska tillstånd i gränskontroll. För att kunna upprätta en aktuell lägesbild och underlätta hanteringen av migranter ytterligare tog Polismyndigheten även fram applikationen Migrantrapport.

Polismyndigheten identifierade tidigt en särskild utsatthet för människohandel och människoexploatering inom den ukrainska migrantgruppen. Genom nationell myndighetssamverkan och regionala initiativ med myndigheter och frivilligorganisationer kunde bland annat informationsinsatser samordnas och effektiviseras i syfte att motverka den människohandel och människoexploatering som pågick.

Kriget i Ukraina medförde stora påfrestningar för polisregion Syds verksamhet

Polisregionernas arbetsbelastning och prioriteringar påverkades i olika grad, beroende på geografisk närhet och tillgänglig infrastruktur, av den ryska invasionen av Ukraina. Medan gränskontroll och inre utlänningskontroll i polisregion Nord inte påverkades nämnvärt innebar kriget i Ukraina stora påfrestningar i polisregion Syd, i form av ökat migrantflöde samt förändrad verksamhetsinriktning.

Verkställighetsstopp till Ukraina

Kriget i Ukraina fick konsekvenser för möjligheterna till verkställigheter, både till Ukraina och Ryssland. För Ukraina råder verkställighetsstopp i enlighet med det rättsliga ställningstagande Migrationsverket fattade i februari 2022. Polismyndigheten publicerade med anledning av det en instruktion vari det framgår att Polismyndigheten delar Migrationsverkets bedömning att det för närvarande inte går att verkställa något avlägsnandebeslut till Ukraina. Även verkställigheter till och via Ryssland påverkades i hög grad med anledning av införda sanktioner gentemot Ryssland.

Polismyndigheten identifierade tidigt en särskild utsatthet för människohandel och människoexploatering inom den ukrainska migrantgruppen.

58) Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta.

Antalet inre utlänningskontroller ökade jämfört med 2021

Trots att många polisregioner hade ett särskilt ansträngt läge till följd av ökat resande över yttre gräns samt krav på återinförd kontroll vid inre gräns ökade antalet inre utlänningskontroller 2022 jämfört med både 2020 och 2021. Ökningen kan delvis tillskrivas ett minskat antal genomförda kontroller under pandemiåren, men förmodas även bero på en ökad spridning av mobilapplikationen UTL-koll som färdigställdes under 2022 och som alla poliser nu har tillgång till. Applikationen underlättar genomförande och dokumentation av inre utlänningskontroller.⁵⁹

TABELL 14. Antal genomförda inre utlänningskontroller per polisregion, 2020–2022

Polisregion	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Bergslagen	994	982	808	-174	-17,7 %
Mitt	985	882	832	-50	-5,7 %
Nord	480	308	434	126	40,9 %
Stockholm	852	1 674	1 287	-387	-23,1 %
Syd	3 165	2 166	3 940	1 774	81,9 %
Väst	2 624	1 878	2 231	353	18,8 %
Öst	1 234	1 719	1 787	68	4,0 %
Totalt	10 334	9 609	11 319	1 710	17,8 %

Pandemins påverkan på gränspolisens verksamhet

Även om coronapandemin avtog under 2022 och flera länder tog bort restriktioner fortsatte det finnas hinder i verkställighetsarbetet kopplat till pandemin. Mottagarländer och kommersiella transportörers krav på uppvisande av negativt covid-test begränsade gränspolisens verkställighetsarbete eftersom Polismyndigheten saknar tvångsbefogenheter att genomföra test av den av- eller utvisade personen. Första halvåret 2022 arbetade flera polisregioner endast med frivilligärenden och arbetet med tvångsåtervändande pausades. Under andra halvan av året kunde arbetet med tvångsåtervändande återupptas eftersom länder då lyfte tidigare restriktioner.

Under pandemin påverkades arbetet vid den svenska gränskontrollen med anledning av de extra kontroller som följde av de tillfälliga inreseförbuden, som infördes 2020. Under våren 2022 upphörde det tillfälliga inreseförbudet att gälla vilket resulterade i att resurser kunde frigöras i polisregionerna och att den nationella särskilda händelsen Corona avslutades.

Schengenutvärderingen 2022

I enlighet med EU-kommissionens fastställda program genomfördes under våren 2022 en Schengenutvärdering av Sverige inom områdena yttre gräns, SIS/Sirene⁶⁰, återvändande, polissamarbete och dataskydd. Under hösten och vintern antogs alla rapporter förutom dataskydd i Schengenkommittén.⁶¹ Rekommendationerna för områdena yttre gräns, SIS/Sirene och återvändande har antagits i rådsarbetsgruppen för Schengens utvärderingsmekanism, och under slutet av året påbörjades arbetet med att ta fram handlingsplaner för hur bristerna på dessa tre områden ska åtgärdas.

Parallellt med arbetet med Schengenutvärderingen 2022, fortgick arbetet med att åtgärda kvarvarande brister från Schengenutvärderingen 2017 samt det uppföljande återbesöket för yttre gräns 2019. Bland annat arbetade Polismyndigheten intensivt för att ta fram en teknisk lösning för att utfärda Schengenvisering vid yttre gräns och i september sjuöversattes en pilotversion vid tre gränsovergångsställen.

59) Applikationen är sedan den 14 december 2022 tillgänglig för samtliga poliser.

60) Schengen Information System.

61) Schengenkommittén är EU-kommissionens arbetsgrupp för hantering av medlemsstaternas utvärderingsrapporter från Schengenutvärderingarna.

Den brottsutredande verksamheten

Polismyndighetens brottsutredande uppdrag

Polismyndigheten har till uppgift att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal och bidra till att brottsuppleringen ökar (polislagen [1984:387]).

Målsättning för den brottsutredande verksamheten

Polismyndigheten ska bidra till att brottsuppleringen ökar.

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att resultatet för utredning och lagföring sammantaget utvecklades negativt under 2022 jämfört med 2021. Antalet ärenden som redovisades till åklagare och såväl redovisnings- som utredningsandelen minskade. Det beror till stor del på ett minskat ärendeflöde, men också på en minskad andel inledda förundersökningar och en ökad andel nedlagda ärenden efter förundersökning. Antalet öppna ärenden ökade, vilket även det bidrog till den negativa utvecklingen.

Medelgenomströmningstiden för redovisade ärenden och lagföringskvoten uppvisade dock en positiv utveckling.

I det här avsnittet redovisas det nationella verksamhetsresultatet för utredning och lagföring (inklusive den forensiska verksamheten). Här redogörs även för de återrapporteringskrav som finns i regleringsbrevet med koppling till området.⁶² Utöver det redovisas kostnad för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i utredningsverksamheten.

För att bedöma måluppfyllelsen för den brottsutredande verksamheten används följande indikatorer:⁶³

- ärenden redovisade till åklagare
- redovisningsandel
- utredningsandel
- kompletteringsvolym (andelen ärenden i vilka Åklagarmyndigheten begär kompletteringar i utredningen)
- lagföringskvoten
- medelgenomströmningstid (ärenden redovisade till åklagare)
- öppna ärenden äldre än 12 månader
- öppna ärenden totalt.

För mer information om de redovisade måtten se bilaga 1, Definitioner och faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen och bilaga 5, Ärendestatistik.

Redovisning av verksamhetsresultat – utredning och lagföring

Polismyndigheten hanterar årligen mycket stora ärendevolymer. Varje år inkommer och avslutas⁶⁴ drygt 1,2 miljoner ärenden om brott. Under 2022 inkom cirka 3 300 ärenden per dag. Varje ärende innehåller ett eller flera anmälda brott.⁶⁵

62) Se bilaga 7 för en fullständig förteckning över redovisade återrapporteringskrav och uppdrag.

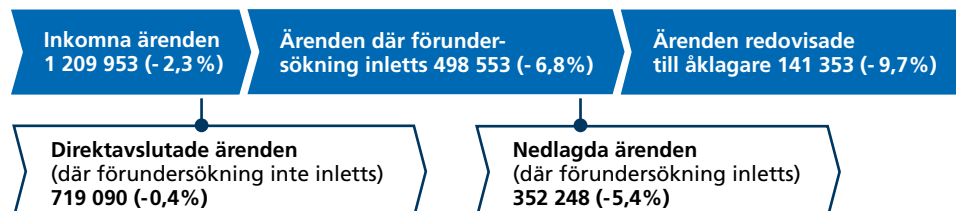
63) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

64) Avslutade ärenden: ärenden som avslutats i Polismyndighetens kriminaldiarium, vilket bland annat inbegriper ärenden som avslutats utan att förundersökning inletts och ärenden som redovisats till åklagare.

65) 11,6 procent av de avslutade ärendena under 2022 var gärningen inte ett brott.

Alla ärenden och brott måste hanteras och under en dag fattar polisen en rad olika beslut, exempelvis om att inleda en förundersökning eller att en brottsutredning ska läggas ned.

FIGUR 11. Polismyndighetens ärendeflöde och ärendevolymer 2022

Redovisningen av verksamhetsresultatet för utredning och lagföring följer detta ärendeflöde.

Inkomna ärenden

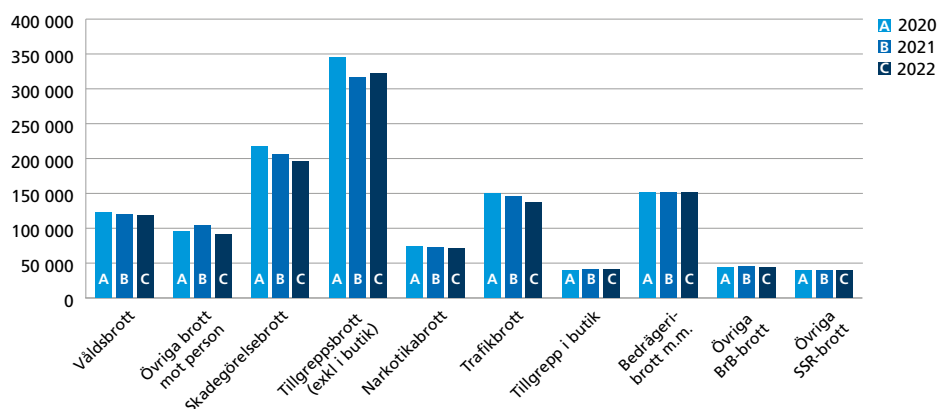
Antalet inkomna ärenden minskade med 2,3 procent (-28 043) till 1 209 953 ärenden. Det är det lägsta antalet inkomna ärenden under de senaste sex åren. Under de två senaste åren har de inkomna ärendena minskat med 5,4 procent (-68 471). De inkomna ärendena minskade i fyra av sju polisregioner. Mest minskade de i polisregion Stockholm (-33 479, -8,4 %).

Storleken på inflödet varierade relativt mycket mellan brottskategorierna. De brottskategorier som hade flest inkomna ärenden var *tillgreppsbrott (exkl. i butik)* och *skadegörelsebrott* som tillsammans omfattar 42,8 procent av alla inkomna ärenden. Därefter följde *bedrägeribrott m.m.* (12,5 %) och *trafikbrott* (11,3 %). Två tredjedelar av alla inkomna ärenden är alltså samlade i fyra av de tio brottskategorierna.

De inkomna ärendena minskade i sju av tio brottskategorier. De brottskategorier där de inkomna ärendena ökade var *tillgreppsbrott (exkl. i butik)* (+5 252, +1,7 %), *bedrägeribrott m.m.* (+745, +0,5 %) och *övriga specialstraffrättsliga brott* (+101, +0,3 %). De brotts typer som ökade bland tillgreppsbrotten var framför allt olika slag av stöldbrott (stöld av drivmedel, fickstöld och annan stöld utan inbrott). Alla tillgreppsbrott ökade dock inte. Inbrott och då särskilt bostadsinbrott minskade, vilket bland annat också stöld ur eller från motordrivet fordon och cykelstölder gjorde. Bland bedrägeribrotten var det framför allt bidragsbrott mot Försäkringskassan som ökade.

De procentuellt största minskningarna har skett för *övriga brott mot person* (-12 410, -12,0 %) följt av *trafikbrott* (-8 357, -5,8 %).

FIGUR 12. Inkomna ärenden, per brottskategori, 2020–2022

I brottskategorin *övriga brott mot person* har de inkomna ärendena minskat i samtliga större brottskodsgrupper som exempelvis ofredanden, dataintrång och olovlig avlyssning, olovlig identitetsanvändning, ärekränkingsbrott och sexualbrott (exkl. våldtäkt). För *trafikbrotten* har de inkomna ärendena minskat i alla större brottskodsgrupper som utgörs av så kallade ingripandebrott. Exempel på sådana brott är beteendebrott i trafiken, hastighetsöverträdelse och olovlig körning. Orsaken är en minskad aktivitet mot trafikbrottsområdet i den yttre verksamheten. Den enda större brottskodsgrupp där antalet inkomna ärenden ökat är smitning parkeringsskada, vilket är ett så kallat offerbrott utan interaktion. Dessa utgjorde 43 procent av alla inkomna trafikbrott.

De anmälda *våldsbrotten* minskade med 1,3 procent (-1 544). De vanligast anmälda våldsbrotten är misshandel, ej grov, som omfattar 51 procent av alla våldsbrottsärenden, samt olaga hot som omfattar 27 procent. Alla typer av anmälda våldsbrott har minskat utom misshandel, ej grov och hot eller våld mot tjänsteman. Det gäller även de grova våldsbrotten⁶⁶ som tillsammans minskade med 7,6 procent (-1 533).

Alla anmälda brott utreds inte

När ett ärende inkommer kan i regel ett av två olika beslut fattas: antingen avslutas ärendet direkt utan att förundersökning inleds eller så fattas beslut om att inleda förundersökning. En förundersökning ska inledas så snart det på grund av angivelse eller av något annat skäl finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har förövats. En förundersökning behöver inte inledas om det är uppenbart att brottet inte går att utreda.⁶⁷

Antalet avslutade ärenden där förundersökning inte inleddes minskade med 0,4 procent (-2 706) till 719 090 ärenden under 2022. Det är en följd av att de inkomna ärendena minskade. Förundersökningsandelen, det vill säga andelen avslutade ärenden för vilka det genomförts en förundersökning, var 40,9 procent vilket är en minskning med 1,6 procentenheter. Det innebär att 59,1 procent av ärendena avslutades utan att förundersökning inleddes.

Sedan Polismyndighetens omorganisationen 2015 har förundersökningsandelen i genomsnitt legat på drygt 42 procent och variationerna har varit relativt små. Förundersökningsandelen minskade dock från 42,6 procent 2021 till 40,9 procent 2022, vilket är en ovanligt stor minskning. Det innebär att andelen avslutade ärenden där en förundersökning inte har genomförts ökade från 57,4 procent till 59,1 procent.

Förundersökningsandelen har minskat i åtta av tio brottskategorier. Den har endast ökat för brottskategorierna *övriga brott mot person* och *övriga specialstraffrättsliga brott*. De brottskategorier som procentuellt minskat mest är *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*, *övriga brottsbalksbrott* och *bedrägeribrott m.m.* Minskningen har skett i alla polisregioner utom Stockholm. Minskningen av förundersökningsandelen har nästan uteslutande skett för de ärenden som handlagts vid polisens kontaktcenter.

Varför utreds då inte fler brott? Anmälda brott som i regel inte utreds kan delas in i tre kategorier:

1. Brott som omöjligen kan klaras upp. Kategorin omfattar till exempel gärningar som efter utredning visat sig inte vara brott, fall där den misstänkte avlidit, fall där den misstänkte är underårig samt fall där det inte går att visa att något brott har begåtts.
2. Brott som inte bör utredas. Det vill säga brott som skulle vara möjliga att utreda men som inte bör utredas av till exempel processekonomiska skäl, förundersökningsbegränsningar eller särskild åtalsprövning.
3. Svårutredda brott. En stor del av de brott som anmäls till polisen har mycket låga förutsättningar att kunna klaras upp till följd av omständigheter som exempelvis att det inte finns någon identifierad misstänkt person eller brist på spaningsuppslag.

66) Omfattar brottskodsgrupperna mord och dråp, våldtäkt, grov fridskränkning, grov misshandel, rån samt hot eller våld mot tjänsteman (polis).

67) Det framgår av 23 kap. 1 § andra stycket rättegångsbalken.

En förväntan om att alla brott ska utredas är därför inte realistisk. Vissa brott kan vara så svårösta att åtgärderna som skulle krävas för en utredningsframgång inte står i rimlig proportion till brottets svårhetsgrad eller skada. Ibland är det inte ens teoretiskt möjligt att utreda brottet, till exempel vid brottsanmälningar som visar sig vara påhittade. Ibland kan det innebära praktiska problem, exempelvis när brottet har skett utomlands och brottet kanske främst anmäls för att säkerställa försäkringsbolagens krav på polisanmälan.

Trots att alla anmälda brott inte utreds är det viktigt att man fortsätter att anmäla brott till Polismyndigheten. Inom polisen används exempelvis uppgifter om anmälda brott i den brottsförebyggande verksamheten och i samband med brottsanalys och brottsamordning. Det är också viktigt att Sverige kan producera en så korrekt brottsstatistik som möjligt, eftersom den används för en rad olika ändamål, bland annat i kriminalpolitiska sammanhang.

Vilka brott går inte att utreda?

Vad är det för brott som i allmänhet bedöms inte gå att utreda? De brottskategorier där det är vanligast att någon förundersökning inte inleds är *tillgreppsbrott (exkl. i butik)* och *skadegörelsebrott*, det vill säga de två brottskategorier som omfattar 42,8 procent av alla inkomna ärenden. Förundersökningsandelarna för dessa brottskategorier är 7,4 procent respektive 17,6 procent.

Bland skadegörelsebroten är det framför allt skadegörelse genom klotter samt skadegörelse mot offentlig verksamhet som utreds i liten omfattning. Dessa omfattar 11 procent av det totala antalet inkomna ärenden. När det gäller tillgreppsbroten kan man generellt säga att olika typer av stöldbrott och tillgrepp av fortskaffningsmedel (exempelvis stöld av cykel) utreds i mindre omfattning än olika typer av inbrott. Det gäller dock inte alla typer av stölder. Stöld av skjutvapen utreds i stor omfattning. I det fall det stulna föremålet anträffas hos någon annan än den ursprungliga ägaren utreds ofta ett nytt brott i form av häleri, vilket är ett bedrägeribrott.

Vad krävs för att kunna redovisa ett ärende till åklagare?

För att ett ärende efter avslutad förundersökning ska kunna redovisas till åklagare krävs det bland annat en misstänkt person. Det är dock inte nödvändigt att det finns en misstänkt person för att en förundersökning ska inledas. Det kan exempelvis finnas teknisk bevisning eller vittnesuppgifter som gör det möjligt att under utredningens gång identifiera en misstänkt person, vilket kan leda till att ärendet kan redovisas till åklagare.

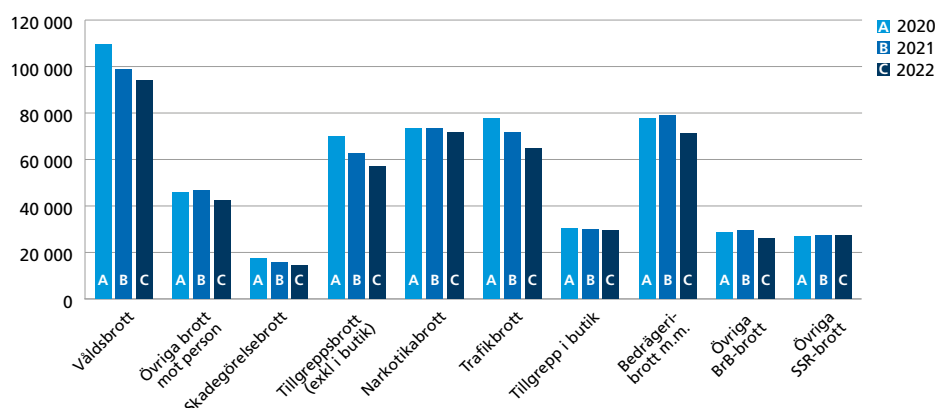
Ärenden som avslutas utan att någon förundersökning har inletts, avslutas i regel samma dag de inkommer. För huvuddelen av dessa ärenden saknas det en identifierad misstänkt person vid anmälningstillfället. En granskning som genomfördes i början av 2022 omfattade avslutade ärenden där förundersökning inte inletts för nio volymstarka brottskoder under 2021.⁶⁸ I dessa saknades det en misstänkt person i 99,5 procent av ärendena. Av den information som fanns tillgänglig framgick det inte om det fanns någon teknisk bevisning eller vittnesuppgifter vid anmälningstillfället, men det är tydligt att i de fall det saknas en misstänkt person i anmälan för dessa typer av brott så läggs ärendena i allmänhet omedelbart ned. Situationen bedöms ha varit densamma även under 2022.

Avslutade ärenden där förundersökning inletts

Avslutade ärenden där det inletts en förundersökning benämns bearbetade ärenden. Dessa minskade med 6,8 procent (-36 180) till 498 553. Minskningen beror på en kombination av färre inkomna ärenden och en minskad förundersökningsandel. De bearbetade ärendena minskade i alla brottskategorier och polisregioner. De brott som utreds i störst omfattning är *våldsbrott, narkotikabrott, bedrägeribrott m.m. och trafikbrott*.

Inom polisen används exempelvis uppgifter om anmälda brott i den brottsförebyggande verksamheten och i samband med brottsanalys och brottsamordning.

68) Olika stöldbrott (brottskoderna 0880, 9827 och 9830), olika skadegörelsebrott (brottskoderna 1201, 1205, 1208, 1209 och 1212) och trafikbrottet smitning parkeringsskada (brottskod 3112). Dessa brottskoder omfattade cirka 30 procent av alla avslutade ärenden under 2021 och närmare hälften av alla ärenden som avslutades utan att förundersökning inleddes.

FIGUR 13. Bearbetade ärenden, per brottskategori, 2020–2022

Vilka typer av brott som utreds, det vill säga utredningsstrukturen, och i vilken omfattning har stor påverkan på utredningsresultaten. Det beror på att brotten i de olika brottskategorierna har olika egenskaper som dels påverkar om förundersökning inleds eller inte men också bidrar till att förklara varför resultaten varierar mellan brottskategorier och över tid. Dessa egenskaper kan delas in i tre grupper:

- **Ingripandebrott.** Brotts som har den egenskapen att det samtidigt som en brottsanmälan upprättas oftast finns en identifierad misstänkt person, vilket innebär att en förundersökning inleds. För dessa brott är utredningsandelen den högsta i de tre grupperna. Ingripandebrott består i huvudsak av brottskategorierna *narkotikabrott*, *vissa trafikbrott*, *tillgrepp i butik* samt vissa *övriga specialstraffrättsliga brott*, *bedrägeribrott m.m.* och *övriga brottsbalksbrott*.
- **Offerbrott med interaktion.** Brotts som har den egenskapen att målsäganden ofta kan identifiera en misstänkt person. För vissa av dessa brott är förundersökningsandelen därför mycket hög och utredningsandelen är sammantaget den näst högsta. Offerbrott med interaktion består i huvudsak av brottskategorierna *våldsbrott* och *övriga brott mot person*.
- **Offerbrott utan interaktion.** Brotts som har den egenskapen att målsäganden sällan kan identifiera en misstänkt person. För merparten av dessa brott är därför förundersökningsandelen jämförelsevis låg och utredningsandelen är sammantaget den lägsta. Offerbrott utan interaktion består i huvudsak av brottskategorierna *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*, *skadegörelsebrott* samt vissa *trafikbrott*, *bedrägeribrott m.m.* och *övriga brottsbalksbrott*.

Egenskaperna förklarar varför till exempel utredningsandelen för narkotikabrott, trafikbrott och tillgrepp i butik, som tillhör gruppen ingripandebrott, är betydligt högre än för de brottskategorier som tillhör gruppen offerbrott. Fördelningen mellan dessa grupper påverkar också utredningsresultatet. Om exempelvis andelen ingripandebrott minskar och offerbrotten ökar kan man förvänta sig färre ärenden redovisade till åklagare och lägre utrednings- och redovisningsandelar.

När ärenden där en förundersökning har inletts avslutas (bearbetade ärenden) kan ett av två beslut fattas: antingen läggs ärendet ned eller så redovisas det till åklagare.

Ärenden som lagts ned efter förundersökning

Polismyndighetens strategi för utredningsverksamheten⁶⁹ (utredningsstrategin) anger att polisens övergripande mål för utredningsverksamheten är framgångsrik uppkläring. Med denna målformulering menas att de brottsmisstankar som förväntas leda till lagföring och som kan påverka påföljden ska utredas tidigt, offensivt och med rätt utredningsmetoder. Det förutsätter en tidig och kvalificerad granskning av ärenden, brott, misstankar och

69) Polismyndigheten (2021): *Polismyndighetens strategi för utredningsverksamheten*. PM 2021:10.

misstänkta personer ur ett lagförings- och påföljdspektiv. De ärenden som inte bedöms kunna leda till lagföring eller påverka påföljden ska i normalfallet förundersökningsbegränsas eller efter genomförda kvalitativa utredningsåtgärder läggas ned i brist på bevis. Brottutredningar läggs alltså i huvudsak ned då det bedöms att de inte kommer att kunna leda till lagföring och påverka påföljden.

Antalet ärenden som lagts ned efter förundersökning minskade med 5,4 procent (-20 168) till 352 248 och de minskade i alla polisregioner. De minskade även i alla brottskategorier utom *tillgrepp i butik* och *övriga specialstraffrättsliga brott*. Av de ärenden för vilka det genomförts en förundersökning lades 70,7 procent ned och redovisades därför inte till åklagare. Denna andel har ökat med 1,0 procentenhet. En mindre del av denna ökning beror på en fortsatt ökad användning av förundersökningsbegränsning.

Nedlagda ärenden kan alltid återupptas om ny information tillförs ärendet. Detta gäller även ärenden som avslutats utan att förundersökning inletts.

Förundersökningsbegränsning används för att undvika onödigt utredning och redovisning

En faktor som påverkar antalet nedlagda ärenden och även antalet ärenden som redovisas till åklagare är i vilken omfattning förundersökningsbegränsning⁷⁰ används. Förundersökningsbegränsning innebär att en förundersökning kan läggas ned och att brottet inte utreds eller inte utreds färdigt, även om det finns en identifierad misstänkt person. De förundersökningsbegränsade ärendena uppgick till 4,7 procent av samtliga avslutade ärenden. Det är en ökning med 0,3 procentenheter.

Bestämmelserna om förundersökningsbegränsning är ett undantag från förundersökningsplikten och syftar till att bidra till en effektiv brottsbekämpning. Reglerna ger förundersökningsledaren möjlighet att koncentrera utredningsresurser och undvika onödigt utredning och redovisning. En effektiv tillämpning av reglerna om förundersökningsbegränsning kräver att förundersökningsledaren tidigt och fortlöpande bedömer förutsättningarna för att brottsmisstankarna kommer att leda till åtal eller inte och om de kommer att påverka domstolens val av påföljd. Genom att avstå från att lägga resurser där insatserna förväntas ge liten eller ingen påverkan för påföljden skapas förutsättningar för kortare handläggningstider, skyndsamt lagföring och att resurser frigörs till att utreda andra, ofta grövre brott.

Ett begränsat antal brottsaktiva personer står för en stor andel av brottsligheten inom vissa brottsområden. För att uppnå en effektiv brottsbekämpning i dessa fall bör inriktningen vara att främja skyndsamt lagföring av så många gärningspersoner som möjligt, inte att enskilda gärningspersoner ska lagföras för så många brott som möjligt.

Under 2022 ökade de förundersökningsbegränsade ärendena med 3,8 procent (+2 132). De ökade i fyra av sju polisregioner. Under de sex senaste åren har användningen av förundersökningsbegränsning ökat med 96,2 procent (+28 281). En stor del av årets ökning skedde i början av året. Under november och december förundersökningsbegränsades färre ärenden än under motsvarande månader 2021. Förundersökningsbegränsningen har ökat i alla brottskategorier utom *narkotikabrott* och *trafikbrott*. En trolig anledning till att användningen av förundersökningsbegränsning minskade i dessa brottskategorier är det fortsatta införandet av arbetsmetoden snabbare lagföring under året. Förundersökningsbegränsning används i alla brottskategorier men är vanligast i brottskategorierna *tillgrepp i butik*, *bedrägeribrott m.m.*, *narkotikabrott* och *övriga specialstraffrättsliga brott*.

Orsakerna till ökningen kan vara flera. En kan vara en mer aktiv ärendesamordning av brottsaktiva individer. En annan kan vara ett större fokus inom Polismyndigheten på lagföring och påföljder vilket leder till att brottutredningar i allt större omfattning begränsas till att endast omfatta de delar som är av betydelse senare i rättskedjan.

Genom att avstå från att lägga resurser där insatserna förväntas ge liten eller ingen påverkan för påföljden skapas förutsättningar för kortare handläggningstider, skyndsamt lagföring och att resurser frigörs till att utreda andra, ofta grövre brott.

70) Sedan 1 januari 2013 har polisen möjlighet att själv fatta beslut om förundersökningsbegränsning. Tidigare var det alltid en åklagare som fattade detta beslut.

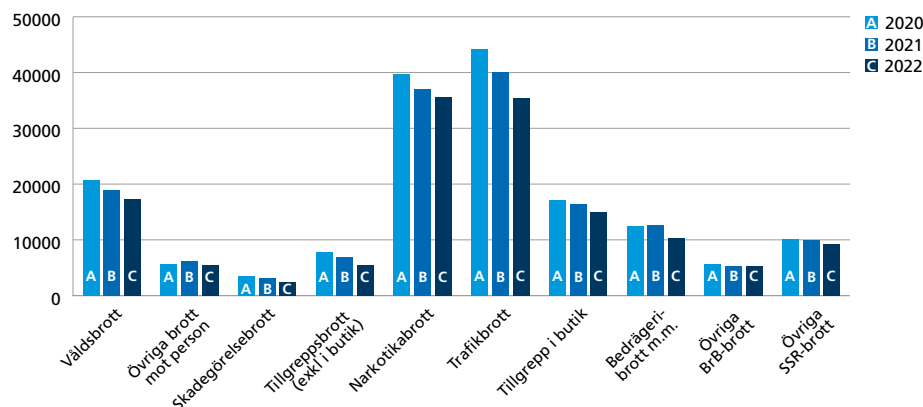
Beslut om förundersökningsbegränsning fattas dock inte för ärenden, utan för enskilda brottsmisstankar. Ett ärende kan innehålla flera brott och brottsmisstankar. Om endast en av flera brottsmisstankar i ett ärende förundersökningsbegränsas registreras inte hela ärendet som förundersökningsbegränsat.

Polismyndigheten har under 2022 utvecklat möjligheten att ta fram statistik över förundersökningsbegränsade misstankar. Även de förundersökningsbegränsade misstankarna ökade. Ökningen (+0,9 %) var dock lägre än för de förundersökningsbegränsade ärendena. Det gick i medeltal 1,4 förundersökningsbegränsade misstankar på varje förundersökningsbegränsat ärende.

Ärenden redovisade till åklagare

Antalet ärenden som redovisades till åklagare minskade med 9,7 procent (-15 119) till 141 353 under 2022. Det är det lägsta antalet redovisade ärenden under de senaste sex åren. De redovisade ärendena till åklagare minskade i alla brottskategorier. Minskningen varierar från 1,6 procent (*övriga brottsbalksbrott*) till 22,0 procent (*skadegörelsebrott*). De minskade också i alla polisregioner.

FIGUR 14. Ärenden redovisade till åklagare, per brottskategori, 2020–2022

Av den totala minskningen på 15 119 ärenden stod de tre brottskategorier som utgör huvuddelen av de så kallade ingripandebrotten, *narkotikabrott*, *trafikbrott* och *tillgrepp i butik*, för 52 procent av minskningen. Även *bedrägeribrott m.m.* (-16 %) och *våldsbrott* (-10 %) stod för stora delar av den totala minskningen.

Sammantaget så beror den minskade ärenderedovisningen i huvudsak på ett antal samverkande faktorer:

- färre inkomna ärenden
- minskad andel ärenden där förundersökning inletts (som i kombination med färre inkomna ärenden lett till färre bearbetade ärenden)
- större andel ärenden som har lagts ned efter förundersökning (som i kombination med färre bearbetade ärenden lett till färre ärenden redovisade till åklagare)
- något fler öppna ärenden.

Ytterligare en faktor som bedöms ha bidragit till den minskade ärenderedovisningen, och då särskilt bland mängdbrotten, är att den stora och troligtvis ökande andelen av den tillgängliga utredningsresursen som har använts för att utreda relativt få men komplexa grova brott som exempelvis mord och dråp och sprängningar.

Misstankar och unika misstänkta i ärenden redovisade till åklagare

I de ärenden som redovisas till åklagare finns det alltid minst en identifierad misstänkt person och minst ett brott och misstanke. Under 2022 har antalet unika misstänkta minskat, men i mindre omfattning än de redovisade ärendena. Orsaken till detta bedöms vara att arbetet med

att begränsa utredningarna till de ärenden som kan leda till lagföring och påverka påföljden har lett till att utredningar som innehåller många ärenden, kopplat till samma unika misstänkta person, oftare har förundersökningsbegränsats eller lagts ned på annat sätt. Det gäller särskilt för brottskategorin *bedrägeribrott m.m.* där antalet ärenden redovisade till åklagare minskat kraftigt samtidigt som antalet unika misstänkta i ärendena ökat.

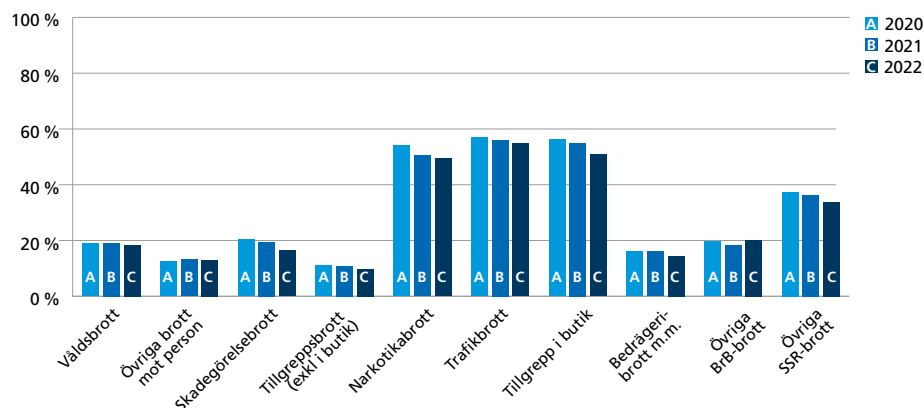
Även antalet redovisade misstankar har minskat kraftigt och i större omfattning än de redovisade ärendena. Här bedöms orsaken vara det ökade antalet förundersökningsbegränsade misstankar.

Utredningsandel och redovisningsandel

Utredningsandelen⁷¹ minskade med 0,9 procentenheter till 28,4 procent under 2022. Det är den näst lägsta andelen under den senaste sexårsperioden. Den minskade i fem av sju polisregioner. Utredningsandelen har endast ökat i en brottskategori – *övriga brottsbalksbrott*. De brottskategorier där utredningsandelen minskat mest är *tillgrepp i butik* och *skadegörelsebrott*. Utredningsandelen är högst i de brottskategorier som helt eller till stor del består av så kallade ingripandebrott. Där ligger utredningsandelen på mellan 49 och 55 procent.

När antalet inkomna och bearbetade ärenden minskar i den omfattning de gjort blir följden också att antalet ärenden som redovisas till åklagare minskar. Även om antalet ärenden som redovisas till åklagare minskar i absoluta tal behöver inte andelen redovisade ärenden minska.

FIGUR 15. Utredningsandel, per brottskategori, 2020–2022

Sedan 2017 har utredningsandelen i medeltal legat på 28,8 procent, alltså något högre än årets resultat. Genom ett fortsatt införande av Polismyndighetens strategi för utredningsverksamheten och polisens nationella utredningsdirektiv är bedömningen att utredningsverksamheten bör kunna redovisa en högre andel ärenden till åklagare som kan leda till lagföring och påverka påföljden.

Redovisningsandelen⁷² minskade med 0,8 procentenheter till 11,6 procent under 2022. Det är den lägsta andelen under den senaste sexårsperioden. Den minskade i alla polisregioner. Redovisningsandelen har också minskat i alla brottskategorier utom *övriga brott mot person* och *övriga brottsbalksbrott*. De största procentuella minskningarna har skett i brottskategorierna *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*, *skadegörelsebrott* och *bedrägeribrott m.m.*

71) Utredningsandel: andel ärenden redovisade till åklagare av bearbetade ärenden. Ett bearbetat ärende är ett avslutat ärende där en förundersökning genomförts eller där ett förenklat utredningsförfarande använts (23 kap. 22 § rättegångsbalken). Utredningsandelen liknar till sin konstruktion Brås lagföringsprocent.

72) Redovisningsandel: andel ärenden redovisade till åklagare av avslutade ärenden. Redovisningsandelen liknar till sin konstruktion Brås personuppläringsprocent.

Öppna ärenden ökar återigen

Det totala antalet öppna ärenden var vid årets utgång 133 071, vilket är en ökning med 2,9 procent (+3 786) jämfört med samma tidpunkt 2021. Det är den näst lägsta nivån under de sex senaste åren. Så sent som vid utgången av oktober var dock det totala antalet öppna ärenden färre än vid motsvarande tidpunkt 2021. Det totala antalet öppna ärenden ökade alltså relativt mycket under årets två sista månader. För de äldre öppna ärendena startade ökningen redan under sommarmånaderna. De öppna ärendena totalt ökade i fyra av sju polisregioner.

När de öppna ärendena ökar så skjuts också att slutredovisningen av dessa ärenden framåt i tiden. Detta har bidragit till att de bearbetade ärendena har minskat, och även till den minskade ärenderedovisningen under året. De öppna ärendena har också ökat i alla tidsintervall. Den största procentuella ökningen har skett för de ärenden som varit öppna i mer än 12 månader.

TABELL 15. Öppna ärenden vid utgången av december 2020–2022, per tidsintervall

Tidsintervall	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
0–3 mån	59 626	55 633	55 799	166	0,3 %
3–6 mån	25 572	24 882	25 336	454	1,8 %
6–12 mån	25 510	25 139	26 390	1251	5,0 %
> 12 mån	24 968	23 631	25 546	1 915	8,1 %
Totalt	135 676	129 285	133 071	3 786	2,9 %

De öppna ärendena totalt ökade i fyra av tio brottskategorier. Dessa är *våldsbrott*, *tillgrepp i butik*, *bedrägeribrott m.m.* och *övriga specialstraffrättsliga brott*. De största ökningarna skedde för *bedrägeribrott m.m.* (+4 667, +15,5 %) och *våldsbrott* (+1 630, +5,9 %). De procentuellt största minskningarna har skett i brottskategorierna *trafikbrott*, *övriga brott mot person* och *övriga brottsbalksbrott*.

De antalsmässigt största ökningarna av öppna ärenden för våldsbrott har skett i brottskodsgrupperna misshandel, ej grov samt hot och våld mot tjänsteman. Det har också skett en relativt stor procentuell ökning i brottskodsgruppen mord och dråp. Det gäller både undergrupperna försök, förberedelse och stämpling samt fullbordat. Här spelar det stora antalet skjutningar en betydande roll. Bland bedrägeribrotten är det framför allt bedrägerier genom social manipulation, befogenhetsbedrägerier, bidragsbrott och penningtvättsbrott som ökat.

De öppna ärendena som är äldre än 12 månader har ökat med 8,1 procent till 25 546 ärenden och de har ökat i fem av sju polisregioner. De äldre öppna ärendena har ökat i alla brottskategorier utom *tillgreppsbrott (exkl. i butik, tillgrepp i butik, trafikbrott och övriga specialstraffrättsliga brott)*. Även här är det *bedrägeribrott m.m.* och *våldsbrott* som ökat mest. Bland våldsbrotten har de äldre öppna ärendena antalsmässigt ökat mest i brottskodsgrupperna misshandel, ej grov och mord och dråp. Av alla äldre öppna ärenden utgör bedrägeribrotten 45 procent.

Kvalitet och effektivitet i Polismyndighetens utredningsprocess

Kompletteringsvolym och lagföringskvot är två olika indikatorer som används för att bedöma kvaliteten och effektiviteten i Polismyndighetens utredningsprocess. Underlaget till båda dessa indikatorer kommer löpande under året från Åklagarmyndigheten.

Kompletteringsvolym

Kompletteringsvolymen avser den andel beslut som åklagare fattar om att skicka tillbaka förundersökningen till polisen för komplettering i relation till antal brottsmisstankar med beslut i åtalsfrågan. Orsakerna till kompletteringarna kan vara att formella eller administrativa uppgifter saknas i förundersökningsprotokoll eller att åklagare bedömt att fler utredningsåtgärder behöver genomföras.

Kompletteringsvolymen var i stort sett oförändrad (15 %). Kompletteringsvolymen varierade mellan 9 procent för *tillgrepp i butik* och 31 procent för *skadegörelsebrott*. Kompletteringsvolymen har minskat i fem brottskategorier och ökat i fem.

Det kommer alltid att finnas ett visst behov från Åklagarmyndighetens sida att komplettera förundersökningar. Möjligheterna för Polismyndigheten att minska kompletteringsvolymen är goda, främst när det gäller avsaknaden av formella eller administrativa uppgifter. Ett löpande arbete pågår därför inom Polismyndigheten för att minska antalet kompletteringar i syfte att effektivisera utredningsprocessen och förbättra utredningsresultatet.

Lagföringskvot

Varje ärende som polisen redovisar till åklagare innehåller minst en brottsmisstanke. Åklagaren fattar sedan beslut om varje redovisad brottsmisstanke. Åklagarens beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller om åtalsunderlåtelse kallas för positiva lagföringsbeslut. Andelen positiva lagföringsbeslut av totalen kallas för lagföringskvot, och kan användas som indikator på kvaliteten i brottsutredningarna.

Under 2022 ökade den samlade lagföringskvoten till 92,5 procent (+1,4 procentenheter), vilket är högre än under de två senaste åren och i nivå med 2019. Lagföringskvoten ökade för alla brottskategorier och för alla polisregioner utom Väst, där den var oförändrad. Lagföringskvoten varierar mellan de olika brottskategorierna: den är lägst för *skadegörelsebrott* (83,9 %) och *bedrägeribrott m.m.* (85,5 %), och högst för *tillgrepp i butik* (97,5 %), *narkotikabrott* (97,1 %) och *trafikbrott* (95,7 %). Dessa nivåskillnader har främst att göra med brottens olika karaktär, och behöver inte indikera skillnader i kvaliteten på brottsutredningarna. Däremot kan en sjunkande lagföringskvot eller betydande lokala avvikelser vara tecken på kvalitetsbrister.

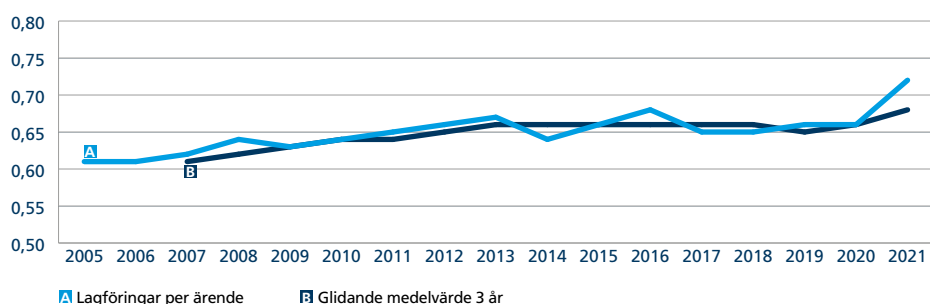
TABELL 16. Antal beslut om redovisade åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse samt lagföringskvot, 2020–2022

	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Totalt antal beslut om redovisade brottsmisstankar	272 904	249 305	220 485	-28 820	-11,6 %
Åtal	195 330	179 959	164 693	-15 266	-8,5 %
Strafföreläggande	39 449	33 688	28 153	-5 535	-16,4 %
Åtalsunderlåtelse	14 415	13 547	11 198	-2 349	-17,3 %
Lagföringskvot	91,3 %	91,1 %	92,5 %		1,4 %-enheter

Lagföringskvoten är främst ett verktyg för att identifiera avvikelser och brister i kvaliteten på underlagen till de enskilda redovisade brottsmisstankarna, men den säger väldigt lite om kvaliteten på utredningsprocessen som helhet. För att få en bild av hur kvaliteten och effektiviteten i den brottsutredande verksamheten utvecklas behöver polisens utredningsresultat jämföras med de resultat som uppstår senare i brottmålsprocessen. En sådan jämförelse är förhållandet mellan antalet ärenden som polisen redovisar till åklagare och antalet lagföringar i domstol eller av åklagare. Med lagföring menas i detta sammanhang fällande dom, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse mot en person vid ett tillfälle. Sambandet mellan antalet redovisade ärenden, antalet beslut i åtalsfrågan och antalet lagföringar är komplext, eftersom en lagföring kan omfatta mer än ett brott, och de brott som ingår i lagföringen kan komma från flera olika redovisade ärenden.

Förhållandet mellan redovisade ärenden och lagföringar kan dock beskrivas genom att beräkna den genomsnittliga kvoten av lagföringar per redovisat ärende. Nivån på denna kvot har ingen betydelse i sig, utan det är utvecklingen över tid som kan säga något. Om kvoten av lagföringar per redovisade ärenden stadigt ökar så bör det vara ett tecken på högre kvalitet och precision i de ärenden som polisen redovisar till åklagare, medan en minskande kvot kan vara ett tecken på motsatsen.

Ett löpande arbete pågår därför inom Polismyndigheten för att minska antalet kompletteringar i syfte att effektivisera utredningsprocessen och förbättra utredningsresultatet.

FIGUR 16. Genomsnittligt antal lagföringar per redovisat ärende samt 3 års glidande medelvärde, 2005–2021

Den officiella statistiken över lagföringar publiceras av Brå och de senast tillgängliga utfallen avser 2021. År 2021 redovisade polisen cirka 156 000 ärenden till åklagare, medan antalet lagföringar i domstol och av åklagare uppgick till cirka 112 000. Det ger en kvot på 0,72 lagföringar per redovisat ärende, i genomsnitt. Detta är den högsta kvoten under hela den studerade perioden – den har tidigare som högst varit 0,68. Eftersom det finns en viss eftersläpning mellan redovisning till åklagare och lagföring kan ett ärende som redovisas ett år leda till lagföring året efter, eller i vissa fall ännu senare. Utfall för enskilda år ska därför tolkas med försiktighet då det är den långsiktiga utvecklingen över tid som är det väsentliga.

Medelgenomströmningstider

Ett mått på utredningsprocessens effektivitet är olika typer av medelgenomströmningstider.⁷³ Under 2022 minskade alla typer av medelgenomströmningstider.

TABELL 17. Medelgenomströmningstider (dagar) för olika ärendetyper, 2020–2022

Ärendetyp	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Avslutade ärenden	44	40	37	-2,8	-7,0 %
Avslutade ärenden ej inledd FU	0,6	0,6	0,5	-0,1	-16,3 %
Bearbetade ärenden	102	93	90	-3,0	-3,2 %
Nedlagda ärenden efter FU	94	82	79	-2,5	-3,0 %
Ärenden redovisade till åklagare	120	121	117	-3,8	-3,1 %

Sedan 2020 har medelgenomströmningstiden minskat relativt mycket för de bearbetade ärendena, vilka består av nedlagda ärenden efter förundersökning och ärenden redovisade till åklagare. Den har minskat i sex av sju polisregioner. Minskningen för de bearbetade ärendena har också starkt bidragit till minskningen för avslutade ärenden totalt.

Den största förändringen under 2022 är att det i genomsnitt gått snabbare att besluta att ett ärende ska redovisas till åklagare. För dessa minskade medelgenomströmningstiden med 3,8 dagar (-3,1 %). Minskningen omfattar sex av tio brottskategorier och bland dessa ingår de fyra brottskategorier med de största volymerna av ärenden redovisade till åklagare – *våldsbrott, narkotikabrott, trafikbrott* och *tillgrepp i butik*.

En faktor som sannolikt har bidragit till de minskade medelgenomströmningstiderna är ökningen av antalet öppna ärenden och då särskilt de äldre öppna ärendena. När dessa väl avslutas kommer troligen medelgenomströmningstiderna att öka.

73) De olika typerna av medelgenomströmningstider är hierarkiskt uppbyggda. Ärenden redovisade till åklagare och nedlagda ärenden efter förundersökning utgör tillsammans de bearbetade ärendena. De bearbetade ärendena och avslutade ärenden, ej inledd förundersökning, utgör tillsammans de avslutade ärendena.

Belastning och produktivitet inom utredningsverksamheten

Belastning och produktivitet i utredningsverksamheten kan beskrivas genom att jämföra mängden inkomna ärenden, öppna ärenden, bearbetade ärenden och ärenden redovisade till åklagare med antalet årsarbetskrafter inom polisregionernas utredningsverksamhet. Antalet inkomna och öppna ärenden används för att beskriva belastningen inom utredningsverksamheten i polisregionerna och antalet bearbetade ärenden och ärenden redovisade till åklagare för att beskriva produktiviteten.

Alla brottsutredningar är dock olika stora och antalet ärenden i sig säger väldigt lite om utredningsarbetets omfattning och komplexitet. Omfattning och komplexitet i brottsutredningar kan beskrivas ur flera olika perspektiv. Vilka brottsrubriceringar och gärningar som ingår i ett ärende, hur många olika aktörer (misstänkta, målsägare och vittnen) som är inblandade och hur relationerna mellan dessa ser ut är exempel på ingångsvärden som påverkar ärendets karaktär. Omfattning och typ av utredningsåtgärder (förhör, forensiska analyser, tvångsmedel med mera) kan skilja sig stort mellan olika på ytan likartade ärenden. Dokumentation och bevismaterial är också en viktig faktor, där den snabbt ökande tillgången på digitala bilder och filmer kan ge helt nya utredningsmöjligheter samtidigt som det ställer högre krav på kapacitet att hantera mängden material. Det finns också mer svårsmätbara aspekter som kan ha betydande påverkan på ärendenas omfattning och komplexitet utan att vara direkta utredningsåtgärder, till exempel den administration som följer av det ökade antalet frihetsberövade personer och olika typer av insatser i ingripande verksamheten i samband med grova våldsbrott.

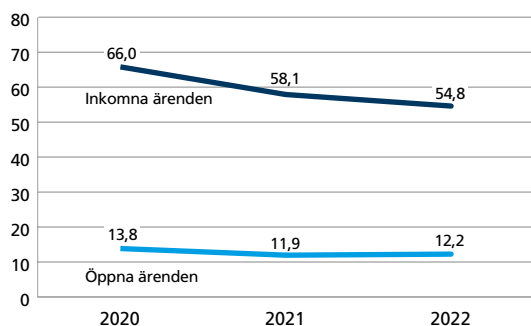
Årsarbetskrafter inom utredningsverksamheten

Under 2022 var antalet årsarbetskrafter inom utredningsverksamheten 10 876, vilket är en ökning med 0,8 procent (+81) jämfört med 2021 och en ökning med 10,8 procent (+1 057) jämfört med 2020. Av dessa årsarbetskrafter var 47 procent utredare, vilket är ungefär samma andel som under 2021. Övriga årsarbetskrafter utgjordes av andra väsentliga funktioner för utredningsverksamheten som chefer, förundersökningsledare samt olika typer av specialistfunktioner som analytiker, spanare och forensiker.

Belastning för inkomna ärenden och öppna ärenden

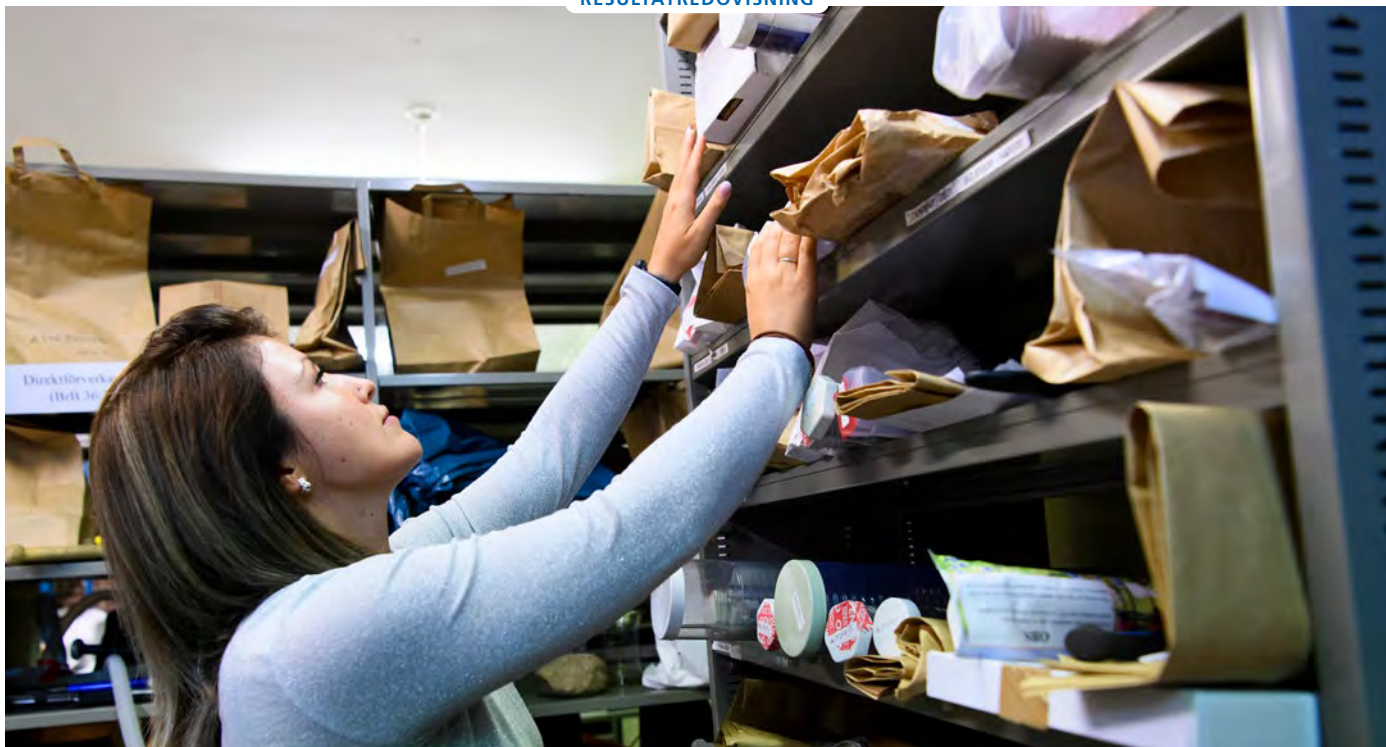
Belastning av inkomna ärenden respektive öppna ärenden beräknas genom att antalet ärenden ställs i förhållande till antalet årsarbetskrafter⁷⁴ inom utredningsverksamheten, vilket i denna redovisning inte inbegriper PKC. Belastningen för inkomna ärenden låg på 54,8 ärenden per årsarbetskraft. Det är en minskning med 5,7 procent (-3,3 ärenden). Belastningen för öppna ärenden låg på 12,2 öppna ärenden per årsarbetskraft. Det är en ökning med 2,2 procent (+0,3 ärenden).

FIGUR 17. Belastning för inkomna och öppna ärenden, 2020–2022

Under 2022 minskade de inkomna ärendena (-2,3 %), de öppna ärendena ökade (+2,9 %) och den tillgängliga utredningsresursen i polisregionerna ökade (+0,8 %). Som en följd av detta minskade belastningen för inkomna ärenden, medan den ökade för öppna ärenden. Belastningstalen avser dock endast den samlade utredningsresursen i medeltal. Belastningen av inkomna ärenden respektive öppna ärenden är inte jämnt fördelad inom myndigheten.

74) Med årsarbetskraft avses anställd personal omräknat till heltidsarbete. Tjänstledighet, långtidssjukfrånvaro samt föräldraledighet och vård av barn är borträknad. Korrigering för semester, kortare sjukfrånvaro, övertid och kompensationsledighet har inte gjorts. Utredningsresursen avser de individer som enligt Polismyndighetens personalrapporteringsystem är placerade i organisatoriska utredningsenheter i polisregionerna.

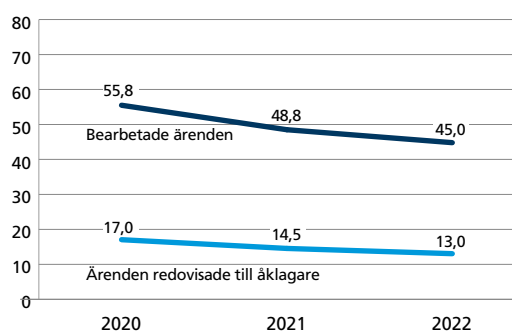
Organisatoriska enheter som till stor del hanterar egeninitierade brott har en betydligt högre belastning i form av inkomna ärenden per årsarbetskraft än vad exempelvis de som hanterar grova brott som försök till eller fullbordat mord har. Dessa grova brott är dock i allmänhet betydligt mer komplexa och resurskrävande att utreda vilket utgör en annan typ av belastning.

Produktiviteten för bearbetade ärenden och ärenden som redovisats till åklagare

Produktiviteten för bearbetade ärenden respektive ärenden redovisade till åklagare beräknas genom att sätta antalet ärenden i förhållande till antalet årsarbetskrafter inom utredningsverksamheten.

Produktiviteten för bearbetade ärenden låg på 45,0 ärenden. Det är en minskning med 7,0 procent (-3,8 ärenden). Produktiviteten för ärenden redovisade till åklagare låg på 13,0 ärenden. Det är en minskning med 10,3 procent (-1,5 ärenden).

FIGUR 18. Produktivitet för bearbetade ärenden och ärenden redovisade till åklagare, 2020–2022

Varför leder då inte fler årsarbetskrafter inom utredningsverksamheten till fler bearbetade och redovisade ärenden till åklagare? Den primära anledningen är att både andelen utredningsbara och redovisningsbara ärenden över tid är relativt konstant. Detta får då under ett år som 2022, när antalet inkomna ärenden minskat relativt mycket, konsekvensen att både antalet bearbetade ärenden och antalet ärenden redovisade till åklagare minskar. En ökad utredningsresurs genererar alltså

inte fler utredningsbara ärenden. När ärendeproduktionen minskar samtidigt som utredningsresursen ökar är det därför naturligt att produktiviteten minskar.

Även den minskade produktiviteten avser den samlade utredningsresursen i medeltal. Produktionen av bearbetade ärenden och ärenden redovisade till åklagare är inte jämnt fördelad inom myndigheten och varierar mycket beroende på vilka typer av brott som utreds och vilken komplexitet dessa brott har.

Brott mot särskilt utsatta grupper

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa hur utredningsresultatet har utvecklats gällande brott i parrelation, våldtäkt mot vuxen, brott mot barn och köp av sexuella tjänster samt vilka eventuella regionala skillnader som finns i utredningsresultat över tid. Polismyndigheten ska vidare redovisa det utvecklingsarbete som bedrivs i organisationen i syfte att förbättra förmågan att utreda och förebygga dessa brott samt brott med hedersmotiv, inklusive könsstämpling, äktenskapstvång och barnäktenskapsbrott. Polismyndigheten ska även redovisa hur myndigheten följer upp och säkerställer att aktuella metodstöd och riktlinjer för utredningsarbetet tillämpas.

Verksamhetsresultat – brott i parrelation, våldtäkt mot vuxna, brott mot barn och köp av sexuella tjänster

Nedan redovisas polisens utredningsresultat för arbetet mot brott i parrelation, våldtäkt mot vuxna, brott mot barn samt köp av sexuella tjänster. Antalet inkomna våldsbrott gällande brott mot särskilt utsatta brottsoffer utgjorde under 2022 cirka 40 procent av antalet anmälda våldsbrott till Polismyndigheten.

Brott i parrelation

Inflödet av ärenden om brott i parrelation minskade med 7,1 procent jämfört med 2021. Antal ärenden redovisade till åklagare minskade med 5,7 procent. Minskningen skedde i samtliga polisregioner. En orsak till ärendeminskningen kan vara följdverkningar av coronapandemin. Mycket arbete bedrivs fortfarande hemifrån, vilket kan göra det svårare för exempelvis kollegor att upptäcka våldet. Mer tid tillbringas i hemmet tillsammans med våldsutövaren. Det finns däremot inte några indikationer på att de faktiska brotten i parrelation skulle ha minskat.

Inkomna ärenden uppgick till 24 236. Antalet öppna ärenden äldre än 6 månader ökade med 15,4 procent. Ökningen av ärenden äldre än 6 månader skedde i alla polisregioner utom i polisregion Stockholm. Den största ökningen av ärenden äldre än sex månader skedde i polisregion Väst (68,9 %).

Utredningsandelen för brott i parrelation uppgick till 19,7 procent, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter. Utredningsandelen varierade i polisregionerna, från 18,0 procent i polisregion Stockholm till 23,5 procent i polisregion Bergslagen.

Medelgenomströmningstiden för ärenden redovisade till åklagare ökade med 8 dagar till 164 dagar (+4,8 %). I förhållande till 2021 ökade medelgenomströmningstiden i alla polisregioner utom i Bergslagen som minskade med 16,8 procent (till 160 dagar). Dock hade Bergslagen den längsta medelgenomströmningstiden 2021 (193 dagar). Polisregion Nord har den kortaste medelgenomströmningstiden (140 dagar), vilket är en försämring med 7,6 procent från 2021 (130 dagar). Längst medelgenomströmningstid har polisregion Stockholm med 178 dagar. Polisregion Syds medelgenomströmningstid försämrades mest – den ökade med 14,5 procent från 2021 (141 dagar) till 2022 (162 dagar).

TABELL 18. Resultat avseende brott i parrelation, 2021–2022*

Indikator par	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Inkomna ärenden	26 102	24 236	-1 866	-7,1 %
Ärenden redovisade till åklagare	4 381	4 133	-248	-5,7 %
Öppna ärenden >6 månader	2 051	2 366	315	15,4 %
Utredningsandel	19,1 %	19,7 %		0,6%-enheter
Medelgenomströmningstid redovisade ärenden (dagar)	157	164	8	4,8 %

* På grund av förändringar i brottskoder kan jämförelse mellan helår endast göras från och med 2021.

Under 2022 inkom 3 761 våldtäktsärenden där den utsatta var över 18 år. Det är en minskning med 9,4 procent jämfört med 2021 och ärendeinflödet har minskat i samtliga polisregioner.

Våldtäkt mot vuxen

Under 2022 inkom 3 761 våldtäktsärenden där den utsatta var över 18 år. Det är en minskning med 9,4 procent jämfört med 2021 och ärendeinflödet har minskat i samtliga polisregioner. Inflödet minskade mest i polisregion Bergslagen med 53 ärenden (-14,3 %).

Det totala antalet öppna ärenden äldre än 6 månader var 21,1 procent högre i slutet av året än vid motsvarande tidpunkt 2021. Ökningen skedde i alla polisregioner. Störst ökning var det i Öst (+70,6 %) och Nord (+46,2 %).

Under 2022 har 531 våldtäktsärenden redovisats till åklagaren. Det är en minskning med 2,4 procent jämfört med motsvarande period 2021. I polisregionerna Syd, Bergslagen och Mitt har andelen redovisade ärenden ökat. I Bergslagen är ökningen störst med 93,8 procent. Ökningen kan sättas i samband med att man i Dalarna har en grupp inom grova brottssektionen som enbart utreder sexualbrott. Inom gruppen har man gjort en satsning på att öka utredningsandelen genom att öka förmågan och kompetensen hos utredare och förundersökningsledare. Satsningen som man gjort har resulterat i bland annat att genomströmningstiderna i Dalarna har minskat.

Utredningsandelen uppgick till 14,6 procent vilket är en marginell ökning jämfört med 2021 (14,2 %). Medelgenomströmningstiden för ärenden redovisade till åklagare var under 2022 högre än både 2020 och 2021. Medelgenomströmningstiden minskade i polisregionerna Öst (-43 dagar) och Stockholm (-21 dagar) medan de ökade mest i Syd (+55 dagar) och Bergslagen (+29 dagar). Det handlar dock om förhållandevis få ärenden och utfallet varierar därför relativt mycket från en månad till en annan.

TABELL 19. Resultat avseende våldtäkt mot vuxna, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Inkomna ärenden	3 764	4 149	3 761	-388	-9,4 %
Ärenden redovisade till åklagare	563	544	531	-13	-2,4 %
Öppna ärenden > 6 månader	355	474	574	100	21,1 %
Utredningsandel	14,8 %	14,2 %	14,6 %		0,5%-enheter
Medelgenomströmningstid redovisade ärenden (dagar)	168	171	182	11	6,4 %

Brott mot barn

När det gäller brott mot barn där straffet är fängelse i mer än sex månader ska polisen genomföra förundersökningen särskilt skyndsamt.⁷⁵ Under 2022 kom det in 37 073 ärenden som handlade om brott mot barn (varav våldsbrott cirka 71 procent, sexualbrott cirka 20 procent och övriga brott cirka 15 procent)⁷⁶ vilket är färre än både 2021 och 2020. Antalet öppna ärenden äldre än sex månader ökade med 14,3 procent jämfört med året innan. Ökningen skedde i alla polisregioner utom Syd, Bergslagen och Öst. Ökningen beror utöver brist på utredningsresurser bland annat på att många ärenden är komplexa med många målsägare och omfattande bevisning som kräver it-forensisk kompetens. Det totala antalet öppna ärenden ökade med 5,4 procent från föregående år.

Antal ärenden redovisade till åklagare minskade med 4,9 procent jämfört med 2021. Antalet minskade i alla polisregioner utom Mitt och Nord. Utredningsandelen gällande brott mot barn uppgick till 17,8 procent, vilket är en marginell minskning från 2021. Den högsta utredningssandelen hade polisregion Bergslagen (25,6 %). I analysen av regionens relativt höga utredningsandel bedömdes att följande aktiviteter bidrog till resultatet:

- snabbt genomförande av första förhöret
- tvångsmedelsanvändning
- säkring av teknisk bevisning.

75) Förundersökningen ska vara avslutad och beslut fattat i åtalsfrågan så snart det kan ske och inom tre månader efter den tidpunkt då det finns någon som är skäligen misstänkt för brottet enligt 2 a § andra stycket förundersökningskungörelsen (1947:948).

76) Våldtäkt mot barn ingår både i kategorin våldsbrott och kategorin sexualbrott. Därför överstiger den totala mängden brott 100 procent.

Betydelsefullt för resultatet är också erfarna och skickliga barnutredare, teamarbete i ärenden som kräver snabb handläggning och offensiva barnåklagare.

Medelgenomströmningstiden för ärenden redovisade till åklagare ökade till 182 dagar. De största ökningarna skedde i polisregionerna Väst, Öst och Stockholm.

TABELL 20. Resultat avseende brott mot barn, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Inkomna ärenden	37 539	37 428	37 073	-355	-0,9 %
Ärenden redovisade till åklagare	5 340	5 039	4 794	-245	-4,9 %
Öppna ärenden > 6 månader	1 677	1 765	2 017	252	14,3 %
Utredningsandel	18,0 %	18,0 %	17,8 %		-0,2 %-enheter
Medelgenomströmningstid redovisade ärenden (dagar)	175	178	182	4	2,1 %

Flickors och pojkars utsatthet för olika brott

Av det totala antalet sexualbrott mot barn utgör 10,5 procent brott mot pojke och 70,6 procent mot flicka. Inom kategorin finns det även brottskoder som inte är knutna till kön. För våldsbrott mot barn utgör 54,3 procent av totalen brott mot pojke och 40,8 procent mot flicka. Även inom denna kategori finns det brottskoder som inte är knutna till kön. Av 9 178 anmälda barnfridsbrott under 2022 var 49,6 procent pojkar målsägare och 50,4 procent flickor målsägare.

Internetrelaterade sexualbrott mot barn

Samhället tog ett stort steg mot att sudda ut gränserna mellan internetrelaterade och fysiska sexualbrott genom den förstärkta lagstiftningen⁷⁷ som trädde i kraft den 1 augusti 2022 och som omfattar mer eller mindre samtliga sexualbrott mot barn. Det är än så länge för tidigt att se något resultat av detta, men det skickar en stark signal att man tar dessa brott på största allvar. Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn (ISÖB-brott) har historiskt sett ansetts mindre allvarliga än fysiska brott. Det är först de senaste åren som man börjat förstå att ett internetrelaterat sexualbrott, för den drabbade, är minst lika allvarligt. Bland annat för att risken är betydande att filmer och bilder som producerats under övergreppet riskerar att spridas okontrollerat och finnas kvar som en ständig påminnelse om övergreppet.⁷⁸

En fortsatt trend man kan se är att produktion av övergreppsmaterial idag kryper ner i åldrarna. Men det är inte bara vuxna med sexuellt intresse för barn som producerar filmer och bilder i en sexuell kontext. Även barn och unga tar idag bilder och filmer på sig själva och andra både genom tvång och frivilligt. Materialet delas sedan på sociala plattformar och blir ibland viralt. Det ger en ökad arbetsbelastning för Polismyndigheten som både behöver hantera material som från början är egenproducerat och spritt i samförstånd, och därmed inte nödvändigtvis ens behöver utgöra brott, och den som producerat materialet som kanske tappat kontroll över det och får det spritt i en brottslig kontext.

Köp av sexuella tjänster

Under 2022 anmäldes 1 347 brott om sexköp, vilket renderade i 1 096 ärenden. Det är en minskning av antalet ärenden jämfört med 2021 (-460, -29,6 %). Inkomna ärenden minskade i samtliga polisregioner, och den största minskningen skedde i polisregion Mitt och Öst (-71,6 respektive 74,8 %). I polisregion Syd minskade antalet inkomna ärenden marginellt (-0,6 %).

Köp av sexuell tjänst är en brottskategori som upptäcks genom aktivt polisarbete och uppsökande verksamhet. Minskningen under 2022 tros bero på omfördelning av resurser samt omstrukturering av verksamheten. I de polisregioner där minskningen var som störst är

Köp av sexuell tjänst är en brottskategori som upptäcks genom aktivt polisarbete och uppsökande verksamhet. Minskningen under 2022 tros bero på omfördelning av resurser samt omstrukturering av verksamheten.

77) SOU 2021:43 Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar. Betänkande av 2020 års sexualbrottsutredning samt lagen (2022:1043) om ändring i brottsbalken.

78) Technology-assisted child sexual abuse. Offender strategies, abuse characteristics and psychological consequences (Malin Joleby).

dessa organisatoriska förändringar som mest påtagliga. I polisregion Öst saknas en grupp som renodlat arbetar mot brottskategorin och i polisregion Mitt prioriterades gruppens arbete istället mot grova brott under hela 2022. Det innebär att insatser inte kunde genomföras och få arbetspass mot prostitutionsverksamheten. Även polisregion Syd omorganiserades under 2022 och inordnade resurserna som ska arbeta mot brottskategorin köp av sexuell tjänst inom ramen för internationell grov brottslighet.

TABELL 21. Resultat köp av sexuell tjänst, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Inkomna ärenden	884	1 556	1 096	-460	-29,6 %
Ärenden redovisade till åklagare	566	996	723	-273	-27,4 %
Öppna ärenden > 6 månader	97	134	87	-47	-35,1 %
Utredningsandel	69,4 %	71,9 %	64,6 %		-7,3%-enheter
Medelgenomströmningstid redovisade ärenden (dagar)	88	63	89	26	41,2 %

Genom projekt Människohandel, en kartläggning av kopplingen mellan grov organiserad brottslighet och sexuell exploatering (2020–2022), framkom information som bekräftar att ett större antal kroppsvårdsverksamheter används som täckmantel för grov brottslighet med fokus på prostitutionsverksamhet och för ekonomisk brottslighet.⁷⁹

Under 2022 anmäldes 117 utnyttjanden av barn genom köp av sexuell handling till polisen, vilket renderade i 74 ärenden. Det är en minskning jämfört med 2021 (-31,5 %, -34). Det var 39 ärenden som redovisades till åklagare. Precis som vid köp av sexuell tjänst förekommer det i många av utredningarna fler än ett köp. Även gällande denna brottslighet är det avgörande att Polismyndigheten avsätter resurser för den uppsökande verksamheten i syfte att upptäcka brott.

Köp av sexuell handling av barn förekommer i lite andra forum än när köpet avser vuxna. Det vanligaste är att man annonserar ut sina tjänster via en så kallad sugardejtingsida där det inte uttalat framgår att det är fråga om prostitution utan om eskortverksamhet. Konversationen går sedan över till ett annat forum där man kommer överens om detaljerna kring sexköpet.

Förbättrad förmåga att förebygga och utreda brott mot särskilt utsatta brottsoffer

Polismyndigheten samverkar med Kriminalvården i ett gemensamt regeringsuppdrag för särskilt utsatta brottsoffer. Uppdraget är att se över möjligheterna för ett utökat informationsutbyte mellan myndigheterna för att ge Kriminalvården ett bättre underlag för utformningen av verkställigheten och övervakningen av klienterna. I förlängningen bidrar det till förbättrade förutsättningar för Polismyndigheten att arbeta brottsförebyggande och ge skydd till brottsoffer. Uppdraget ska redovisas i maj 2023.⁸⁰

Förebygga och utreda brott i parrelation och våldtäkt

Arbete med att förändra kulturen och värderingarna av brott i nära relation sker kontinuerligt. I polisregion Väst synliggörs relationsärenden numera i större utsträckning än tidigare bland händelsenotiserna på polisen.se, med fortsatt hänsyn till människors integritet, förundersökningssekretess och proportionalitetsprincipen.⁸¹

Det finns en stor brottsförebyggande potential i att arbeta i hela kedjan som börjar med killars våld mot tjejer. Flera kunskapshöjande insatser genomfördes under 2022, till exempel den nationella konferensen Våld i ungas nära relationer – så kan vi förebygga, utreda och lagföra, reportage i tidningen Svensk polis samt både interna och externa nyheter på Polismyndighetens intranät och polistidningen.se.

79) Polismyndigheten (2022): *Människohandel för sexuella och andra ändamål. Lägesrapport 23.*

80) <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBIID=22385>.

81) Att synliggöra det som inte syns – Rutin vid publicering av händelser gällande särskilt utsatta brottsoffer på polisen.se. Dnr A163.351/2021. Saknr 190.

Affischen Våga tipsa! som togs fram i projekt IGOR⁸² av polisregion Stockholm, lanserades nationellt för att visa att polis och socialtjänst tar dessa brott på allvar och visa på behovet av allmänhetens hjälp och tips.

Under 2022 bedrev Polismyndigheten en förstudie inriktad på brottsförebyggande metoder för att förebygga mäns våld mot kvinnor. Ansatsen i förstudien har varit att finna verkningfulla och evidensbaserade metoder för att stävja mäns våld mot kvinnor genom att fokusera på gärningspersoner. Förstudien är redovisad och Polismyndigheten strävar efter att utveckla metoder och arbetssätt för effektiv samverkan och utveckling av det våldsförebyggande arbetet gällande mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Förebygga och utreda brott mot barn

Polismyndigheten fortsatte under 2022 att utveckla specialistutbildning för de som primärt utreder internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn. Arbetet skapar förutsättningar att följa med i en brottsutveckling som förändras i takt med samhällets digitalisering. Arbetet med att sprida och bredda förmågan inom området i myndigheten gör att fler inom myndigheten kan hantera övergreppsmaterial. Det behövs i och med den förstärkta lagstiftningen inom området och eftersom inflödet av tips fortfarande är stort. För att effektivisera hanteringen av de stora datamängder som kan förekomma i ISÖB-relaterade utredningar fortsätter utvecklingen av automatiserade processer. Det innebär att utredare kan lägga mer tid på de brottsutsatta offren och på brottsförebyggande åtgärder snarare än att manuellt gå igenom data.

Tillsammans med Justitiedepartementet deltog Polismyndigheten i förhandlandet av en ny EU-förordning⁸³ som ska begränsa tillgången till övergreppsmaterial samt stärka barn och ungas skydd på de internetrelaterade plattformar där de vistas och riskerar att drabbas av personer med ett sexuellt intresse för barn. Arbetet med EU-förordningen kommer att fortsätta under Sveriges EU-ordförandeskap 2023.

Polismyndigheten är sedan våren 2022 tillsammans med Karolinska Institutet delaktig i ett EU-finansierat brottsförebyggande projekt, Priority, som vänder sig till de som har ett sexuellt intresse för barn. Syftet är att identifiera och slussa dessa personer till Karolinska Institutet för eventuell behandling. Myndigheten tog även initiativ till att, tillsammans med Maria Cederschiöld högskola, utveckla förhörstekniken när det gäller internetrelaterade sexualbrott mot barn.

I maj 2022 inleddes ett brottsförebyggande pilotprojekt om patrullering på nätet för att öka polisens synlighet och tillgänglighet. Att arbeta brottsförebyggande på den arena som upptar en betydande del av barn och ungas tid är väsentligt för att stärka barns kunskap om hur de bäst kan skydda sig och vad de ska undvika, men även för att de ska få vetskap om att det de gör kan utgöra brott, exempelvis när de sprider bilder eller filmer på andra.

Förebygga och utreda köp av sexuella tjänster

De kompetenshöjande insatser som genomförts för polispersonal i polisregionerna med fokus på människohandel för sexuella ändamål, koppleri och köp av sexuell tjänst har lett till att polisregionerna själva initierar insatser och förebyggande arbete mot köp av sexuell tjänst. I samarbete med organisationen Realstars genomförde polisregion Väst en konferens som riktade sig till hotellbranschen för att medvetandegöra trenden med försäljning av sexuella tjänster på hotell och lägenhetshotell. Konferensen väckte internationell uppmärksamhet. Polisregion Väst medverkade även i en föreläsning med Realstars i ett projekt mot sexuell exploatering i thaimassagebranschen. Åhörarna var både privata och kommunala fastighetsägare.

Projektet Annons initierades i polisregion Bergslagen för att minska utbudet av annonser på internet där unga personer som bor i regionen erbjuder tillfälliga sexuella förbindelser

82) IGOR (I gemensam organisation mot relationsvåld) är ett myndighetsöverskridande samverkansprojekt mellan lokalpolisområde Södermalm och socialtjänsten inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Huvudsyftet med projektet är att motverka mäns dödliga våld mot kvinnor.

83) COM/2022/209 Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council, laying down rules to prevent and combat child sexual abuse.

mot ersättning. Ungdomar eller unga vuxna som säljer eller står på gränsen till att börja sälja sexuella tjänster erbjuds hjälp och stöd. Fem träffar med unga kvinnor har genomförts inom projektet.

Polismyndigheten arbetade under våren och sommaren 2022 i ett brottsförebyggande projekt i polisregion Syd med att identifiera minderåriga som säljer sexuella tjänster via så kallad sugardejting. Samverkan i projektet skedde med socialtjänsten, något som är nödvändigt för att nå framgång. Eftersom utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling är en eftersatt del inom brottsområdet är förhoppningen att metoden ska få spridning i hela myndigheten.

Förebygga och utreda brott med hedersmotiv

Inom det nationella kompetensnätverket för hedersrelaterad brottslighet genomfördes två seminarier under 2022. En informationsinsats med anledning av det nya brottet hedersförtryck och ett antal kompetenshöjande insatser på grundnivå erbjöds alla polisanställda. Det nationella kompetensnätverket ska bidra till att höja kvaliteten i brottsutredningar och brottsoffer- och personsäkerhetsarbete. Samverkan sker även med Åklagarmyndigheten, strategiskt och operativt, för att förbättra förundersökningar och öka lagföringen av hedersrelaterade brott.

I maj 2022 startade Förstärkningsteamet heder. Förstärkningsteamet tar aktivt kontakt och erbjuder stöd till de handläggare som tilldelats ärenden taggade med heder⁸⁴ i utredningssystemet Durtvå samt ärenden som rör hedersförtryck, äktenskapstvång, barnäktenskap och brott mot lagen om könsstympning av kvinnor. Målet är dels att stötta polisregionens handläggare och kvalitetssäkra ärenden som rör hedersrelaterad, dels att skapa en överblick av hur brottsligheten ser ut och vilka hinder som finns i handläggningen av hedersrelaterade ärenden.

Tillämpning av metodstöd och riktlinjer i utredningsarbetet

Polismyndigheten påbörjade 2022 ett uppdateringsarbete av metodstödet Ett utvecklat bästa arbetssätt för att säkerställa att det omhändertar bland annat de lagändringar som genomförts samt säkerställer att man använder forensiken och genomför brottsplatsundersökningar. I ett led att utveckla utredningsförmågan gällande brott mot barn utökades arbetsmetoden i delarna som rör barn. Fokus är initiala åtgärder och tidig bevissäkring kopplat till barnkonventionen när det finns barn under 18 år på brottsplatsen.

Fyra gånger om året genomförs så kallade egenkontroller, där hanteringen av ett antal ärenden jämförs med de metoder som förespråkas. Resultatet av egenkontrollerna analyseras för att se var det behöver sättas in åtgärder och vad som behöver förbättras. På detta sätt utvecklas metodstödet och arbetet med brott mot särskilt utsatta brottsoffer löpande. Den senaste översynen visade att de initiala åtgärderna ofta fungerar bra, men att det fortfarande finns delar som kan bli bättre. Nationella och regionala egenkontroller visade att metodstödet Ett utvecklat bästa arbetssätt inte är tillräckligt känt. Generellt behöver polisen

- förbättra kontakten mellan patrullen på plats och jourförundersökningsledaren
- förbättra dokumentationen
- använda tekniker och hundar vid brottsplatsundersökningar
- använda videoförhör mer.

I sakområdet hedersrelaterad brottslighet ingår förutom brott med hedersmotiv de särskilda brotten hedersförtryck, könsstympning, äktenskapstvång, barnäktenskapsbrott och vilseledande till äktenskapsresa. Polismyndighetens metodstöd Hedersrelaterad brottslighet omfattar också dessa brott.⁸⁵ Metodstödet uppdateras årligen och finns tillgängligt för alla medarbetare på intranätet. Det sker ingen uppföljning av i vilken utsträckning metodstödet används.

84) I juni 2022 ersattes hedersmarkeringen i Durtvå med en hashtag för hedersrelaterade brott (#heder). Varken hedersmarkeringen eller taggen är ett statistikverktyg utan är arbetsverktyg för att identifiera hedersrelaterade brott för att rätt åtgärder ska kunna vidtas både initialt och i det fortsatta arbetet.

85) Polismyndigheten (2022): *Hedersrelaterad brottslighet – Metodstöd del 1*, s. 19–24.

Polismyndighetens arbete för att öka effektiviteten och förstärka förmågan i brottsutredningsverksamheten

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa vilket arbete som bedrivs för att öka effektiviteten och förstärka förmågan i brottsutredningsverksamheten i syfte att öka uppkläringen av brott. Av redovisningen ska även framgå hur myndigheten arbetar för att säkerställa kapacitet och effektivitet i den forensiska processen.

Polismyndigheten fortsatte under 2022 att utveckla utredningsverksamheten genom en rad nationella och regionala initiativ.

Polismyndighetens strategi för utredningsverksamheten

Polismyndighetens utredningsstrategi beslutades 2021. Den tydliggör hur vi ska arbeta med utredning på ett rättssäkert, effektivt och enhetligt sätt, för att uppnå en framgångsrik uppkläring. Polismyndighetens arbete med strategin pågick även under 2022 med aktiviteter och uppföljningar. Arbetet fokuserades mot det inledande skedet av brottsutredningarna, samt att öka antalet salivprov i registersyfte.

För att öka antalet tagna salivprover i registersyfte, har flera kompetenshöjande insatser genomförts. Under 2022 ökade antalet tagna salivprover jämfört med föregående år. Det förekommer dock regionala skillnader och arbetet med att öka antalet provtagningar kommer att fortsätta. En av principerna i utredningsstrategin är att förundersökningsledaren inledningsvis och fortlöpande ska pröva bevisläget och om beslaget ska bestå samt om det finns tillräckliga skäl för lagföring. Detta arbetssätt har under året lett till att antalet äldre ärenden som väntar på åtgärd har minskat.

Vid bevisprövning i en brottsutredning görs en bedömning om en fällande dom kan förutses. Det är viktigt att göra bedömningen eftersom den bidrar till att man fokuserar på ärenden som leder till lagföring och fällande domar.

För att ytterligare stödja verksamheten beslutades i december Polismyndighetens handbok för PNU (Polismyndighetens nationella utredningsmetodik) som beskriver hur en brottsutredning ska bedrivas. PNU utgår från utredningsstrategin. Den kompletterar strategin och anger närmare hur en förundersökning ska bedrivas.

Som stöd för utredningsverksamheten finns metodstöd, checklistor och annan information. Genom att aktivt använda dessa skapas förutsättningar för att åtgärderna utförs rättssäkert, effektivt, enhetligt och med avsedd kvalitet. Metodstöden som finns är framtagna i syfte att föreskriva och vägleda genom att ange utredningsmetodiken för dels vissa typer av utredningsaktiviteter som exempelvis återtagande av brottsvinster, dels vissa typer av brott som exempelvis brott i nära relation. Genom att tillämpa metodstöden ökar möjligheten till ökad uppkläring och fällande domar.

Polismyndighetens nationella kunskapsplattform

Arbetet med polisens kunskapsplattform för grovt våld i kriminella miljöer syftar till att stärka samhällets säkerhet genom att öka kunskapen om våldsamma hot med fokus på grovt våld i kriminella miljöer. Målet var att utveckla metoder för att förebygga och utreda grovt våld i kriminella miljöer samt lämna förslag på inriktning av polisens arbete mot detta våld. En prioriterad aktivitet var att undersöka kvinnors delaktighet i det grova våldet i kriminella miljöer, vilket resulterade i en rapport⁸⁶ som arbetades fram genom en bred samverkan med externa aktörer. Samtidigt har ytterligare två aktiviteter resulterat i förslag till metodstöd: intern delning av information i den brottsbekämpande verksamheten samt vittnesmål och sakkunnigutlåtande vid domstolar. Dessa metodstöd kommer att implementeras 2023.

86) Polismyndigheten: *Kvinnors inverkan och delaktighet i det grova våldet i kriminella miljöer*. Dnr A440.265/2019.

Förstärkt arbete med att återta brottsvinster

Polismyndigheten fortsatte med arbetet för att kunna återta brottsvinster i högre omfattning. Kompetenshöjande insatser genomfördes i alla polisregioner genom projektet Återtagande av brottsvinster. Insatserna riktades framförallt till ingripande- och utredningsverksamheten i lokalpolisområden. Syftet med projektet är att bredda kunskapen om tillgångsriktad brottsbekämpning. En kunskapsplattform med lättillgängligt utbildningsmaterial, metodstöd och nyheter på området skapades på Polismyndighetens intranät. En digital utbildning togs fram och kommer lanseras på myndighetens lärplattform under 2023.

Ett metodstöd för tillgångsriktad brottsutredning togs fram i en lättillgänglig mobilapplikation för ingripandepoliser. I applikationen syns det bland annat om en person har skulder hos Kronofogdemyndigheten. Sedan den 1 augusti 2022 ska Polismyndigheten underrätta Kronofogdemyndigheten om man påträffar utmätningsbar egendom i sin verksamhet, och stödet gör det möjligt att utmäta sådan egendom på distans.

När det gäller uppföljning så påbörjades ett arbete för att bättre kunna följa upp antalet finansiella utredningar samt beslagtagna egendom i förverkandesyfte.

Arbetsmetoden snabbare lagföring

Införandet av arbetsmetoden snabbare lagföring pågick under 2022 i delar av alla polisregioner (utom i polisregion Stockholm där metoden infördes fullt ut 2020).

De polisområden som tillkom under 2022 i försöksverksamheten anammade den nya arbetsmetoden med goda resultat både vad gäller kvalitet och antalet hanterade ärenden. Målet att nå ett avgörande på 2–6 veckor från brott till lagföring nåddes i de flesta ärendena, men i de fall mer komplex droganalys krävdes var ledtiderna längre vilket påverkade medelgenomströmningstiden. Vi kan se att antalet ärenden som krävde droganalys hos Rättsmedicinalverket ökade från 8 134 ärenden 2021 till 13 758 ärenden under 2022. Vi såg också en ökning i medelgenomströmningstiden från provtagning till svar på första droganalysen. Vid analys av flera preparat skedde analysen i flera sekventiella steg vilket därför ökade på ledtiden för analysvar.

Ytterligare tolv tingsrätter anslöts under året, och vid årsskiftet ingick 27 av landets 48 tingsrätter med tillhörande polisområden och åklagarkammare i försöksverksamheten.

Vi kan se att antalet ärenden som krävde droganalys hos Rättsmedicinalverket ökade från 8 134 ärenden 2021 till 13 758 ärenden under 2022.

TABELL 22. Polismyndighetens resultat, snabbare lagföring, 2021–2022

Indikator	2021	2022
Inkomna ärenden (antal)	26 957	38 732
Ärenden redovisade till åklagare (antal)	23 057	32 767
Utredningsandel	87,9 %	87,3 %
Medelgenomströmningstid för ärenden redovisade till åklagare (dagar)	18	19
Andel brottmål som lagförts genom snabbare lagföring i de aktuella tingsrätterna	40 %	37 %
Antal avgjorda brottmål genom snabbare lagföring	14 533	20 277
Antal veckor från brott till dom (median)	6,4 veckor	7,1 veckor
Andel förundersökningar som behövt kompletteras	8,9 %	11,6 %
Antal polisanställda som utbildats under året	2 315	2 475

Av det totala antalet inkomna ärenden under 2022 hanterades drygt 3 procent i snabbare lagföring. För de 16 brottskoder som initialt var avsedda för snabbare lagföring hanterades knappt 19 procent av det totala antalet inkomna ärendena i snabbare lagföring.

I juni 2022 överlämnade regeringen en remiss⁸⁷ till Lagrådet med ett förslag som möjliggör ett permanent snabbförfarande i brottmål. Lagändringarna beslutades i riksdagen den 24 november 2022 och trädde i kraft den 1 januari 2023. Med anledning av den nya

87) <https://regeringen.se/49c8b0/contentassets/4d3c3ce8586c459bb3470ed9bed886bc/snabbare-lagforing-av-brott.pdf>

lagstiftningens ikraftträdande planerades och genomfördes utbildningar i det nya lagstiftningspaketet under hösten 2022 i samtliga polisområden som hittills deltagit i försöksverksamheten.

Under 2022 planerades de utbildningsinsatser som kommer att genomföras under 2023 inför den sista etappen av införandet av arbetsmetoden i resterande polisområden i Polismyndigheten. En handbok för snabbare lagföring håller nu på att arbetas fram, med målet att träda ikraft inför sista etappen av införandet (1 april 2023). Instruktionsfilmer och digitalt utbildningsmaterial har också tagits fram under året.

Granskning av framgångsfaktorer i fällande domar

Omvänd bedömning är ett samverkansprojekt tillsammans med Åklagarmyndigheten som pågick under 2021–2022. Projektet syftade till att analysera domar för mord genom skjutvapenvåld med koppling till kriminell miljö som begåtts på offentlig plats. Målet var att identifiera framgångsfaktorer respektive fallgror i bevishänseende som kan skönjas i domskälen. Projektet redovisades i en rapport 2022.⁸⁸

Det konstaterades att en del av domarna innehåller några mycket grundläggande och kända framgångsfaktorer. Det rör sig främst om att

- vittnen pekar ut den tilltalade
- forensiska undersökningar visar att den tilltalades dna eller fingeravtryck finns på beslag av betydelse i ärendet, såsom vapen eller ammunition
- skospårundersökningar, hemliga tvångsmedel eller telefonanalys knyter den tilltalade till gärningen
- tändsatspartiklar säkras på den tilltalades klädesplagg etcetera och forensisk undersökning visar att de har samma sammansättning som hylsor på brottsplatsen.

Gemensamt för framgång i bevishänseende är att misstänkta personer frihetsberövas i ett tidigt skede av utredningen. En annan framgångsfaktor är snabba svar på forensiska undersökningar. Dörrknackning, inhämtning och analys av övervakningsfilmer är ytterligare framgångsfaktorer.

I rapporten ges förslag på hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Det är ännu för tidigt att bedöma hur slutsatserna har påverkat utredningsverksamheten. Kvaliteten i förundersökningarna bör kunna förbättras om arbetet sker i enlighet med förslagen i rapporten. Kunskapen läggs för närvarande in i vidareutbildningen inom Polismyndigheten.

Arbetet med att säkerställa kapacitet och effektivitet i den forensiska processen

Under 2022 arbetade Polismyndigheten med kapacitets- och effektivitetshöjande åtgärder på både kort och lång sikt.

Under året infördes ett nytt expertsystem, DNAXs, i den löpande verksamheten. Systemet används för att utvärdera och resultatvärdera dna-resultat som visar en blandning av dna från olika personer. DNAXs har ökat kapaciteten att ge forensiska resultat till utredningsverksamheten. I syfte att snabbare kunna generera forensiska resultat efter skjutningar har Polismyndigheten genomfört en bred genomlysning av processen för vapenrelaterade undersökningar. Genomlysningen resulterade i att Polismyndigheten utökar kapaciteten till flera orter genom investeringar och utbildning. Denna uppbyggnad är påbörjad, men kommer huvudsakligen att genomföras under 2023. En pilotverksamhet startade också under hösten 2022 i syfte att kunna ge snabbare förhandsbesked till den utredande verksamheten i vapenrelaterade undersökningar. Några slutsatser från pilotverksamheten kan ännu inte dras.

Under 2022 tilldelades Polismyndigheten ytterligare budgetmedel inom den särskilda satsningen på forensik i syfte att stärka och utöka den forensiska kapaciteten. Fokus låg under året i första hand på att öka antalet anställda inom områdena it-forensik, dna och vapen. Tillväxttakten begränsades dock av olika faktorer, i första hand svårigheten att rekrytera medarbetare. I kombination med en ökande efterfrågan på olika typer av it-forensiska

Fokus låg under året i första hand på att öka antalet anställda inom områdena it-forensik, dna och vapen.

⁸⁸ Polismyndigheten (2022): *Projekt Omvänd bedömning – framgångsfaktorer och fallgror i domar när det gäller mord genom skjutvapenvåld, som begåtts på offentlig plats och haft koppling till en kriminell miljö*. Dnr A051.643/2021.

undersökningar, innebar detta påtagliga utmaningar i arbetet med att stärka och utöka den forensiska kapaciteten i myndigheten. Parallellt med personalförstärkningen pågick även ett arbete med investeringar och tekniska lösningar. Under året pågick även ett särskilt uppdrag med syftet att identifiera eventuella ytterligare nödvändiga åtgärder för att långsiktigt nå en bättre balans mellan den forensiska verksamhetens förmåga och efterfrågan på forensiska undersökningar. Uppdraget förväntas resultera i ytterligare aktiviteter under 2023.

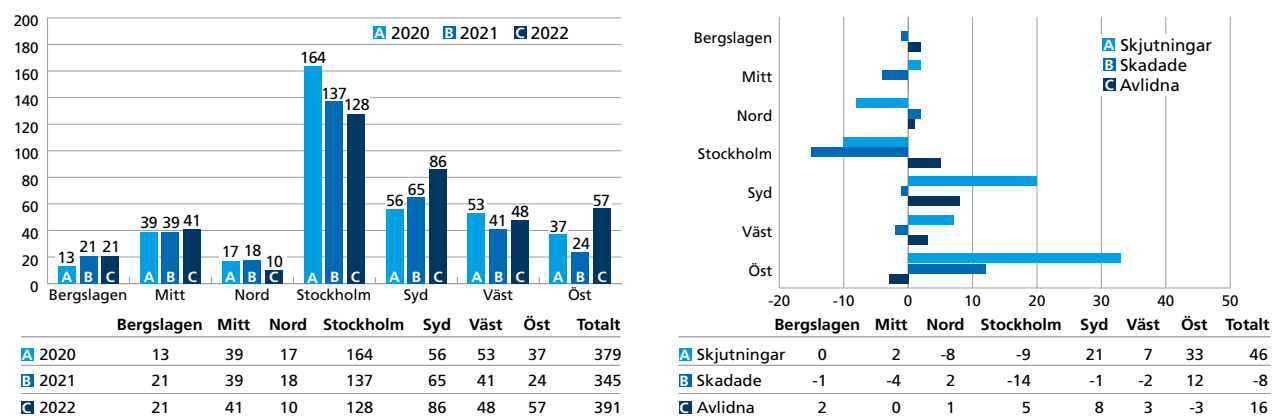
Inom nationellt forensiskt centrum (NFC) har erfarenheterna från insats Vilgot⁸⁹ under 2021 fortsatt att omhändertas i syfte att öka effektiviteten i olika delar av ärendeflödet, till exempel vid prioritering av ärenden, i ärendehandläggningen och i kompetensförsörjningen. Vidare innebär teknikpaketet⁹⁰ en betydande möjlighet att effektivisera den forensiska verksamheten i hela kedjan, från brottsplats via begäran av forensiska analyser till materialhantering, analys och redovisning.

För att utveckla den forensiska effektiviteten har ett centralt fokus varit att fullfölja tidigare fattade beslut om fortsatt uppbyggnad av verksamhet och förmåga vid polisregionernas forensiska stationer. Det är där, och i dialogen med förundersökningsledningen, som vi ska välja ut och prioritera vilka spår och material som ska undersökas vidare. Att rätt urval och prioriteringar sker är en grundläggande del av en effektiv forensisk verksamhet.

Polismyndighetens arbete mot skjutningar, sprängningar och annan grov brottslighet

År 2022 har varit ett betungande år för Polismyndigheten. Verksamhetsåret präglades av det högsta antalet skjutningar sedan mätningarna påbörjades 2017. Denna typ av brottslighet måste bekämpas tillsammans med andra aktörer. Genom samverkan ökar myndigheternas och samhällets förmåga att agera mot kriminella aktörer. Genom exempelvis informationsutbyte, ökar förutsättningarna för en förbättrad bekämpning av den grova brottsligheten.

FIGUR 19. Antal bekräftade skjutningar, efter polisregion, 2020–2022, samt utveckling (2021–2022) antal skjutningar, avlidna och skadade, efter polisregion

89) Vilgot var en särskild insats för att få ner handläggningstiderna i de mest prioriterade ärendena på NFC.

90) Teknikpaketet är en bred satsning på teknik som förväntas resultera i ökade verksamhetsförmågor inom sex utpekade och prioriterade områden.

Polismyndighetens arbete mot skjutningar

Totalt skedde 391 bekräftade skjutningar⁹¹ 2022, vilket var en ökning med 13,3 procent jämfört med föregående års 345 skjutningar. Antalet avlidna ökade med 16 personer till 62, medan antalet skadade personer minskade till 107 (-8).

Ökningen i antal skjutningar med dödlig utgång förklaras av att ett högt konfliktläge rådde mellan de löst sammansatta kriminella grupperingarna, där lojaliteter skiftar snabbt. Karaktären på skjutningarna förändrades under 2022, där fler händelser av ren avrättningskaraktär inträffade, med det uppenbara målet att döda och inte skada offret. Under 2010-talet ökade andelen konstaterade fall av dödligt våld där skjutvapen använts, och sedan år 2018 har andelen varit cirka 40 procent. För år 2022 kommer andelen sannolikt att bli ännu högre, eftersom antalet skjutningar med dödlig utgång har ökat relativt mycket jämfört med tidigare år. Skjutningar utgör också en växande andel av alla anmälda fall av försök, förberedelse eller stämpling till mord.

Jämfört med föregående år ökade skjutningarna mest i polisregion Öst där de mer än fördubblades (57 skjutningar, +33), men antalet avlidna till följd av skjutningarna minskade (2 avlidna, -3). I polisregion Stockholm minskade skjutningarna i antal (-9) likaså antalet skadade (-14), medan antalet avlidna ökade (+5).⁹² Under 2022 ökade också skjutningarna utanför storstadsregionerna i antal, med flera allvarliga händelser i bland annat Eskilstuna, Kalmar och Kristianstad. Polismyndigheten arbetar riktat mot prioriterade aktörer som bedöms ha störst påverkan på våldet. För att motverka den negativa utvecklingen av den organiserade brottligheten och det stora antalet skjutningar arbetar myndigheten på flera olika sätt, och verkar utifrån flera olika tidsperspektiv. Arbetet följs löpande upp nationellt.

På kort sikt fortsätter myndigheten arbetet med att kraftsamla och resursförstärka inom de geografiska områden där situationen bedöms vara mest allvarlig, och att ha dessa områden under ökad uppsikt, för att i det kortare perspektivet förhindra att grova brott genomförs. Parallellt arbetar man proaktivt mot kriminella nätverk. Polismyndigheten arbetar kontinuerligt för att öka förmågan att utreda grova brott samt höja den forensiska förmågan för att snabbare förstå händelseutvecklingen i gängrelaterade konflikter. Utöver det fortsätter myndigheten att anpassa verksamheten för ny lagstiftning för att kunna omhänderta nya och förbättrade möjligheter att övervaka och agera mot gängmiljöer och verka med mer proaktiva verktyg. Mord och dråp där skjutvapen används är som regel mycket svårare att klara upp och kräver mer omfattande utredningsåtgärder än andra fall av dödligt våld. Dessa utredningar tar därför avsevärda utredningsresurser i anspråk.

Polismyndigheten startade tillsammans med Tullverket och Åklagarmyndigheten under 2022 ett nationellt skjutvapencenter (National Firearms Focal Point). Syftet med centret är att samordna åtgärder för att minska användning av och tillgången till illegala vapen samt att motverka vapensmugglingen till Sverige och på så sätt på sikt minska antalet illegala skjutningar. Förebilden är flera andra länders arbeten där skjutvapencenter lyfts som en framgångsfaktor samt EU-kommissionens uppmaning⁹³ till alla medlemsländer att upprätta så kallade kontaktpunkter för handeldvapen (Firearms Focal Points) med full personalstyrka som har rätt utbildning och kompetens.

Under hösten inrättades även ett center för utredning av grova våldsbrott. Syftet med centret är att ta tillvara på de erfarenheter som görs i det operativa arbetet och att öka Polismyndighetens utvecklingstakt när det gäller att utreda det dödliga skjutvapenvåldet bland kriminella nätverk.

Under 2022 ökade också skjutningarna utanför storstadsregionerna i antal, med flera allvarliga händelser i bland annat Eskilstuna, Kalmar och Kristianstad.

91) En bekräftad skjutning är att det avfyrats projektiler med krutladdat vapen och det finns spår efter detta i form av kulor, hylsor eller skador på material eller personer, alternativt att det finns fler än ett oberoende ögonvittne till skjutningen. Skjutningen måste också vara icke-legal och inte uppenbart oavsiktlig. Självmord med skjutvapen ingår inte i denna statistik.

92) Denna statistik omfattar illegala bekräftade skjutningar. Observera att dessa skjutningar kan ha inträffat i olika miljöer och något krav på koppling till kriminella nätverk finns inte i detta sammanhang.

93) 2020-2025 EU action plan on firearms trafficking, COM (2020) 608 final, 4.2.3. Increasing pressure on criminal markets 4.2.3.

Bedrägeribrottens koppling till skjutningar och kriminella miljöer

Polismyndigheten konstaterar att brottvinster från bedrägerier genererar konflikter inom kriminella kretsar vilket resulterar i våldsanvändning, exempelvis utpressning och dödligt skjutvapenbrott. Det pekar på att brottvinster som genereras från till exempel bedrägeribrott är ett systemhotande fenomen som stärker det kriminella ekosystemet. Återinvesteringar sker i såväl den kriminella kontexten som den lagliga ekonomin, vilket innebär att olika kriminella grupperingar har kapacitet för att infiltrera och etablera sig som en delaktig aktör i samhället.

Våldsbrottslighet inom kriminella kretsar har analyserats bland individer inblandade i bedrägeri och skjutningar (både som målsägande och misstänkta) mellan 2018 och 2021.⁹⁴ Det har konstaterats att 48 procent av de individer som varit skäligen misstänkta för någon form av skjutvapenvåld även har varit skäligen misstänkt för bedrägerier. Om brottstyperna häleri och utpressning exkluderas uppgår andelen till 27 procent. Cirka 75–80 procent av brottsklustren som analyserades utgörs av en multikriminell kontext med personer som förekommer med direkta länkar i såväl skjutningar som bedrägeribrott under analysperioden. Drygt 20 procent av brottsklustren består av personer som endast är misstänkta för skjutningar. Om man inkluderar de individer som samtidigt varit målsägare i skjutningar uppgår siffran till cirka 25 procent. Vidare visar analysen att individer som har varit skäligen misstänkta för skjutvapenvåld och någon form av bedrägeribrott vanligtvis har varit misstänkta för penningtvätt och övriga bedrägerier.⁹⁵ Ett rimligt antagande är att skjutningarna delvis är kopplade till miljöer där de stora brottsvinsterna genereras.

Sprida strategin bakom Sluta skjut

Polismyndigheten påbörjade under 2022 en inriktning nationellt för att reducera dödligt våld med koppling till kriminella i nätverk. Inriktningen baseras på tre samverkande delar: preventiva åtgärder mot individ, platsbaserat arbete mot så kallade hotspots samt repressiva åtgärder mot specifika individer och grupper. I det repressiva arbetet mot individ och grupp ingår strategin Sluta skjut eller Group Violence Intervention (GVI).

GVI och Sluta skjut, har pågått i fyra år i Malmö och genomförs nu i polisregionerna Stockholm, Bergslagen och Mitt. Det är viktigt att understryka att Polismyndigheten inte kan se konkreta orsakssamband mellan aktiviteter och utfall i Sluta skjut. Polismyndigheten genomför mängder av aktiviteter mot det dödliga våldet och Sluta skjut är en viktig del i detta. Det är komplexa problem som polisen arbetar hårt, målmedvetet och uthålligt emot.

Organiserad brottslighet

Sedan 2015 deltar tolv myndigheter i den nationella satsningen mot organiserad brottslighet⁹⁶, däribland Polismyndigheten. De flesta operativa insatser samordnas och leds av Polismyndigheten.

Under 2022 deltog Polismyndigheten i arbetet genom åtta aktionsgrupper med sammanlagt 200 polisanställda. En av de prioriterade uppgifterna var att arbeta i de utsatta områdena, en annan var att arbeta med strategiska personer för den organiserade brottsligheten och deras nätverk. Den tredje huvudinriktningen var aktörs- eller fenomenbaserad organiserad brottslighet. Under 2022 togs beslut om att personalen vid aktionsgrupperna ska utökas till 300 till och med 2024.⁹⁷

94) Polismyndigheten (2022): *De dödliga bedrägerierna. En rapport om bedrägeribrottslighet och skjutvapenvåldet*. Dnr A554.314/2022.

95) Avser brottskoderna 0992–0995.

96) Uppdrag till Polismyndigheten och andra berörda myndigheter att utveckla den myndighetssammansatta satsningen mot organiserad brottslighet. Regeringsbeslut 11:2 2015, Ju2015/09350/PO.

97) Uppdrag om fortsatt myndighetssamverkan för att motverka fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet. Regeringsbeslut 2021-01-14 (A2021/00085).

Polisen arbetade cirka 320 000 timmar i de nationella insatserna under 2022, varav 80 procent utgjordes av aktionsgruppspersonalens tid.⁹⁸ Det förekom även att övrig polispersonal deltog i insatserna utan att deras tid redovisades. Under 2022 beslutades tre nya nationella insatser och polisanställda arbetade i 19 nationella insatser.

Sammanlagt utdömdes cirka 384 års fängelse⁹⁹ i tingsrättsdomar under 2022 utifrån arbetet i satsningen, att jämföra med 450 år under 2021 och 349 under 2020. Det återstår att se hur övriga utfall blir när allt arbete för året följts upp.¹⁰⁰

Utfallet påverkades även under 2022 påtagligt av informationen från de dekrypterade chattjänsterna, vilket främst var avgörande för flera av de domar som omfattande grova narkotikabrott och grova våldsbrott.

Sprängningar

Under 2022 var användningen av explosiva varor och andra farliga ämnen fortsatt hög, liksom fynd och beslag av såväl konventionella militära explosiva varor som improviserade konstruktioner i den kriminella miljön. Explosiva varor och andra farliga ämnen används som en form av vapen inom den kriminella miljön. Framför allt har användningen av explosiva varor i form av olika improviserade konstruktioner använts mot flerfamiljshus, bostäder, fordon och näringsverksamheter. Dessa är ofta avsedda för att skapa rädsla och påtryckning mot någon som har kriminella kopplingar.

En hel del individer i den kriminella miljön dömdes till fängelse under 2022. I flera av fallen utdömdes långa fängelsestraff, men det uppmärksammades även fall av sänkta straff i högre instans. Tillgången och efterfrågan ligger fortsatt kvar på en hög nivå. Antalet fullbordade sprängningar var under 2022 högre än 2021 men lägre än 2020. Flest sprängningar skedde i polisregion Syd och Stockholm.

TABELL 23. Antalet fullbordade sprängningar, 2020 – 2022

Polisregion	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)
Bergslagen	2	1	0	-1
Mitt	7	2	4	2
Nord	4	3	1	-2
Stockholm	32	25	31	6
Syd	40	33	35	2
Väst	19	13	13	0
Öst	3	2	6	4
Totalt	107	79	90	11

Samverkan mellan flera verksamheter och myndigheter fördjupades och arbetet inom området med lagstiftning, regelverk samt tillsyn intensifierades och pågår fortsatt. Bland annat har Polismyndighetens arbete inom LBE (lagen [2010:1011] om brandfarliga och explosiva varor) intensifierats varför det idag finns bättre kontroll och överblick av företag och individer inom denna bransch. Förslag till skärpningar eller förändringar av gällande lagstiftning kan komma att bli nödvändigt för att underlätta lagföring i syfte att bryta den nuvarande utvecklingen.

98) Statistiken över redovisad arbetstid är en skattning utifrån det som rapporterats för perioden januari till och med oktober.

99) Den slutliga statistiken över antalet utdömda fängelseår i tingsrätt under 2022 kommer sannolikt bli högre, eftersom det återstår viss uppföljning av arbetet i satsningen 2022.

100) För mer information om utfallet av arbetet i den myndighetsgemensamma satsningen, se särskild rapportering i enlighet med regeringens återrapporteringskrav. Enligt förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten ska Polismyndigheten senast den 31 mars varje år i en skrivelse till regeringen redogöra för den verksamhet som har bedrivits i den myndighetsgemensamma satsningen mot den grova och organiserade brottsligheten.

Forensisk verksamhet

Med forensisk verksamhet menas laborativ forensik, it-forensik och kriminaltekniskt fältarbete. Den forensiska processen inleds med brottsplatsundersökning och avslutas då ärendet avgörs i domstol. Genom teknisk information och bevisning stöttar den forensiska verksamheten rättsväsendets aktörer genom att ge svar på frågor om ett händelseförlopp. Verksamheten är komplex och kräver hög kompetens, samtidigt som utvecklingen inom forensiken går mycket snabbt, i synnerhet inom it-forensiken.

Redovisning av verksamhetsresultat – forensik

Polismyndighetens bedömning är att resultatet för den forensiska verksamheten övergripande är oförändrat under 2022. Inströmningen av ärenden har minskat under 2022 jämfört med föregående år. Samtidigt har även antalet avslutade ärenden minskat jämfört med 2021. Ärendebalanserna ligger därmed i huvudsak oförändrade under 2022 men är på en väsentligen lägre nivå än under 2021. Handläggningstiderna vid NFC minskade under året till nivåer motsvarande 2020, efter den ökning under 2021 som kunde kopplas till de äldre ärendebalanser som då arbetades ned. Medianhandläggningstid minskade från 16 dagar till 10 dagar och den genomsnittliga handläggningstiden minskade från 55 dagar till 39 dagar vilket är en minskning på 16 dagar för 2022.

Polismyndighetens forensiska verksamhet präglades under året av ett fortsatt ansträngt läge. Stort fokus har lagts på att fortsätta uppbyggnaden av den forensiska verksamheten vid polisregionerna och på att bibehålla de resultatförbättringar i den laborativa verksamheten vid NFC som uppnåddes 2021. Samtidigt har avsedd kapacitetsökning i den laborativa verksamheten påbörjats under 2022. Takten i kapacitetsökningen under 2022 har dock begränsats av olika faktorer, i första hand relaterat till svårigheter att rekrytera medarbetare.

Polismyndighetens it-forensiska verksamhet har under 2022 präglats av utmaningarna att lyckas öka kapaciteten och förmågan i takt med efterfrågan på olika typer av it-forensiska undersökningar. För en effektiv brottsuppklaring krävs att den it-forensiska verksamheten kan leverera resultat till utredningsverksamheten snabbt och effektivt, men också med bibehållen rättssäkerhet och kvalitet. Under 2022 har fortsatt arbete skett med att effektivisera befintliga processer, kompetensutveckla, stärka rekryteringsförmågan samt öka kapaciteten gällande utrustning och licenser. Fortsatta åtgärder krävs kommande år i syfte att stärka den it-forensiska verksamheten.

Begränsningar i att ge en samlad redovisning

Polismyndighetens forensiska process omfattar kriminaltekniskt fältarbete, arbete på forensiska stationer och it-brottscentrum samt laborativ forensik. Ärendena hanteras i olika system med begränsade möjligheter till utbyte av information och synkronisering. Därför är det svårt att säkerställa antalet unika ärenden, och volymerna presenteras separat för NFC och för de forensiska sektionerna vid polisregionerna.

Ärendeutveckling vid nationellt forensiskt centrum

Ser man till helåret 2022 hade NFC ett lägre inflöde under 2022 jämfört med föregående år, samtidigt som färre ärenden avslutades under 2022.

Efter flera års stadigt ökande inflöde av ärenden till NFC med en topp 2020 bröts trenden 2021, samtidigt som antalet undersökningar fortsatte att öka under 2021. För verksamhetsåret 2022 sågs en fortsatt minskning av inkomna ärenden, men också ett trendbrott i antalet inkomna undersökningar som även dessa minskade.

TABELL 24. Resultatutveckling, NFC. Antal inkomna och avslutade ärenden och undersökningar (exkl. personprover-fingeravtryck samt sökning av asylsökande i fingeravtrycksregistret åt Migrationsverket), 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Inkomna ärenden	81 323	74 304	71 706	-2 598	-3,5 %
Avslutade ärenden	76 520	79 077	71 720	-7 357	-9,3 %
Inkomna undersökningar	142 454	144 114	135 747	-8 367	-5,8 %
Avslutade undersökningar	137 991	146 906	135 326	-11 580	-7,9 %

Under 2022 fortsatte den ökande trenden för förtursärenden. Sådana ärenden är ärenden som är särskilt prioriterade internt inom NFC, till exempel ärenden med häktade personer eller ärenden som berör brott mot barn. Ökningen har främst varit narkotikaärenden med förturskäl inom snabbare lagföring. Handläggningstiderna för förtursärenden har minskat under 2022 till lägre nivåer än både 2021 och 2020.

Antalet samarbetsärenden inom NFC, det vill säga ärenden med minst två undersökningar inom olika ämnesområden, ligger 2022 på en lägre nivå än 2021. Handläggningstiderna för samarbetsärenden har minskat till nivåer något högre än 2020, efter en ökning under 2021 till följd av handläggning av äldre balanser.

TABELL 25. Resultatutveckling NFC, antal inkomna och avslutade förtursärenden och samarbetsärenden, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Inkomna ärenden	12 179	14 463	17 825	3 362	23,2 %
Avslutade ärenden	11 625	14 961	17 862	2 901	19,4 %
Inkomna undersökningar	8 756	7 755	7 116	-639	-8,2 %
Avslutade undersökningar	7 489	8 836	7 282	-1 554	-17,6 %

NFC har under året minskat handläggningstiderna något jämfört med föregående år. Den låga mediantiden förklaras framför allt av att handläggningstiden för personprover-dna i genomsnitt ligger på en dag och står för ungefär en tredjedel av det totala antalet ärenden.

TABELL 26. Handläggningstid i antalet dagar för NFC (exkl. personprover-fingeravtryck samt sökning av asylsökande i fingeravtrycksregistret åt Migrationsverket), 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Handläggningstid dagar (median)	11	16	10	-6	-37,5 %
Handläggningstid dagar (medel)	35	55	39	-16	-29,1 %

Ärendeutvecklingen skiljer sig åt mellan olika områden. För de stora flödena inom till exempel narkotika och dna får även lägre procentuella ökning eller minskningar en stor påverkan på verksamheten.

När antalet ärenden som kommer in till Polismyndigheten minskar, minskar också antalet forensiska undersökningar till de forensiska sektionerna och till NFC. Sambandet är särskilt starkt för brottskategorier som genererar forensiska underlag, till exempel narkotikabrott. Det lägre inflödet under 2022 kan delvis också vara en effekt av det omfattande omställningsarbete som sedan 2019 har pågått inom den forensiska verksamheten genom inrättandet av forensiska stationer. Det går dock i nuläget inte att särskilja hur stor del av det minskade inflödet som beror på Polismyndighetens ärendeinflöde eller på förändringar inom den forensiska verksamheten.

Forensiska undersökningar åt andra myndigheter

Polismyndigheten genomför även forensiska undersökningar och analyser åt andra myndigheter och aktörer, främst Migrationsverket och Tullverket men även aktörer utanför Sverige. Under året gjordes 17 319 sökningar av asylsökande i fingeravtrycksregistret åt Migrationsverket. Det kan jämföras med 8 315 ärenden 2021. Dessutom handlades 10 294 administrativa ärenden, som exempelvis förfrågningar till ECRIS (European Criminal Records Information Systems)¹⁰¹, förfrågningar om signalementsuppgifter och passfotoförfrågningar. Sökningar och förfrågningar ingår inte i sammanställningen över antalet inkomna och avslutade ärenden.

Ärendeutveckling vid de forensiska sektionerna och stationerna

Uppbyggnaden av forensiska sektioner och stationer sker i syfte att urval, bedömning och prioritering av det gods och de spår som ska framkallas och undersökas i laborativ miljö görs i samråd med förundersökningsledarna. Förändringsarbetet ska leda till att öka andelen ärenden som går genom de forensiska sektionerna. Detta förväntas på sikt leda till ett kvalitetssäkrat inflöde på laboratorierna och därmed att resurser fokuseras på rätt undersökningar utifrån förutsättningarna i varje specifikt ärende.

Uppföljningen vid de forensiska sektionerna i polisregionerna omfattar antalet ärenden respektive undersökningar. Under 2022 minskade antalet inkomna ärenden med 10 procent jämfört med 2021. Antalet avslutade ärenden minskade under samma period med 16 procent. Antalet inkomna undersökningar till de forensiska sektionerna minskade också under 2022, med 2,9 procent jämfört med 2021. Samtidigt avslutades 4,3 procent färre undersökningar än 2021.

TABELL 27. Resultatutveckling forensiska sektioner, antal inkomna och avslutade ärenden och undersökningar, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Inkomna ärenden	49 037	46 566	41 931	-4 635	-10,0 %
Avslutade ärenden	48 478	51 559	43 284	-8 275	-16,0 %
Inkomna undersökningar	116 400	114 268	110 945	-3 323	-2,9 %
Avslutade undersökningar	113 914	113 906	109 003	-4 903	-4,3 %

Forensisk forskning och utveckling

Forsknings- och utvecklingsverksamheten (FoU-verksamhet) utgår från Polismyndighetens forensiska behov på både kort och lång sikt. Polismyndigheten samarbetar både med interna och externa aktörer och deltar aktivt i flera forsknings- och utvecklingsprojekt, både nationellt och internationellt.

Exempel på områden där det FoU-arbetet bidragit till verksamhetsnytta inom myndigheten är förbättrade möjligheter att hantera komplexa blandbilder inom dna-området, en metod som medför att fler personer kan identifieras och kopplas till spår från brottsplats. Ett annat exempel är möjligheten att med hjälp av artificiell intelligens söka i stora mängder videomaterial, en metod som nu implementeras brett inom myndigheten.

Under 2022 arrangerade Polismyndigheten konferensen European Academy of Forensic Science (EAFS). Under konferensen, som pågick i fem dagar, deltog över 1 200 forskare, experter, forensiker och kriminaltekniker från hela världen och cirka 450 vetenskapliga bidrag från 43 länder presenterades.

101) ECRIS är ett samarbete som i korthet innebär att EU-länder utbyter lagakraftvunna domar.

Stärkt hantering av finansiell information

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa vilka resultat de utökade möjligheterna att inhämta och hantera finansiell information har fått i myndighetens verksamhet, bland annat avseende förmågan att kartlägga och utreda mer komplexa brottsupplägg, inklusive penningtvätt.

Ny lagstiftning förbättrade under 2022 Polismyndighetens möjligheter att inhämta och hantera finansiell information. Genom lagen om finansiell information i brottsbekämpningen¹⁰² kan Polismyndigheten i större utsträckning än tidigare ta del av information om penningtvätt och finansiering av terrorism som finanspolissektionen¹⁰³ innehar, när informationen behövs för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra allvarliga brott.¹⁰⁴ Det innebär att finanspolissektionens information i större omfattning kan berika och komma till nytta i myndigheten, till exempel i en mordutredning eller för att förhindra och upptäcka narkotikahandel. Vid 83 tillfällen under 2022 efterfrågade andra delar av Polismyndigheten finansiell information från finanspolissektionen.

Polismyndigheten fick även utökade möjligheter att inhämta finansiell information genom sökningar i en teknisk plattform som tillhandahålls av Skatteverket, ett så kallat konto- och värdefackssystem. Genom att uppgifter hos institut är omedelbart tillgängliga för sökning kan Polismyndigheten direkt få svar på var en individ har konton och värdefack. Efter en lagändring¹⁰⁵ har nu såväl myndighetens underrättelseverksamhet som utredningsverksamhet rätt att inhämta uppgifter genom systemet.

Möjligheten att göra sökningar i systemet var tidigare begränsad till en mindre grupp medarbetare, eftersom uppgifterna som framkom vid sökning var av bristande kvalitet och få av de 120 instituten var anslutna till konto- och värdefackssystemet. Varje uppgift behövde verifieras innan vidare hantering och förfrågningar om kundengagemang behövde ställas till de institut som inte var anslutna för att få en fullständig bild över var en individ har konton och värdefack. Vid slutet av 2022 bedömdes uppgifterna som framkom vid sökning vara mer tillförlitliga, vilket tillsammans med att antalet anslutna institut ökade från 25 till 103 gjorde att möjligheten att göra slagningar i konto- och värdefackssystemet öppnades upp för samtliga behöriga på myndigheten. Under 2022 gjorde Polismyndigheten 3 955 sökningar i konto- och värdefackssystemet, varav den huvudsakliga delen av sökningarna (79 %) är hänförlig till slutet av året.

Information till brottsutsatta

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att förbättra informationen till brottsutsatta under ett ärendes gång och för att säkerställa efterlevnaden av myndighetens rutiner för den fortlöpande informationsförsörjningen till brottsutsatta. Redovisningen ska omfatta vilka åtgärder som har vidtagits för att tydliggöra ansvarsfördelningen inom myndigheten för informationsförsörjningen till brottsutsatta.

Enligt förundersökningskungörelsen är polisen skyldig att informera den som utsatts för brott om vilket stöd och skydd som finns i samhället. Informationen bör förmedlas både muntligt och skriftligt, och den ska lämnas så snart som möjligt i rättsprocessen så att brottsoffret kan erbjudas stöd och hjälp. Den som utsatts för brott ska också tillfrågas om

102) Lagen (2022:613) om finansiell information i brottsbekämpningen. Lagen trädde i kraft den 1 juli 2022.

103) Finanspolissektionen tillhör den organisatoriska enheten för underrättelse vid Polismyndighetens nationella operativa avdelning.

104) De former av brottslighet som anges i bilaga 1 till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794.

105) En ändring av lagen (2020:272) om konto- och värdefackssystem som trädde i kraft den 1 juli 2022.

huruvida han eller hon vill ha information om olika steg i processen, såsom beslut om åtal, nedläggning av ärendet med mera. Polisens kontaktcenter (PKC) tar upp merparten av alla anmälningar om brott och svarar därmed i stor utsträckning för informationen till brottsutsatta. Riksrevisionen presenterade i juni 2021 en rapport där man granskade Polismyndighetens arbete med information till brottsutsatta.¹⁰⁶

Riksrevisionen ger i sin rapport Polismyndigheten fyra rekommendationer:

- Följ regelbundet upp och utvärdera i vilken utsträckning och hur medarbetare informerar brottsutsatta.
- Utvärdera om medarbetarna har rätt stöd. Anpassa och utveckla stödet till olika kategorier av medarbetares olika förutsättningar.
- Se över utbildningarna för operatörer på PKC och för civilanställda receptionister så att de ger medarbetarna goda förutsättningar för att kunna utföra sina informationsuppgifter vid anmälan.
- Inför rutiner med tydlig ansvarsfördelning som säkerställer att brottsutsatta får den information som de behöver under hela ärendets gång.

Uppföljning och utvärdering av information till brottsutsatta

Polismyndigheten påbörjade under 2022 ett arbete med att införa kvalitetsuppföljning av anmälningsupptagningen för att kunna följa upp hur medarbetarna vid PKC informerar brottsoffer. Målet är att 70 procent av alla granskade anmälningar ska vara av god eller utmärkt kvalitet. För att en anmälan ska vara av utmärkt kvalitet så ska brottsofferperspektivet vara omhändertaget. Med det menas att Polismyndigheten ska följa EU:s brottsofferdirektiv om miniminormer för brottsoffers rättigheter genom att säkerställa att brottsoffer får lämplig information, stöd och skydd så att de kan medverka i det straffrättsliga förfarandet. Myndigheten ska från och med 2023 årligen följa upp kvalitetsmålen genom egenkontroller.

Anpassade och utvecklade stöd för information till brottsutsatta

För att skapa en större nationell enhetlighet kring regler och vägledning för verksamheterna inom polisregionernas kontaktcenter påbörjades ett arbete med att ta fram en ny handbok redan under 2021, för planerat ikraftträdande under 2023. Handboken beskriver handläggning av ärenden på en övergripande nivå, vilka arbetsuppgifter som uppdraget omfattar samt roller och funktioner. Ett avsnitt behandlar PKC:s ansvar att lämna brottsofferinformation till målsägarna vid anmälningsupptagningen. Arbetet med att även ta fram ett metodstöd påbörjades 2022. Det nya metodstödet är ett komplement till handboken och ska ge medarbetarna fördjupad information och konkret stöd i handläggningen.

Översyn av utbildningar för information till brottsutsatta vid anmälan

Utbildningen för anmälningsmottagare omfattar såväl juridik som it-stöd. Utbildningsblocket kring brottsofferinformation förbättrades under 2022 och lades in i grundutbildningen för anmälningsmottagare. Förbättringarna avser både innehåll i och själva genomförandet av utbildningen. Förbättringarna i utbildningen avsåg bland annat dokumentationen, såsom förtydligande av lagkrav på området och förtydligande av instruktioner. Förberedelser för framtagande av en instruktionsfilm för brottsofferinformation gjordes. Hanteringen av it-stöd förbättrades genom ökad enhetlighet.

I utbildningen för anmälningsmottagare infördes också en film skapad av Brottsofferjouren, som beskriver hur brottsofferverksamheten utanför myndigheten fungerar. Denna film beskriver också möjligheten att få hjälp från externa organisationer, tips om hur polisen ska förmedla information till brottsoffer samt hur man hänvisar brottsoffer

106) Riksrevisionen (2021): *Effektiviteten i Polismyndighetens arbete med information till brottsutsatta*. Rapport 2021:20.

till Brottsofferjouren. Filmen vänder sig även till civila utredare som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med brottsutsatta. Fram till årsskiftet har cirka 95 anmälningsmottagare i receptioner och 44 vid PKC tagit del av filmen.

Rutiner och ansvarsfördelning för förbättrad information till brottsutsatta under ett ärendes gång

Polismyndigheten kravställde under 2022 en driftsättning av en första version av Mina sidor. Mina sidor kommer ge medborgare som är utsatta för mängdbrott (exempelvis stöld, bedrägeri, skadegörelse eller förlust) möjlighet att på ett enkelt sätt få information om sina pågående och avslutade ärenden. Genom att logga in på polisen.se och identifiera sig med sitt bank-id kommer målsägaren (som privatperson) att kunna se och ändra sina kontaktuppgifter i ärendet, se status på sin anmälan, se kopior av polisanmälan och beslut samt få information om hur man kompletterar sin polisanmälan. På Mina sidor kommer det även att finnas brottsofferinformation om det brott man har anmält. Driftsättningen av Mina sidor som externt stöd för förbättrad information till brottsutsatta planeras ske under 2023.

Ett förbättrat myndighetsinternt stöd för information till brottsutsatta under hela ärendets gång kräver ett införande av en ny rutin i utrednings- och lagföringsprocessen. Det förutsätter i sig ett större arbete som inte varit möjligt för Polismyndigheten att prioritera under 2022.

Registrering av uppgifter om brott

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa hur myndigheten arbetar och vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att registreringen av brottskoder, och på sikt juridisk information, inom Polismyndigheten görs på ett tillförlitligt och enhetligt sätt såväl över tid som i olika delar av polisorganisationen. Särskild vikt ska läggas vid att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att öka kvaliteten i registreringen av anmälda misshandelsbrott mot kvinnor. Av redovisningen ska också framgå hur Polismyndigheten samverkar med Brottsförebyggande rådet i frågor som rör registrering av uppgifter om brott.

Det nationella ansvaret för att ta fram nya, samt revidera befintliga, brottskoder ligger hos Brottsförebyggande rådet (Brå), men sker i samverkan med såväl Polismyndigheten som andra berörda myndigheter. Arbetet med brottskodsrevidering inom Polismyndigheten sker enligt en fastslagen process som i sin tur bygger på Brås nationella process för brottskodsrevidering. I frågor som gäller registrering av uppgifter om brott – det vill säga både brottskoder, uppföljning och utveckling av statistik om brott – hålls en löpande dialog mellan Brå och Polismyndigheten över året.

Åtgärder för en tillförlitlig och enhetlig brottskodning

Brottskodning kräver subjektiva bedömningar. Till stöd för detta arbete tillhandahåller Brå stödmaterial som rör klassificering av brott.¹⁰⁷ Därutöver finns även riktlinjer för antalsräkning av brott.¹⁰⁸ Denna information, tillsammans med annan information om brottskodning, finns på en egen sida på Polismyndighetens intranät. Vid större brottskodsrevideringar sker även informations spridning via seminarier och riktade utskick. Utöver informationsinsatserna har Polismyndigheten genomfört flera åtgärder för att säkerställa att registreringen av brottskoder sker på ett tillförlitligt och enhetligt sätt i hela organisationen.

Durtvå – Polismyndighetens utredningssystem

Brottskodningen sker i utredningssystemet Durtvå (datoriserad utredningsrutin med tvångsmedelshandling) där alla anmälningar och tillhörande utredningsuppgifter registreras. Utbildning i Durtvå omfattar många moment och rör exempelvis hur uppgifter ska registreras om brott, brottsplats, brottstid, händelseförlopp, målsägande och eventuella misstänkta.

107) Brottsförebyggande rådet (2022): *Klassificering av brott. Anvisningar och regler. Version 10.2.*

108) Rättsväsendets informationsförsörjning (2012): *Riktlinjer för antalsräkning av brott (version 1.1).*

Durtvå-utbildningen ingår i grundutbildningen till polis, samt i utbildningen för civila brottsutredare och anmälningsupptagare på PKC. När det gäller brottskoder lyfts bland annat de olika sätten att välja brott – via juridisk information eller via brottskodslista – men utbildningen handlar i låg grad om kvalitetssäkring av brottskodsinformation.

I februari 2020 släpptes en ny version av Durtvå som bland annat innehöll juridisk information om lagrum och brottsform (försök eller fullbordat) kopplat till brotten. Det gör att det nu finns två möjligheter att söka efter brottskoder, dels genom den juridiska informationen, dels genom brottskoder. Innan dess gjordes sökning enbart genom brottskoder, sökningarna var oprecisa och kunde ge omfattande sökresultat vilket medförde en ökad risk för felkodningar. Den nya versionen av Durtvå förenklade och automatiserade delvis utsökningen av rätt brottskod och ledde enligt Brå¹⁰⁹ till en kvalitetsförbättring i kodningen av brott avseende exempelvis brott i parrelation.

Kvalitetskontroller

När nya brottskoder införs följs kvaliteten i dem ofta upp. Så skedde exempelvis med de nya brottskoderna för bedrägeribrott. Vid införandet hade man informationskampanjer och efteråt följde man upp kvaliteten i kodningen och kompletterade informationen till dem som tar emot anmälningarna. Även befintliga brottskoder kan revideras om det framkommit, exempelvis genom avvikande mönster i statistiken, att det funnits kvalitetsbrister i kodningen. Revideringen kan då handla om att texter eller definitioner i brottskodslistan Klassificering av brott förtydligas eller om att skrivningen i själva brottskodstexten ändras för att valet av brottskod ska bli rätt.

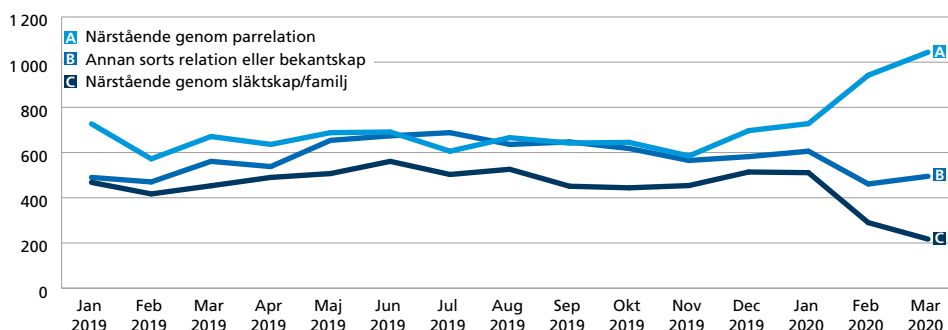
Åtgärderna ledde till förbättrad kvalitet i kodningen av misshandelsbrott mot kvinnor i parrelation

Polismyndigheten har under flera år haft ett särskilt fokus på brott mot särskilt utsatta brottsoffer, som inkluderar brott i parrelation. Efter införandet av en enhetlig definition av ”nära relation” för rättsväsendets myndigheter under 2018 och 2019, samt införandet av juridisk information i Durtvå i februari 2020, blev det möjligt att med bättre kvalitet särskilja de brott som begåtts inom en parrelation. Polismyndigheten har även genomfört flera kompetenshöjande insatser i utredningsverksamheten för att ytterligare förbättra kvaliteten i kodning och utredning av brott mot kvinnor i parrelation.

Bättre kvalitet i statistiken, men brutna tidsserier

Vid införandet av juridisk information i Durtvå (februari 2020) uppstod ett tydligt brott i statistiken rörande misshandel mot kvinnor i samtliga relationskategorier¹¹⁰, där antalet misshandelsbrott av närstående genom parrelation ökade och antalet för övriga relationskategorier minskade.

FIGUR 20. Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinna avseende olika relationskategorier, januari 2019 – mars 2020

109) Brottsförebyggande rådet (2021:4): *Pandemins inverkan på flödet i rättskedjan*, s. 20.

110) Det finns fyra relationskategorier: är eller har varit närstående genom parrelation; genom släktskap/familj, genom annan slags relation; obekanta.

Efter en omfattande undersökning av vad förändringen berodde på drogs slutsatsen att den nya juridiska informationen lett till att fler brott blev korrekt kodade än vad som varit fallet före införandet. Brott där gärningspersonen varit närstående genom parrelation hade tidigare ofta felaktigt kodats som närstående genom släktskap/familj. Kvaliteten i kodningen hade därmed ökat. Även om det finns fördelar med att revidera befintliga eller införa nya brottskoder för att bättre kunna belysa en viss brottstyp, medför förändringarna ofta att gamla tidsserier bryts. Så blev också fallet med misshandel mot kvinnor i parrelation där inga jämförelser med äldre statistikuppgifter, före februari 2020, kunde göras.

Kompetenshöjande åtgärder i utredningsverksamheten

I arbetet med särskilt utsatta brottsoffer har metodstödet Ett utvecklat bästa arbetssätt tagits fram för de som arbetar med utredning av dessa brott. Metodstödet har stort fokus på den fysiska brottsplatsen men även på förhör av målsägare och vittnen. I förhör samlas information in som är av vikt för brottskodsbestämning, och ett väl sammansatt förhör med rätt kontrollfrågor kan vara avgörande för att man ska kunna välja rätt brottskod.

Informationsinsatser fokuserades under 2022 mot anmälningstupptagare vid bland annat PKC i syfte att tydliggöra vilken information som är av stor vikt vid utredning och lagföring av brott mot särskilt utsatta.

Utvecklad teknisk förmåga

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa hur det ekonomiska tillskottet för att utveckla myndighetens tekniska förmåga har använts i verksamheten och hur det bidrar till att utveckla den tekniska förmågan i den brottsbekämpande verksamheten. Av redovisningen ska framgå vilka insatser som har genomförts och hur medlen har fördelats under året. Särskild vikt ska läggas vid att redovisa hur kapaciteten har stärkts avseende förmåga att komma åt krypterad information, i verksamheten vid avdelningen nationellt forensiskt centrum och för ökad kamerabevakning. Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsskyddsklassificerad information kan denna redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.

Delar av denna redovisning sker i särskild ordning i samband med årsredovisningen. Här följer en kort sammanfattning inom vilka områden de extra medlen används.

Polismyndigheten får från 2022 extra medel för att påskynda teknikutvecklingen. Det växande förmågegapet mellan brottsligheten och polisens resurs kräver utveckling och effektivisering av verksamheten, och ett sätt att minska förmågegapet är utveckling och tillämpning av ny teknik. En stärkt teknisk utveckling ska minska förmågegapet och öka polisens förmåga att bekämpa brott samt öka tryggheten.

Teknikpaketet är en bred satsning på teknik som kommer att resultera i ökade verksamhetsförmågor inom sex utpekade och prioriterade områden:

- kamera och sensorer
- kroppsburna kameror
- it-forensik och it-brott
- forensik
- hemliga tvångsmedel och teknikspaning (antiterror med mera)
- närmare medborgare (teknik kopplad till Polismyndighetens service till medborgare, exempelvis e-tjänster).

Användningen av hemliga tvångsmedel utökades, främst inom hemlig dataavläsning och hantering av stora datamängder, vilket är avgörande i arbetet med krypterade chattar som används av den organiserade brottsligheten.

Några konkreta effekter som satsningen ledde till under 2022 är en ökad bevakningsförmåga genom till exempel fördubbling av antalet fasta och tillfälliga kamerapunkter. Polismyndigheten tillfördes även externa videoströmmar från exempelvis kommuner och kollektivtrafik som hjälper till att bevisäkra händelser i utredningssyfte. Teknikpaketet möjliggjorde stora satsningar inom it-forensik, vilket ökade förmågan till dataåtkomst i hårdvara vid undersökningar av bland annat mobiltelefoner. Inom det närliggande området it-brott satsade myndigheten bland annat på en förbättrad förmåga inom internetinhämtning, utredning av komplexa cyberbrott, ISÖB-utredningar (internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn) och andra utredningar med digitala inslag. Användningen av hemliga tvångsmedel utökades, främst inom hemlig dataavläsning och hantering av stora datamängder, vilket är avgörande i arbetet med krypterade chattar som används av den organiserade brottsligheten. Inom området Närmare medborgarna effektiviserades administrativa processer samt utvecklades nya kanaler för medborgarna att hantera sina ärenden, till exempel genom e-tjänster.

Kartläggning av kriminella nätverk

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa uppföljningen av den nationella modell för kartläggning av kriminella nätverk som myndigheten fick i uppdrag att ta fram i regleringsbrevet för 2018. Enligt uppdraget skulle modellen möjliggöra en nationell och regional kartläggning och kunna följas upp årligen. Vidare ska Polismyndigheten redovisa hur kartläggningen används och vilka åtgärder den har resulterat i. Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsskyddsklassificerad information kan denna redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.

Den nationella modellen för kartläggning av kriminella nätverk¹¹¹ som presenterades 2019 innehöll tre analysmodeller som ingått i den årliga nationella inhämtningen rörande kriminell påverkan på lokalsamhällen. Fokus i denna återrportering är cylindermodellen¹¹² som hanterar de aktörer som kopplas till de områden som rapporteras in i inhämtningen.¹¹³

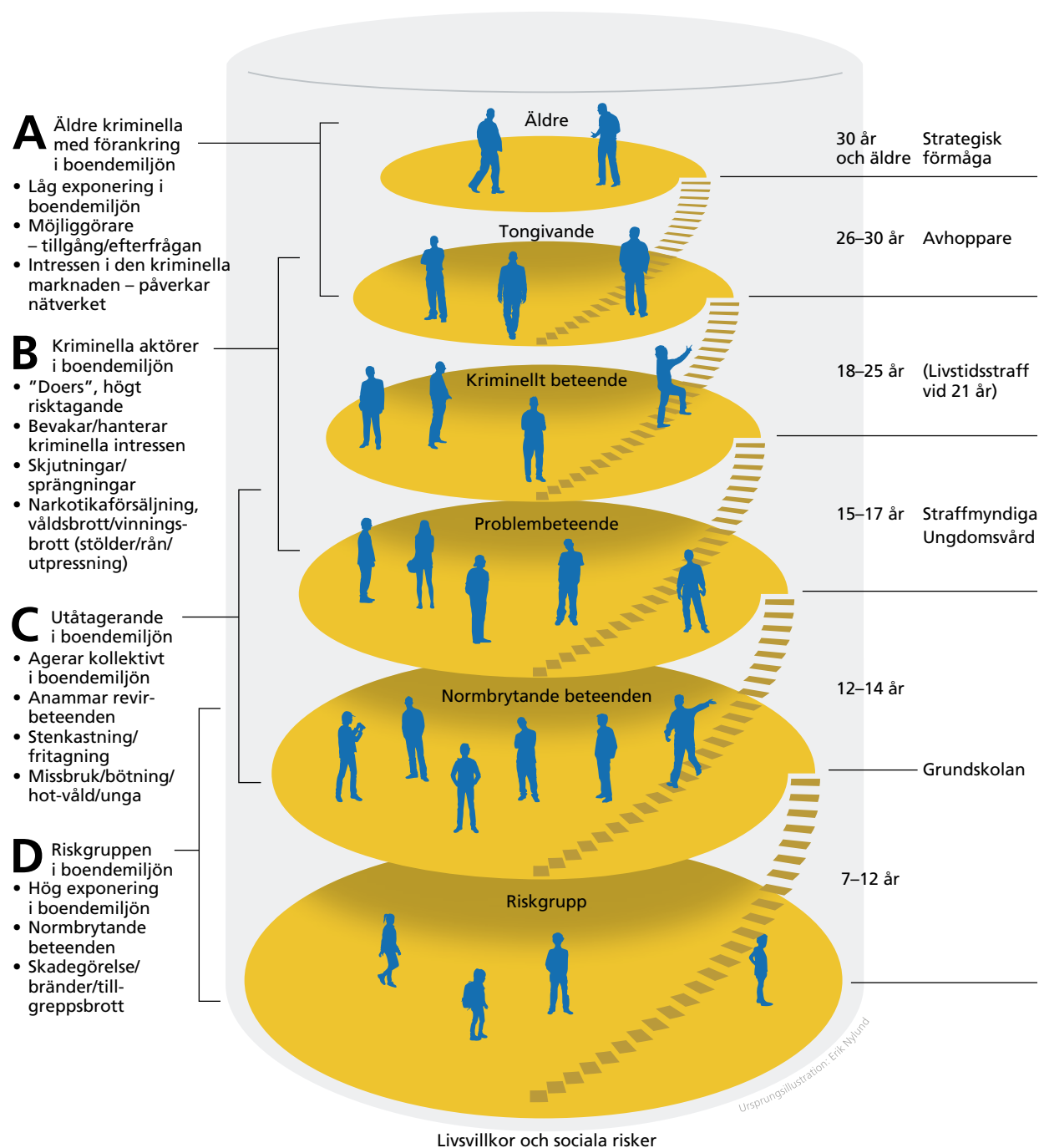
Lokalpolisområdena tillämpar cylindermodellen genom att identifiera vilka kriminella aktörer som påverkar området och i vilken kategori de kan placeras i den kriminella strukturen i området. Cylindermodellen innehåller fyra aktörskategorier som kopplas till ett avgränsat geografiskt område (oftast bostadsområde). Dessa kategorier har en stark gemensam förankring i boendemiljön, och samverkar i brott såväl horisontellt (mellan jämnåriga) som lodrätt (mellan äldre och yngre). De benämns A-, B-, C- och D-aktörer.

111) Slutredovisning av regeringsuppdraget att ta fram en nationell modell för kartläggning av kriminella nätverk 2019 (dnr A484.249/2019).

112) De andra två modellerna beskrivs inte i denna återrportering då de mer används för att identifiera aktuella områden. Denna del återrporterades i lägesbilden för 2021 (dnr A028.504/2021).

113) För beskrivning av den nationella inhämtningen se vidare *Lägesbild över utsatta områden* (dnr A028.504/2021).

FIGUR 21. Cylindermodellen: A-, B-, C- och D-aktörer

Aktörerna i cylindermodellen

Mellan åren 2019 och 2022 ökade antalet registrerade cylinderaktörer och var som högst 2022. Under de fyra åren registrerades cirka 13 000 unika individer vid ungefär 28 000 tillfällen. Det innebär att en del individer återkommer från år till år medan andra inte återregistreras och andra tillkommer. Det var främst 2021 som ökningen var som störst. En sannolik förklaring är att implementeringen sviktade 2020 eftersom ett utvecklingsarbete då pågick av ett funktionellt it-stöd för att rapportera in områden. It-stödet medförde sannolikt att det blev fler inrapporterade områden med cylindrar 2022 jämfört med 2019.

TABELL 28. Totalt antal aktörer per kategori samt medelålder och andel kvinnor i samtliga inrapporterade cylindrar, 2019–2022

	2019	2020	2021	2022
A-aktörer				
Antal aktörer	930	467	882	910
Medelålder	33	33	34	35
Andel kvinnor	1,3 %	0,9 %	0,9 %	1,1 %
B-aktörer				
Antal aktörer	2 334	1 603	3 492	3 557
Medelålder	26	26	26	27
Andel kvinnor	2,3 %	1,9 %	2,1 %	2,1 %
C-aktörer				
Antal aktörer	1 447	990	2 578	2 787
Medelålder	22	21	22	22
Andel kvinnor	2,3 %	2,3 %	3,8 %	5,3 %
D-aktörer				
Antal aktörer	616	475	1 275	1 659
Medelålder	17	16	17	17
Andel kvinnor	9,8 %	7,8 %	8,0 %	8,0 %
Samtliga aktörer				
Antal aktörer	5 327	3 535	8 227	8 913
Medelålder	25	24	24	24
Andel kvinnor	3,1 %	2,6 %	3,5 %	4,1 %

Andelen C- och D-aktörer ökade mellan 2019 och 2022 i samtliga inrapporterade områden och B- och C-aktörerna var de största grupperna. Den minsta gruppen var A-aktörerna. Medelåldern för de cirka 13 000 aktörerna var drygt 24 år och den stiger från D till A. Drygt 4 procent av de registrerade aktörerna var kvinnor, och det var en högre andel kvinnor bland D-aktörerna än bland A-aktörerna.

Cylindermodellen visar både på en stabilitet och en återväxt i de kriminella miljöerna. Ungefär hälften av aktörerna behöll samma kategorisering från det föregående året till nästkommande, men över en tredjedel återregistrerades inte i en cylinder nästkommande år. Ungefär 10 procent av C- och D-aktörerna registrerades i en högre kategori medan ungefär 5 procent av individerna i kategori A och B registrerades i en lägre kategori. Detta visar att det finns en rörelse uppåt i kategorierna bland D- och C-aktörer som kan beskrivas som en återväxt och en något högre stabilitet bland A- och B-aktörerna.

A- och B-aktörerna stod för merparten av det totala antalet registrerade brottsmisstankar. De utgjorde lite mer än hälften av populationen och cirka 70 procent av brottsmisstankarna. Den vanligaste brottskategorin för samtliga aktörskategorier var narkotikabrott. För A- och B-aktörerna var de näst vanligaste brotten trafikbrott följt av våldsbrott. För C- och D-aktörerna var våldsbrotten näst vanligast följt av trafikbrott (C) samt tillgreppsbrott (D). Vapenbrott fanns med som en av de vanligaste fem brottstyperna för A-, B- och C-aktörerna. Det var endast D-aktörerna som hade rånbrott som en av de fem vanligaste brotten. Brottsligheten bland A- och B-aktörerna framstår som mer avancerad och grövre. De förekom också oftare i material som rör krypterad kommunikation (cirka 20 % av A-aktörerna och 5 % av B-aktörerna) medan C- och D-aktörerna i princip inte förekom alls. A- och B-aktörerna står också för över 80 procent av de registrerade misstankarna som rör dödligt våld i materialet.

Det finns en grupp på drygt 25 procent av alla cylinderaktörer och medmisstänkta som framstår som mer erfarna och högaktiva. Dessa aktörer begick också fler brott tillsammans med andra, vilket bland annat innebar att de i större utsträckning utvecklade nya band mellan aktörer och upprätthöll brottsarbeten inom kriminella nätverk över tid. Detta medför att de utgör en riskfaktor för nyrekrytering av unga. Medelåldern för denna

erfarna och högaktiva grupp var närmare 26 år och de förekom både som cylinderaktörer och medmisstänkta i ungefär lika stor utsträckning (cirka 50 %). Den högsta andelen i denna grupp fanns bland B-aktörerna och den lägsta bland D-aktörerna.

Cylindrarna i cylindermodellen

Det finns 111 avgränsade områden som har rapporterat in cylindrar under tre år med fler än tio aktörer.¹¹⁴ Dessa cylindrar bedöms stabila och indikerar en kriminell miljö som består över tid. Med det följer en förhöjd risk för att den kriminella förmågan växer och utvecklas. Mer än 70 procent av samtliga individer som rapporterades under åren kan kopplas till en sådan kriminell miljö. Omkring två tredjedelar av dem har bedömts tillhöra utsatta områden och en tredjedel har bedömts inte tillhöra utsatta områden. I en klar majoritet av cylindrarna har även samma aktörer rapporterats som A-aktörer tre år eller fler. Det finns således även på individnivå vissa indikationer som tyder på att den kriminella förmågan och makten kan växa och utvecklas. I närmare 80 procent av de stabila cylindrarna har det även förekommit användare av krypterad kommunikation av det slag som hanterats inom polisens underrättelseärenden, vilket även det är en tydlig indikator på avancerad brottslig verksamhet.

Vilka åtgärder har cylindermodellen resulterat i?

Uppgifterna från cylindermodellen ingår ofta som underlag i exempelvis strategiska rapporter och underlag för beslut kring vilken kategori individer befintlig polisiär resurs ska rikta insatser mot i syfte att påverka situationen. I samtliga lokalpolisområden har cylindermodellen använts inom ramen för inhämtningen av uppgifter för bedömning av kriminell påverkan i localsamhället. Av förklarliga skäl har det dock förekommit lokala variationer. För de lokalpolisområden som har områden som utsatta har användningsgraden varit högre. I lokalpolisområden som inte har utsatta områden har cylindermodellen använts för att arbeta mot relevanta aktörer i syfte att hindra en negativ utveckling och därmed undvika att området på sikt riskerar att bli bedömt som ett utsatt område.

I lokalpolisområdena har cylindermodellen även använts för att ta fram underlag för att besluta om spaning eller kontroller av personer, hembesök och orossamtal med föräldrar till yngre aktörer. Modellen har vidare använts för att identifiera aktörer som polisen kontaktar och samtalar med direkt efter grövre våldsbrott för att dämpa hämndspiraler.

På polisområdes- och regionsnivå har åtgärderna bestått i att uppgifter från cylindermodellen har använts som underlag för prioritering och synkronisering. Modellen har använts exempelvis för att identifiera aktörer som är aktuella för orossamtal på grund av brottslighet och kontakter med en kriminell miljö samt för att förebygga framtida konflikter som en del i arbetet med att reducera dödligt våld.

I lokalpolisområdena har cylindermodellen även använts för att ta fram underlag för att besluta om spaning eller kontroller av personer, hembesök och orossamtal med föräldrar till yngre aktörer.

114) 2019/2020, 2021 och 2022. Det kan vara tio olika aktörer under de tre åren.

På polisområdesnivå har cylindermodellen använts bland annat för prioritering vid ingripande- och verksamheten (IGV) i syfte att fokusera på utvalda individer genom kontroller och att skriva underrättelseuppdrag för att öka kunskaperna om individerna. Uppgifter har också använts för att identifiera prioriterade aktörer vid gränskontroller. Andra åtgärder som genomförts med stöd av cylindermodellen har varit att identifiera relevanta aktörer i cylindrar för att bygga utredningsärenden för att försvåra för aktörers förmåga till vedergällning.

Vidare har cylindermodellen tillämpats för att stödja vissa strategier och samarbeten. Då har modellen berikats med andra uppgifter om till exempel viss brottslighet för att användas som stödjande underlag till exempelvis arbetet med GVI (Group Violence Intervention) i form av Sluta skjut eller samarbetsmodellen Local-to-local.¹¹⁵

Inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet¹¹⁶ har cylindermodellen främst använts som prioriteringsunderlag i myndighetsgemensamma ärenden eller insatser som är fokuserade på specifika geografiska områden inom polisregionerna. I regel har dessa ärenden fokuserat på områden som klassats som utsatta områden, särskilt utsatta områden eller riskområden.

Genom att regionala underrättelsecentrum har arbetat med genomlysningar av cylinderaktörer har operativa och administrativa åtgärder kunnat vidtas i samverkan. Exempel på de vanligast förekommande typerna av åtgärder är att Kronofogden kan genomföra utmätningar, Försäkringskassan kan stoppa felaktiga utbetalda bidrag, Skatteverket kan genomföra bosättningsutredningar och Finanspolisen kan genomföra kontoanalyser och skriva anmälningar om misstänkt penningtvätt.

115) Local-to-local är en gränsoverskridande samarbetsmodell för att lösa lokala brottsproblem i Sverige, eller arbetslivskriminalitet i samverkan med andra myndigheter.

116) Se även avsnittet Polismyndighetens arbete mot grov brottslighet.

Hemliga tvångsmedel

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev 2022

Polismyndigheten ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla myndighetens hantering och tillämpning av regler som gäller vid hemliga tvångsmedel.

Ett nationellt kunskapscentrum inrättades vid Polismyndigheten i syfte att säkerställa hantering, kvalitetssäkra inhämtade data, ta fram och sprida utbildnings- och informationsmaterial avseende hemliga tvångsmedel inklusive inhämtning av historisk information. De regionala funktionerna för hemliga tvångsmedel (en per polisregion) utgör enligt tidigare beslut regional kontaktpunkt och ansvarar för att sprida information i den egna polisregionen, även till polisområdes- och lokalpolisområdesnivå, i den mån det är relevant. Avsikten är att de regionala kontaktpunkterna ska fungera som det nationella kunskapscentret – fast på regional nivå – och också kunna söka stöd nationellt.

Avseende diarieföring av hemliga tvångsmedel pågick utveckling av ett nytt nationellt diarieföringssystem där alla hemliga tvångsmedel kan diarieföras. Det nationella kunskapscentret får genom systemet möjlighet att utgöra kontroll- och hjälpfunktion. Stödsystem för hantering av hemliga tvångsmedel kommer när de färdigställts att innebära betydligt enklare och moderniserad hantering av diariet, med ökad rättssäkerhet som följd. De kommer också att öppna en möjlighet för att effektivisera beställningsrutiner till berörda teleoperatörer. Tidsplanen för utveckling av systemet har av olika skäl fördröjts. Prognosen pekar idag mot att systemet kan börja tas i bruk under första halvåret 2023.

Under 2022 gjordes en omarbetning av riktlinjerna för den utredande verksamheten samt ett tillhörande metodstöd som i detalj beskriver hur material som inhämtats genom hemliga tvångsmedel ska hanteras. Ett arbete påbörjades för att tydliggöra samverkan och informationsdelning mellan användandet av hemliga tvångsmedel och underrättelseverksamheten. Arbetet med omarbetade riktlinjer för hemliga tvångsmedel beräknas vara färdigställt under första kvartalet 2023.

Hur har de medel som har tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar använts?

Återrapportering enligt regeringsbeslut om anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025 (Ju2020/04658)

Från och med 2022 ska myndigheten årligen även redovisa hur de medel som har tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts. Denna del ska redovisas i myndighetens årsredovisning.

Den 1 oktober trädde förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap i kraft, vilket medförde att Polismyndigheten blev sektorsansvarig för sektorn Ordning och säkerhet. I beredskapssektorn Ordning och säkerhet ingår förutom Polismyndigheten även Säkerhetspolisen, Tullverket, Kustbevakningen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården.

Sektorsansvaret innebär att Polismyndigheten ska leda arbetet med att samordna åtgärder inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap inom beredskapssektorn. Polismyndigheten ska även driva på arbetet inom beredskapssektorn, stödja de andra beredskapsmyndigheterna och verka för att samordning sker med andra aktörer. För att kunna omhänderta sektorsansvaret fick Polismyndigheten ett budgettillskott på två miljoner för 2022 som användes till att rekrytera sex medarbetare.

Kostnad för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i utredningsverksamheten

Enligt förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) ska Polismyndigheten redovisa antal och styckkostnad för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden. Syftet är att tillgodose regeringens behov av effektorienterad information kopplad till de mål och krav som regeringen har angett. Den indikator inom utredningsverksamheten som bäst motsvarar regeringens mål om att brottsuppleringen ska öka är antalet redovisade ärenden till åklagare. Antal ärenden som redovisats till åklagare avser de brottsärenden som i polisens register redovisats till åklagare och därmed avslutats i Polismyndighetens diarium (med beslut enligt förundersökningsprotokoll, förundersökningsanteckning eller förenklat utredningsförfarande enligt 23 kap. 22 § rättegångsbalken). Utöver redovisade ärenden ingår även ordningsbot i beräkningen av kostnaden per ärendeslag eftersom dessa utgör upplärade brott.¹¹⁷

Eftersom handläggningstiderna (genomströmningstiden) varierar mycket mellan olika typer av redovisade ärenden har en underindelning gjorts utifrån de tio brottskategorierna. Ärenden som tar längre tid att utreda kan antas kräva mer resurser och därför kosta mer. I metoden för att beräkna styckkostnaden för ärenden redovisade till åklagare används därför genomströmningstiden¹¹⁸ för att vikta kostnaden mot de olika brottskategorierna.

Modellen medger ett sätt att beskriva styckkostnaden underindelad på brottskategorier. Modellen tar dock inte hänsyn till att vissa ärenden kan vara pågående fast inget konkret utredningsarbete utförs, eller att vissa ärenden kan vara mer bemannade än andra och omfatta fler brott än ett. Det kan däremot antas att förhållandena är relativt beständiga inom respektive brottskategori, vilket gör att utvecklingen för snittkostnaden per brottskategori kan följas över tid.

Den genomsnittliga kostnaden för ett redovisat ärende i utredningsverksamheten ökade under 2022 jämfört med 2021 till 19 483 kr (+3 240 kr, +19,9 %). Utvecklingen kan delvis förklaras av att antalet redovisade ärenden till åklagare minskade (-15 119, -9,7 %), och att antalet utfärdade ordningsböter minskade kraftigt (-49 470, -18,3 %). Den totala kostnaden för utredning och lagföring ökade med 5 procent medan det sammanlagda antalet genomströmningss dagar för bearbetade ärenden minskade med knappt 10 procent. Detta medförde att snittkostnad för en genomströmningss dag ökade med 60 kronor (+16,4 %). Medelgenomströmningstiden för samtliga redovisade ärenden minskade något till 117 dagar (-3,1 %).

TABELL 29. Styckkostnad (kr) i utredningsverksamheten, 2020–2022

	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Total kostnad utredning och lagföring (tkr)*	17 562 796	18 310 868	19 226 654	915 786	5,0%
Genomströmningstid bearbetade ärenden (dagar)	56 594 084	49 754 100	44 890 757	-4 863 343	-9,8%
Genomströmningstid redovisade ärenden (dagar)	20 018 857	18 864 565	16 505 602	-2 358 963	-12,5%
Antal redovisade ärenden	166 724	156 472	141 353	-15 119	-9,7%
Antal utfärdade ordningsböter	236 213	270 971	221 501	-49 470	-18,3%
Kostnad per redovisat ärende (kr)	15 418	16 242	19 483	3 240	19,9%

* Total kostnad utredning och lagföring (tkr) är hämtad från tabell Polismyndigheten intäkter och kostnader per verksamhet. I beräkningen av total kostnad ingår underlag från tidredovisningen där kvalitetshöjande åtgärder har genomförts under året vilket innebär att mer tid har fångats jämfört med tidigare år.

117) Utfall kopplat till Automatisk trafiksakerhetskontroll (ATK) har exkluderats från utfärdade ordningsbot.

118) Beräkningen av genomströmningstid för redovisade ärenden har justerats vilket gör att utfallet kan skilja sig marginellt från utfall i tidigare årsredovisningar.

Under 2022 ökade kostnaden per redovisat ärende för samtliga av de tio brottskategorierna. Störst ökning skedde för ärendeslaget *övriga brott mot person* (+16 332 kr, +25,8 %), där medelgenomströmningstiden för redovisade ärenden ökade med nästan 14 dagar (+8,1 %). Ökningen var även relativt stor för *trafikbrott* (+710, +22,6 %) där både antalet redovisade trafikärenden och antal ordningsbot minskade (-11,7 % respektive -18,7 %). *Trafikbrott* är dock fortfarande det minst kostsamma ärendeslaget att utreda (3 852 kr) medan *bedrägeribrott m.m.* är det dyraste (134 623 kr).

TABELL 30. Styckkostnad (kr) per ärendeslag i utredningsverksamheten, 2020–2022

	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (kr)	Förändring 21–22 (%)
Våldsbrott	54 324	62 412	72 191	9 780	15,7 %
Övriga brott mot person	59 011	63 263	79 595	16 332	25,8 %
Skadegörelsebrott	49 229	60 860	64 740	3 880	6,4 %
Tillgreppsbrott (exkl i butik)	44 598	52 880	61 209	8 329	15,8 %
Narkotikabrott	29 274	35 507	37 979	2 471	7,0 %
Trafikbrott	3 505	3 142	3 852	710	22,6 %
Tillgrepp i butik	16 318	17 557	18 454	897	5,1 %
Bedrägeribrott m.m.*	90 443	115 048	134 623	19 575	17,0 %
Övriga brottsbalksbrott	65 305	79 954	93 214	13 260	16,6 %
Övriga specialstraffsrätliga brott	24 647	27 769	31 161	3 392	12,2 %
Totalt	15 418	16 242	19 483	3 240	19,9 %

* I tidigare årsredovisningar har kategorin ekonomiska brott endast redovisats under totalsumman eftersom det rör sig om ett mycket fåtal ärenden. I år har ekonomiska brott istället inkluderats i kategorin bedrägeribrott.

Polismyndighetens serviceverksamhet

Polismyndighetens serviceuppdrag

Polismyndigheten ska vara tillgänglig för allmänheten (förordningen [2014:1102] med instruktion för Polismyndigheten).

En myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälp ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.

En myndighet ska vara tillgänglig för kontakter med enskilda och informera allmänheten om hur och när sådana kan tas (förvaltningslagen [2017:900]).

Polismyndigheten har till uppgift att lämna allmänheten upplysningar och annan hjälp när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen (polislagen [1984:387]).

Målsättning för serviceverksamheten

Polismyndigheten ska vara tillgänglig för allmänheten.

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att resultatet inom serviceverksamheten utvecklades negativt under 2022 jämfört med 2021. Enligt Nationella trygghetsundersökningen (NTU) utvecklades befolkningens upplevelse av polisens tillgänglighet negativt. Även andelen samtal till Polisens kontaktcenter (PKC) som besvarades inom 5 minuter minskade jämfört med 2021. Den huvudsakliga orsaken till den minskade tillgängligheten var den markanta ökningen av antalet passansökningar som uppkom när de reserestriktioner som infördes under pandemin togs bort i februari 2022. Detta bidrog till långa väntetider för medborgarna.

Utbudet av fler e-tjänster förbättrade tillgängligheten. Användningen av e-tjänster för polisanmälan och inkomna tillståndsärenden ökade jämfört med 2021. Andelen som i NTU uppgav att de var nöjda med polisens bemötande var oförändrad.

Polismyndighetens kontakter med medborgarna sker via telefon, besök på polisen.se eller via fysiska besök på en polisstation. Kontakterna gäller exempelvis anmälan om brott eller lämnande av tips, ansökningar om till exempel ett pass eller ett vapentillstånd, begäran av registerutdrag och begäran om allmän handling. I avsnittet redovisas även kostnad för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i serviceverksamheten.

För att bedöma målpuppfyllelsen för serviceverksamheten används följande indikatorer¹¹⁹:

- andel samtal till PKC som besvaras inom 5 minuter
- andel ansökningar som inkommit via e-tjänster (vapenstillståndsansökningar, ansökningar gällande byggetablering och uteserveringar)
- andel polisanmälningar via e-tjänst
- erfarenheter av polisens tillgänglighet och bemötande (NTU).

119) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

Medborgarnas upplevelse av polisens tillgänglighet och bemötande

Enligt nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2022 var 49 procent av de som uppgett att de haft kontakt med polisen i samband med att de utsatts för ett brott som polisanmälts mycket eller ganska nöjda med polisens tillgänglighet. Det är en minskning jämfört med 2021 (50 %). Andelen har över tid varit relativt oförändrad. En jämförelse mellan män och kvinnor visar att kvinnor (52 %) i större utsträckning än män (47 %) var nöjda med polisens tillgänglighet. Detta mönster har funnits även vid tidigare mätningar.

Av de som i NTU 2022 uppgett att de utsatts för ett brott som polisanmälts under de senaste tre åren var 53 procent mycket eller ganska nöjda med polisens bemötande, vilket är på samma nivå som 2021. Sett till utvecklingen över tid har andelen varit relativt oförändrad under de flesta år. Kvinnor (55 %) var mer nöjda med polisens bemötande än män (51 %), och så har det sett ut även vid tidigare mätningar. Dock har skillnaderna minskat något över tid, vilket främst kan förklaras av en minskning bland kvinnor under senare år.

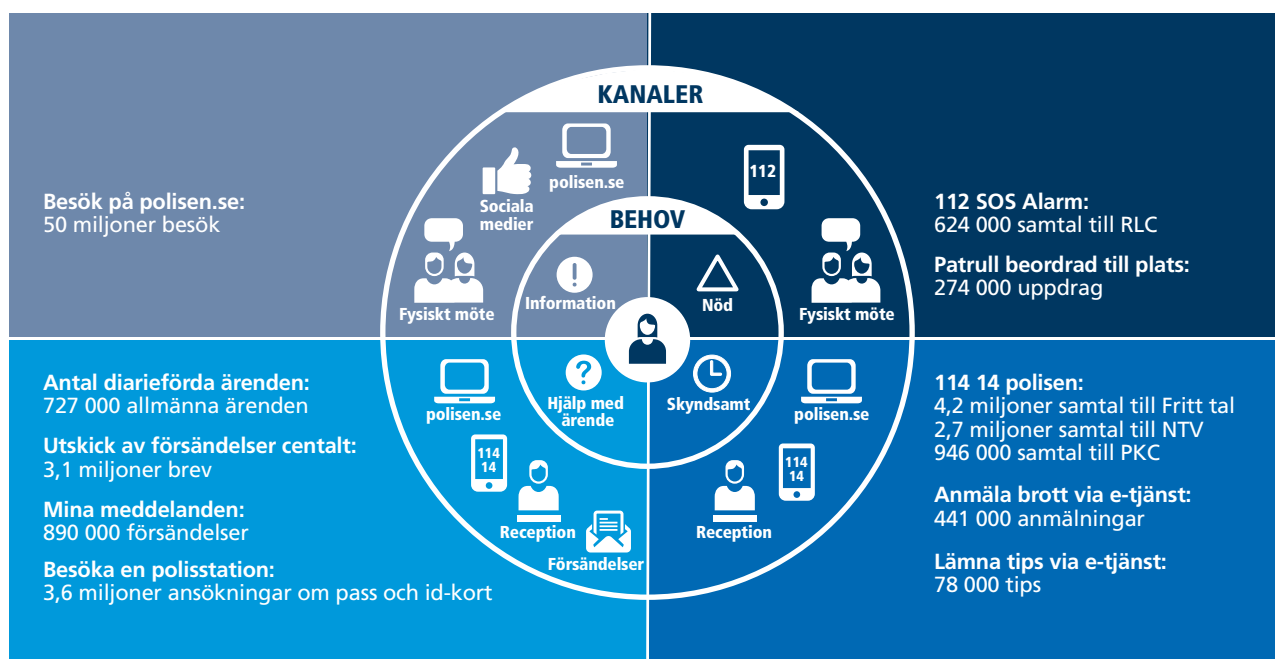
När medborgaren kontaktar polisen

Det ska vara enkelt för medborgarna att komma i kontakt med Polismyndigheten. Polismyndigheten utgår från medborgarnas behov och förutsättningar och målsättningen är att lösa så mycket som möjligt redan i första kontakten. Medborgare som behöver hjälp av Polismyndigheten i ett ärende kan beroende på angelägenhetsgrad kontakta Polismyndigheten genom att

- ringa 112 eller 114 14
- besöka [polisen.se](https://www.polisen.se)
- besöka en av Polismyndighetens receptioner.

Flest medborgarkontakter sker i Polismyndighetens receptioner och avser ansökan och uthämtning av pass och nationella id-kort. Därefter sker flest medborgarkontakter, oavsett ärende och angelägenhetsgrad, via 114 14 med i genomsnitt 4,2 miljoner samtal. När det gäller anmälan om brott väljer de flesta medborgare att anmäla via e-anmälan som nås på [polisen.se](https://www.polisen.se) eller att ringa 114 14.

FIGUR 22. Medborgarnas kontakter med Polismyndigheten, 2022

Att ringa 112

Medborgare som ringer 112 hamnar hos SOS Alarm. Om ärendet kräver ingripande av polis eller gäller en viltolycka kopplar SOS Alarm samtalet till någon av Polismyndighetens sju regionledningscentraler (RLC).

RLC hanterar ärenden av akut karaktär som kräver polisärt ingripande omgående, skyndsamt eller i närtid. Samtliga inkomna samtal bedöms vid RLC, och uppdragen fördelas till polisregionens tillgängliga resurser i nära samverkan med yttre befäl och jourhavande förundersökningsledare. Under 2022 innebar det att det beordrades ut patrull till plats i drygt 274 000 fall efter det att medborgaren blivit kopplad till RLC. Icke akuta ärenden som kopplas över från SOS Alarm överförs vidare av RLC antingen till PKC eller till aktuellt lokalpolisområde. Under 2022 förmedlade SOS Alarm 624 221 samtal till RLC. Det är en minskning i volym jämfört med de två föregående åren vilket till viss del kan tillskrivas pandemin.

TABELL 31. Antal inkomna externa samtal från SOS Alarm, efter samtalstyp, 2020–2022

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Vidarekopplade 112-samtal till RLC	726 260	643 682	624 221	-19 461	-3,0%
Samverkansärenden*	99 634	98 037	100 302	2 265	2,3%
Ej akuta ärenden, hänvisning till 114 14	94 091	75 368	64 808	-10 560	-14,0%
Vidarekopplade tipsamtal**	3 309	2 130	1 900	-230	-10,8%

* 112-samtal som har hanterats av en operatör på SOS Alarm då ärendet förutom polis även berör räddningstjänst eller sjukvård. I dessa fall sköter SOS-operatören hela dialogen med den hjälpsökande.

** Tips som avser begångna eller förestående brott och inte är pågående händelse vid tidpunkten för samtalet till SOS Alarm. Dessa kopplas till PKC för handläggning.

Att ringa 114 14

När medborgaren kontaktar Polismyndigheten via 114 14 så styrs samtalet efter en välkomstfras automatiskt via den ärendebaserade röststyrningstjänsten Fritt tal. I Fritt tal får medborgaren möjlighet att med några få ord beskriva sitt ärende och blir antingen kopplad vidare till nationella telefonväxeln (NTV) eller till PKC. Medborgaren kan också välja att få ett sms med en länk till polisen.se för att utföra sitt ärende via en e-tjänst. Under 2021 utvecklades möjligheten att avsluta samtal i Fritt tal vilket innebär att samtalet kan avslutas när medborgaren inte har fler frågor istället för att kopplas till en operatör. Andelen av den typen av avslut var 11 procent under 2022.

Anmäla brott eller lämna tips om brott

Medborgare som vill anmäla brott eller lämna tips om brott via 114 14 blir vidarekopplade från Fritt tal till en operatör på PKC. Under 2022 besvarade PKC 946 469 inkommande samtal vilket är en minskning med 26 procent jämfört med 2021 då 1 279 700 samtal besvarades.

Andelen samtal som besvarades av PKC inom 5 minuter under 2022 var 53 procent, vilket är en minskning med 17 procentenheter jämfört med 2021 (70 %). Det finns flera orsaker till minskningen men den största anledningen är bristande bemanning för att nå de uppsatta målen. PKC hade under 2022 ett extra stort behov av rekrytering samt en konstant hög personalomsättning.

Icke akuta ärenden

Icke akuta ärenden som inte gäller anmälan om brott eller tips om brott vidarekopplas från Fritt tal till en operatör på NTV. Under 2022 besvarade NTV omkring 2,7 miljoner inkommande samtal. NTV hjälper i första hand medborgaren med olika ärenden men ansvarar också för att vid behov fördela samtal internt mellan medarbetare på Polismyndigheten.

Uppföljningen visar att de sex vanligaste ärendetyperna till NTV är

- ärende till Polismyndigheten, behov av kontakt eller hjälp i ärende
- pass eller nationellt identitetskort (information och tidsbokning)
- icke akuta, men pågående eller skyndsamt ärende (förmedlas till RLC)
- upplysning (ofta säsongsbetonad, till exempel information om vinterdäck)
- fråga trafik (trafikfrågor, exempelvis frågor om parkering eller kör- och vilotider för yrkestrafik)
- eget ärende (exempelvis fråga om handläggare i anmälan).

Medborgarnas upplevelse påverkades av passituationen under våren

Under 2022 erbjöds medborgare som ringde 114 14 och styrdes till NTV att fylla i en enkät efter avslutat samtal. Syftet med enkäten var att undersöka nöjdheten med bland annat operatörens bemötande, professionalitet och effektivitet samt upplevelsen av väntetid i kön. Då denna servicemätning infördes 2022 är en jämförelse med tidigare mätningar inte möjlig.

Passituationen under våren och sommaren påverkade NTV. Samtalsflödet under perioden mars-juli var tidvis mycket högt med långa väntetider vilket också påverkade omdömena negativt. Överlag rapporteras dock upplevelsen av NTV:s service som god och andelen personer som angav att de är nöjda eller mycket nöjda är runt 70 procent för respektive indikator (bemötande, effektivitet och professionalitet). Kvinnor angav en något högre nöjdhet jämfört med män (cirka 5 procent högre). 79 procent av de som svarande i enkäten ansåg att det var enkelt att förstå informationen som lämnats av operatören.

Att besöka polisen.se

Flest medborgarkontakter, oavsett kanal, ärende och angelägenhetsgrad, sker via [polisen.se](https://www.polisen.se) som har cirka 50 miljoner besök årligen. Via [polisen.se](https://www.polisen.se) vägleds medborgaren till rätt kanal, exempelvis en e-tjänst, att ringa 112 eller 114 14 eller att besöka en polisstation.

Medborgare kan göra anmälan om brott via e-anmälan om det gäller inbrott, skadegörelse, kortbedrägeri samt vissa typer av stöld. Butikspersonal kan anmäla stöld i butik via polisens e-anmälan. Inkommande anmälningar om brott via e-anmälan ökade mot föregående år med 18,5 procent, från 371 566 ärenden under 2021 till 440 401 under 2022. Ökningen beror till viss del på att polisen styr mer mot digitala möten i enklare ärendetyper. En stor anledning till ökningen bedöms också vara de längre svarstiderna i telefon hos PKC. Vid långa köer väljer medborgarna av naturliga skäl internetanmälningar och självservice. Att omhänderta det ökade inflödet av e-anmälningar ledde till att verksamheten tvingades arbeta med olika metoder för att prioritera bland ärendena.

Användningsgraden i e-tjänsterna har de senaste åren legat omkring 24 procent. Under 2022 ökade användningsgraden till 28,7 procent. Inga nya e-tjänster för brottsanmälan lanserades under året.

TABELL 32. Antal brottsanmälningar totalt och via e-tjänst, 2020-2022*

Indikator	2020	2021	2022	Förändring 21-22 (antal)	Förändring 21-22 (%)
Inkomna anmälningar	1 545 798	1 548 277	1 535 336	-12 941	-0,8%
– varav e-anmälan	358 448	371 566	440 401	68 835	18,5%
Andel e-anmälan	23,2%	24,0%	28,7%		4,7%-enheter

* Från och med 2022 hämtas uppgifterna från Status ärendeläge. Uppgifterna för 2020 och 2021 skiljer sig därför något från de uppgifter som redovisades i årsredovisningen för 2021.

Av de utskick som Polismyndigheten gör skickas ungefär hälften ut som digital post. Av de cirka 1,5 miljoner kopior på anmälningar som årligen skickas ut från myndigheten uppgick de digitala utskicken till Mina meddelanden till 775 326 under 2022, vilket är en minskning jämfört med 2021 då 792 444 digitala utskick gjordes.

Att besöka en polisstation

För de medborgare som har behov av ett fysiskt besök i en reception finns Polismyndigheten tillgänglig på 240 platser runt om i landet vilket är en hög geografisk närvaro i samhället. Även om Polismyndigheten i allt större utsträckning erbjuder service digitalt och på distans finns det fortfarande ärenden som, på grund av ärendets art eller medborgarens individuella förutsättningar, kräver ett fysiskt besök. Tjänsteutbudet är stort men de vanligaste besöken rör ansökan och utlämning av pass och nationellt identitetskort, anmälningsupptagning och åtgärder i anslutning till detta samt in- och utlämning av hittegoods. Under 2022 har antalet besök ökat kraftigt efter två år av pandemi och minskat besöksstryck.

Pass och nationellt identitetskort

Polismyndigheten är passmyndighet inom Sverige. Myndigheten ansvarar för ärenden enligt passlagen (1978:302) och enligt förordningen (2005:661) om nationellt identitetskort. Pass och nationellt identitetskort är den största ärendegruppen bland förvaltningsrättsärendena.

Under 2022 ökade antalet ansökningar med 113 procent i jämförelse med 2021.

TABELL 33. Antal ansökningar om resehandlingar, 2020–2022*

Typ av resehandling	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Vanligt pass	866 856	1 333 234	2 583 023	1 249 789	93,7 %
Extra pass	1 821	1 124	1 455	331	29,4 %
Provisoriskt pass	9 454	24 753	55 740	30 987	125,2 %
Nationellt id-kort	313 702	361 059	1 027 742	666 683	184,6 %
Totalt	1 191 833	1 720 170	3 667 960	1 947 790	113,2 %

* På grund av ett systemfel i resehandlingssystemet under perioden april till augusti 2022 genererades dubletter av ett antal ansökningar, totalt 2048 dubletter. Dessa ingår i statistiken för 2022.

Under 2022 ökade antalet ansökningar med 113 procent i jämförelse med 2021. I jämförelse med 2019, det senaste normalåret, ökade antalet ansökningar med 77 procent.

Den markanta ökningen av antalet ansökningar kan förklaras av att de restriktioner som infördes under coronapandemin togs bort den 9 februari 2022. Normal högsäsong i kombination med att många medborgare valt att inte förnya sitt pass under pandemin ledde till ett mycket ansträngt läge för verksamheten. Polismyndigheten räknade med ett högre antal ansökningar under året, men inte att restriktionerna skulle upphöra så snabbt som de faktiskt gjorde. Situationen orsakade långa väntetider för ansökan om pass och nationellt identitetskort. Mot bakgrund av osäkerheten gällande fortsatta restriktioner med anledning av pandemin var det svårt att prognosticera antalet ansökningar och framför allt när i tid de skulle komma att öka. Polismyndigheten hade inte i samband med budgetdialogerna i oktober 2021 kunskap om vid vilket datum reserestriktionerna skulle släppa. Spridningen av omikron-viruset i slutet av 2021 gav inte heller någon indikation på att restriktionerna skulle släppa med sådan omedelbarhet som senare skedde i februari 2022.

Under våren 2022 fick Polismyndighetens leverantör av passhandlingar problem i produktionen vilket orsakade förlängda leveranstider för pass. Leveranstiden för nationellt identitetskort påverkades inte. För att minska skadeverkningarna av de långa leveranstiderna och motivera medborgare att i större utsträckning ansöka om nationellt identitetskort¹²⁰ föreslog Polismyndigheten till regeringen om sänkt avgift för ansökan om nationellt identitetskort. Regeringen fattade beslut om sänkt avgift från 400 kronor till 100 kronor den 10 maj 2022. Den sänkta avgiften gällde under förutsättning att den sökande inte ansökte om pass vid samma tillfälle. Avgiftssänkningen fick avsedd effekt och ledde till att antalet ansökningar om nationellt identitetskort ökade markant.

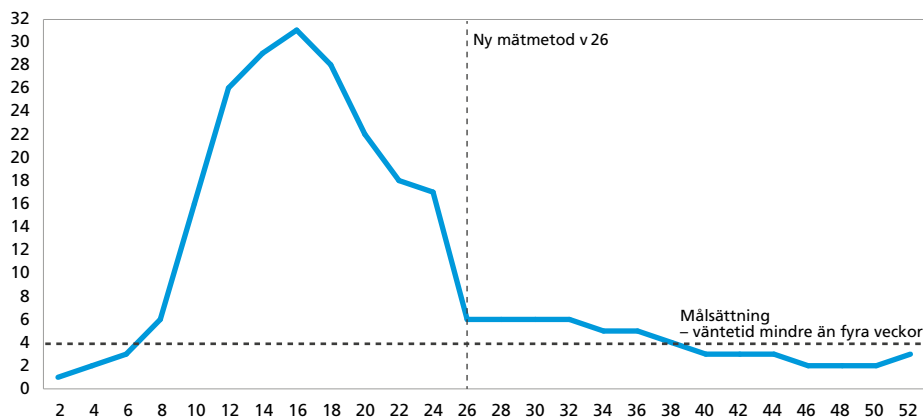
120) Nationellt identitetskort gäller för resor inom EU och Schengenområdet.

TABELL 34. Andel ansökningar om resehandlingar, efter kön, 2020–2022

Typ av resehandling	2020		2021		2022	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Vanligt pass	49 %	51 %	49 %	51 %	51 %	49 %
Extra pass	14 %	86 %	14 %	86 %	19 %	81 %
Provisoriskt pass	41 %	59 %	43 %	57 %	47 %	53 %
Nationellt id-kort	54 %	46 %	54 %	46 %	51 %	49 %

Andelen ansökningar om vanligt pass fördelades jämnt mellan könen under året. Betydligt fler män än kvinnor ansökte om extra pass vilket troligtvis förklaras av att behovet av extra pass är större inom mansdominerade yrken, såsom pilotyrket och olika tekniska yrken. Extra pass är ett särskilt pass som får utfärdas för den som har ett vanligt pass och som för sitt arbete eller av annat särskilt skäl har behov av mer än ett giltigt pass.

När restriktionerna kopplade till pandemin togs bort i början av februari 2022 ökade väntetiden för en bokningsbar tid i snabb takt och i mitten av april var den uppskattade genomsnittliga väntetiden över 30 veckor. Väntetiden varierade regionalt och lokalt men var omfattande i hela landet. Även under ett normalår skiljer sig väntetiderna åt i olika delar av landet och tenderar att öka under högsäsongen mars till augusti. Polismyndigheten har som målsättning att väntetiden för en bokningsbar tid ska vara två till fyra veckor.

FIGUR 23. Uppskattad väntetid i veckor för ansökan om resehandling nationellt, 2022*

* Den uppskattade väntetiden för en bokningsbar tid togs fram med hjälp av två olika mätmetoder under året. Fram till och med vecka 25 utgick mätvärdet från en genomsnittlig väntetid för myndighetens samtliga expeditioner. När väntetiderna gick ned så markant blev denna mätmetod osäker med variationer som inte reflekterade det faktiska bokningsläget. Från vecka 26 bytte Polismyndigheten mätmetod där uppskattad väntetid utgick från andelen lediga tider av släppta tider. Den horisontella streckade linjen markerar Polismyndighetens målsättning om en väntetid på mindre än fyra veckor och den diagonalt streckade linjen markerar tiden för byte av mätmetod.

För att i så stor utsträckning som möjligt tillgodose medborgarnas behov av resehandlingar inleddes den 5 april en nationell särskild händelse med anledning av det ansträngda läget. Målsättningen för händelsen var att samordna arbetet nationellt, stödja verksamheten och undanröja hinder för att kunna utöka antalet bokningsbara tider för ansökan. Bland de åtgärder som vidtogs under den nationella särskilda händelsen kan nämnas

- prioriterade rekryterings- och utbildningsinsatser
- införande av tvåskiftstjänstgöring
- utökade öppettider för ansökan
- ökade verksamhetsmål i form av bokningsbara tider
- veckovis nationell uppföljning av satta mål
- införande av e-legitimation vid tidsbokning
- avgiftssänkning för nationellt identitetskort.

Under våren och sommaren pågick ett intensivt arbete med att omfördela personal från annan verksamhet, nyrekrytera och utbilda personal för att möjliggöra utökade öppettider och tillgängliggöra fler tider för ansökan. Arbetet resulterade i att väntetiderna minskade successivt för att i mitten av juli och fram till i början av augusti hålla sig runt sex till åtta veckor nationellt. Under resten av året var väntetiden mellan två till fyra veckor nationellt. Leverantörens produktionsproblem orsakade dock fortsatt långa leveranstider vilket gjorde att medborgarna även fortsättningsvis fick vänta länge på att hämta ut sina pass.

Som nämnts ovan valde många medborgare att inte förnya sina pass under pandemin vilket resulterade i ett underskott av passansökningar. I början av januari 2022 var det cirka 1 150 000 färre giltiga pass i cirkulation jämfört med december 2019. I slutet av december var skillnaden cirka 300 000 pass.

Långa väntetider för ansökan och förlängda leveranstider för vanligt pass bidrog till att antalet ansökningar om provisoriska pass ökade under året.

I förhållande till Polismyndighetens mål om tillgänglighet är bedömningen att området pass och nationellt identitetskort utvecklats negativt i jämförelse med 2021. Det kan dock konstateras att de åtgärder som vidtogs i syfte att förbättra servicen för medborgarna gav effekt. Åtgärderna resulterade i att väntetiden för ansökan om pass och nationellt identitetskort kortades ned markant från mitten av juli och framåt i jämförelse med första halvan av året.

Tillstånd enligt ordningslagen

Polismyndigheten är tillståndsmyndighet för ärenden enligt ordningslagen (1993:1617). Prövningen av tillstånd syftar till att skapa förutsättningar för god allmän ordning och säkerhet. Merparten av ärendena avser tillstånd för att anordna allmänna sammankomster, offentliga tillställningar och använda offentlig plats. Under coronapandemin minskade antalet ansökningar för dessa ärendetyper till följd av de deltagarbegränsningar som gällde för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. När bestämmelserna om deltagarbegränsningar togs bort i februari 2022 ökade inflödet av ansökningar till ett mer normalt läge. I samband med valet 2022 ökade inflödet av ansökningar för dessa tre ärendetyper ytterligare.

TABELL 35. Antal inkomna ärenden om tillstånd enligt ordningslagen, 2020–2022

Typ av tillståndsärende	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Allmän sammankomst	4 584	5 744	11 573	5 829	101,5%
Offentlig tillställning	7 700	9 253	13 138	3 885	42,0%
Övriga ärenden enligt ordningslagen (inklusive användande av offentlig plats)	29 330	31 678	34 188	2 510	7,9%
Totalt	41 614	46 675	58 899	12 224	26,2%

På polisen.se tillhandahålls ett antal e-tjänster för ansökan om tillstånd, där vissa avser tillstånd enligt ordningslagen.

TABELL 36. Antal och andel ansökningar som inkommit via e-tjänst, 2020–2022*

Typ av e-tjänst	2020		2021		2022		Förändring	Förändring
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	21–22 (antal)	21–22 (%)
Byggetablering	7 370	84%	8 810	88%	7 772	88%	-1 038	-11,8%
Uteservering	4 022	66%	4 635	73%	4 710	75%	75	1,6%
Idrottsevenemang					1 804	36%		
Musikevenemang					157	14%		
Filmspelning					945	95%		

* Under 2021 driftsattes e-tjänster för idrottsevenemang, musikevenemang och filmspelning. Därmed saknas jämförbara siffror för 2020 och 2021.

I förhållande till Polismyndighetens mål om tillgänglighet är bedömningen att området pass och nationellt identitetskort utvecklats negativt i jämförelse med 2021.

För att möta upp det ökade inflödet av ansökningar och göra det enklare att ansöka om tillstånd för exempelvis att ställa upp valstugor, affischa och på andra sätt använda offentlig plats kopplat till valet 2022 driftsattes ytterligare en e-tjänst i mars 2022 för ansökningar om att använda offentlig plats enligt ordningslagen. E-tjänsten erbjuder även en möjlighet för medborgaren att betala ansökningsavgiften i samband med att ansökan görs.¹²¹

Vapenärenden enligt vapenlagen

Polismyndigheten har i uppdrag att pröva ärenden enligt vapenlagstiftningen. Vapenlagstiftningen syftar till att motverka att skjutvapen kommer till användning vid våldsbrott eller missbrukas på annat sätt. Vapenärenden enligt vapenlagen (1996:97) avser till största del ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen. Övriga ärenden rör bland annat tillstånd för vapenhandel, tillstånd till EU-skjutvapenpass, tillstånd till import eller export av vapen, återkallelse av vapentillstånd, inlösen och skrotning av vapen samt kontroll av vapenhandlare och dödsbon.

Antalet registrerade vapenärenden minskade något i jämförelse med förgående år. Under 2022 inkom 135 990 ärenden i jämförelse med 141 593 ärenden under samma period 2021. Under 2020 inkom 148 749 ärenden. Fördelningen mellan kvinnor och män när det gäller ansökan om tillstånd för innehav av skjutvapen var i stort sett densamma under jämförelseåren 2020 till 2022 och uppgick till cirka 10 procent kvinnor och 90 procent män. På polisen.se tillhandahålls e-tjänster för ansökan om vapentillstånd. Under 2022 ökade andelen ansökningar om vapentillstånd via e-tjänster med 5 procentenheter till 50 procent i jämförelse med 2021. År 2020 var andelen ansökningar via e-tjänster 41 procent.

Handläggning av vapentillstånd

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa hur handläggningstiderna i vapentillståndsärenden har utvecklats och hur utvecklings- och effektiviseringsarbetet inom vapentillståndsprocessen fortskrider. Av redovisningen ska det framgå vilket resultat i form av kortare handläggningstider som kan förväntas på kort och lång sikt.

Under 2022 avslutades 88 328 vapentillståndsärenden vilket var 9 659 fler än vad som registrerades samma år, att jämföra med 2021 då 82 821 ärenden avslutades, vilket var 4 135 färre än vad som registrerades.

TABELL 37. Antal inkomna och avslutade vapentillståndsärenden, 2020–2022

Vapentillståndsärenden	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Registrerade ärenden	95 796	86 956	78 669	-8 287	-9,5 %
Avslutade ärenden	83 071	82 821	88 328	5 507	6,6 %

Under 2022 minskade medianhandläggningstiden för avslutade vapentillståndsärenden märkbart. Det förklaras av den särskilda satsningen på vapenområdet genom finansutskottets betänkande 2021/22: FiU1 samt att det infördes en ny modell för ärendefördelning och att stödinsatser vidtogs för att åstadkomma mer nationellt enhetliga handläggningstider. Medianhandläggningstiden¹²² för avslutade vapentillståndsärenden var 14 dagar kortare under 2022 jämfört med 2021.

121) För de tillståndsärenden som tillhandahållit e-tjänster under de tre senaste åren (vapentillstånd, byggetablering och uteservering) inkom 55 procent av alla ansökningar via e-tjänster. Under 2021 var motsvarande siffra 51 procent och under 2020 inkom 46 procent av alla ansökningar via e-tjänster.

122) Med handläggningstid avses här den sammanlagda tiden från det att ett vapenlicensärende inkommer till Polismyndigheten till dess att ärendet är beslutat.

TABELL 38. Medianhandläggningstid för avslutade vapentillståndsärenden, 2020–2022

Vapentillståndsärenden	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Medianhandläggningstid	34	48	34	-14	-29,2 %

Under 2022 bedrevs följande utvecklings- och effektiviseringsarbeten i syfte att korta ned handläggningstiderna för vapentillståndsärenden:

- Visstidsanställda för handläggning av vapentillståndsärenden rekryterades. Utökade resurser bidrar till att korta ned handläggningstiderna.
- Kvantitativa mål om ett särskilt antal avslutade vapentillståndsärenden per vecka samt principer för fördelning av ärenden mellan rättssektionerna beslutades. Beslutet syftade till att ge effekt på kort sikt i form av minskade ärendebalanser och kortare handläggningstider.
- En ny modell för ärendefördelning infördes, där inkomna vapentillståndsärenden hanteras nationellt och handläggs i kronologisk ordning oberoende av var den sökande har sin hemvist. Modellen skapar förutsättningar för nationellt enhetliga handläggningstider och minskar beroendet av tillgängliga resurser lokalt.
- En digital nationellt enhetlig introduktionsutbildning för handläggning av vapentillstånd togs fram. Digitaliseringen minskar behovet av utbildare och instruktörer vilket frigör resurser.
- En modell för uppföljning som underlag för styrning och utvärdering av genomförda effektiviseringsinsatser utvecklades. Uppföljningen ger underlag till beslut om fortsatta effektiviseringsåtgärder och skapar förutsättningar för en mer enhetlig och rättssäker handläggning.
- Arbete med att revidera Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2009:13) om vapenlagstiftningen, FAP 551–3, samt framtagande av en ny handbok för vapenhandläggare fortgick och förväntas vara klart under 2023. Styrdokumenten ger stöd i handläggningen av vapentillståndsärenden och kommer efter revideringen att tydliggöra beslutsprocessen och bidra till en mer enhetlig och rättssäker handläggning. Detta bidrar i sin tur till att frigöra resurser.
- Ett nytt ärendehanteringssystem som ska införas hösten 2024 utvecklas genom de särskilt tillförda medlen som tillfördes genom Statens budget 2022 – Rambeslutet (2021/22:FiU1). Systemet förväntas effektivisera handläggningen och frigöra resurser.

De utvecklings- och effektiviseringsarbeten som beskrivs ovan skapar förutsättningar för en mer enhetlig, rättssäker och effektiv handläggning av vapentillståndsärenden. Resultatet är kortare handläggningstider där målsättningen är att per den 1 januari 2023 ska den nationella medianhandläggningstiden vara högst 30 dagar. Det längre målet är att per den 1 januari 2025 ska mediangenomströmningstiden i varje polisregion vara mindre än 30 dagar.

Skadeståndsärenden

Hantering av skadeståndsanspråk som riktas mot Polismyndigheten regleras i förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten. Anspråk som gäller skador som uppkommit inom Polismyndighetens verksamhetsområde handläggs av myndigheten. Anspråk som grundas på påståenden om felaktiga beslut och felaktiga uppgifter i myndighetens register samt påstådda överträdelse av EU-rätten och Europakonventionen överlämnas dock till Justitiekanslern för prövning.

Under de senaste åren har Polismyndigheten arbetat med att effektivisera skaderegleringsverksamheten. Under året har det inrättats ett samverkansforum för skaderegleringen och en introduktionsutbildning för nya medarbetare har tagits fram. Vidare har ett arbete med att ta fram en ny e-tjänst påbörjats, i syfte att förenkla medborgares kommunikation med Polismyndigheten inom ramen för ett ärende. Dessutom har jurister via telefon lämnat information till allmänheten om Polismyndighetens skadereglering. Telefontiden har uppgått till åtta timmar i veckan.

TABELL 39. Antal utbetalningar, respektive utbetalda belopp, med anledning av beviljade skadeståndsanspråk mot Polismyndigheten, 2020–2022*

Skadelidande	2020		2021		2022		Förändring 21–22 (antal)		Förändring 21–22 (%)	
	Antal utbetalningar	Belopp (kr)	Antal utbetalningar	Belopp (kr)	Antal utbetalningar	Belopp (kr)	Antal utbetalningar	Belopp (kr)	Antal utbetalningar (%)	Belopp (%)
Företag	352	7 086 195	447	8 210 574	416	8 896 658	-31	686 084	-6,9 %	8,4 %
Privatperson	514	4 636 375	577	5 400 909	507	5 400 588	-70	-321	-12,1 %	0,0 %
Summa	866	11 722 570	1 024	13 611 483	923	14 297 246	-101	685 763	-9,9 %	5,0 %

* Uppgifter avseende 2020 och 2021 har justerats och rättats, då det visat sig att några utbetalningar räknats två gånger. Antalet ärenden och beloppens storlek skiljer sig därför i årsredovisningen 2022 från tidigare årsredovisningar.

Kostnad för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i serviceverksamheten (pass)

Enligt förordning om årsredovisning och budgetunderlag ska Polismyndigheten redovisa antal och styckkostnad för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden. Syftet är att tillgodose regeringens behov av effektorienterad information kopplad till de mål och krav som regeringen har angett. Så här har vi beräknat styckkostnaden för vanliga pass, utgångspunkten är polisens kalkyl- och uppföljningsmodell som används för beräkning av kostnader för den avgiftsfinansierade verksamheten:

- direkta kostnader (lönekostnader, lokalkostnader, kostnader för passböcker med flera) identifieras
- lönekostnaden baseras på nedlagda timmar multiplicerat med timkostnad för passhandläggare
- lokalkostnader betraktas som en direkt kostnad men fördelas ut med fördelningsnyckel
- indirekta kostnader i form av ledning, administration etcetera fördelas utifrån fördelningsnyckel
- de direkta och indirekta kostnaderna summeras till totalkostnaden för passverksamheten
- antal sålda pass tas fram genom att den totala intäkten för vanliga pass divideras med avgiften för pass
- styckkostnaden tas fram genom att totalkostnaden för passverksamheten divideras med antal sålda pass.

Förändring mellan åren 2020–2022

Under perioden 2020 till 2022 har coronapandemin och dess följd effekter förändrat förutsättningarna för passverksamheten. Efterfrågan på pass minskade kraftigt under 2020 för att sedan succesivt öka under 2021. Under 2022 blev efterfrågan istället mycket hög efter att de restriktioner som infördes under coronapandemin togs bort i februari. Till följd av bland annat hög produktivitet och lägre pris på passböcker är styckkostnaden för ett vanligt pass lägre 2022.

TABELL 40. Kostnad per vanligt pass, 2020–2022

	2020	2021	2022	Förändring 21–22 (antal)	Förändring 21–22 (%)
Styckkostnad (kr), vanligt pass	585	431	329	-102	-23,7 %

Internationell verksamhet och åtaganden

Polismyndighetens internationella uppdrag

Polismyndigheten ska använda möjligheterna till internationellt polisiärt samarbete i brottsbekämpningen och bidra till internationellt bistånd och internationell fredsfrämjande verksamhet (förordningen [2014:1102] med instruktion för Polismyndigheten).

Målsättning för internationella uppdraget

Polismyndigheten ska bidra till ett ökat internationellt samarbete.

Polismyndighetens bedömning är att den internationella verksamheten utvecklats positivt. Utveckling och engagemang i det internationella samarbetet har ökat. Värdet och nödvändigheten av samarbetet har blivit allt tydligare i brottsbekämpningen varför fortsatt utveckling varit en viktig del i stora delar av verksamheten.

Fortsatt utveckling av det internationella arbetet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev 2022

Polismyndigheten ska redovisa

- vilka åtgärder som har vidtagits för fortsatt utveckling av det internationella arbetet samt analysera vilka synergier och effekter samordning av nationell och internationell verksamhet har lett till,
- hur den freds- och säkerhetsfrämjande verksamheten och utvecklingssamarbetet har bidragit till fred, säkerhet och utveckling inklusive brottsbekämpning, ansvarsutkrävande och brottsförebyggande, internationellt såväl som nationellt, och
- de åtgärder som har vidtagits för att förbättra genomförandet av rättsakter och överenskommelser inom ramen för arbetet i Europeiska unionen, inklusive exempel på den genomförda EU-lagstiftningens effekter på myndighetens verksamhet.

Den organiserade brottligheten har inga landsgränser och måste mötas med polisiärt samarbete såväl i Norden, EU som över hela världen. Utvecklingen av det internationella samarbetet fortgick och intensifierades under 2022, bland annat inom områden som

- utbildning
- ökat engagemang och deltagande inom olika samarbetsformer
- förmågeutveckling på regional och lokal nivå
- it-utveckling.

Internationellt samarbete ökar effekten av det brottsbekämpande arbetet och ger ett mervärde i många delar av polisverksamheten vilket exemplifieras nedan.

Utbildning

Ett antal kompetenshöjande åtgärder vidtogs för att öka användandet av internationellt polissamarbete inom Polismyndigheten. För personal i yttre tjänst togs en målgruppsanpassad digital utbildning fram för att öka kunskapen om internationellt polissamarbete och användandet av de verktyg som det erbjuder.

Därutöver hölls ett antal seminarier i internationellt polissamarbete med lärare vid lärosätena för att förstärka kunskaperna på området inom grundutbildningen. Åtgärderna förväntas generera fler slagningar i internationella system och att ärenden med internationella kopplingar identifieras i högre utsträckning.

Utveckling av förmågan i internationellt samarbete på lokal nivå – projektet Local to local

För att öka förmågan att använda internationellt brottsbekämpande samarbete i arbetet mot grov organiserad brottslighet på lokal nivå har projektet Local to local fortlöpt med framgång. Under 2022 har fokus legat på att ge stöd till några utvalda lokalpolisområden i vilka högrisknätverk, så kallade HRCN (High Risk Criminal Network). Arbetet utgör en aktivitet inom EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats). Projektet har tre huvudinriktningar.

I det brottsförebyggande segmentet har metoder och arbetssätt skapade av tysk polis och samverkanspartner, med målet att störa eller bryta nyrekrytering av icke straffmyndiga till kriminella grupperingar, utvecklats för svenska förhållanden. Insatserna har skett i samverkan med lokalpolisområden, kommun och socialtjänst.

I segmentet för att stärka utrednings- och underrättelseverksamheten i områdena har internationella handläggare med gedigen kunskap inom det internationella brottsbekämpande området placerats ut hos lokal polis för att identifiera angreppssätt och vidta relevanta operativa åtgärder tillsammans med lokal polis och andra berörda aktörer.

I ett tredje segment har personalen i de utvalda lokalpolisområdena erbjudits kompetenshöjande insatser på det internationella området i form av deltagande i internationella utbildningar, konferenser och arbetsmöten. Syftet är att öka erfarenhetsutbytet på den internationella arenan och öka det internationella brottsbekämpande samarbetet på lokal nivå.

Nordiskt polissamarbete

Polismyndigheten samarbetar aktivt med de andra nordiska polismyndigheterna inklusive Europol och EU-plattformen EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats).

Vid det årliga nordiska rikspolischefsmötet antog de nordiska rikspolischeferna strategiska målsättningar för det nordiska polissamarbetet för perioden 2022–2026. Polismyndigheten fortsatte arbetet med att ytterligare bredda och fördjupa samarbetet. I januari 2022 införlivades det stärkta samarbetet mellan svensk och dansk polis i den nya danska nationella enheten mot organiserad brottslighet. I polisregion Bergslagen fortsatte arbetet med en gemensam polisstation med norsk polis i Eda kommun. Bygandet väntas påbörjas 2023.

Ett annat exempel på ett nordiskt samarbetsområde är it-brottslighet och utmaningar med koppling till digitalisering. Svensk och norsk polis samverkade när de genomförde ett projekt i Sverige om nätpatrullering. Polismyndigheten har med norsk och dansk polis även tagit initiativ till en metodutvecklingsgrupp på samma tema vid Europols innovationslab.

Polismyndigheten får även alltmer erfarenhet av gränsöverskridande operativa insatser med stöd av EU:s Prüm-rådsbeslut.¹²³ Ett exempel är en insats som svensk och dansk polis genomförde i oktober i syfte att upprätthålla allmän ordning och säkerhet under en fotbollsmatch i Köpenhamn.

Det finns polis- och tullsambandsmän runtom i världen som arbetar för hela Norden. Polismyndigheten har sedan länge fem polissambandsmän i Bogotá, Bangkok, Istanbul, Sarajevo och Belgrad samt fyra sambandsmän vid det svenska kontoret på Europols högkvarter i Haag. Då det på den afrikanska kontinenten finns tydliga kopplingar till organiserad brottslighet med anknytning till Sverige startade Polismyndigheten ett utvärderingsprojekt med etablering av en sambandsman i Rabat.

I polisregion Bergslagen fortsatte arbetet med en gemensam polisstation med norsk polis i Eda kommun.

123) Rådsbeslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet.

Sverige har blivit mer offensiva på Europol-plattformen och ökat antalet anställda på Europol.

Ökat engagemang inom Europolsamarbetet

Sverige har blivit mer offensiva på Europolplattformen och ökat antalet anställda på Europol. Europol är ett naturligt organ för internationell samverkan i operativa ärenden.

Polismyndigheten deltog i ett europeiskt samarbete på spanska solkusten gällande prioriterade ärenden inom de högriskkriminella nätverk som ägnar sig främst åt narkotikahandel. Arbetet genomfördes inom samarbetsformen EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats).

Den myndighetssammansatta satsningen mot brottsvinster resulterade bland annat i att Polismyndigheten, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverkets skattebrottsenhet tillsammans finansierat och placerat en sambandsman vid den svenska desken på Europol i Haag. Sambandsmannen jobbar riktat mot EFEC (European Financial and Economic Crime Center) och J-FIG (Joint Financial Investigation Group).

Polismyndigheten deltog aktivt i beredningen av nya Europolförordningen som bland annat säkerställer hantering av okategoriserad data, samverkan med tredje part samt främjar forskning och innovation inom brottsbekämpningsområdet. Arbetet med den nya förordningen drivs främst i Europols arbetsgrupp Working Group on Corporate Matters där Sverige under 2022 var ordförande.

Schengensamarbetet och Schengens Informationssystem

Schengens Informationssystem, SIS, är en viktig samarbetsform inom EU för att motverka och försvåra gränsöverskridande brottslighet, trygga en säker gränskontroll och för att skapa en effektiv migrationskontroll. I SIS registrerar alla Schengenländer efterlysta personer och efterlysta föremål samt personer som ska vägras inresa till och vistelse på Schengenterritoriet. I Sverige grips årligen cirka 100 personer som är efterlysta i SIS av andra medlemsstater och lika många grips i andra medlemsstater som är efterlysta av Sverige.

Över 1 300 avvisade eller utvisade personer har nekats inresa till Sverige och över tusen föremål som registrerats i SIS har lokaliserats och i tillämpliga fall kunnat återbördas till sina ägare. SIS är också ett mycket kraftfullt verktyg för lokal svensk polis för att kunna kartlägga och följa kriminellas rörelser i Sverige och Europa genom de så kallade ”diskreta kontroller” som kan registreras i systemet. SIS har i och med tre nya EU-förordningar¹²⁴ genomgått ett antal förändringar vilket ytterligare stärker systemets värde och användbarhet för de cirka två miljoner användare inom de brottsbekämpande och gränskontrollerande myndigheter i Europa som dagligen gör sökningar i systemet.

Polismyndigheten arbetade under 2022 intensivt med att anpassa och uppgradera ett antal nationella it-system för att möta de nya kraven i enlighet med de nya förordningarna. Det genomfördes flera omfattande utbildningspaket och informationsinsatser. Polismyndigheten deltog aktivt i det europeiska utvecklingsarbetet för att systemet ska kunna tillämpas på det mest ändamålsenliga sättet.

Svensk polis stöttade freds- och säkerhetsfrämjande insatser med personal

Polismyndighetens freds- och säkerhetsfrämjande arbete bedrivs främst genom personalbidrag till EU:s, FN:s och OSSE:s fältinsatser och huvudkontor. Ett viktigt uppdrag för organisationernas insatser är att stabilisera kris- och konflikttrabbade områden och stödja utvecklingen av en fungerande säkerhetssektor i insatsländerna. I många länder är polisen delvis militärt influerad och organiserad, men genom svensk polis deltagande i insatserna

¹²⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polisamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU.

främjas den svenska hållningen att polisverksamhet helt och hållet ska vara civilt orienterad, med fokus på medborgarnas trygghet och säkerhet.

Bidrag inom rättsstatsuppbyggnad, sexuellt och könsrelaterat våld, organiserad brottslighet, strategisk rådgivning och ansvarsutkrävande

Svensk polis deltog under 2022 i 16 insatser i sammanlagt 12 länder och bidrog inom många områden som till exempel arbete mot grov organiserad brottslighet, terrorism och våldsbejakande extremism, miljöbrott, sexuellt och könsrelaterat våld, utredningsbrott samt Community Policing.¹²⁵

Rättsstatsuppbyggnad är ett särskilt viktigt polisiärt bidrag till freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Den kompetens som svensk polis bidrar med stärker organisationernas förmåga att arbeta med rättsstatsuppbyggnad generellt, och bidrar till förmågeutveckling hos den lokala polisen i insatsländerna. Flera av de insatser som Polismyndigheten deltog i under 2022, som till exempel EU:s strategiskt rådgivande insatser i Irak (EUAM) och Ukraina (EUAM) samt FN-insatsen i Somalia (UNSOM), arbetade direkt med insatsländernas ministerier och polisledningar som stöd för ländernas polisreform. Svensk polis bidrog med strategisk rådgivning gällande polisverksamhet generellt, inklusive ledning och styrning, men även inom specifika områden som kontraterrorism, våldsbejakande extremism och arbete mot organiserad brottslighet.

FN:s insats i Sydsudan (UNMISS) var under 2022 mottagare av den största andelen av svensk polis personalbidrag till freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Svensk polis bidrog där till ökad trygghet för lokalbefolkningen genom bland annat förebyggande arbete mot sexuellt och könsrelaterat våld vilket är ett prioriterat område för Sverige och svensk polis. Insatsen kunde också i allt högre utsträckning arbeta med uppdraget att utveckla förmågan hos den lokala polisen. Svensk polis deltog bland annat i utbildningsinsatser för Sydsudans polis inom området Community Policing för att främja förtroendefulla relationer mellan polis och invånare och stärka samverkan mellan polis och civilsamhället.

Somalia är ett prioriterat insatsområde för svensk polis och Polismyndigheten bidrog under 2022 med personal till både FN:s insats i Somalia (UNSOM) och till EU:s civila krishanteringsinsats i Somalia (EUCAP). Ett fortsatt allvarligt säkerhetsläge och politiska spänningar inom den somaliska federala statsmakten försvårade dock arbetet med att bidra till reformen av den somaliska polisen i riktning mot decentralisering och utveckling av en rent civil poliskår.

Polismyndighetens personalbidrag till franskspråkiga insatser koncentrerades under 2022 till FN:s insats i Centralafrikanska republiken (MINUSCA) och FN:s insats i Demokratiska republiken Kongo (MONUSCO) där svensk polis tillsammans med Rwanda respektive Kanada utöver ett generellt personalbidrag också bidrog i den mer projektliknande insatsformen Specialized Police Team. Båda teamen arbetade med att utveckla den lokala polisens förmåga att arbeta med sexuellt och könsrelaterat våld. Insatsformen skapade förutsättningar för att koncentrerat och effektivt arbeta med polisiär förmågeutveckling i de olika insatserna. För de svenska poliser och polisanställda som arbetade i teamen innebar uppdraget att deras kompetens både tillvaratogs och utvecklades. Under 2022 arbetade en svensk polis i FN:s högkvarter med att främja utvecklingen av konceptet.

Ansvarsutkrävande gällande krigsbrott blev ett allt viktigare fokusområde för Polismyndigheten under 2022. Inom FN:s insats i Irak (UNITAD) deltog svensk polis i arbetet med ansvarsutkrävande för krigsbrott begångna av IS. Svensk polis genomförde bland annat förhör av hbtqi-personer och kvinnor och barn från den yazidiska folkgruppen, samt deltog i utredning av kulturarvsbrott.

Rättsstatsuppbyggnad är ett särskilt viktigt polisiärt bidrag till freds- och säkerhetsfrämjande insatser.

¹²⁵ Community Policing är ett samlingsnamn för en polis som knyts närmare lokalsamhället med fokus inte bara på att reagera på brott som skett, utan även på att förebygga dem. Syftet med Community Policing är, förutom att förebygga brott, att öka förtroendet för polisen och minska rädslan för brott.

Kriget i Ukraina påverkade insatser där Polismyndigheten bidrog

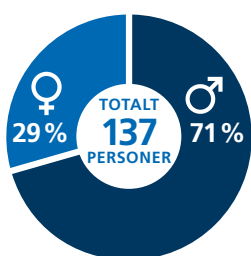
OSSE:s omfattande observatörsinsats i Ukraina (SMM Ukraina), där svensk polis deltog, utvecklades under första halvan av 2022 på grund av Rysslands utökade krig i landet. Kriget påverkade även den strategiskt rådgivande EU-insatsen i Ukraina (EUAM) som inledningsvis fick avbryta sin verksamhet på plats. Insatsen riktades sedan om till delvis nya uppgifter, där svensk polis bland annat deltog i att bistå Ukraina med att hantera folkströmmarna till närliggande stater. Under andra halvan av 2022 påbörjades en återgång till arbete på plats i landet inom EUAM, med avsikten att fortsätta stödja Ukrainas reform av den civila säkerhetssektorn, men också att bistå ukrainsk polis och åklagare med rådgivning kopplat till utredning av krigsbrott. Polismyndigheten genomförde även en utbildningsinsats gällande säkerhet i högriskmiljöer för EU-insatsens personal i samband med att återgången till arbete på plats i Ukraina påbörjades.

Strategiska tjänster till svensk polis

Polismyndigheten ansvarar för att rekrytera, nominera och utbilda personal för tjänstgöring i de internationella organisationernas insatser. Ambitionen är att hålla hög kvalitet och rätt kompetens på de svenska bidragen, där personal till chefsbefattningar och strategiska tjänster ska vara särskilt prioriterade.

Under 2022 utnämndes en svensk polis till chef för EU:s krishanteringsinsats i Irak (EUAM). Insatsen stöttar irakiska myndigheters utveckling mot en demokratisk och transparent myndighetsutövning, och bidrar i förlängningen till ett säkrare EU. Svensk polis bidrog även vid EU:s utrikestjänst, framför allt till den enhet som arbetar med strategisk planering av EU:s civila krishantering, men också till den mer säkerhetspolitiskt orienterade enheten.

Polismyndigheten ingick under året också en strategiskt viktig överenskommelse om personalbidrag till åklagarkontoret vid International Criminal Court (ICC) i Haag. I november 2022 påbörjade sex polisanställda med kompetens från utredningsverksamhet, analysverksamhet och forensisk verksamhet sin tjänstgöring vid den internationella brottmålsdomstolen.

Under del av eller hela år 2022 deltog totalt 137 polisanställda (40 kvinnor och 97 män) i freds- och säkerhetsfrämjande arbete genom Polismyndighetens utlandsstyrka.

Färre avsättningsytor för svensk polis gjorde att personalbidrag från svensk polis minskade

Avsättningsytorna för svensk polis personalbidrag till den freds- och säkerhetsfrämjande verksamheten minskade under 2022, samtidigt som konkurrensen ökade, inte minst vad gällde uppdrag i engelskspråkiga insatser. Långvariga och storleksmässigt omfattande insatser inom FN och EU, till exempel FN:s insats i Demokratiska republiken Kongo (MONUSCO) och EU:s insats i Kosovo (EULEX), som tidigare varit viktiga mottagare av svensk polis personalbidrag fortsatte att fasas ut under 2022, medan få nya fredsbevarande insatser tillkom. OSSE:s enda större fältinsats, observatörsinsatsen i Ukraina (OSSE SMM) dit svensk polis personalbidrag under senare år varit betydande, utvecklades under 2022.

Under del av eller hela år 2022 deltog totalt 137 polisanställda (40 kvinnor och 97 män) i freds- och säkerhetsfrämjande arbete genom Polismyndighetens utlandsstyrka. Av dessa arbetade 13 personer (3 kvinnor och 10 män) vid EU:s och OSSE:s högkvarter samt vid ICC. Omräknat till årsarbetskrafter bidrog Polismyndigheten under 2022 med cirka 66,4 årsarbetskrafter (19,7 årsarbetskrafter för kvinnor och 46,8 årsarbetskrafter för män) inom ramen för myndighetens freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, att jämföra med totalt cirka 77 årsarbetskrafter under 2021 och 70 årsarbetskrafter år 2020. Det begränsade antalet utsända innebar att Polismyndigheten inte fullt ut förbrukade 2022 års anslag inom utgiftsområdena 5 och 7.¹²⁶

Utöver den mer begränsade mottagarförmågan i framför allt FN:s missioner påverkade också dessa faktorer Polismyndighetens förmåga att bidra till det freds- och säkerhetsfrämjande arbetet:

¹²⁶ Se bilaga 4: Internationell fred och säkerhet.

- Högre krav på personalbidragen till följd av en specialisering av uppdragen, dels i fråga om kompetens och erfarenhet men också i fråga om ålder och hälsa som en konsekvens av coronapandemin.
- Behovet av fransktalande personal inom såväl FN- som EU-missioner översteg tillgången inom Polismyndigheten.
- Förvärrade säkerhetslägen i insatsländerna. Under 2022 valde Polismyndigheten att pausa personalbidraget till FN:s insats i Mali (MINUSMA) till följd av den säkerhetsmässiga och politiska utvecklingen i landet efter det militära maktövertagandet. Svensk polis kunde inte heller återuppta personalbidraget till FN:s insats i Jemen (UNMHA) på grund av det förvärrade säkerhetsläget.

Andelen kvinnor i Polismyndighetens personalbidrag minskade

Polismyndigheten ska i enlighet med Sveriges strategi för internationell civil krishantering och fredsfrämjande 2020–2023 verka för jämställdhet i de multilaterala insatsernas personalsammansättning.¹²⁷ Under 2022 tjänstgjorde 40 kvinnor i Polisens utlandsstyrka vilket motsvarar 29,2 procent av de utsända, en minskning med 6 procentenheter jämfört med föregående år då siffran låg på 35,2 procent. Resultatet går främst att härleda till den minskade mottagarförmågan i FN:s stora missioner där andelen kvinnor tidigare varit hög.¹²⁸ Polismyndigheten strävar efter att andelen kvinnor i svensk polis personalbidrag som lägst ska motsvara andelen kvinnor bland poliser hos Polismyndigheten som för helåret 2022 låg på 33,6 procent.

Internationella utvecklingssamarbeten – en del av det brottsförebyggande arbetet

Polismyndigheten har bedrivit internationella utvecklingssamarbeten sedan 1990-talet. Projekten är externfinansierade av Sida eller EU och drivs tillsammans med polisen i samarbetslandet. Att arbeta med polisreform i andra länder är brottsförebyggande inte bara i det aktuella landet utan även i en internationell och svensk kontext, då polisens arbete är gränsöverskridande. Under 2022 återhämtade sig de internationella utvecklingssamarbetena gradvis efter förseningar orsakade av coronapandemin.

Utvecklingssamarbeten på Balkan bidrog till en mer effektiv bekämpning av gränsöverskridande brottslighet

Den svenska polisens samlade närvaro i utvecklingssamarbeten på Balkan och i Östeuropa strävar efter att öka samarbetsländernas förmåga att stävja och förebygga brottslighet i området. Detta kan på längre sikt indirekt även ge positiva effekter på brottslighet kopplad till Sverige.

Sedan 2017 har Polismyndigheten deltagit i ett rättsväsendegemensamt program i Albanien tillsammans med Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården i syfte att uppnå utökade effekter på plats mellan myndigheter i rättskedjan. Genom införandet av en ny lagstiftning kring barn- och ungdomskriminalitet bidrog projektet till att hanteringen av barn- och ungdomsutredningar förbättrades ur ett barnkonventionsperspektiv. Projektet avslutades under juni 2022.

I Moldavien bidrog svensk polis med kapacitetsutveckling inom Community Policing och bastaktik. Arbeta med att förstärka den moldaviska polisens inhemska kapacitet att erbjuda utbildningar för poliser prioriterades. Upparbetningar av nya projekt i Albanien, Nordmakedonien och Serbien pågick också under 2022 med syfte att öka samarbetsländernas förmåga till brottsbekämpning och prevention genom fokus på Community Policing, ungdomsbrottslighet, jämställdhet, organiserad brottslighet, forensik och Intelligence Led Policing (ILP). Närvaro i flera länder i regionen förväntas ge mervärdeseffekter kopplade till samverkan och förbättrat erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan länderna, samt bidra till en mer effektiv bekämpning av gränsöverskridande brottslighet.

127) Regeringsbeslut UD2019/19501/ES: *Strategi för internationell civil krishantering och fredsfrämjande 2020–2023.*

128) Se bilaga 4: Internationell fred och säkerhet.

Fortsatt arbete inom International Training Programme med fokus på könsrelaterat våld

Polismyndigheten fortsatte sitt arbete inom ramen för det internationella samarbetet International Training Programme (ITP) under 2022. Syftet med ITP är att kompetensutveckla nyckelpersoner i olika organisationer, så att de i sin tur kan leda förändringsprocesser i sina hemländer. Det aktuella programmet, med deltagare från Albanien, Kosovo, Moldavien, Montenegro och Ukraina, fokuserade på könsrelaterat våld och bedrevs i samarbete med organisationen Kvinna till Kvinna. Under 2022 påverkades deltagandet från Ukraina med anledning av det pågående kriget i landet, men programmet genomfördes som planerat med övriga deltagande länder.

Stärkt relation mellan Sverige och Colombia förbättrade möjligheten till operativa samarbeten

Polismyndigheten har sedan 2013 bedrivit utvecklingssamarbete med colombiansk polis. Under 2022 fortsatte arbetet inom det projekt som startades upp 2018 och som bland annat resulterat i ett större fokus på brottsprevention i yttre tjänst, utveckling av lärarkårens undervisning samt inkludering av genusbaserat våld och brottsprevention i läroplanen. Projektet har även bidragit till att en jämställdhetspolicy med tillhörande utbildning tagits fram i polisorganisationen.

Under året påbörjades även förberedelse inför upparbetning av ett nytt projekt i Colombia, med mål att utveckla en förtroendeskapande kärnverksamhet med bättre förmåga att arbeta underrättelselett mot till exempel grov organiserad brottslighet, människohandel och narkotikasmuggling – områden med direkta kopplingar till brottsbekämpning i Sverige. Den stärkta relationen mellan svensk och colombiansk polis bidrog till att förbättra förutsättningarna för framtida operativa samarbeten mellan Sverige och Colombia.

Ökad kompetens för att genomföra EU-rättsakter

Polismyndigheten arbetar sedan 2017 efter en modell för förhandling och genomförande av EU-rättsakter. Genom att etablera en enhetlig process och arbetsätt har modellen över tid lett till förbättringar avseende Polismyndighetens deltagande i förhandling och genomförande av EU-rättsakter. Polismyndigheten bedömer att införandet av arbetsmodellen lett till att genomförandearbetet fungerar väl inom myndigheten. Fokus under 2022 var kompetenshöjande insatser för att ytterligare förbättra arbetet.

Polismyndigheten genomförde ett flertal utbildningsinsatser vars syfte dels är att förbereda Polismyndighetens personal på arbetet under det kommande svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd 2023, dels utgör en del av en långsiktig satsning för att stärka Polismyndighetens kompetens avseende arbete med EU-lagstiftning, inklusive genomförande. Ett hundratal personer tog del av utbildningssatsningen som bestod av 8 moduler och anordnades av Polismyndigheten i samarbete med Regeringskansliet och Svenska institutet för europapolitiska studier (SIEPS). Därutöver informerades samtliga strategiska ledningsgrupper inom Polismyndigheten om myndighetens EU-arbete.

Genomförd EU-lagstiftning ger effekt i verksamheten

Den genomförda EU-lagstiftningen i Polismyndighetens verksamhet har över tid gett positiva effekter för verksamheten i det internationella brottsbekämpande samarbetet.

Insamling av passageraruppgifter

Organiserad brottslighet och terrorism inbegriper ofta internationella resor. EU fattade 2016 därför beslut om ett direktiv för insamling av passageraruppgifter.¹²⁹ Direktivet införlivades i svensk lag 2018. Enligt lagen (2018:1180) om flygpassageraruppgifter i brottsbekämpning ska alla flygbolag som flyger till eller från Sverige skicka bokningsuppgifter för sina passagerare till Passenger Information Unit (PIU), som är en del

¹²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 av den 27 april 2016 om användning av passageraruppgiftssamlingar (PNR-uppgifter) för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet.

av Polismyndigheten. Bokningsuppgifterna kan beställas från PIU av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Försvarsmakten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Medlemsstater, Europol och i viss mån tredje land kan även beställa uppgifter från respektive lands PIU.

Återkoppling från uppgiftsbeställarna visar att bokningsuppgifter spelar en viktig roll i arbetet med att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra grova brott och terrorism. Ett exempel är att uppgifterna bidrog till att identifiera en större grupp brottsoffer i ett fall som rörde grovt koppleri. Bokningsuppgifter har använts framgångsrikt för att förhindra barnäktenskap. Vidare har nätverkskriminella aktörer och en rad kopplingar mellan kriminella nätverk identifierats med hjälp av bokningsuppgifter, bland annat sambokningar. Uppgifterna används också för att förhindra narkotikasmuggling till Sverige, liksom utförsel av kontanter. Varje månad stoppas personer misstänkta för exempelvis vålds-, sexual- och narkotikabrott i samband med att de försöker lämna landet. Likaså har misstänkta gripits när de ankommit till Sverige.

Det europeiska gränsövervakningssystemet Eurosur

Varje medlemsland inom EU ska upprätta och driva en nationell samordningscentral (NCC) som ansvarar för samordning och informationsdelning mellan gränsförvaltande myndigheter gällande irreguljär migration och gränsöverskridande brottslighet. Informationsdelningen görs via det europeiska gränsövervakningssystemet Eurosur.

NCC stöttade under 2022 i ett antal händelser på nationell nivå som påverkade Sverige på olika sätt. När det pågående rysk-ukrainska kriget utvidgades till ett fullskaligt anfallskrig mot Ukraina, tog NCC fram en daglig lägesbild med en samlad bild på händelser och dess påverkan på Sverige. Ett flertal produkter som scenarioanalyser och Key Developments togs fram för att stötta beslutsfattare och gränspolis i hantering av migrantflöden från händelsen. NCC stöttade även i riskprofilering och selektering av fartyg som anländer till svenska hamnar där ett flertal fartygskontroller genomfördes.

Bokningsuppgifter har använts framgångsrikt för att förhindra barnäktenskap.

Polismyndighetens kompetensförsörjning

Polismyndighetens kompetensförsörjningsuppdrag

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra sina uppgifter. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter (förordningen om årsredovisning och budgetunderlag [2000:605]).

Regeringens mål för arbetsgivarfrågor är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att myndigheterna har kompetens för att fullgöra sina uppgifter (Budgetproposition 2021/2022:1, utgiftsområde 2).

Målsättning för Polismyndighetens kompetensförsörjning

Målet för området statliga arbetsgivarfrågor är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål.

Samlad bedömning

Polismyndighetens bedömning är att kompetensförsörjningen utvecklats negativt 2022 jämfört med 2021. Den främsta orsaken är att myndighetens rekryteringskapacitet inte svarat upp fullt ut mot rekryteringsbehoven, trots genomförda insatser för att öka kapaciteten. Behovet har varit stort avseende passhandläggare, men även avseende prioriterade specialistkompetenser inom bland annat forensisk verksamhet och handläggning av vapenlicenser. Personalomsättningen ökade som en följd av ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Därmed ökade även behovet av ersättningsrekryteringar.

Antalet anställda fortsatte att öka även under 2022 och ökningen avsåg framför allt poliser. Intresset för att bli polis har varit stort och höstens utbildningsstart hade de högsta antagningsciffrorna någonsin. Antalet antagna till grundutbildningen till polis var dock totalt lägre än 2021. Däremot ökade antalet som påbörjade den funktionsinriktade polisutbildningen, och en verksamhetsintegrerad polisutbildning har startat under året.

Polismyndigheten har fortsatt att arbeta aktivt med kompetensförsörjningen, för att utveckla förmågan att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt utföra Polismyndighetens uppdrag.

Följande indikatorer används för att bedöma måluppfyllelsen för det övergripande målet att säkerställa kompetensförsörjningen i Polismyndigheten:

- antal anställda
- andel kvinnor som är chefer
- andel anställda med utländsk bakgrund
- personalomsättning
- sjukfrånvaro
- antal antagna som har påbörjat grundutbildningen till polis (som är kvar efter 2 veckor)
- antal antagna som har påbörjat funktionsinriktad polisutbildning
- attraktivt arbetsplatsindex (AAI).

Personalsammansättning

Nedan beskrivs hur personalsammansättningen utvecklats utifrån antal anställda, kompetenskategorier, medarbetare med utländsk bakgrund, avgångar och sjukfrånvaro.

Antal anställda

I december 2022 hade Polismyndigheten 34 928 anställda. Det är en ökning med 717 personer jämfört med december 2021, varav 595 poliser och 122 civila. Antalet poliser var 21 981 och antalet civilanställda var 12 947 i december 2022. Sedan december 2020 har antalet poliser ökat med 1 039 personer.

TABELL 41. Antal anställda* fördelat på poliser och civilanställda, per den 31 december, 2020–2022

	2020		2021		2022		Förändring 21–22 Antal anställda	
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	(%)
Poliser	20 942	33 %	21 386	33 %	21 981	34 %	595	2,8 %
Civila (totalt)	12 784	68 %	12 825	68 %	12 947	68 %	122	1,0 %
– civila tillsvidareanställda**	12 420		12 554		12 432		-122	-1,0 %
Polismyndigheten totalt	33 726	46 %	34 211	46 %	34 928	46 %	717	2,1 %

* Med anställd avses person som avlönas med månadslön.

** Definition tillsvidareanställda: anställda med anställningsform tillsvidareanställning, provanställning, lönebidragsanställning, interna vikariat samt tidsbegränsade chefsanställningar.

Av de anställda är 46 procent kvinnor, vilket innebär att Polismyndigheten totalt har en jämställd könsfördelning men skillnader finns inom respektive personalkategori. Bland poliser är andelen kvinnor 34 procent och bland civilanställda är andelen 68 procent. Könsfördelningen i en stor organisation som Polismyndigheten är trögrörlig och har inte förändrats i större utsträckning under de senaste två åren, men under de senaste 10 åren har andelen kvinnor bland poliser, och även den totala andelen kvinnor på myndigheten, ökat med cirka 5 procentenheter.

TABELL 42. Åldersstruktur tillsvidareanställda inom Polismyndigheten per 31 december 2022

	-29		30-39		40-49		50-59		60-		Totalt	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Poliser	1 110	1 778	2 272	4 240	2 162	4 234	1 302	3 012	541	1 330	7 387	14 594
Totalt	2 888	6 512	6 396	4 314	1 871	21 981						
Civila	1 207	460	2 445	1 151	2 126	1 153	1 963	979	626	322	8 367	4 065
Totalt	1 667	3 596	3 279	2 942	948	12 432						
Poliser och civila	2 317	2 238	4 717	5 391	4 288	5 387	3 265	3 991	1 167	1 652	15 754	18 659
Totalt	4 555	10 108	9 675	7 256	2 819	34 413						
Andel av anställda	13 %		29 %		28 %		21 %		8 %		100 %	

Medelåldern för tillsvidareanställda inom Polismyndigheten är 43 år, vilket är oförändrat jämfört med 2021. Majoriteten av myndighetens tillsvidareanställda är inom åldersintervallet 30–49 år oavsett personalkategori och kön. Cirka 8 procent av de tillsvidareanställda är 60 år eller äldre.

Kompetens kategorier

Av Polismyndighetens medarbetare arbetade 73 procent i kärnverksamheten och 16 procent i stödverksamheten i december 2022. Polismyndighetens chefer är kodade i kategorin ledning och utgjorde 11 procent av myndighetens anställda. Den procentuella fördelningen mellan kategorierna var i princip oförändrad jämfört med 2021. Däremot kan det konstateras att antalet medarbetare i kärnverksamheten ökade med 589 personer under 2022.

TABELL 43. Antal anställda fördelat på kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens*, per 31 december 2022

	2022							Förändring 21-22		
	Totalt			Poliser		Civila		Totalt	Poliser	Civila
	Antal	Andel (%)	Andel kvinnor (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	Antal	Antal
Ej kodad	160	0 %	37 %	131	30 %	29	69 %	-13	-5	-8
Kärnkompetens	25 361	73 %	45 %	17 741	34 %	7 620	71 %	589	501	88
Ledningskompetens	3 846	11 %	38 %	3 032	30 %	814	66 %	114	50	64
Stödkompetens	5 561	16 %	57 %	1 077	31 %	4 484	63 %	27	49	-22
Totalt	34 928	100 %	46 %	21 981	34 %	12 947	68 %	717	595	122

* Definition enligt Arbetsgivarverket 2003:7 A 2.

Andelen chefer som är kvinnor var 38 procent, vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med 2021. Ökningen har skett bland både civilanställda och poliser.

TABELL 44. Antal och andel kvinnor som är chefer uppdelat på personalkategori, per den 31 december 2020–2022

	2020		2021		2022		Förändring 21-22	
	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	(%)
Poliser	2 881	28 %	2 982	29 %	3 032	30 %	50	1,7 %
Civila	725	67 %	750	65 %	814	66 %	64	8,5 %
Totalt	3 606	36 %	3 732	36 %	3 846	38 %	114	3,1 %

Medarbetare med utländsk bakgrund

Den totala andelen anställda med utländsk bakgrund vid Polismyndigheten var 10,3 procent, vilket är en marginell ökning jämfört med de senaste två åren. Ökningen gäller både poliser och civila och såväl män som kvinnor. Statistik för andelen anställda med utländsk bakgrund har tagits fram inom Polismyndigheten sedan 2005. Då var den totala andelen 4,9 procent och den har ökat varje år sedan dess.

TABELL 45. Andel anställda med utländsk bakgrund*, efter personalkategori och kön, 2020–2022**

	2020			2021			2022			Förändring 21-22	
	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	(%-enhet)	(%)
Civila	15,1 %	16,8 %	15,7 %	15,4 %	16,5 %	15,8 %	15,6 %	16,8 %	16,0 %	0,2 %	1,4 %
Poliser inklusive polisaspiranter	5,1 %	7,2 %	6,5 %	5,2 %	7,5 %	6,7 %	5,3 %	7,7 %	6,9 %	0,2 %	2,8 %
Polisaspiranter	6,0 %	15,9 %	12,4 %	7,6 %	9,7 %	9,0 %	7,3 %	10,0 %	9,1 %	0,1 %	0,9 %
Totalt	10,7 %	9,4 %	10,0 %	10,8 %	9,6 %	10,1 %	10,9 %	9,8 %	10,3 %	0,2 %	1,6 %

* Utländsk bakgrund enligt definition från SCB, det vill säga inrikes född person med två utrikes födda föräldrar eller utrikes född.

** Källa: Registret över totalbefolkningen (RTB), Statistiska centralbyrån (SCB).

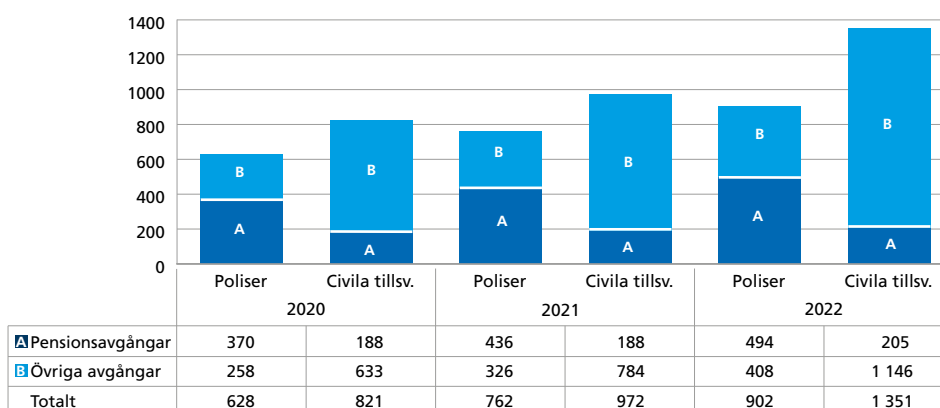
Avgångar

Rörligheten på arbetsmarknaden i stort ökade när pandemin inte längre klassades som en samhällsfarlig sjukdom och restriktionerna togs bort, vilket även syns inom Polismyndigheten. Personalomsättningen¹³⁰ bland tillsvidareanställd personal vid Polismyndigheten var 6,6 procent, vilket är en ökning jämfört med december 2021 då den var 5,1 procent. Exklusive pensionsavgångar var personalomsättningen för tillsvidareanställda 4,5 procent år 2022. Det kan jämföras med att personalomsättningen för tillsvidareanställda inom statsförvaltningen totalt var 6,8 procent år 2022 och 5,5 procent år 2021. Personalomsättningen inom statsförvaltningen exklusive pensionsavgångar år 2022 var 5,7 procent.

Det var framför allt civilanställda som stod för den ökade personalomsättningen. I december 2022 var personalomsättningen bland civila tillsvidareanställda 10,9 procent, vilket är en ökning med 3,2 procentenheter från 7,7 procent i december 2021. Av avgångarna bland civila tillsvidareanställda under 2022 var 15 procent pensionsrelaterade. Personalomsättningen bland civilanställda har ökat mest bland funktioner som även tidigare har haft relativt hög personalomsättning, såsom operatörer inom PKC och regionledningscentraler.

Under 2022 slutade 902 poliser, vilket är 70 fler avgångar än under 2021. Personalomsättningen bland poliser var 4,1 procent under 2022, vilket kan jämföras med 2021 då den var 3,6 procent. 55 procent av avgångarna bland poliser under 2022 var pensionsrelaterade. Personalomsättningen bland poliser exklusive pensionsrelaterade avgångar uppgick till 1,9 procent.

FIGUR 24. Externa avgångar efter personalkategori, 2020–2022

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron ökade från 3,9 procent till 4,2 procent jämfört med 2021 men är lägre jämfört med 2020 och ligger i paritet med sjukfrånvaron inom statsförvaltningen de senaste åren.

TABELL 46. Sjukfrånvaro*, långtidssjukfrånvaro och andel långtidssjukfrånvaro*** 2020–2022**

	2020			2021			2022		
	Sjukfrånvaro	Långtidssjukfrånvaro	Andel långtidssjukfrånvaro	Sjukfrånvaro	Långtidssjukfrånvaro	Andel långtidssjukfrånvaro	Sjukfrånvaro	Långtidssjukfrånvaro	Andel långtidssjukfrånvaro
Kvinnor	6,3 %	2,9 %	46 %	5,2 %	2,2 %	41 %	5,6 %	2,9 %	51 %
Män	3,5 %	1,1 %	30 %	2,9 %	0,8 %	27 %	3,1 %	1,1 %	34 %
Totalt	4,8 %	1,9 %	40 %	4,0 %	1,4 %	36 %	4,2 %	1,9 %	45 %

* Sjukfrånvaro av tillgänglig arbetstid.

** Sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar av tillgänglig arbetstid.

*** Andel långtidssjukfrånvaro – långtidssjukfrånvaro/sjukfrånvaro

130) Antalet avgångar bland tillsvidareanställda de senaste 12 månaderna i procent av det genomsnittliga antalet tillsvidareanställda under senaste 12 månaderna.

Ökningen av den totala sjukfrånvaron jämfört med föregående år gällde oavsett kön och ålder. Det var långtidssjukfrånvaron som ökade medan korttidssjukfrånvaron minskade för både män och kvinnor. Kvinnor hade allttjämt högre sjukfrånvaro jämfört med männen och den skillnaden gällde både korttidssjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro samt alla ålderskategorier. Sjukfrånvaron ökar generellt med ålder och kvinnor över 50 år var den grupp som hade högst sjukfrånvaro under 2022.

TABELL 47. Sjukfrånvaro per ålderskategori och kön, 2020–2022

	2020				2021				2022			
	–29 år	30–49 år	50– år	Totalt	–29 år	30–49 år	50– år	Totalt	–29 år	30–49 år	50– år	Totalt
Kvinnor	4,8 %	5,9 %	7,6 %	6,3 %	4,0 %	4,8 %	6,5 %	5,2 %	4,2 %	5,0 %	7,6 %	5,6 %
Män	3,1 %	3,1 %	4,3 %	3,5 %	2,8 %	2,5 %	3,6 %	2,9 %	3,2 %	2,6 %	3,9 %	3,1 %
Totalt	4,0 %	4,4 %	5,7 %	4,8 %	3,4 %	3,6 %	4,9 %	4,0 %	3,7 %	3,7 %	5,5 %	4,2 %

Kompetensbehov och utmaningar

Polismyndigheten har inriktat och prioriterat kompetensförsörjningsarbetet under året, med utgångspunkt i övergripande identifierade behov och utmaningar

- säkerställa polistillväxten och polisiär närvaro i lokalpolisområdena samt resurser riktade mot särskilt utsatta områden
- stärka den brottsförebyggande och brottsutredande förmågan
- öka och behålla specialistkompetens inom ett antal områden, såsom analys, forensik och it-forensik, finansiell utredning och it, samt utredning av brott mot särskilt utsatta brottsoffer
- säkerställa kompetens att möta utvecklad teknisk förmåga i den brottsbekämpande verksamheten
- säkerställa bemanning till passverksamheten
- säkerställa specialistkompetens för hantering av vapenlicenser
- säkerställa systematisk chefsförsörjning i en växande verksamhet.

Antalet polisanställda ska till årsskiftet 2024/2025 öka med 10 000 polisanställda jämfört med 2016, med målet att drygt 26 000 av de anställda ska vara poliser. Samordnade åtgärder genomförs och följs kontinuerligt upp, nationellt och regionalt, för att säkerställa att myndigheten växer med rätt kompetenser för att klara uppdraget. Prioriterat under året har varit att attrahera, rekrytera, behålla och återanställa polisiär kompetens och specialistkompetens och, där det finns behov, påbörja kompetensväxling av civil kompetens. En utmaning har varit att förutse och planera för kommande behov av kompetensförsörjande åtgärder med tillräcklig framförhållning.

Attrahera och rekrytera rätt kompetens

Polismyndigheten arbetar aktivt med att stärka attraktionskraften för att jobba inom polisen. På polisen.se finns fördjupad information om polisens olika verksamhetsområden, lediga tjänster för olika kompetenser inom Polismyndigheten och om hur man söker till polisutbildningen. Intresset för att följa Polismyndigheten i sociala medier har ökat varje år, så även 2022. Myndighetens konto på LinkedIn har under året passerat 150 000 följare (2021 var antalet följare 139 000), och kontot är det största i offentlig sektor.

För att bidra till kompetensförsörjningen har Polismyndigheten flera olika traineeprogram för att attrahera akademiskt utbildade specialistkompetenser, bland annat personer med datavetenskaplig kompetens, till området it och it-forensik samt till området strategiskt inköp och upphandling. Traineeprogrammen sker i samarbete med andra arbetsgivare i offentlig verksamhet och består bland annat av praktik, utbildning och verksamhetsbesök.

Under året har Polismyndigheten infört ett gemensamt introduktionskoncept för nya medarbetare. Introduktionen bidrar till att samtliga medarbetare inom Polismyndigheten får

en övergripande, enhetlig och likvärdig introduktion i början av sin anställning. En god introduktion är viktig för effektiviteten och kvaliteten i verksamheten och även för att attrahera och behålla medarbetare.

Rekryteringar under året – en utmaning att hålla takten

Antalet externa avslutade rekryteringar av civila tillsvidareanställda var 1 097 under 2022, vilket är fler jämfört med 2021 då antalet var 933, men lägre än 2020 då 2 131 civila tillsvidareanställda rekryterades. Polismyndigheten tidigare hade tillväxten av civil kompetens under 2020, vilket är främsta anledningen till att antalet rekryteringar var avsevärt högre det året. Civila tillsvidareanställda har under 2022 framför allt rekryterats till utredningsverksamheten och verksamhetsområdet stöd och service samt inom it-området. Andra verksamhetsområden som har rekryterat många civila under perioden, till stor del beroende på hög personalomsättning, är PKC och regionledningscentraler.

Rekryteringskapaciteten har inte kunnat matcha behovet under 2022. Antalet inkomna rekryteringsärenden låg under året på en betydligt högre nivå än prognostiserat. Rekryteringskapaciteten har trots åtgärder inte klarat av att möta det stora rekryteringsbehovet och det höga inflödet av rekryteringsärenden, med konsekvensen att Polismyndigheten under året haft svårt att rekrytera personal i den takt som önskades.

Orsakerna till det ökade behovet av rekrytering var flera men kan till stor del förklaras av den markanta ökningen av passansökningar efter borttagna restriktioner efter pandemin, som innebar ett stort behov av fler passhandläggare. Rekrytering av passhandläggare prioriterades, vilket finansieras med avgifter, med konsekvensen att andra rekryteringar som finansieras med anslag inte har kunnat genomföras i den takt som önskats. Detta har bidragit till myndighetens ekonomiska överskott för året. Även ökade anslag som beslutades sent 2021, till särskilda satsningar på prioriterade specialistkompetenser inom it, forensisk verksamhet och av handläggare för vapenlicenser, innebar omfattande rekryteringsbehov som tidigare inte planerats. Ökad personalomsättning ökade dessutom behovet av ersättningsrekryteringar på ett sätt som inte var prognostiserat. Rekryteringsverksamheten var därmed inte resurssatt för att kunna möta det ökade inflödet. Ett antal åtgärder för att öka kapaciteten och takten i rekryteringsarbetet genomfördes under året. Rekryteringsresurserna har förstärkts, krav på chefer i verksamheten att tydligt prioritera bland sina rekryteringsärenden har införts och verksamheten i övrigt har i högre grad involverats i rekryteringsarbetet för att sammantaget öka myndighetens rekryteringskapacitet och rikta den mot de största behoven.

Under perioden 2022 återanställdes 113 poliser i Polismyndigheten, varav 75 rekryterades till utredningsverksamheten eller brottsförebyggande- och ingripande verksamheten. Antalet återanställda poliser är lägre jämfört med de två senaste åren. År 2021 återanställdes 138 poliser och år 2020 var antalet 169.

Flera vägar att bli polis

Under 2022 har arbetet med att utveckla formerna för att utbilda poliser fortsatt, både för att bidra till polistillväxten och för att möta behovet av specialister med polisiär kompetens. Utöver grundutbildningen till polis finns en funktionsinriktad polisutbildning för specialister och civila polisanställda. En verksamhetsintegrerad inriktning av den funktionsinriktade polisutbildningen har startats under 2022. Även en pilotomgång av trainee-program för att utbilda akademiker inom det kriminaltekniska och it-forensiska området till poliser har startats.

Ett antal åtgärder för att öka kapaciteten och takten i rekryteringsarbetet genomfördes under året.

TABELL 48. Antal som påbörjade en polisutbildning, 2020–2022

	2020		2021		2022		Förändring 21–22 Antal antagna	
	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	(%)
Grundutbildning*	1 379	33 %	1 602	40 %	1 406	37 %	-196	-12,2 %
Funktionsinriktade polisutbildningar	22	68 %	75	56 %	215	57 %	140	186,7 %
Totalt	1 401	33 %	1 677	41 %	1 621	40 %	-56	-3,3 %

* Antal antagna som var kvar efter två veckor.

Totalt påbörjade 1 621 personer en utbildning för att bli polis under 2022, vilket är en marginellt lägre siffra än 2021 då det var 1 677 som påbörjade utbildningen – den högsta siffran någonsin. 2020 var det 1 401. Antalet polisstuderande som påbörjade sina studier vid höstens utbildningsomgång var 983 personer, det högsta antalet för en enskild antagning hittills. Under 2022 utexaminerades 1 317 personer från polisutbildningen. Motsvarande siffra för 2021 var 1 310 och 2020 utexaminerades 1 085 personer.

Grundutbildning till polis – stort intresse för polisyrket

Grundutbildningen till polis genomförs som uppdragsutbildning vid Umeå universitet, Linnéuniversitetet, Södertörns högskola, Högskolan i Borås och Malmö universitet. Intresset för att bli polis var fortsatt stort under 2022, och 28 274 intresseanmälningar för att gå grundutbildningen till polis kom in. Detta kan jämföras med 2021 då antalet intresseanmälningar var 23 538. Antalet antagna som påbörjade grundutbildningen var färre än året innan: 1 406 polisstuderande påbörjade grundutbildningen 2022, vilket är 196 färre än de höga antagningsciffrorna 2021 (1 602). Det är dock högre än 2020 (1 379) och skillnaderna är att betrakta som en normal variation mellan enskilda år.

Ansökan till grundutbildningen till polis kan göras när som helst under året, och Polismyndigheten kommunicerar kontinuerligt för att attrahera sökande. Fokus är även att få fler kvinnor och personer med utländsk bakgrund att söka. Kommunikationen sker i kanaler där målgruppen finns, huvudsakligen på sociala medier. Även deltagande i regionala och lokala event och mässor, samt initiativ för att möta önskemål om en personlig poliskontakt med möjlighet till dialog och frågor om polisyrket och polisutbildningen, har genomförts. Exempel är: Träna med poliser, Simma med polisen, Polisens dag, Öppet hus på lokalpoliskontor samt nationella och regionala chattar.

Under året genomfördes två nationella kampanjer genom tv, radio, reklam i utomhusmiljöer och på sociala medier. Två nationella digitala event genomfördes också i samband med de nationella kampanjerna. Utvärderingen visar goda resultat, där cirka 70 procent i målgruppen uppger att de kommer ihåg att de sett kampanjen. 7 av 10 tycker att budskapet är tydligt och intresset för att bli polis ökade jämfört med mätningen av kampanjen 2021. Utöver de nationella kampanjerna gjordes ett direktutskick till alla födda 2002 och 2003 i hela landet av en broschyr som beskriver polisyrket. I mätningen uppgav 69 procent att de fick ett positivt intryck av utskicket och hälften uppger att de fått en mer positiv bild av polisyrket.

Samarbetet med Arbetsförmedlingen fortsatte, och arbetssökande med förutsättningar att bli polis uppmärksammades därigenom på möjligheten att söka till polisutbildningen.

Funktionsinriktad polisutbildning – för specialister och civila medarbetare

Polismyndigheten har under de senaste åren utvecklat en funktionsinriktad polisutbildning som ett komplement till grundutbildningen. Den riktar sig till funktioner där det finns ett verksamhetsmässigt behov av att komplettera specialistkompetens med polisiär kompetens. Liksom 2021 var inriktningen 2022 utredning och brottsförebyggande arbete, där bland annat yrkesgrupper som utredare, förundersökningsledare och it-forensiker var prioriterade. Den funktionsinriktade polisutbildningen har samma utbildningsmål som

Intresset för att bli polis var fortsatt stort under 2022, och 28 274 intresseanmälningar för att gå grundutbildningen till polis kom in.

grundutbildningen, men är komprimerad och omfattar totalt 18 månader. Behörighetskraven för att bli polis är desamma som för grundutbildningen. Därtill krävs akademiska studier motsvarande minst 120 högskolepoäng. Utbildningen genomförs på distans.

Målgruppen för den funktionsinriktade utbildningen är dels myndighetens redan anställda civila medarbetare, dels potentiella nya medarbetare som myndigheten kan rekrytera från den öppna arbetsmarknaden och som sedan tidigare har särskild kompetens och erfarenhet, vilket möjliggör att utbildningen kan komprimeras i omfattning och utformning. Under året genomfördes externa kampanjer för att attrahera till den funktionsinriktade polisutbildningen och digitala informationsträffar som gav bra spridning och genererade många besök på polisens webbplats.

Under 2022 påbörjade 154 personer den funktionsinriktade utbildningen, vilket är en ökning från 2021 då 75 personer påbörjade utbildningen. Den funktionsinriktade utbildningen har bedrivits på Linnéuniversitetet och på Umeå universitet.

Verksamhetsintegrerad inriktning av den funktionsinriktade polisutbildningen

Under 2022 har de första omgångarna av verksamhetsintegrerad inriktning av den funktionsinriktade polisutbildningen startat. Utbildningen vänder sig till redan anställda civila medarbetare i Polismyndigheten. Deltagaren studerar och arbetar parallellt, vilket innebär att studietakten blir något lägre och utbildningen tar 2,5 år att genomföra. Efter utbildningens slut återgår deltagaren inte till tidigare funktion utan placeras i den polisiära kärnverksamheten. Satsningen syftar till att bidra till tillväxtnålet och myndighetens behov av medarbetare med polisiär kompetens. En första utbildningsomgång med 10 deltagare startade i januari 2022 och en andra utbildningsomgång med 51 deltagare startade under hösten 2022.

Traineeprogram inom funktionsinriktad polisutbildning

Under hösten 2022 startades i polisregion Stockholm en pilotomgång av ett traineeprogram inom ramen för funktionsinriktad polisutbildning. Kriminalteknik och it-forensik var inriktningen för pilotprogrammet och målgruppen var nyutexaminerade akademiker med kandidatexamen i relevanta ämnen. Fem blivande kriminaltekniker rekryterades och påbörjade en verksamhetsförlagd introduktion i polisregion Stockholm under augusti 2022. Från november 2022 ingick deltagarna i den ordinarie funktionsinriktade polisutbildningen som examineras som poliser under 2024.

Kvalitetsuppföljning och systematisk utveckling

Under året har Polismyndigheten genomfört ett flertal åtgärder för att göra antagningsprocessen mer kundorienterad och attraktiv för den som söker till polisutbildningen. Syftet har dels varit att skapa en positiv bild av Polismyndigheten som arbetsgivare, dels att fånga upp och motivera sökande som inte klarade tester med spärrtid den första gången att försöka igen. Som exempel finns så kallade yrkesinformatörer (uniformerad polis) på alla prövningskontor hos Plikt- och prövningsverket, vilket varit mycket uppskattat. Ett kvalitetssystem för polisutbildningen har införts i samarbete mellan Polismyndigheten och de lärosäten som bedriver polisutbildning. Syftet är att säkerställa kontinuerlig uppföljning, utvärdering och kvalitetsutveckling av polisutbildningen. Kvalitetssystemet innefattar bland annat systematiska uppföljningsdialoger med lärosätena samt fördjupad årlig uppföljning och utvärdering av hur det första steget från en persons intresse för polisyrket leder till kompetenta poliser i aktiv tjänst.

En attraktiv arbetsgivare med en enhetlig arbetsgivarpolitik

En förutsättning för att framgångsrikt kompetensförsörja verksamheten är att myndigheten är en attraktiv arbetsgivare och har en arbetsgivarpolitik med tydligt fokus på verksamhetens behov, ändamålsenliga anställningsvillkor och en betryggande arbetsmiljö. Faktorer som stärker viljan att stanna kvar som medarbetare är också de som lockar nya medarbetare.

Attraktivt arbetsplatsindex – undersökning bland polisanställda

Myndigheten genomförde i april 2022 för andra gången en undersökning av polisanställdas syn på Polismyndigheten som arbetsplats. Resultatet sammanfattas årligen som attraktivt arbetsplatsindex (AAI). Undersökningen utgår från sju områden som definierar en attraktiv arbetsplats och ger information om vad som bör prioriteras för att säkerställa att myndigheten är en attraktiv arbetsplats där medarbetare väljer att vara kvar. Områdena är

- meningsfulla och utvecklande arbetsuppgifter
- ledarskap, kultur och likabehandling
- kompetens och engagemang
- karriär och utvecklingsvägar
- lön, arbetsvillkor och förmåner
- en god och hållbar arbetsmiljö
- ett samhällsnyttigt uppdrag.

Årets AAI ligger på 7,0 (på en tiogradig skala) vilket kan jämföras med 2021 års resultat på 7,1. Resultatet bedöms sammantaget som oförändrat, då skillnaden är så liten att den inte räknas som statistiskt säkerställd. Resultatet visar att karriär- och utvecklingsvägar samt organisatorisk och social arbetsmiljö är de viktigaste områdena att satsa på för att stärka Polismyndigheten som en attraktiv arbetsgivare och behålla medarbetare. Högst värden får polisens uppdrag, upplevelsen av meningsfulla och utvecklande arbetsuppgifter med bra förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter tillsammans med kompetenta kollegor. Poliser upplever att de är mindre nöjda med lön jämfört med 2021, och polisanställda vid både polisregioner och avdelningar uppger något lägre intentioner att stanna kvar inom Polismyndigheten.

Lönebildning som styrmedel

Lönebildningen är en av faktorerna för att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare med olika kompetens på en allt mer konkurrensutsatt arbetsmarknad. Ytterst handlar lönebildningen om att förverkliga lön som styrmedel i verksamheten ur två perspektiv, dels för att trygga en ändamålsenlig kompetensförsörjning på både kort och lång sikt, dels för att stimulera till goda resultat och bidrag till verksamheten. Utgångspunkten för den ordinarie lönerevisionen 2022 har varit att fokusera på medarbetares goda prestationer, oavsett polisiär eller civil kompetens.

De senaste åren har en uppvärdering av polisyrket varit ett särskilt fokus för lönesattningar. Med hänvisning till detta har de extra medel till polislöner som beslutades i 2022 års statsbudget, som innebar 400 miljoner kronor i ökat anslag, varit föremål för en dialog med framförallt Polisförbundet. Dialogen har utmynnat i en överenskommelse med den övergripande innebörden att de tillkommande lönebidragen ska gå till poliser som använder sin polisiära kompetens till gagn för verksamheten utifrån polisregionernas och avdelningarnas behov. Genomförandet av polislönesattningen har i vissa delar inneburit utmaningar i förhållande till civilanställda med jämförbara arbetsuppgifter.

Arbetstider utifrån verksamhetens behov

Polismyndigheten har under året fortsatt med arbetet att säkerställa att arbetstider förläggs utifrån verksamhetens behov och att fler resurser arbetar under brottsfrekvent tid. En inriktning om förläggning av arbetstider har beslutats under 2022. Polisregionerna har getts i uppdrag att presentera handlingsplaner för hur arbetstiderna under 2022–2024 fortsatt ska verksamhetsanpassas i alla delar av organisationen, vilket kommer att möjliggöra kontinuerlig uppföljning av arbetet.

Polismyndigheten har enats med arbetstagarorganisationerna om en höjning av tilläggen för att arbeta obekvämt arbetstid (ob-tillägg), bland annat för att stimulera till mer verksamhetsanpassad arbetstidsförläggning. Inte sällan sammanfaller typiskt brottsfrekventa tider med obekvämt arbetstid, då ob-tillägg betalas ut.

Kompetensutveckling och lärande

En stor del av Polismyndighetens verksamhet för kompetensutveckling består av fortbildning och vidareutbildning. Fortbildningen syftar till att säkerställa att de polisanställda upprätthåller grundförmågan i sina yrkesroller genom att uppdatera kunskaper och färdigheter. Det kan handla om övning och träning, förändringar i lagstiftning eller ny utrustning. Polisiär konflikthantering (Polkon) är den enskilt största fortbildningsinsatsen och har under 2022 svarat för 38 procent av antalet genomförda kursomgångar. Polkon har sin grund i Polismyndighetens behov av en enhetligt utbildad polis som förväntas utföra taktiska ingripanden, och fortbildningen har därmed tilldelats våldshjälpmedel.

För att tillföra, utveckla och säkerställa rätt kompetens hos medarbetarna för nya uppdrag, och samtidigt öka polisens samlade förmåga, bedrivs också en omfattande vidareutbildningsverksamhet. Utbildningar för ny personal inom resehandlingar har under 2022 ökat i stor omfattning med anledning av den stora efterfrågan på pass. Chefsutvecklingsinsatsen Ledarträning har genomförts för att stärka cheferna i sina roller i chefsuppdraget, och skapar förutsättningar för chefer och medarbetare att tillsammans bidra till en utvecklad organisationskultur i myndigheten. Prioriterade områden för nyutveckling, och till viss del ökning av utbildning, har bland annat varit inom ramen för särskild polistaktik, Polkon utifrån införande av nytt tjänstevapen och elchockvapen, it-relaterad brottslighet och gränspolisverksamhet.

Utbudet i Polismyndighetens kursverksamhet omfattar sammantaget cirka 340 kurser inom 35 ämnesområden. Under 2022 genomfördes 293 olika kurser. Detta kan jämföras med 2021, då det genomfördes 267 kurser och 284 under 2020, vilket är en normal variation. Ämnena Polkon, förarutbildning, kriminalteknik, CBRNE (kemiska, biologiska, radioaktiva, nukleära och explosiva ämnen), utredning och lagföring, Durtvå (datoriserad utredningsrutin med tvångsmedelhantering), trafik och resehandlingar var ämnen med flest genomförda kursomgångar under 2022.

Arbetet med att ställa om utbildningsverksamheten till andra lärandeformer har fortsatt under året. Omställningen syftar till att skapa kompetensutvecklingsinsatser som är flexibla, tillgängliga och i hög utsträckning verksamhetsintegrerade, bland annat nätbaserade, med så nära koppling till medarbetarens arbetsuppgift som möjligt. Medarbetaren ska ha tillgång till kompetensutveckling när den behövs och där det behövs. Flexibla lärandeformer gör det möjligt att omhänderta kompetensutveckling för det växande antalet medarbetare i myndigheten.

Karriär och utvecklingsvägar

Arbetet med karriär och utvecklingsvägar för poliser som arbetar i den yttre verksamheten och med det brottsförebyggande arbetet i lokalpolisområden har fortsatt. Under året har den utvecklade kompetensprofil, som beslutades 2021 för dessa personalkategorier, reviderats. Den beaktar nu både den lokala problembilden och det myndighetsgemensamma perspektivet och fungerar som styrmedel och stöd för kompetensplanering vid rekrytering och kompetensutvecklingsinsatser. Stödmaterial att använda för dialog vid utvecklingssamtal har tagits fram under året. Systematiken tydliggör möjliga utvecklingsvägar, så att medarbetare kan vara kvar i yttre verksamhet och kompetensutveckla sig inom den stora bredd av arbetsuppgifter som ingår i ett lokalpolisområde, genom att bygga på den grundläggande kompetensen och på så sätt göra karriär. Detta ska bidra till att poliser kan fortsätta att utvecklas och ändå stanna kvar i lokalpolisområden och särskilt utsatta områden.

Ett aktivt arbete med kultur och arbetsmiljö

Under året beslutades en ny strategi för kultur och likabehandling, och ett arbete med en ny arbetsmiljöplan fortskred, för att tydliggöra styrning och prioriteringar inom dessa områden. Arbetet med att integrera verktyg och metoder i hela organisationen har fortsatt, för att utveckla och skapa förutsättningar för chefer och medarbetare att ta sitt ansvar och bidra i arbetet med en god arbetsmiljö, en sund organisationskultur och likabehandling.

Flexibla lärandeformer gör det möjligt att omhänderta kompetensutveckling för det växande antalet medarbetare i myndigheten.

Systematiskt arbete med arbetsmiljö och hälsa

Åtgärder för att ytterligare tydliggöra och säkerställa arbetsmiljöarbetet i hela organisationen genomfördes under året. De avsåg exempelvis situationer där det finns risker för våld och hot om våld mot myndighetens medarbetare, som vid arbetet i arrest, vid husrannsakan, dörrknackning, förhör på fält och delgivning. E-kursen Reducerande metoder vid hot och våld har tagits fram som en grundläggande säkerhetsintroduktion för civilanställda som kommer i kontakt med medborgare. En handbok om individuell arbetsanpassning har beslutats.¹³¹

De våldsamma upplopp och sabotage mot blåljusverksamhet runt om i landet som skedde under påsken 2022 var bland de mest våldsamma och omfattande angreppen på svensk polis i modern tid. Omkring 250 fall av hot eller våld mot polis och över 100 fall av blåljus-sabotage anmäldes i anslutning till oroligheterna. Polismyndighetens krisstödsorganisation säkerställde att polisanställda som utsattes omhändertogs. En oberoende utredning genomfördes för att utvärdera Polis-myndighetens arbete och arbetsmetoder vid folksamlingar. I den har även polisernas personliga utrustning, övrig utrustning, fordon, arbetsmetoder och hur organisation och ledning inom myndigheten fungerade utvärderats. Lärdomarna kommer bland annat ge underlag att ytterligare utveckla förutsättningarna för hög grad av säkerhet och god arbetsmiljö för Polismyndighetens medarbetare.

I början av året präglades polisverksamheten och arbetsmiljöarbetet fortfarande av den pågående coronapandemin. Stora omställningar och insatser har gjorts inom hela myndigheten för att möta de förändrade krav som har ställts. När covid-19 inte längre klassades som en allmänfarlig sjukdom från den 1 april 2022 upphörde de åtgärder som infördes under pandemin och återgången till arbetsplatserna skedde successivt runt om i Polis-myndigheten. Inriktningen har varit att fortsätta tillhandahålla ändamålsenlig skyddsutrustning i verksamheten och att för medarbetarna framhålla vikten av att vara noga med att använda skyddsutrustning och ha en hög vaccinationsgrad.

Projektet Förbättrad arbetsmiljö (tidigare regeringsuppdraget Förbättrad arbetsmiljö och fler karriärvägar för polisanställda) har fördelat ut 150 miljoner kronor till utvecklingsuppdrag som på olika sätt bidragit till en förbättrad arbetsmiljö inom myndigheten under 2018–2022. Projektet avslutades den 31 december 2022 och en slutrapport med resultatredovisning och lärdomar kommer att sammanställas. Bland de insatser som genomförts kan nämnas yrkeshandledning för ett ökat antal grupper med psykiskt påfrestande arbetsuppgifter, en ny bäranordning som tagits fram för den brottsförebyggande verksamheten och ingripandeverksamheten samt en forskningsstudie av det taktiska kunskapsområdet polisiär konflikthantering.

Polismyndighetens arbete med att stärka medarbetarskyddet är prioriterat och ska säkerställa att polisanställda har de förutsättningar som krävs för att stå emot påverkansförsök. Ett flertal åtgärder har vidtagits utifrån svar i undersökningar bland polisanställda i Polis-myndigheten på frågor om utsatthet för otillåten och otillbörlig påverkan, och deras upplevelser. Exempel på sådana åtgärder är utökade möjligheter för poliser att använda särskilda tjänstekort, inrättande av medarbetarskyddscoordinatorer och särskilda utredare av påverkansbrott.

Nytt under året – etikutbildning och visseblåsarfunktion

Samtliga rekommendationer efter Europarådets granskning av Polismyndigheten när det gäller förebyggande och bekämpande av korruption har genomförts. En e-utbildning i etik och kultur, som är obligatorisk för alla anställda, har tagits fram. Till utbildningen finns ett dialogstöd om kultur och etik som chefer ska använda tillsammans med sina medarbetare. Polismyndigheten införde i juli 2022 en visseblåsarfunktion. Syftet med funktionen är att medarbetare ska kunna rapportera misstänkta missförhållanden av allmänintresse inom myndigheten.

¹³¹) Polismyndighetens handbok om individuell arbetsanpassning (PM 2022:19).

Hbtqi-strategisk myndighet

Polismyndigheten är en hbtqi-strategisk myndighet med syfte att verka för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter. Det har bland annat resulterat i kunskapshöjande insatser inom bemötandefrågor och att utbildningsmaterial har reviderats. Polismyndighetens mobila utställning Rätten att vara jag, om hbtqi-personers livsvillkor, visades under 2022 på fyra av myndighetens polisregioner.

Jämställdhetsintegrering

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2022

Polismyndigheten ska redovisa hur myndigheten har arbetat med jämställdhetsintegrering med utgångspunkt i den inrapporterade inriktningen för perioden 2022–2025 (Ju2021/04125).

Syftet med jämställdhetsintegrering (JIM, Jämställdhetsintegrering i myndigheter) inom Polismyndigheten är att integrera ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens medborgarnära operativa verksamhet. Jämställdhetsperspektivet ska vara en integrerad del när kärnverksamhet bedrivs, följs upp och utvecklas. Det övergripande målet är att medborgare ska kunna ta del av Polismyndighetens kärnverksamhet på lika villkor.

Polismyndigheten fortsatte att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering för att bidra till att verksamheten ska nå de jämställdhetspolitiska målen. Myndigheten har arbetat i enlighet med rapporten Inriktning för arbetet med jämställdhetsintegrering 2022–2025.¹³² Inriktningen lyfter fram tre prioriteringar:

- arbetet med särskilt utsatta brottsoffer
- utveckling av jämställdhet i Polismyndighetens medborgarlöften
- kompetenshöjande insatser kopplade till utbildning och reflektion inom området jämställdhet.

Prioriteringarna är kopplade till de jämställdhetspolitiska målen. Polismyndighetens ambition är att inom inriktningens tidsram genomföra en successiv implementering av målen i inriktningen. Insatser genomfördes under 2022 inom samtliga prioriteringar.

Arbetet med särskilt utsatta brottsoffer

Särskilt utsatta brottsoffer är samlingsnamnet för brottstyperna brott i parrelation, våldtäkt mot vuxna och brott mot barn. Arbetet med särskilt utsatta brottsoffer¹³³ bedrivs i enlighet med en nationellt framtagen lägesbild. Fokus under året har bland annat varit att utveckla den strategiska styrningen och att bedriva ett erfarenhetsutbyte mellan medarbetare inom myndigheten. Som exempel kan nämnas att en nationell metod som kallas riskreducerande insatser har tagits fram och beslutats. Målet med metoden är att minska risken för upprepad brottlighet. Syftet är att bidra till ett förändrat beteende hos personen genom att få en ökad kunskap om personens avsikter och därigenom försöka påverka personens beteende. Inom ramen för metoden finns ytterligare åtgärder, exempelvis riskreducerande samtal, coachande samtal och samverkan med åklagare som är förundersökningsledare, för att påskynda förundersökningsprocessen. Metoden vann under 2022 pris för Europas bästa brottsförebyggande polisiära modell.¹³⁴

Utveckling av jämställdhet i medborgarlöften

Myndighetens arbete med medborgardialoger och medborgarlöften syftar till ett effektivare brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Detta nås genom att polisen bygger förtroende och skapar engagemang hos medborgare. Arbetet genomfördes för att utveckla jämställdhet, bland annat genom nya angreppssätt vad gäller att hitta rätt målgrupper och rätt forum. Det pågår utveckling för att stärka medvetenheten på lokalpolisområdesnivå

¹³² Polismyndigheten (2021): Inriktning för arbetet med jämställdhetsintegrering 2022–2025.

¹³³ Se även avsnittet Brott mot särskilt utsatta grupper.

¹³⁴ <https://bra.se/om-bra/nytt-fran-bra/arkiv/pres/2022-11-03-polisens-arbete-med-beteendeforandringar-hos-valdsamma-garningspersoner-far-pris-for-basta-brottsforebyggande-insats.html> (hämtat 2023-01-26).

om vikten av att engagera relevanta samverkanspartner för att bidra till önskad effekt. Som ett sätt att nå rätt målgrupper kan nämnas samverkan med sjukvårdsregioner, som även bidrar till det jämställdhetspolitiska målet om att eliminera mäns våld mot kvinnor.

I huvudsak sker annars samverkan mellan polisen och landets kommuner. Myndighetens arbete med medborgarlöften vad gäller att lyfta fram jämställdhet har utvecklingspotential, och steg kommer att tas i samband med en uppdatering av samverkanshandboken och dess metodstöd. Samverkan sker här mellan Polismyndigheten, Brå och Sveriges Kommuner och Regioner.

Kompetenshöjande insatser

Polismyndighetens uppdragskompass är ett verktyg som beskriver berömvärda beteenden i förhållande till myndighetens uppdrag, och som användes under året för att åstadkomma en förflyttning inom kultur och jämställdhet. Inom Polismyndigheten startades nätverk och olika forum för att omhänderta och kunskapsutveckla dessa frågor. Ett aktivt arbete med uppdragskompassen genomfördes, där frågor om jämställdhet, normer, värderingar och uppföljning ingick. Myndighetens ledningsgrupper på olika nivåer använde uppdragskompassen som utgångspunkt för diskussioner om att identifiera ett nuläge och för att skapa samsyn i dessa frågor, inte minst vad gäller chefens roll att synliggöra och prioritera jämställdhet inom olika verksamhetsområden. Myndighetens arbete med utbildningen Reflektioner i vardagen bidrog till diskussioner bland chefer och medarbetare om hur jämställdhet kan utvecklas i det externa arbetet.

Utvecklingsområden för arbetet med JIM är behovet av att stärka analysen och uppföljningen, samt att identifiera delar av arbetet som har möjlighet att bidra till att göra Polismyndighetens arbete med jämställdhet ännu mera effektivt och ändamålsenligt kopplat till polisens uppdrag.

Polismyndigheten medverkade under 2021–2022 i fyra nätverksträffar arrangerade av Jämställdhetsmyndigheten för alla JIM-myndigheter. Polisen var även aktiva i ett mindre nätverk under 2022 skapat för de rättsvårdande myndigheterna inom ramen för JIM-programmet. Syftet med ett nätverk för de rättsvårdande myndigheterna är att dela lärande exempel med varandra.

Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031

Uppdrag enligt regleringsbrev 2022

Polismyndigheten har, tillsammans med 27 andra myndigheter, fått i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken. Resultatet av uppföljningen ska årligen lämnas till Regeringskansliet i respektive myndighets årsredovisning (S2021/06595).

I Polismyndigheten bedrivs ett aktivt utvecklingsarbete med kultur och likabehandling där arbetet med funktionshinderområdet ingår. Insatser och aktiviteter genomförs vid polisregioner och avdelningar runt om i myndigheten.

Myndighetens ambition för 2022 var att få en samlad nulägesbild för hela Polismyndigheten inom följande områden:

- principen om universell utformning
- befintliga brister i tillgängligheten
- individuella stöd och lösningar
- förebygga och motverka diskriminering.

Strategin för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031 innebär att myndigheten under perioden ska bidra till målet att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Arbetet med strategin

omfattar både Polismyndighetens verksamhetsuppdrag och arbetsgivaransvar. Polismyndigheten är en stor myndighet med stora kontaktytor mot allmänheten och det innebär att det inte går att fastställa en entydig nulägesbild för hela myndigheten. Nulägesbilden som har tagits fram under detta första år av det tioåriga uppdraget ska analyseras för att se vilka verksamhetsområden och organisatoriska enheter som behöver prioriteras i det fortsatta arbetet.

Nulägesbild

Polismyndigheten har under året tagit fram en nulägesbild av tillgänglighet och delaktighet på myndigheten. Nulägesbilden visade att det finns utrymme för förbättringar. Två områden som identifierades var bristande tillgänglighet i myndighetens lokaler och att kunskapen inom funktionshinderområdet behöver bli bättre på myndigheten. Bristande kunskap om vilka individuella stöd och lösningar som finns för medarbetare är ett tredje förbättringsområde som myndigheten identifierade.

Parallellt med arbetet med nulägesbilden har Polismyndigheten genomfört åtgärder och arbetat med förbättringar i verksamheten som rör funktionshinderspolitikens område. Under 2022 har Polismyndigheten

- undersökt två it-system och hur de kunde göras mer tillgängliga för alla medarbetare
- tagit fram en standard kallad Handledning i tillgänglighet som ska användas vid lokalförsörjning och som, tillsammans med Myndigheten för delaktighets riktlinje för tillgänglighet, ska vara vägledande i samtliga om- och tillbyggnadsprojekt inom myndigheten
- infört en rutin vid inköp, så att kravställaren säkerställer nödvändiga tillgänglighetskrav, när behov finns
- internt genomfört fysiska skyddsronder för att säkerställa tillgängligheten, och psykosociala skyddsronder för att säkerställa delaktigheten för medarbetare
- infört arbetssätt för att säkerställa en rekryteringsprocess med lika möjligheter, vilket bland annat innebär en ökad tillgänglighet till Polismyndighetens lediga jobb.

Ett bibehållet digitalt arbetssätt vid intervjuer har gett ökad tillgänglighet oberoende av individuella behov eller begränsningar.

Uppföljning

Polismyndigheten ingår i ett tjänstemannanätverk med andra myndigheter, som har genomfört fyra träffar i år, och i ett nätverk för myndighetschefer som haft två träffar under året. Båda nätverken samordnas av Myndigheten för delaktighet. Utöver det samråder Polismyndigheten med representanter från funktionsrättsrörelsen och andra myndigheter i rättsväsendet.

I strategin för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken framgår att myndighetens åtgärder även ska leda till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet tillgodoses. Som ett första steg i det har Polismyndigheten deltagit i ett tematiskt nätverksmöte i syfte att öka kunskapen om samband mellan jämlikhet och jämställdhet och för att i förlängningen få ett mer intersektionellt perspektiv på tillgänglighet och delaktighet. Införandet av en rekryteringsprocess med lika möjligheter är en åtgärd som stärker tillgängligheten och inkluderar både jämlikhet och jämställdhetsfrågor. Arbetet med uppföljning av barnrättsperspektivet har ännu inte påbörjats.

Ekonomi

För 2022 har Polismyndigheten tilldelats 33 787 miljoner kronor inom anslaget 4.1:1 Polismyndigheten. Detta är en ökning med 2 800 miljoner kronor jämfört med 2021.

Verksamhetens finansiering

För 2022 har Polismyndigheten tilldelats 33 787 miljoner kronor inom anslaget 4.1:1 Polismyndigheten. Detta är en ökning med 2 800 miljoner kronor jämfört med 2021. Ingående överföringsbelopp för 2022 uppgick till 57 miljoner kronor. Under året gjordes en omDispositionering av anslag om 50 miljoner kronor samt en indragning med 1,26 miljoner kronor, årets disponibla medel uppgick därmed till 33 892 miljoner kronor. Utöver anslaget Polismyndigheten, disponerar polisen 499 miljoner kronor på andra anslag. Intäkter av anslag utgjorde 93 procent av polisens intäkter för 2022 och uppgick till totalt 33 393 miljoner kronor för 2022. Övriga intäkter utgjordes främst av avgiftsintäkter. Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 692 miljoner kronor till 2 019 miljoner kronor vilket främst förklaras av en ökning av antal sålda pass och nationella id-kort. Verksamhetens intäkter av bidrag uppgick till 290 miljoner kronor, vilket är en ökning med 67 miljoner kronor jämfört med 2021. Det förklaras främst av ökade bidrag från Trafikverket med anledning av höjda ersättningsnivåer för viltvård. De finansiella intäkterna ökade med till 21 miljoner kronor till 23 miljoner med anledning av att ränteintäkter på banktillgodohavande ökat till följd av höjd räntesats.

Polismyndigheten har en fördelningsmodell och metodik för att fördela budgetramar internt. För polisregionerna utgår modellen i huvudsak från respektive polisregions brottbelastning och befolkningsstorlek. Grundfördelningen följer en belastningsmodell där 50 procent fördelas i förhållande till andel anmälda brott och 50 procent i förhållande till andel innevånare. Då polisregionerna kan ha olika kostnader för viss verksamhet tar modellen också hänsyn till följande: huvudstadsfaktor, avståndsfaktor, gränsfaktor och särskilda åtaganden och beslut. För budget till de nationella avdelningarna har en metodik tagits fram där verksamheten delas in i olika kategorier.

TABELL 49. Polismyndighetens intäkter och kostnader per verksamhet och år under perioden 2020–2022*

Tkr	2022	2021	2020
Brottsförebyggande arbete			
Verksamhetens intäkter och kostnader			
Intäkter av anslag	11 680 899	10 453 580	9 062 804
Övriga intäkter	0	0	0
Kostnader	-11 680 899	-10 453 580	-9 062 804
Utredning och lagföring			
Verksamhetens intäkter och kostnader			
Intäkter av anslag	19 226 654	18 310 868	17 562 796
Övriga intäkter	0	0	0
Kostnader	-19 226 654	-18 310 868	-17 562 796
Service m.m.			
Verksamhetens intäkter och kostnader			
Intäkter av anslag	2 336 367	2 193 178	2 148 757
Övriga intäkter	2 332 337	1 552 096	1 347 966
Kostnader	-4 435 561	-3 811 371	-3 796 704
DELSUMMA			
Verksamhetens intäkter och kostnader			
Intäkter av anslag	33 243 920	30 957 626	28 774 357
Övriga intäkter	2 332 337	1 552 096	1 347 966
Kostnader	-35 343 114	-32 575 819	-30 422 304
Freds- och säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet			
Verksamhetens intäkter och kostnader			
Intäkter av anslag	149 044	149 629	153 204
Övriga intäkter	30	0	56
Kostnader	-149 074	-149 629	-153 260
SUMMA			
Verksamhetens intäkter och kostnader			
Intäkter av anslag	33 392 963	31 107 255	28 927 561
Övriga intäkter	2 332 367	1 552 096	1 348 022
Kostnader	-35 492 188	-32 725 448	-30 575 564

*En ny fördelning har gjorts till 2022 års årsredovisning. Eventuellt över- eller underskott uppkommer i verksamheten Service. Tidigare år har eventuellt över- och underskott fördelats jämt över verksamhetsgrenarna. Justering har gjorts av jämförelseår. Kostnader och intäkter för den verksamhet som i resultatredovisningen beskrivs under Förtrtoende för Polismyndigheten och Den trygghetsskapande verksamheten hänförs i detta sammanhang till kategorin Brottsförebyggande arbete.

Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna för verksamheten uppgick till 35 492 miljoner kronor, vilket är en ökning med 2 767 miljoner kronor jämfört med 2021. Personalkostnaderna har ökat med 1 242 miljoner kronor och övriga driftkostnader med 1 133 miljoner kronor jämfört med 2021. Kostnaderna för lokaler har ökat med 236 miljoner. De ökade personalkostnaderna beror huvudsakligen på årets löneökningar samt ett ökat antal anställda. Ökningen av driftkostnaderna förklaras bland annat av ökade kostnader för transportmedel och inköp av it-utrustning. Ökningen i lokalkostnader förklaras främst av indexuppräknningar, utökade lokalytor för att möta myndighetens tillväxt och omförhandlade avtal. Avskrivningar och nedskrivningar har ökat med 114 miljoner kronor till 1 317 miljoner kronor.

Transfereringar och uppbörd

Polismyndigheten är uppbördsmyndighet för bötesmedel och är på uppdrag av regeringen nationellt ansvarig för fonden för inre säkerhet (ISF). Ordningsböter uppgår till 592 miljoner kronor, domstolsböter uppgår till 222 miljoner kronor och strafförelägganden till 161 miljoner kronor.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Polismyndighetens avgiftsfinansierade verksamhet består bland annat av utfärdande av pass, provisoriska pass och nationella id-kort, stämmningsmannadelgivning, utbildning av ordningsvakter samt tillståndsgivning.

Resultatet för den verksamhet där Polismyndigheten disponerar intäkterna visar ett överskott om 220 miljoner kronor. Det ackumulerade resultatet visar ett underskott om 463 miljoner kronor. För de avgifter där intäkterna inte disponeras av polisen redovisas en intäkt om 89 miljoner kronor. Polismyndigheten kommer i budgetunderlaget att hemställa till regeringen att underskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten förs över till 2023.

Det ekonomiska målet för stämmningsmannadelgivning innebär numera att avgiften ska bidra till att täcka verksamhetens kostnader. Polismyndigheten ska använda polisanslaget för att reducera det ackumulerade underskottet per 31 december 2019 i verksamheten med 1/10 per år. Intäkterna har minskat med 2 procent jämfört med 2021.

Efterfrågan på pass och nationella id-kort blev mycket hög efter att de restriktioner som infördes under coronapandemin togs bort i februari 2022. Till följd av det, samt den avgiftshöjning som gjordes för ett vanligt pass 2021 för att uppnå det ekonomiska målet full kostnadstäckning, visar passhantering på ett överskott på 216 miljoner kronor under 2022.

För att minska konsekvenserna av långa leveranstider på passböcker och motivera medborgare att i större utsträckning ansöka om nationellt identitetskort fattade regeringen beslut om att sänka avgiften för nationella id-kort från och med 10 maj 2022 och verksamheten fick därmed ett nytt ekonomiskt mål. Målet full kostnadstäckning ändrades till att myndigheten istället ska använda anslaget för att täcka kostnader i verksamheten. Det ackumulerade överskottet som fanns i verksamheten vid bytet av mål betalades in till staten. Intäkterna har på grund av den höga efterfrågan på nationella id-kort ökat med 63 procent jämfört med 2021.

På grund av pandemin var efterfrågan på utbildning av ordningsvakter låg under årets första månader men därefter ökade den kraftigt och verksamheten visar på ett överskott 2022 om cirka 2 miljoner kronor. Behovet av fortbildning var lågt fram till och med maj på grund av de årslånga ordningsvaktsförordnanden som Polismyndigheten beslutat om.¹³⁵

Polismyndigheten har under året fortsatt utveckla den finansiella styrningen gällande den avgiftsfinansierade verksamheten, i syfte att förbättra förutsättningarna för kostnadsberäkning samt uppföljningsmöjligheterna.

¹³⁵ Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2020:8) om fortbildning av ordningsvakter med anledning av sjukdomen covid-19, FAP 670-2.

Resultatet för den verksamhet där Polismyndigheten disponerar intäkterna visar ett överskott om 220 miljoner kronor.

Utfall gentemot budget

Enligt 3 kap. 2 § i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska utfallet av den avgiftsfinansierade verksamheten kommenteras utifrån budget.

Coronapandemin och dess följd effekter har inneburit att verksamheternas utfall har varit svåra att förutspå. Intäkterna speglar det faktum att efterfrågan på pass och nationella id-kort har varit betydligt högre än beräknat.

TABELL 50. Avgiftsbelagd verksamhet

Belopp i tkr	Ack över-/underskott 2007–2021	Budget Intäkter	Utfall Intäkter	Budget Kostnader	Utfall Kostnader	Budget över-/underskott	Utfall över-/underskott	Ack över-/underskott 2007–2022
Avgifter där intäkterna disponeras								
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>								
Stämningmannadelgivning		36 000	38 740					
Passhantering	-524 576	760 000	1 084 042	-765 000	-868 377	-5 000	215 665	-308 911
Nationella id-kort	3 899	180 000	234 054					
Summa	-520 677	976 000	1 356 836	-765 000	-868 377	-5 000	215 665	-308 911
<i>Uppdragsverksamhet</i>								
Kontroll av väktarhundar	-1 081	400	381	-300	-359	100	23	-1 058
Forensisk undersökning	-767	3 800	4 764	-2 700	-2 840	1 100	1 924	1 158
Tjänsteexport	0	11 500	4 093	-11 500	-4 093	0	0	0
Utbildning av ordningsvakter	-155 678	16 600	17 157	-21 600	-15 269	-5 000	1 888	-153 790
Summa	-157 526	32 300	26 397	-36 100	-22 562	-3 800	3 835	-153 691
Summa avgifter som disponeras	-678 203	1 008 300	1 383 232	-801 100	-890 939	-8 800	219 500	-462 602
Avgifter där intäkterna inte disponeras								
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>								
Tillståndsgivning		85 000	88 804					
Bevakning av Riksbankens penningtransporter		500	92					
Summa avgifter som inte disponeras	85 500	88 896						
TOTAL SUMMA	-678 203	1 093 800	1 472 128	-801 100	-890 939	-8 800	219 500	-462 602
EXKL TJÄNSTEEXPORT	-678 203	1 082 300	1 468 035	-789 600	-886 845	-8 800	219 500	-462 602

Regeringen kräver inte någon kostnadsredovisning för stämningmannadelgivning, nationella id-kort, tillståndsgivning eller bevakning av Riksbankens penningtransporter enligt regleringsbrev.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

Tkr	Not	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	33 392 963	31 107 255
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	2 019 122	1 327 355
Intäkter av bidrag	3	290 075	222 689
Finansiella intäkter	4	23 170	2 051
Summa verksamhetens intäkter		35 725 331	32 659 351
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-25 180 878	-23 939 248
Kostnader för lokaler	6	-3 190 405	-2 954 223
Övriga driftskostnader	7	-5 759 930	-4 626 987
Finansiella kostnader	8	-44 014	-2 123
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 316 960	-1 202 867
Summa verksamhetens kostnader		-35 492 188	-32 725 448
Verksamhetsutfall		233 143	-66 097
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		1 211 379	1 304 253
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-1 301 410	-1 334 379
Saldo uppbördsverksamhet	9	-90 031	-30 126
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		68 853	45 037
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		5 627	8 392
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	10	37 586	34 712
Lämnade bidrag	11	-112 066	-88 142
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	12	143 112	-96 224

Balansräkning

Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utveckling	13	698 849	684 585
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	14	178 867	142 876
Summa immateriella anläggningstillgångar		877 717	827 461
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	15	1 731 252	1 617 505
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	16	2 422 641	2 221 912
Pågående nyanläggningar	16	363 097	247 317
Summa materiella anläggningstillgångar		4 516 990	4 086 733
<i>Varulager m.m.</i>			
Varulager och förråd	17	336 432	257 039
Summa varulager m.m.		336 432	257 039
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	18	10 220	9 122
Fordringar hos andra myndigheter	19	615 485	439 827
Övriga kortfristiga fordringar	20	163 005	122 203
Summa kortfristiga fordringar		788 710	571 151
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Förutbetalda kostnader		1 388 034	1 189 053
Upplupna bidragsintäkter		54 863	37 056
Övriga upplupna intäkter		44 382	48 920
Summa periodavgränsningsposter	21	1 487 279	1 275 030
<i>Avräkning med statsverket</i>			
Avräkning med statsverket	22	-582 914	-22 156
Summa avräkning med statsverket		-582 914	-22 156
<i>Kassa och Bank</i>			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	23	2 653 673	1 528 418
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	24	290 331	212 228
Kassa och bank	25	98 990	119 672
Summa kassa och bank		3 042 994	1 860 318
SUMMA TILLGÅNGAR		10 467 208	8 855 576

Balansräkning, forts.

Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Myndighetskapital</i>			
Statskapital	27	33 336	32 231
Balanserad kapitalförändring		-1 083 058	-1 056 253
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	12	143 112	-96 224
Summa myndighetskapital	26	-906 611	-1 120 246
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	28	46 996	43 325
Övriga avsättningar	29	130 337	145 016
Summa avsättningar		177 333	188 341
<i>Skulder m.m.</i>			
Lån i Riksgäldskontoret	30	5 321 962	4 892 424
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	31	838 607	745 324
Leverantörsskulder	32	1 394 745	814 579
Övriga kortfristiga skulder	33	382 729	354 257
Depositioner	34	387 584	330 427
Summa skulder m.m.		8 325 628	7 137 011
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Upplupna kostnader		2 752 518	2 587 116
Oförbrukade bidrag		45 009	53 945
Övriga förutbetalda intäkter		73 331	9 409
Summa periodavgränsningsposter	35	2 870 858	2 650 470
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		10 467 208	8 855 576
<i>Ansvarsförbindelser</i>			
Övriga ansvarsförbindelser	36	107 989	72 664
Summa ansvarsförbindelser		107 989	72 664

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag									
Tkr	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Om-disponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av med-givet över-skridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter (netto)	Utgående överföringsbelopp
ANSLAG									
Utgiftsområde 04 Rättsväsendet									
4.1:1.1									
Polismyndigheten (ram)	37	53 139	33 712 485	50 000	0	0	33 815 624	-33 238 801	576 822
4.1:1.5									
del till Avdelningen för särskilda utredningar (ram)	37	3 378	74 422	0	0	-1 257	76 542	-73 910	2 632
Summa anslag Polismyndigheten		56 516	33 786 907	50 000	0	-1 257	33 892 166	-33 312 712	579 454
4.1:13.3									
Avgifter till vissa internationella sammanslutningar – del till Polismyndigheten (ram)	38	186	10 096	0	0	-186	10 096	-9 982	114
4.1:17.1									
Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden (ram)	39	42 382	89 900	0	0	0	132 282	-75 633	56 648
4.1:17.2									
Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027 (ram)	40	46 609	64 000	0	0	-14 609	96 000	-2 463	93 537
4.1:17.3									
Inre säkerhetsfonden - Inre säkerhetsfonden 2021–2027 (ram)	41	52 609	73 000	0	0	-24 609	101 000	-724	100 276
Summa anslag									
Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering		141 599	226 900	0	0	-39 217	329 282	-78 820	250 461
Utgiftsområde 05, Internationell samverkan									
5.1:2.2									
Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet – Polismyndigheten, Verksamhet utomlands (ram)	42	2 200	6 141	0	0	-2 017	6 323	-5 656	667
Utgiftsområde 07, Internationellt bistånd									
7.1:1.12									
Biståndsverksamhet, Internationell civil krishantering – del till Polismyndigheten (ram)	43	20 942	188 000	-40 000	0	-16 097	152 845	-143 387	9 458
TOTALT ANSLAG		221 442	34 218 044	10 000	0	-58 774	34 390 712	-33 550 558	840 154

Anslagsredovisning, forts.

Redovisning mot inkomstitel			
Tkr	Not	Beräknat belopp	Inkomster
INKOMSTITTEL			
2511 026 Expeditions- och ansökningsavgifter		85 000	88 804
2712 004 Bötesmedel		1 068 000	974 736
2811 005 Övriga inkomster av statens verksamhet - polisorganisationen	44	61 500	92 797
4525 003 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	45	-	122
6911 006 Bidrag från fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027	46	-	38 553
6911 011 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2014–2020	47	146 000	77 844
6911 013 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2021–2027	48	-	32 454
TOTALT INKOMSTITTLAR		1 360 500	1 305 309

Redovisning av beställningsbemyndigande							
Tkr	Not	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
					2023	2024	2025–
ANSLAG							
4.1:17.1							
Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	39	51 000	96 706	20 174	20 174	-	-
4.1:17.2							
Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	40	152 000	0	83 227	35 000	40 000	8 227
4.1:17.3							
Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	41	144 000	0	90 644	36 000	33 000	21 644

Anslagsredovisning, forts.

Finansiella villkor

Tkr	Not	Ändamål	Villkor	Utfall
Anslag/Anslagsbenämning				
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Polismyndigheten ska betala totalt 247 239 000 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangsvavgift för Rakel *. Medlen ska betalas efter fakturering från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.	247 239	247 239
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Under 2022 ska Polismyndigheten betala 101 500 000 kronor till Totalförsvarets plikt- och provningsverk (Plikt- och provningsverket) som ersättning för den provningskapacitet som Plikt- och provningsverket tillhandahåller i antagningsprocessen för polisutbildningen och för provningar till Polismyndighetens funktionsinriktade respektive verksamhetsintegrerade polisutbildningar. Medlen ska betalas efter fakturering från Plikt- och provningsverket.	101 500	101 500
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Minst 400 000 000 kronor ska användas för höjda löner och annan ersättning i syfte att stärka polisyrkets attraktivitet.	400 000	400 000
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Minst 300 000 000 kronor ska användas för att stärka polisens tekniska förmåga och därmed öka möjligheterna att utreda och klara upp fler brott.	300 000	209 911
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Minst 50 000 000 kronor ska användas för att förstärka verksamheten vid avdelningen Nationellt forensiskt centrum.	50 000	9 926
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Högst 50 000 000 kronor får användas för att förkorta handläggningstiderna i vapentillståndsärenden.	50 000	31 585
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Högst 72 500 000 kronor får användas för bidrag till organisationer som hjälper personer att lämna ett liv i kriminalitet (avhopparverksamhet), varav högst 10 000 000 kronor får betalas ut i form av direkt verksamhetsstöd, och för kostnader med anledning av beslut avseende uppdrag om att förstärka och utveckla arbetet med stöd till avhoppare (Ju2022/01537, Ju2022/01578).	72 500 10 000	59 250 1 196
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Polismyndigheten ska använda anslaget för att reducera det ackumulerade underskottet per den 31 december 2019 i verksamheten stämningmannadelgivning med 1/10.	63 623	63 623
5.1:2.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet (ram)	42	Av medlen får Polismyndigheten använda högst 4,2 miljoner för att ställa personal till förfogande till EU, FN och OSSE:s högkvarter.	4 200	2 267
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	Polismyndigheten ska ställa personal till förfogande för FN:s fredsbevarande insatser och andra insatser. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 93 miljoner kronor för personalbidrag till FN-insatser.	93 000	57 111
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	Polismyndigheten ska ställa personal till förfogande för insatser inom ramen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 52 miljoner kronor för personalbidrag.	52 000	37 291
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	Polismyndigheten ska ställa personal till förfogande för OSSE:s verksamhet. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 24 miljoner kronor för personalbidrag.	24 000	3 510
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	I syfte att höja effektiviteten på de svenska personalbidragen och de internationella organisationernas civila krishanteringsinsatser fördelas högst 25 miljoner kronor till annan insatsnära verksamhet i form av t.ex. insatsförberedande utbildning, inklusive med utländskt deltagande, bidrag till internationella organisationers policy- och metodutveckling eller annan internationell samverkan på insatsområdet till stöd för fredsfrämjande, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet.	25 000	12 464
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	I syfte att stödja EU:s, FN:s och OSSE:s planering för och genomförande av civila krishanteringsinsatser i DAC-länder där Sverige deltar med personal ska Polismyndigheten med ett långsiktigt perspektiv ställa personal till förfogande till någon av dessa organisationers högkvarter till en kostnad om högst 15 miljoner kronor.	15 000	7 011
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	Av medlen får högst 26 miljoner kronor användas till förvaltningskostnader.	26 000	26 000

* Nationellt kommunikationssystem för samverkan och ledning.

Finansieringsanalys

Tkr	Not	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
DRIFT			
Kostnader	49	-34 137 486	-31 515 186
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		33 392 963	31 107 255
Intäkter av avgifter och ersättningar	50	2 003 542	1 312 311
Intäkter av bidrag		290 075	222 689
Övriga intäkter		23 170	2 051
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		35 709 751	32 644 306
Ökning (-) / minskning (+) av lager		-79 393	-27 197
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar		-400 760	-200 493
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder		889 238	871 595
Förändring av myndighetskaptal	51	59 724	63 623
KASSAFLÖDE FRÅN (+)/ TILL (-) DRIFT		2 041 074	1 836 648
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-1 504 458	-1 323 496
Investeringar i immateriella tillgångar		-349 547	-326 537
Summa investeringsutgifter	52	-1 854 005	-1 650 033
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		1 796 415	1 744 617
– amorteringar		-1 366 877	-1 239 281
Ökning (+) / minskning (-) av statskapital med medel som erhållits från statens budget		10 799	2 750
Försäljning av anläggningstillgångar		23 362	17 433
– därav medel som tillförts statens budget		0	0
Summa medel som tillförts för finansiering av investering		463 699	525 520
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		91 072	78 371
KASSAFLÖDE FRÅN (+)/ TILL (-) INVESTERINGAR		-1 299 234	-1 046 142
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		1 211 379	1 304 253
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-29 891	-6 375
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		1 181 488	1 297 878
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-1 301 410	-1 334 379
KASSAFLÖDE FRÅN (+)/ TILL (-) UPPBÖRDSVERKSAMHET		-119 922	-36 501
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-112 066	-88 142
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-112 066	-88 142
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		68 853	45 037
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		5 627	8 392
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		37 586	34 712
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		112 066	88 142
KASSAFLÖDE FRÅN (+)/ TILL (-) TRANSFERERINGSVERKSAMHET		0	0
Förändring av likvida medel		621 918	754 005
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		1 838 163	1 084 157
Ökning (+) / minskning (-) av kassa och bank		-20 682	52 731
Ökning (+) / minskning (-) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret		1 125 255	709 343
Ökning (+) / minskning (-) av övriga tillgodohavande hos Riksgäldskontoret		78 103	35 782
Ökning (+) / minskning (-) av avräkning med statsverket		-560 758	-43 852
Summa förändring av likvida medel		621 918	754 005
Likvida medel vid årets slut		2 460 080	1 838 163

Tilläggsupplysningar

Allmänt

Polismyndigheten är bokföringsskyldig enligt förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Årsredovisningen är upprättad enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Redovisning av förvaltningsutgifter mot anslag sker kostnadsmissigt enligt anslagsförordning (2011:223).

Brytdagen är den 5 januari, enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter till 10 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Gräns för periodiseringar är belopp överstigande 500 000 kronor. Personalkostnader exklusive uppsagd eller arbetsbefriad personal, konsultkostnader för it-avdelningen i kontoundergrupp 572 *Datatjänster*, lokalhyra exklusive uppsagda lokaler är undantagna beloppsgränsen. Personalkostnader samt konsultkostnader i kontoundergrupp 572 *Datatjänster* periodiseras utan beloppsgräns medan lokalhyra periodiseras vid belopp överstigande 10 000 kronor.

Maskinella avrundningar i tabellerna kan ge differenser vid en manuell summering. Alla belopp i den finansiella redovisningen uttrycks i tusental kronor om inte annat anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar tas upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Som osäkra fordringar bedöms främst kundfordringar som ligger för inkassoåtgärd eller kundfordringar som förfallit till betalning per den 31 oktober 2022 och som därefter inte reglerats eller delbetalats. Kundfordringar som bedöms osäkra bokförs i årsbokslutet som befarad förlust.

Vid värdering av uppbördsfordringar använder Polismyndigheten dels en individuell värdering av fordringar, dels en kollektiv värdering. Den individuella värderingen avser de uppbördsfordringar som är föremål för åklagares eller domstolsbeslut om rättelse eller undanröjande. Utestående uppbördsfordringar som avser böter värderas kollektivt. Uppbördsfordringar avseende böter som förfallit för mer än 60 dagar sedan bedöms vara osäkra till 100 procent och restförs till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Restföringen innebär att fordringarna skrivs ner helt hos Polismyndigheten.

Skulder värderas till anskaffningsvärdet om inte annat anges i not. Monetära fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs, i enlighet med ESV:s föreskrifter till 5 kap. 12 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Lager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller nettoförsäljningsvärdet. Värdet beräknas enligt först-in-först-ut-principen (FIFU). I anskaffningsvärdet för varor inräknas förutom inköpspris eventuella importavgifter, tull-, transport- och andra hanteringskostnader, om dessa kostnader är väsentliga. Vid fastställande av det verkliga värdet har inkuransen bedömts separat och skälen till inkuransnedskrivning har dokumenterats.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde över ett halvt prisbasbelopp, 24 150 kronor år 2022, och minst tre års ekonomisk livslängd. Undantag görs för möbler som endast klassificeras som anläggningstillgång när de har anskaffats vid ett och samma tillfälle för möblering av exempelvis nya lokaler och det sammanlagda värdet överstiger 250 000 kronor. Anskaffning av lätta och tunga skyddsvästar samt ballistiska hjälmar kostnadsförs även om beloppet uppgår till ett halvt prisbasbelopp.

För balanserade utgifter för utveckling tillämpas en beloppsgräns på 1 000 000 kronor och för reparations- och underhållskostnader avseende förbättringsutgifter på annans fastighet är beloppsgränsen 100 000 kronor.

Anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärde och skrivs av linjärt. Avskrivningar påbörjas den månad då tillgången kan tas i bruk.

Avskrivningstider för anläggningstillgångar

Polismyndighetens anläggningstillgångar skrivs av enligt fastställd avskrivningsplan. Tillgångarna är indelade i nedanstående kategorier.

Immateriella anläggningstillgångar	Avskrivningstid, år
Balanserade utgifter för utveckling	3–5
Licenser, rättigheter	3–10
Materiella anläggningstillgångar	Avskrivningstid, år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–25
Datorer och kringutrustning	3–5
Kommunikationsutrustning	3–10
Transportmedel	3–20
Maskiner och inventarier	3–10
Hästar och hundar	5
Konst och andra ej avskrivningsbara inventarier	Ej avskrivning

Inom anläggningenskategori *Licenser, rättigheter* tillämpas avskrivningstiden 10 år för Polismyndighetens personal- och löneadministrativa system Heroma. I detta fall är skäl för längre avskrivningstid än 5 år att byte av liknande system är komplext och inte förväntas ske förrän om tidigast 10 år.

Avsättningar

Avsättning för framtida pensionsåtaganden beräknas till det samlade värdet av samtliga beslut enligt de försäkrings-tekniska grunder som Statens tjänstepensionsverk (SPV) fastställt. Beloppet som avsätts inkluderar särskild löneskatt.

Uppbördsverksamhet

Saldo uppstår i resultaträkningens uppbördsavsnitt när erhållet bidrag från Europeiska unionen periodiseras. Kassamässig redovisning tillämpas i detta fall, det innebär att redovisning mot inkomsttitel sker vid inbetalning men inte vid periodisering.

Överskott i avgiftsbelagd verksamhet avseende nationella id-kort för perioden 1 januari till 9 maj 2022 har redovisats mot inkomsttitel och tillförts statens budget under året, detta enligt villkor i regleringsbrevet för Polismyndigheten. Eftersom intäkterna för nationella id-kort disponeras av myndigheten och redovisas i verksamhetsavsnittet saknas uppbördsinkomster, vilket resulterar i ett saldo i uppbördsavsnittet motsvarande överskottet som tillförts statens budget.

Uppräkning semesterlöneskuld

Semesterlöneskuld, för de personer som ännu inte erhållit ny lön för 2022, uppräknas med motsvarande procentsats som gäller för årets lönerevision i likhet med beräkningen av reserverade medel för upplupna retroaktiva löner.

Övrigt

Avgiftsfinansierad verksamhet

Polismyndigheten använder en kalkyl- och uppföljningsmodell för att beräkna kostnaderna för den avgiftsfinansierade verksamheten i årsredovisningen. Kalkylmodellen utgår från att direkta kostnader i form av lönekostnader, lokalkostnader etc. identifieras samt att indirekta kostnader i form av ledning, administration etc. fördelas med fördelningsnyckel.

Underskott stämmningsmannadelgivning

Polismyndigheten ska enligt regleringsbrevet använda anslaget för att reducera det ackumulerade underskottet i verksamheten stämmningsmannadelgivning per den 31 december 2019 med 1/10. Under 2022 reducerades underskottet med 63 623 tkr.

Nytt ekonomiskt mål för nationella id-kort

I maj 2022 ändrades det ekonomiska målet för nationella id-kort från full kostnadstäckning till att avgiften istället ska bidra till att täcka kostnaden för verksamheten. Ackumulerat överskott betalades in till statskassan.

Ränta

Räntan hos Riksgäldskontoret år 2022 var 0 % fram till 4 maj då den steg till 0,25 %. Därefter har räntesatsen successivt höjts till 2,507 % per 31 december.

Låneupptag anläggningstillgångar

Lån togs i Riksgälden för anläggningstillgångarnas bokförda värde den 30 november inklusive den prognosticerade förändringen av anläggningstillgångarnas värde i december.

Fonden för inre säkerhet och Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik

På uppdrag av regeringen är Polismyndigheten nationellt ansvarig för Europeiska unionens Fonden för inre säkerhet (ISF) samt Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI), som ingår i Fonden för integrerad gränsförvaltning. Tilldelat beställningsbemyndigande för år 2022 är totalt 347 000 tkr.

Avsättning avseende skadestånd

År 2017 avsatte Polismyndigheten 140 000 tkr efter ett beslut av Justitiekanslern (JK). Avsättningen avsåg skadestånd till följd av det så kallade Kringresanderegistret. Per den 31 december 2022 har totalt 98 831 tkr utbetalats. Under 2020 skrevs avsättningen ner med 36 649 tkr på grund av ett väsentligt minskat antal skadeståndsanspråk. Kvarvarande avsättning är 4 520 tkr.

Systemstöd för hantering av strafförelägganden och domstolsböter

Utveckling pågår i syfte att använda systemet *Polisens uppbördsregister* (Pur), som används för ordningsböter, även till strafförelägganden och domstolsböter.

Undantag från ekonomiadministrativt regelverk

Polismyndigheten har i regleringsbrevet för budgetåret 2022 medgivits undantag från bestämmelserna i 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) för anläggningstillgångar som helt eller till väsentlig del finansieras från anslaget 1:17 *Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering*. Undantaget omfattar hela finansieringen av berörda anläggningstillgångar, även eventuell del som belastar annat än angivet anslag.

Noter till resultaträkningen

Not 1 Intäkter av anslag

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	33 392 963	31 107 255
Totala utgifter enligt anslagsredovisningen	-33 550 558	-31 240 254
Skillnad	-157 594	-132 999
<i>Skillnaden förklaras av:</i>		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag enligt resultaträkningen	68 853	45 037
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar*	6 657	887
Uttag av semesterdagar intjänade till och med 2008-12-31	18 461	23 452
Reducering ackumulerat underskott stämmningsmannadelgivning	63 623	63 623
Summa	157 594	132 999

* Undantag från kravet på lånefinansiering (kapitalförsörjningsförordningen 2 kap. 1 §) medges i regleringsbrevet för Polismyndigheten för anslag 1:17.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	111 901	94 528
Avgifter enligt 15 § avgiftsförordningen	8 879	6 857
Avgifter avseende stämmningsmannadelgivning	38 740	39 659
Avgifter för pass och id-kort	1 318 096	701 194
Intäkter enligt 6 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen	3 229	1 195
Reavinst vid avyttring av anläggningstillgångar	15 580	15 044
Avgifter från tjänsteexport	4 093	0
Vidarefakturerings till Ekobrottsmyndigheten	189 828	187 399
Vidarefakturerings för polisutbildning	235 654	203 321
Övriga avgifter och ersättningar	93 123	78 158
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	2 019 122	1 327 355

Avgiftsfinansierad verksamhet redovisas i tabell i avsnittet Ekonomi.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med 691 767 tkr (52 %).

Intäkterna av pass och nationella id-kort har ökat med 616 902 tkr, där passintäkterna har ökat med 496 671 tkr och intäkterna för id-kort med 90 081 tkr. Intäkterna för provisoriska pass har ökat med 30 149 tkr.

Antalet sålda pass uppgår till cirka 2 575 000 pass, vilket är en ökning med cirka 1 245 000 (94 %). Antalet sålda nationella id-kort uppgår till cirka 1 025 000, vilket är en ökning med cirka 665 000 (185 %). Antalet sålda provisoriska pass uppgår till cirka 55 000, vilket är en ökning med cirka 30 000 (120 %). Uppgifterna om antal sålda handlingar räknas genom att den totala intäkten per handlingslag divideras med den aktuella avgiften. I resultatredovisningen (tabell 33) redovisas antal ansökningar om resehandlingar.

Intäktsökningen gällande pass och nationella id-kort förklaras av att de restriktioner som infördes under pandemin togs bort i februari och i kombination med att många medborgare valt att inte förnya sitt pass under pandemin blev antalet sålda handlingar omfattande. Även det faktum att regeringen fattade beslut om sänkt avgift för nationellt id-kort i maj ledde till att antalet sålda id-kort ökade markant.

Ordningsvaktsutbildningen har ökat intäkterna med 11 456 tkr. Intäkterna avseende utbildning av ordningsvakter är då tillbaka på en mer normal nivå efter förra årets inställda utbildningar på grund av pandemin.

Not 3 Intäkter av bidrag

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Bidrag från statliga myndigheter:		
– Viltvård	94 066	66 222
– Olika anställningsstöd	54 164	41 959
– Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	18 261	17 569
– Sida	4 913	17 616
– Övriga	42 794	32 098
Summa bidrag från statliga myndigheter	214 199	175 462
Bidrag från EU-länder och EU:s institutioner	73 210	45 139
Bidrag från övriga	2 666	2 087
Summa intäkter av bidrag	290 075	222 689

Intäkter av bidrag har ökat med 67 386 tkr (30 %).

Det är bidrag från statliga myndigheter som har ökat mest. Det beror i huvudsak på höjda ersättningsnivåer för viltvård sedan slutet av 2021.

Bidrag från EU-länder och EU:s institutioner har också ökat. Det gäller t.ex. bidragen för olika insatser i Frontex (EU:s gemensamma kust- och gränsbevakning) regi, bidrag för ECRIS (European criminal records information systems) och ett ökat antal bidragsfinansierade projekt inom forensik.

Not 4 Finansiella intäkter

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	20 182	0
Övriga ränteintäkter	1 667	1 237
Valutakursvinster	1 220	786
Övriga finansiella intäkter	101	28
Summa finansiella intäkter	23 170	2 051

Noter till resultaträkningen, forts.

Not 5 Kostnader för personal

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Summa personalkostnader	-25 180 878	-23 939 248
varav lönekostnader (exkl. sociala avgifter)*	-16 479 652	-15 732 496
*Arvoden ingår med	-204 846	-164 440
Specifikation personalkostnader:		
Lönekostnad poliser	-11 152 907	-10 431 140
Lönekostnad civila	-5 089 119	-5 018 025
Kostnadsersättningar, skattepliktiga	-18 889	-11 605
Kostnadsersättningar, skattefria	-66 464	-47 329
Arvoden	-198 419	-164 440
Förändring semesterlöneskuld inkl. övriga periodiseringar	-20 314	-107 285
Arbetsgivaravgifter, avgifter partsrådet, lokalt omställningsarbete	-5 160 146	-4 937 236
Avgifter, premier och pensioner, inkl. särskild löneskatt	-3 282 792	-3 066 370
Kostnader för sjuk- och hälsovård	-37 227	-39 432
Kostnader för utbildning av egen personal	-82 989	-68 367
Övriga personalkostnader	-71 612	-48 018
Summa personalkostnader	-25 180 878	-23 939 248

De totala kostnaderna för personal har ökat med 1 241 631 tkr (5 %).

Antal anställda har ökat med 595 poliser och 122 civila. Antalet årsarbetskrafter har ökat med 819 poliser och minskat med 301 civila.

Kostnader för personal har ökat till följd av fortsatt tillväxt av Polismyndigheten. Under året har ett flertal särskilda händelser som riksdagsval och hög efterfrågan på pass medfört ökade kostnader för övertid.

Not 6 Kostnader för lokaler

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Lokalhyra	-2 603 961	-2 419 034
El, gas, vatten etc.	-205 120	-158 316
Städning av lokaler	-211 430	-205 225
Reparation och underhåll	-129 364	-117 669
Övriga lokalkostnader	-40 530	-53 978
Summa kostnader för lokaler	-3 190 405	-2 954 223

Kostnader för lokaler har ökat med 236 182 tkr (8 %).

Högre kostnad för lokalhyra beror i huvudsak på utökade lokalytor, indexuppräknings samt den nya fastighetstaxeringen.

De utökade lokalytorna medför en ökning av tillkommande lokalkostnader, därtill kommer fortsatt höga priser för el.

Not 7 Övriga driftkostnader

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Kostnader för transportmedel	-859 591	-666 588
Reparationer och underhåll av inventarier	-614 535	-483 459
Reaaförluster vid avyttring av anläggningstillgångar	-48 750	-31 032
Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster m.m.	870	-6 177
Resor, representation, information m.m.	-403 815	-206 102
Inköp av varor	-1 580 359	-999 340
Köp av tjänster	-2 456 394	-2 389 345
Förändring av varulager m.m. och aktivering av utgifter för egenutvecklade anläggningstillgångar	202 643	155 055
Summa övriga driftkostnader	-5 759 930	-4 626 987

Övriga driftkostnader har ökat med 1 132 943 tkr (24 %).

Kostnader för transportmedel har ökat, främst kostnaden för drivmedel och reparationer av motorfordon. Priserna har stigit och förbrukningen har ökat något.

Reparation och underhåll av inventarier har ökat på grund av myndighetens pågående tillväxt och ökade digitalisering.

Kostnader för resor, representation, information med mera har ökat främst på grund av att reserestriktionerna till följd av pandemin har upphört.

Inköp av varor har ökat. Stora inköp av kommunikations- och it-utrustning har gjorts under året. Kostnaden för förbrukningsmaterial har ökat. Det beror på fortsatt stora inköp på grund av osäkra leveranskedjor till följd av oroligheter i omvärlden.

Kostnaden för övriga tjänster har ökat något. Posten innehåller både ökning och minskning. Bevakningskostnader, advokat- och rättgångskostnader har ökat. Kostnaden för tolktjänster har minskat.

Varulagerförändringen har ökat medan aktivering av konsultkostnader avseende utveckling av immateriella anläggningstillgångar har minskat.

Not 8 Finansiella kostnader

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Räntekostnader i Riksgäldskontoret	-36 862	0
Övriga räntekostnader	-935	-739
Valutakursförluster	-5 239	-1 384
Övriga finansiella kostnader	-978	0
Summa finansiella kostnader	-44 014	-2 123

Noter till resultaträkningen, forts.

Not 9 Uppbördsverksamhet

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Offentligrättslig verksamhet		
Bevakning av riksbankens penningtransport	92	183
Tillståndsgivning	88 804	82 539
Övrig offentligrättslig verksamhet	-166	5 052
Summa offentligrättslig verksamhet	88 730	87 775
Övriga intäkter som inte disponeras		
Ordningsbot	591 704	706 115
Strafföreläggande	160 874	157 205
Domstolsböter	222 158	189 584
Bidrag från EU, ISF* 2014–2020	75 633	101 618
Bidrag från EU, BMVI** 2021–2027	2 463	391
Bidrag från EU, ISF* 2021–2027	724	391
Övriga intäkter	69 093	61 172
Summa övriga intäkter som inte disponeras	1 122 649	1 216 478
Summa intäkter som inte disponeras	1 211 379	1 304 253
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-1 301 410	-1 334 379
Summa uppbördsverksamhet	-90 031	-30 126

* ISF: Fonden för inre säkerhet.

** BMVI: Fonden för integrerad gränsförvaltning - Instrument för gränsförvaltning och visering.

Nedskrivning böter

	Intäkter efter nedskrivning	Nedskrivning	Nedskrivning i % av totala intäkter
Ordningsbot	591 704	70 071	11 %
Strafföreläggande	160 874	30 009	16 %
Domstolsböter	222 158	216 930	49 %
SUMMA	974 736	317 010	25 %

Intäkterna för ordningsbot har minskat under 2022. Minskningen beror på att antal ärenden minskat med cirka 55 000 mellan 2022 och 2021. Ökningen av intäkter för domstolsböter beror på höga belopp för företagsböter och ökat belopp i utfärdade domar. Ökningen beror även på att registervård har lett till att fler domar och beslut har kunnat slutredovisas. Ökningen av intäkter för strafföreläggande beror på att fler förelägganden godkännts i slutet av året i och med införandet av snabbare lagföring, där strafförelägganden godkänns på plats.

I maj 2022 ändrades det ekonomiska målet för nationella id-kort från full kostnadstäckning till att avgiften istället ska bidra till att täcka kostnaden för verksamheten. Ackumulerat överskott på 23 900 tkr betalades in till statskassan.

Not 10 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Domstolsböter	24 393	23 174
Strafföreläggande	9 614	9 375
Frontex*	3 471	2 163
Europol	108	0
Summa övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	37 586	34 712

* Frontex: EU:s gemensamma kust- och gränsbevakning.

Not 11 Lämnade bidrag

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Domstolsböter	-24 393	-23 174
Strafföreläggande	-9 614	-9 375
Fonden för inre säkerhet (ISF) 2014–2020	1 665	-20 445
Lämnade bidrag till kommuner och regioner	-58 282	-13 461
Lämnade bidrag till övriga länder och internationella organisationer	-8 420	-8 207
Övriga lämnade bidrag	-13 023	-13 480
Summa lämnade bidrag	-112 066	-88 142

I posten lämnade bidrag ingår avgift till Brottsofferfonden som utdöms i samband med strafföreläggande eller domstolsböter och som vidareförmelas av Polismyndigheten till Brottsoffermyndigheten. Detta tillsammans med utbetalningar till kommuner och regioner för avhoppverksamhet, utgör det största saldot.

2022 har återkrav på tidigare lämnade bidrag överskridit utbetalningarna ur EU:s Fonden för inre säkerhet 2014–2020.

I beloppet för Övriga lämnade bidrag ingår utbetalning av ytterligare 929 tkr ur Fonden för inre säkerhet 2014–2020. I detta fall är det inre Polismyndighetens fondförvaltning som är avsändare utan istället stödmottagare inom myndigheten som vidarebefordrat medel till projektpartner.

Not 12 Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen

Tkr	2022-01-01 –2022-12-31	2021-01-01 –2021-12-31
Avskrivningar anslags- och bidragsfinansierade anläggningstillgångar	-6 359	-9 694
Uppbördsverksamhet	-70 030	-30 126
Periodiseringar	-76 389	-39 821
Avgiftsbelagd verksamhet	219 501	-56 403
Summa årets kapitalförändring	143 112	-96 224

Årets kapitalförändring består av ett överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten, avskrivningar av anslags- och bidragsfinansierade anläggningstillgångar samt upplupen bidragsintäkt från Fonden för inre säkerhet 2014–2020 -2 211 tkr, Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering -36 090 tkr och Fonden för inre säkerhet 2021–2027 -31 729 tkr (ingår i posten uppborvsverksamhet).

Noter till balansräkningen

Not 13 Immateriella anläggningstillgångar – balanserade utgifter för utveckling

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
<i>Anskaffningsvärde</i>		
Ingående balans	1 717 221	1 472 937
Årets anskaffningar	251 668	256 542
Årets utrangeringar	-177 541	-11 629
Årets utrangering av årets anskaffningar	-10 832	0
Årets nedskrivningar, pågående	-8 408	-629
Utgående balans	1 772 107	1 717 221
<i>Avskrivningar</i>		
Ingående balans	-1 032 086	-877 526
Årets avskrivningar	-194 256	-166 189
Årets utrangeringar	151 649	11 629
Årets utrangering av årets anskaffning	1 986	0
Utgående balans	-1 072 708	-1 032 086
<i>Nedskrivningar</i>		
Ingående balans	-550	0
Årets nedskrivningar	0	-550
Utgående balans	-550	-550
Bokfört värde	698 849	684 585

Immateriella anläggningstillgångar - utvecklingsverksamhet inklusive pågående har ökat med 14 265 tkr (2 %).

Några stora projekt under året är Durtvå (Polismyndighetens utredningsstöd), utveckling av ett it-stöd inom underrättelse och vidareutveckling av registerutdragstjänst, en anpassning som medför att medborgare kan begära registerutdrag via polisen.se.

Not 14 Immateriella anläggningstillgångar – rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
<i>Anskaffningsvärde</i>		
Ingående balans	458 569	436 773
Årets anskaffningar	97 880	69 995
Årets utrangeringar	-44 818	-48 199
Årets utrangering av årets anskaffningar	-4 044	0
Utgående balans	507 586	458 569
<i>Avskrivningar</i>		
Ingående balans	-315 692	-318 583
Årets avskrivningar	-50 835	-45 309
Årets utrangeringar	37 135	48 199
Årets utrangering av årets anskaffning	674	0
Utgående balans	-328 719	-315 692
Bokfört värde	178 867	142 876

Immateriella anläggningstillgångar - rättigheter inklusive pågående har ökat med 35 991 tkr (25 %).

Några stora projekt under året är nytt licensavtal för nätverk och brandvägg (WAN), it-arbetsplats (Microsoft licenser) och licenser för ärendehanteringssystem.

Not 15 Materiella anläggningstillgångar – förbättringsutgift på annans fastighet

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
<i>Anskaffningsvärde</i>		
Ingående balans	3 048 410	2 857 869
Årets anskaffningar	419 676	360 930
Årets utrangeringar	-129 735	-164 638
Årets nedskrivningar, pågående	-6 404	-5 752
Utgående balans	3 331 946	3 048 410
<i>Avskrivningar</i>		
Ingående balans	-1 430 887	-1 335 892
Årets avskrivningar	-298 388	-257 347
Årets utrangeringar	128 599	162 352
Utgående balans	-1 600 676	-1 430 887
<i>Nedskrivningar</i>		
Ingående balans	-18	0
Årets nedskrivningar	0	-18
Utgående balans	-18	-18
Bokfört värde	1 731 252	1 617 505

Förbättringsutgifter på annans fastighet inklusive pågående har ökat med 113 748 tkr (7 %).

Årets investeringsprojekt rör lokalförsörjning och lokalanpassningar och är kopplade till polisens fortsatta tillväxt och säkerhetshöjande åtgärder.

Noter till balansräkningen, forts.

Not 16 Materiella anläggningstillgångar – maskiner, inventarier, installationer m.m. och pågående nyanläggningar

Tkr	Maskiner, inventarier, installationer m.m., pågående		Maskiner, inventarier, installationer m.m., driftsatta		TOTALT	
	2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
<i>Anskaffningsvärde</i>						
Ingående balans	247 317	89 664	7 480 770	6 960 639	7 728 087	7 050 303
Årets anskaffningar	312 531	207 431	772 251	755 134	1 084 782	962 565
Årets utranteringar/försäljningar	0	0	-313 791	-284 573	-313 791	-284 573
Årets utrantering av årets anskaffningar	0	0	-525	-126	-525	-126
Årets nedskrivningar, pågående	-341	-82	0	0	-341	-82
Driftsättning	-196 409	-49 696	196 409	49 696	0	0
Utgående balans	363 097	247 317	8 135 114	7 480 770	8 498 211	7 728 087
<i>Avskrivningar</i>						
Ingående balans	0	0	-5 257 977	-4 784 551	-5 257 977	-4 784 551
Årets avskrivningar	0	0	-758 327	-726 991	-758 327	-726 991
Utrantering årets avskrivningar	0	0	87	6	87	6
Årets utranteringar	0	0	304 626	253 559	304 626	253 559
Utgående balans	0	0	-5 711 591	-5 257 977	-5 711 591	-5 257 977
<i>Nedskrivningar</i>						
Ingående balans	0	0	-882	-882	-882	-882
Årets nedskrivningar, driftsatta	0	0	0	0	0	0
Utgående balans	0	0	-882	-882	-882	-882
Bokfört värde	363 097	247 317	2 422 641	2 221 912	2 785 738	2 469 228

Maskiner, inventarier och installationer m.m. har ökat med 316 510 tkr (13 %). Därav har bokfört värde för transportmedel ökat med 77 254 tkr (fordon har ökat, helikoptrar minskat), maskiner och inventarier minskat med 16 271 tkr, pågående nyanläggningar ökat med 115 781 tkr och datorer och kringutrustning ökat med 137 570 tkr.

Pågående nyanläggningar avser främst it-utrustning i polisbilar. Ökningen av övriga anläggningstillgångar beror till största delen på investeringar i NAS (lagring), servrar, WAN (switchar) och videokonferensutrustning i förhörsrum.

Not 17 Varulager och förråd

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Uniform/Beklädnad	79 874	70 366
Däck/Verkstad	15 862	10 924
Ammunition/Vapen	180 604	139 687
Kriminaltekniskt material	7 964	5 562
It-utrustning	46 881	25 111
Övrigt	5 247	5 388
Summa varulager och förråd	336 432	257 039

Varulager och förråd har ökat med 79 393 tkr (31 %). Ökningen beror bland annat på att sortimentet för ammunition/vapen har utökats. Polismyndigheten är även i en expansiv fas där antal poliser förväntas öka varför inköp av utrustning till poliser också ökar. Till följd av omvärldssituationen som orsakat leveransproblem, stigande priser och brist på komponenter har lager för it-material och ammunition/vapen ökat för att säkra tillgången.

Not 18 Kundfordringar

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Kundfordringar, utomstatliga:		
– Djurärenden	94 558	97 766
– Övriga svenska kunder	10 479	10 310
– Utländska kunder inom EU	184	142
– Utländska kunder utanför EU	353	193
Summa kundfordringar, utomstatliga	105 574	108 411
Kundfordringar, kursdifferenser	3	0
Befarade kundförluster, utomstatliga	-95 357	-99 289
Summa kundfordringar	10 220	9 122

Not 19 Fordringar hos andra myndigheter

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Kundfordringar, inomstatliga		
Fordran, ingående moms	537 126	349 730
Övriga fordringar, inomstatliga	1 840	19 930
Summa fordringar hos andra myndigheter	615 485	439 827

Noter till balansräkningen, forts.

Not 20 Övriga kortfristiga fordringar

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Uppbördsfordringar*	130 135	101 087
Fordringar anställda	16 398	18 955
Övriga fordringar	16 473	2 161
Summa övriga kortfristiga fordringar	163 005	122 203
*varav befarade kundförluster	-22 958	-20 575

Not 21 Periodavgränsningsposter

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	681 054	606 530
Förutbetalda leasingavgifter	18 294	20 266
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	103 358	106 266
Övriga förutbetalda it-kostnader, utomstatliga	549 227	427 230
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	36 100	28 762
Summa förutbetalda kostnader	1 388 034	1 189 053
Upplupna bidragsintäkter		
Fordringar hos Arbetsförmedlingen	938	1 942
Viltvård	29 245	24 263
Övriga upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	2 160	3 173
EURLO Kenya Somalia *	3 001	2 721
Frontex NJRO-insatser (National & Joint Return Operations)**	8 571	0
Frontex Standing Corps **	3 830	0
Övriga upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	7 118	4 957
Summa upplupna bidragsintäkter	54 863	37 056
Övriga upplupna intäkter		
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	2 616	4 193
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	354	321
Övriga upplupna intäkter, EU-medel ***	41 413	44 406
Summa övriga upplupna intäkter	44 382	48 920
Summa periodavgränsningsposter	1 487 279	1 275 030

* EURLO: European Union Return Liaison Officers

** EU:s gemensamma kust- och gränsbevakning

*** EU:s Fonden för inre säkerhet 2014–2020

Not 22 Avräkning med statsverket

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-80 046	-70 036
Redovisat mot inkomsttitel	-1 305 309	-1 334 379
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	1 281 901	1 324 370
Skulder avseende uppbörd	-103 453	-80 046
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	35 936	38 581
Redovisat mot anslag	237 846	261 940
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-233 798	-264 586
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	39 984	35 936
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-56 516	-48 771
Redovisat mot anslag	33 312 712	30 978 314
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-33 836 907	-30 987 345
Återbetalning anslagsmedel	1 257	1 285
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-579 454	-56 516
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	78 471	101 922
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-18 461	-23 452
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	60 010	78 471
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	1 146 512	1 215 076
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-98 408	-155 292
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-1 048 104	-1 059 784
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	0	0
Summa avräkning med statsverket	-582 914	-22 156

Noter till balansräkningen, forts.

Not 23 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Fordringar i räntebärande flöde	-7 863 298	-6 878 023
Skulder i räntebärande flöde	10 785 240	9 483 169
Anslagssparande i räntebärande flöde	594 686	56 516
Oförbrukade bidrag i räntebärande flöde	45 009	53 945
Akkumulerat resultat myndighetskapital	-907 964	-1 187 189
Summa behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2 653 673	1 528 418
Räntekontokredit	1 700 000	1 600 000

Saldot på räntekontot har ökat med 1 125 255 tkr (74 %) vilket främst beror på ökade skulder i ränteflödet.

Den beviljade krediten om 1 700 000 tkr har inte utnyttjats under året.

Not 24 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret

Polismyndigheten placerar beslag på ett särskilt konto i Riksgälden. Den 31 december 2022 fanns 2 757 beslag på kontot, på sammanlagt 290 331 tkr inklusive ränta jämfört med 2 284 beslag 2021 på totalt 212 228 tkr. 2021 var räntan noll.

Not 25 Kassa och bank

Saldot för Kassa och bank har minskat med 20 682 tkr (17 %), vilket beror på minskade kontanta beslag.

Not 26 Förändring av myndighetskapital

Tkr	Statskapital	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, uppbořdsverksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2021	32 231	-1 130 786	74 533	-96 224	-1 120 246
Ingående balans 2022	32 231	-1 130 786	74 533	-96 224	-1 120 246
Föregående års kapitalförändring	-9 694	-56 403	-30 126	96 224	0
Reducering av ackumulerat underskott, direkt i balansräkningen och redovisat mot anslag	0	63 623	0	0	63 623
Inbetalning av ackumulerat överskott, direkt i balansräkningen och redovisat mot inkomsttitel	0	-3 899	0	0	-3 899
Årets anskaffning anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	10 799	0	0	0	10 799
Årets kapitalförändring	0	0	0	143 112	143 112
Summa årets förändring	1 105	3 321	-30 126	239 336	213 636
Utgående balans 2022	33 336	-1 127 465	44 406	143 112	-906 611

Balanserad kapitalförändring består av avgiftsfinansierad verksamhet samt uppbořdsverksamhet i form av periodiserad bidragsintäkt från Fonden för inre säkerhet 2014–2020, Fonden för integrerad gränsförvaltning - Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027 och Fonden för inre säkerhet 2021–2027.

Enligt regleringsbrevet för Polismyndigheten för budgetår 2022 ska anslag användas för att reducera det ackumulerade underskottet per den 31 december 2019 i verksamheten stämningsmannadelgivning med 1/10.

Akkumulerat överskott per 31 december 2021 för verksamheten nationella id-kort är inbetalat på inkomsttitel under år 2022, enligt villkor i regleringsbrevet för Polismyndigheten för budgetår 2022.

Not 27 Statskapital

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Statskapital, ingående balans avseende anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	28 998	35 251
Föregående års avskrivning, anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	-9 694	-9 004
Årets anskaffning, anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	10 799	2 750
Summa statskapital avseende anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	30 102	28 998
Statskapital, ingående balans avseende konst m.m.	3 233	3 233
Summa statskapital avseende konst m.m.	3 233	3 233
Utgående balans	33 336	32 231

Statskapital uppgår till 33 336 tkr. Det består av konst och museiföremål överförda från konstrådet på 3 233 tkr samt bidragsfinansierade tillgångar som finansierats av MSB 14 682 tkr och av anslagsfinansierade tillgångar EU genom Fonden för inre säkerhet 2014–2020 15 420 tkr.

Not 28 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning	43 325	54 891
Årets pensionskostnad	25 988	13 963
Årets pensionsutbetalningar	-22 317	-25 529
Utgående avsättning	46 996	43 325

Noter till balansräkningen, forts.

Not 29 Övriga avsättningar

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Lokala omställningsmedel		
Ingående balans	140 221	152 118
Årets förändring	-14 903	-11 897
Utgående balans	125 318	140 221
Skadestånd beslut av JK*		
Ingående balans	4 795	4 970
Årets förändring	-275	-175
Utgående balans	4 520	4 795
Övriga avsättningar		
Ingående balans	0	0
Årets förändring	499	0
Utgående balans	499	0
Utgående balans övriga avsättningar	130 337	145 016

* 2017 avsattes 140 000 tkr för skadestånd. Under 2020 gjordes ny bedömning och avsättningen skrevs ned med 36 649 tkr. Sedan 2017 har 98 831 tkr utbetalats.

Övriga avsättningar består främst av lokala omställningsmedel som är avsedda att användas för omstrukturering och kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder m.m. samt skadestånd enligt beslut från JK.

Av lokala omställningsmedel beräknas 30 000 tkr bli reglerade under 2023.

Av den avsatta skadeståndersättningen beslutad av JK beräknas 200 tkr bli utbetalad under 2023.

För övriga avsättningar beräknas hela beloppet bli reglerat under 2023.

Not 30 Lån i Riksgäldskontoret

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Ingående balans	4 892 424	4 387 088
Årets nyupptagna lån	1 796 415	1 744 617
Årets amortering	-1 366 877	-1 239 281
Utgående balans	5 321 962	4 892 424
Låneram	6 100 000	5 350 000

Lån i Riksgäldskontoret finansierar polisens anläggningstillgångar enligt 2 kap. 1 § i kapitalförsörjningsförordningen (2011:210). Avskrivningar av anläggningstillgångar medför amortering av lånet medan nyanskaffningar medför nyupplåning inom en fastställd ram.

Utestående lån understiger bokfört värde för anläggningstillgångar som ska lånefinansieras (d.v.s. exklusive finansiering via statskapital) med 45 768 tkr. Avvikelsen beror på bokslutstransaktioner.

Not 31 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Leverantörsskulder, inomstatliga	275 927	290 802
Arbetsgivaravgifter	417 388	387 160
Utgående mervärdesskatt	140 893	63 276
Övriga skulder, inomstatliga	4 399	4 086
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	838 607	745 324

Not 32 Leverantörsskulder

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Leverantörsskulder, utomstatliga	1 141 006	658 548
Leverantörsskulder avseende investeringar	219 488	128 417
Leverantörsskulder, utländska	34 078	27 631
Leverantörsskulder, kursdifferenser	172	-16
Summa leverantörsskulder	1 394 745	814 579

Not 33 Övriga kortfristiga skulder

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Personalens källskatt	360 054	332 293
Uppbördsverksamhet	17 517	18 360
Övriga kortfristiga skulder	5 159	3 603
Summa övriga kortfristiga skulder	382 729	354 257

Not 34 Depositioner

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Förskott böter	0	97
Förskott strafföreläggande	3 245	3 284
Beslag klientmedelskonto	399	0
Deposition insatt på räntekonto	290 377	212 274
Deposition i säkert förvaringsutrymme (beslag)	93 563	114 772
Summa depositioner	387 584	330 427

Depositioner som förväntas bli reglerade efter mer än 12 månader uppgår till 18 350 tkr. Av dessa står beslag för 18 250 tkr.

Noter till balansräkningen, forts.

Not 35 Periodavgränsningsposter

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna semesterlöner	1 858 550	1 845 477
Upplupna löner	126 798	111 113
Upplupna retroaktiva löner	654 819	555 248
Upplupna kostnader för övertidsersättning	36 124	35 836
Upplupna kostnader för arvoden	9 012	0
Övriga upplupna kostnader	67 215	39 440
Summa upplupna kostnader	2 752 518	2 587 116
Oförbrukade bidrag, statliga myndigheter*	24 466	19 135
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	20 543	34 810
Summa oförbrukade bidrag	45 009	53 945
Övriga förutbetalda intäkter, statliga myndigheter	3 435	4 277
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga	2 860	5 132
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga, EU-medel BMVI**	35 698	0
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga, EU-medel ISF***	31 338	0
Summa övriga förutbetalda intäkter	73 331	9 409
Summa periodavgränsningsposter	2 870 858	2 650 470

** BMVI: Fonden för integrerad gränsförvaltning - Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027

*** ISF: Fonden för inre säkerhet 2021–2027

*Upplysning om när inomstatliga oförbrukade bidrag förväntas tas i anspråk:

	2022-12-31	2021-12-31
Inom tre månader	5 239	2 974
Mer än tre månader till ett år	13 261	11 588
Mer än ett år till tre år	5 966	4 069
Mer än tre år	0	503
Summa	24 466	19 135

Periodavgränsningsposter har totalt ökat med 220 388 tkr (8 %).

Ökningen beror främst på ökade upplupna kostnader avseende retroaktiva löner.

Övriga förutbetalda intäkter har ökat främst inom EU-medel.

Not 36 Ansvarsförbindelser

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Övriga ansvarsförbindelser		
Projekteringsgarantier	107 989	72 664
Summa övriga ansvarsförbindelser	107 989	72 664

Osäkerheten är låg beträffande bedömningen av ansvarsförbindelsernas belopp eller tidpunkt för utflöde.

Noter till anslagsredovisningen

Not 37 Polismyndigheten

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten disponerat 33 892 166 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:1 Polismyndigheten, 33 815 624 tkr under anslagspost 1 och 76 542 tkr under anslagspost 5. För anslagspost 5 har del av ingående överföringsbelopp, motsvarande beloppet för indragning återbetalats, se not 22.

I vårändringsbudgeten för 2022 tilldelades Polismyndigheten 2 000 tkr för tillkommande uppgifter inom ramen för ny struktur för samhällets krisberedskap och civila försvar. Under året omdisponerades 50 000 tkr till anslag 1:1 Polismyndigheten så att 72 500 tkr får användas för bidrag till organisationer som hjälper personer att lämna ett liv i kriminalitet (avhopparverksamhet). Av dessa får högst 10 000 tkr betalas ut i direkt verksamhetsstöd och för kostnader med anledning av beslut avseende uppdrag om att förstärka och utveckla arbetet med stöd till avhoppare.

Utgifterna på anslaget 4:1.1 uppgår till 33 238 801 tkr, vilket innebär ett anslagssparande om 576 822 tkr. Det överförs från 2022 till budgetåret 2023. Anslagssparandet förklaras främst av att avskrivningar, support och underhåll på investeringar inom it-området fallit ut sent under 2022 och därför till stor del belastar 2023. Vidare har rekryteringar till passverksamheten prioriterats, vilket har medfört långa ledtider vid rekrytering av annan kompetens. Den ökade anslagsförbrukningen förklaras i huvudsak av ökade personalkostnader kopplade till tillväxten.

Polismyndigheten ska enligt regleringsbrevet för budgetåret 2022:

Använda minst 400 000 tkr för höjda löner och annan ersättning i syfte att stärka polisyrkets attraktivitet. Reservering är gjord i redovisningen för särskild lönesatsning poliser för 2022. Eftersom löneprocessen inte blev klar 2022 kommer utbetalningen ske retroaktivt 2023.

Använda minst 300 000 tkr för att stärka polisens tekniska förmåga och därmed stärka möjligheterna att utreda och klara upp fler brott. Under året har 209 911 tkr använts för detta syfte främst i form av support- och underhållskostnader. Investeringar har också gjorts, men där infaller kostnadspåverkan först under kommande år.

Använda minst 50 000 tkr för att förstärka verksamheten vid avdelningen Nationellt forensiskt centrum. Under året har 9 926 tkr använts för detta syfte. Förstärkningen av Nationellt forensiskt centrum pågår med rekrytering etc. Helårseffekt av satsningen infaller först under kommande år.

Polismyndigheten ska enligt regleringsbrevet för budgetåret 2022 använda anslaget för att reducera det ackumulerade underskottet per den 31 december 2019 i verksamheten stämmningsmannadelgivning med 1/10. Under 2022 reducerades underskottet med 63 623 tkr.

Not 38 Avgifter för vissa internationella sammanslutningar

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten disponerat 10 096 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:13 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar, anslagspost 3. Under året har 99 % av årets tilldelade medel förbrukats.

Not 39 Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten disponerat 132 282 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:17 Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden, anslagspost 1. Under året har 84 % av årets tilldelade medel förbrukats vilket förklaras av att flera stora projekt, efter EU kommissionens förlängning av programperiod 2014–2020 med ett år, beviljat förlängning och inte förbrukat medel i den takt som ursprungligen planerats.

Till anslag 4.1:17.1 finns ett beställningsbemyndigande om 51 000 tkr. Fonden för inre säkerhet (ISF) har vid utgången av 2022 utnyttjat 40 % av tilldelad bemyndiganderam jämfört med 84 % 2021. Fonden håller på att avslutas och sista utbetalning sker 2023.

Not 40 Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten disponerat 96 000 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:17 Fonden för integrerad gränsförvaltning - Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027, anslagspost 2. Under året har 4 % av årets tilldelade medel förbrukats. Avvikelsen förklaras av att den första utlysningen i den nya programperioden 2021–2027 flyttades fram till följd av försenade beslut om legala förutsättningar.

Till anslag 4.1:17.2 finns ett beställningsbemyndigande om 152 000 tkr. Fonden för integrerad gränsförvaltning - Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027 har vid utgången av 2022 utnyttjat 55 % av tilldelad bemyndiganderam. Beställningsbemyndigandet har inte utnyttjats i sin helhet då den andra utlysningen i den nya programperioden 2021–2027 flyttades fram till följd av försenade beslut om legala förutsättningar.

Not 41 Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden 2021–2027

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten disponerat 101 000 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:17.3 Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden 2021–2027, anslagspost 3. Under året har 1 % av årets tilldelade medel förbrukats. Avvikelsen förklaras av att den första utlysningen i den nya programperioden 2021–2027 flyttades fram till följd av försenade beslut om legala förutsättningar.

Till anslag 4.1:17.3 finns ett beställningsbemyndigande om 144 000 tkr. Fonden för inre säkerhet (ISF) har vid utgången av 2022 utnyttjat 63 % av tilldelad bemyndiganderam. Beställningsbemyndigandet har inte utnyttjats i sin helhet då den andra utlysningen i den nya programperioden 2021–2027 flyttades fram till följd av försenade beslut om legala förutsättningar.

Not 42 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Under budgetåret 2022 disponerar Polismyndigheten 6 323 tkr under utgiftsområde 5 Internationell samverkan 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Under året har 92 % av årets tilldelade medel förbrukats.

Noter till anslagsredovisningen, forts.

Not 43 Internationellt bistånd

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten disponerat 152 845 tkr under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd 1:1.12 Bistandsverksamhet, Internationell civil krishantering. Under året har 97 % av årets tilldelade medel förbrukats.

Not 44 Övriga inkomster av statens verksamhet – polisorganisationen

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten redovisat 92 797 tkr mot inkomsttitel 2811 005, vilken är en avvikelse med 31 297 tkr (51%) jämfört med beräknat belopp.

Avvikelsen beror till stor del på det ackumulerade överskott som betaldes in till statskassan när det ekonomiska målet för nationellt id-kort byttes från full kostnadstäckning till att istället bidra till att täcka kostnaden för verksamheten.

Not 45 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten redovisat 122 tkr mot inkomsttitel 4525 003 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor. I regleringsbrevet för Polismyndigheten redovisas inget beräknat belopp för denna inkomsttitel. Beräknat belopp är en prognos för kommande år baserat på en vid tillfället känd information.

Not 46 Bidrag från fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten redovisat 38 553 tkr mot inkomsttitel 6911 006 Bidrag från fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027. I regleringsbrevet för Polismyndigheten redovisas inget beräknat belopp för denna inkomsttitel.

På inkomsttiteln redovisas erhållna medel från EU-kommissionen gällande Fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027.

Not 47 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2014–2020

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten redovisat 77 844 tkr mot inkomsttitel 6911 0011 Övriga bidrag från EU vilken är en avvikelse med -68 156 tkr (47 %) jämfört med beräknat belopp.

På inkomsttiteln redovisas erhållna medel från EU-kommissionen gällande Fonden för inre säkerhet 2014–2020.

Not 48 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2021–2027

Under budgetåret 2022 har Polismyndigheten redovisat 32 454 tkr mot inkomsttitel 6911 0013 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2021–2027. I regleringsbrevet för Polismyndigheten redovisas inget beräknat belopp för denna inkomsttitel.

På inkomsttiteln redovisas erhållna medel från EU-kommissionen gällande Fonden för inre säkerhet 2021–2027.

Noter till finansieringsanalysen

Not 49 Kostnader

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Kostnader	-35 492 188	-32 725 448
<i>Justeringar:</i>		
Avskrivningar och nedskrivningar	1 316 960	1 202 867
Realisationsförlust	48 750	31 032
Avsättningar	-11 008	-23 637
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-34 137 486	-31 515 186

Not 50 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2 019 122	1 327 355
<i>Justeringar:</i>		
Realisationsvinst	-15 580	-15 044
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	2 003 542	1 312 311

Not 51 Förändring av myndighetskapital

Polismyndigheten ska enligt regleringsbrevet för budgetår 2022 använda anslaget för att reducera det ackumulerade underskottet per den 31 december 2019 i verksamheten stämmningsmannadelgivning med 1/10. Under 2022 reducerades underskottet med 63 623 tkr, vilket förändrar myndighetskapitalet.

Akkumulerat överskott per 31 december 2021 för verksamheten nationella id-kort är inbetalat på inkomsttitel under år 2022, enligt villkor i regleringsbrevet för Polismyndigheten för budgetår 2022. Överskott till och med 2021-12-31 uppgick till 3 899 tkr.

Not 52 Investeringar

Tkr	2022-12-31	2021-12-31
Summa årets anskaffningar enligt not 13 till 16	1 854 005	1 650 033
Investeringsutgifter enligt finansieringsanalysen	1 854 005	1 650 033

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Låneram i Riksgäldskontoret					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
Beviljad	6 100 000	5 350 000	5 275 000	5 250 000	3 300 000
Lån i Riksgälden*	5 321 962	4 892 424	4 387 088	3 279 153	2 854 089

* Det bokförda värdet för anläggningstillgångar som ska lånefinansieras överstiger Lån i Riksgälden med 45 768 tkr per 31 december 2022, se not 30. Därmed blir utnyttjad låneram 5 367 730 tkr.

Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
Beviljad	1 700 000	1 600 000	904 000	1 608 000	1 614 000
Maximalt utnyttjad under räkenskapsåret	0	672 396	351 636	0	0

Räntekonto Riksgäldskontoret					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
Ränteintäkter på räntekonto	20 182	0	159	7 785	13 637
Räntekostnader på räntekonto	-36 862	0	-81	-5 184	-7 915

Avgiftsintäkter					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Utfall	2 019 122	1 327 355	1 040 594	1 278 356	1 211 183
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	1 769 300	1 705 200	1 436 000	1 394 341	1 302 600
<i>Avgiftsintäkter som inte disponeras</i>					
Utfall	1 211 379	1 304 253	1 174 854	956 151	823 828
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	1 360 500	983 500	893 280	826 300	782 630

Beviljad och utnyttjad anslagskredit					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
<i>4.1:1.1 Polismyndigheten</i>					
Beviljad	1 012 814	912 649	854 937	788 715	732 644
Utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>4.1:1.5 Polismyndigheten, del till avdelning för särskilda utredningar</i>					
Beviljad	2 232	1 970	1 887	1 414	1 404
Utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>5.1:2.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, Polismyndigheten</i>					
Beviljad	181	182	180	169	168
Utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>7.1:1.12 Biståndsverksamhet, internationell civil krishantering – del till Polismyndigheten</i>					
Beviljad	5 640	4 845	5 910	5 910	5 910
Utnyttjad	0	0	0	0	0

Sammanställning av väsentliga uppgifter, forts.

Anslagssparande (utgående saldo)					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
Anslagssparande	840 154	221 442	125 541	352 439	1 069 459

Bemyndiganden					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
Tilldelade	347 000	140 000	185 000	210 000	170 000
Åtaganden	194 045	96 706	166 147	156 506	164 336

Personal					
Antal	2022	2021	2020	2019	2018
Antalet årsarbetskrafter	32 546	32 028	30 280	27 688	26 414
Medelantalet anställda	34 929	34 412	32 940	30 989	29 902

Driftkostnad per årsarbetskraft					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
Driftkostnad	1 049	984	976	992	938

Kapitalförändring					
Tkr	2022	2021	2020	2019	2018
Årets kapitalförändring	143 112	-96 224	-271 630	-113 213	-230 118
Balanserad kapitalförändring	-1 083 058	-1 056 253	-857 251	-818 346	-594 223

Ledande befattningshavares förmåner samt skattepliktiga ersättningar

För rikspolischefen Anders Thornberg har lön och övriga förmåner under 2022 uppgått till 2 164 176 kr (bruttolön 2 157 008 kr och förmånsvärde 7 168 kr).

För chefen för nationella operativa avdelningen samt ställföreträdande rikspolischefen Johan Olsson har lön och övriga förmåner under 2022 uppgått till 1 708 853 kr (bruttolön 1 708 853 kr och förmånsvärde 0 kr).

För regionpolischefen samt ställföreträdande rikspolischefen Mats Löfving har lön och övriga förmåner under 2022 uppgått till 1 852 223 kr (bruttolön 1 852 223 kr och förmånsvärde 0 kr). Mats Löfving entledigades från uppdraget som ställföreträdande rikspolischef från 12 december 2022.

För chefen för rikspolischefens kansli samt ställföreträdande rikspolischefen Martin Valfridsson har lön och övriga förmåner under 2022 uppgått till 1 474 099 kr (bruttolön 1 474 099 kr och förmånsvärde 0 kr).

För chefen för avdelningen för särskilda utredningar Ebba Sverne Arvill har lön och övriga förmåner under 2022 uppgått till 1 351 036 kr (bruttolön 1 349 402 kr och förmånsvärde 1 634 kr).

Insynsrådet

Detta belopp kan även innefatta ersättningar som grundar sig på anställning eller uppdrag i Polismyndighetens regionpolisråd eller personalansvarsnämnd. Den redovisade ersättningen motsvarar vad Polismyndigheten har redovisat till Skatteverket enligt kontrolluppgifter. Beloppet fördelar sig enligt följande.

Insynsrådet	Arvode	Övriga skattepliktiga ersättningar
Kr		
Joakim Pohlman	27 850	1 138
Joakim Truedsson	19 700	0
Fredrik Lundh Sammeli	20 800	0
Helena Vilhelmsson	0	0
Saila Quicklund	18 050	121
Charlotte Nordström	26 250	82
Johan Forssell	8 150	0
Adam Marttinen	9 200	0
Katja Nyberg	27 900	0
Tobias Andersson	0	0
Elin Lundgren	30 450	0
Andreas Carlson	13 700	0
Johan Pehrson	12 500	0
Rasmus Ling	700	0
Maria Ferm	0	0
Linda Westerlund Snecker	17 850	11

Samtliga ledamöter ovan förutom Rasmus Ling, Johan Forssell, Andreas Carlson, Johan Pehrson och Maria Ferm har varit ledamöter i Polismyndighetens insynsråd under hela verksamhetsåret 2022. Rasmus Ling entledigades från uppdraget att vara ledamot från och med den 3 mars 2022. Johan Forssell entledigades från uppdraget att vara ledamot från och med den 27 oktober 2022. Andreas Carlson entledigades från uppdraget att vara ledamot från och med den 27 oktober 2022. Johan Pehrson entledigades från uppdraget att vara ledamot från och med den 27 oktober 2022. Maria Ferm har varit ledamot från och med den 25 maj 2022.

Ledande befattningshavares förmåner samt skattepliktiga ersättningar, forts.

Siduppdrag

Ledande befattningshavare i Polismyndigheten

Befattning	
Rikspolischefen Anders Thornberg	Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse Ordförande i Polismyndighetens insynsråd
Regionpolischefen Mats Löfving	Ledamot i Försvarsmaktens insynsråd
Chefen för nationella operativa avdelningen Johan Olsson	Ledamot i Brås insynsråd
Chefen för rikspolischefens kansli Martin Valfridsson	Ledamot i Statens servicecenters styrelse Ledamot i rådet för beredning av anställningsärenden i Åklagarmyndigheten Ledamot i styrelsen för Roséns i Götene AB
Chefen för avdelningen för särskilda utredningar Ebba Sverne Arvill	Inga uppdrag att redovisa

Polismyndighetens insynsråd

Joakim Pohlman	Ledamot i Ulvafast i Markaryd AB Ledamot i IT-Plattform Småland & Öland AB Ledamot i Barstolen Fastighets AB Ledamot i Markaryds Turist & Fritid AB Ledamot i Markaryds Industribyggnads AB Ledamot i Fastighetsaktiebolaget Södergård Suppleant i Södra Smålands Avfall & Miljö AB Suppleant i Vetenskapshuset i Markaryd AB
Fredrik Lundh Sammeli	Ledamot i Valrossen AB
Helena Vilhelmsson	Inga uppdrag att redovisa
Saila Quicklund	Ledamot i Arbetsmiljöverkets insynsråd Ledamot i Länsstyrelsens i Jämtlands län insynsråd Ledamot i regionpolisrådet för Polisregion Nord
Johan Pehrson	Ledamot i Mandei AB Ledamot i Tryckfrihet i Stockholm Tryckeri AB (vilande bolag) Ersättare i Riksrevisionens insynsråd
Charlotte Nordström	Ledamot i Första AP-fonden Ledamot i Turistrådet Västsverige AB Ledamot i Nordströms i Skara AB
Adam Marttinen	Inga uppdrag att redovisa
Katja Nyberg	Ledamot i regionpolisrådet för Polisregion Stockholm Ersättare i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol
Elin Lundgren	Ledamot i regionpolisrådet för Polisregion Mitt
Andreas Carlson	Ledamot i Säkerhetspolisens insynsråd Ledamot i MW Productions AB
Rasmus Ling	Ledamot i Migrationsverkets insynsråd Ledamot i den parlamentariska trygghetsberedningen
Johan Forsell	Lekmannarevisor för Systembolaget AB
Joakim Truedsson	Ledamot i regionpolisrådet för Polisregion Öst
Linda Westerlund Snecker	Ledamot i Säkerhetspolisens insynsråd Ledamot i regionpolisrådet för Polisregion Öst
Tobias Andersson	Inga uppdrag att redovisa
Maria Ferm	Ledamot i Säkerhetspolisens insynsråd

Poliise

Intern styrning och kontroll vid Polismyndigheten

Polismyndighetens verksamhet omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Med intern styrning och kontroll menas den process som bidrar till att myndigheten uppfyller syftet med verksamheten och kraven på den. Processen ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller de så kallade verksamhetskraven i 3 § myndighetsförordningen. Dessa krav innebär att verksamheten ska bedrivas

- effektivt
- enligt gällande rätt
- med god hushållning av statens medel
- med en tillförlitlig och rättvisande redovisning.

I myndighetsförordningen (2007:515) framgår att det är myndighetens ledning som ska säkerställa att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Rikspolischefen ansvarar ytterst för den interna styrningen och kontrollen. Enligt Polismyndighetens riktlinjer för intern styrning och kontroll har regionpolischefer och avdelningschefer ansvaret för att genomföra den interna styrningen och kontrollen.

Processen för intern styrning och kontroll

Processen för intern styrning och kontroll genomfördes under 2022 i enlighet med Polismyndighetens riktlinjer för intern styrning och kontroll.¹³⁶ Som stöd för arbetet finns verktyg i form av så kallade riskportföljer.¹³⁷

Intern styrning och kontroll är en integrerad del av myndighetens arbete med planering och uppföljning. Det ger förutsättningar för myndighetsledningen att kunna ta ansvar för att den interna styrningen och kontrollen är betryggande i verksamheten, löpande under hela året. Samtliga polisregioner och avdelningar bedömer att de har organiserat och hanterat riskarbetet inom sina respektive processer för planering och uppföljning och att arbetet är en väl integrerad del. Under året har tertialvisa resultatdialoger genomförts (tertial 1 och 2) mellan rikspolischefen och regionpolischefer eller avdelningschefer där en del av underlagen har varit de identifierade väsentliga risker som har rapporterats av avdelningarna och polisregionerna. Inför dialogerna har anvisningar gått ut avseende inrapportering av respektive avdelnings och polisregions riskportfölj. En del av underlagen till dialogerna har varit de identifierade väsentliga risker som har rapporterats. Inför tertial 3 har regionspolischefer och avdelningschefer lämnat en bedömning om den interna styrningen och kontrollen vid polisregionen eller avdelningen har genomförts på ett betryggande sätt.

Samtliga polisregioner och avdelningar bedömer att de har organiserat och hanterat riskarbetet inom sina respektive processer för planering- och uppföljning och att arbetet är en väl integrerad del.

¹³⁶) Polismyndigheten (2022): *Polismyndighetens riktlinjer för intern styrning och kontroll*. PM 2022:20.

¹³⁷) Riskportfölj är ett samlat dokument med risker, åtgärder och uppföljning.

Myndighetens interna miljö

Vid polisregioner och avdelningar pågår ett kontinuerligt arbete med att förbättra och vidta åtgärder för att säkerställa en god intern miljö. Polismyndighetens medarbetarpolicy, etiska policy och uppdragskompass utgör en viktig grund för säkerställandet av en god intern miljö. Olika forum och möten som till exempel arbetsplatsmöten (APM) och fysiska samt organisatoriska och sociala skyddsronder utgör en del av de underlag som arbetet med att förbättra den interna miljön utgår ifrån. Ett förbättringsarbete har pågått under året, bland annat inom jämställdhets- och likabehandlingsfrågor samt om grunder för diskriminering.

Under året har en visselblåsarfunktion inrättats inom myndigheten i enlighet med lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Denna funktion bedöms kunna bidra till en god intern miljö då den ger medarbetare en kanal att anonymt rapportera eventuella missförhållanden.

Det har under året identifierats risker i den interna miljön kopplat till att chefer har för lite tid för att ägna sig åt styrning eller ledning kontra sitt verksamhetsansvar som till exempel operativ ledare eller förundersökningsledare. Myndigheten har påbörjat ett arbete med att förenkla administrativa rutiner och öka automatiseringen i syfte att minska administrationen för chefer. Åtgärder som polisregioner och avdelningar har vidtagit för att reducera dessa risker är främst utbildnings- och kommunikationsinsatser, olika mötesformer, ökad planering, uppföljning och vid behov omprioritering samt ett aktivt arbete med att synliggöra och påtala förbättringsområden inom den interna kulturen. Andra åtgärder har handlat om omorganisering, yrkeshandledning, att säkerställa en tydlig mötes- och informationsstruktur, kompetenshöjande insatser riktade till strategiska chefer om förändringsledning och effektiv styrning samt utökad planeringstid inom ramen för verksamhetsanpassade arbetstider.

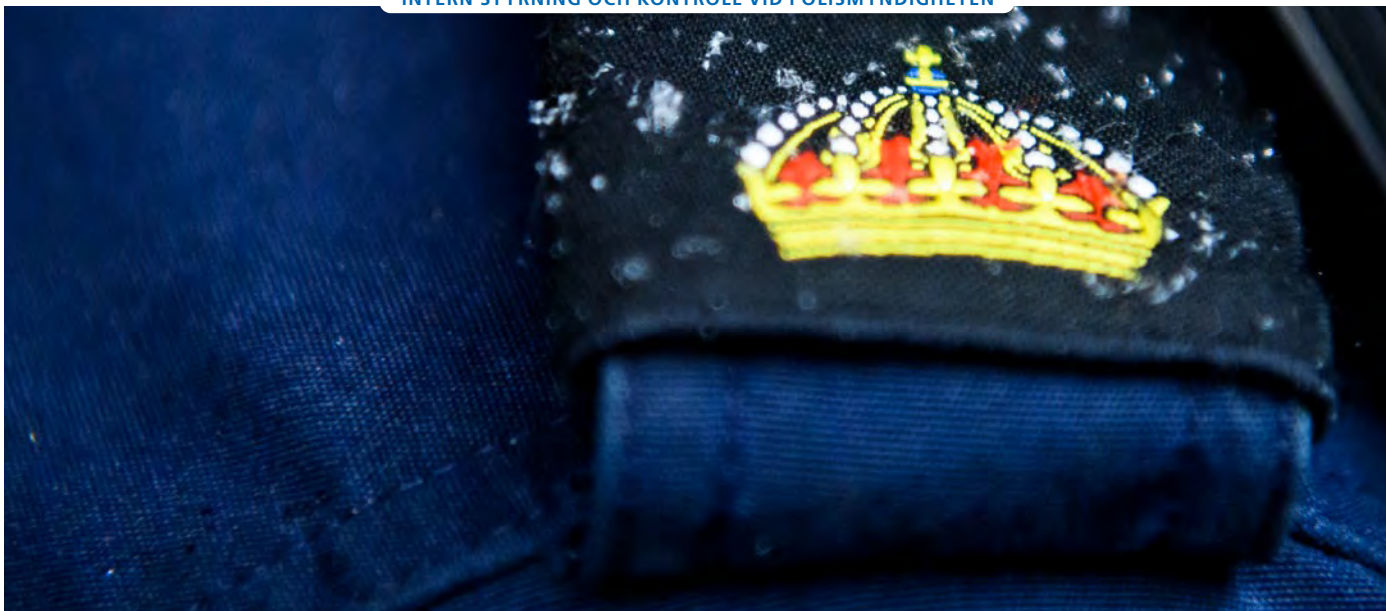
Att motverka oegentligheter

En stor del av arbetet som bedrivs är av förebyggande karaktär. Inom flertalet polisregioner och avdelningar har information och utbildningar om regelverk och rutiner för medarbetare och chefer genomförts under året. Dessa har genomförts med utgångspunkt i myndighetens värdegrund och medarbetarpolicy för att bland annat uppmärksamma och skapa förståelse för risker avseende otillåten påverkan, korrupcion och jäv. Ofta sker arbetet i samarbete med gruppen för skiljande- och disciplinärende (GSD) som finns placerade regionalt. Dessa arbetar mycket med att informera om förhållningsätt, risker och konsekvenser samt gränsdragningar mellan meddelarfriheten och lojalitetsplikten i ett anställningsavtal. GSD kan även lämna uppdrag till chefer att hålla samtal med medarbetare om beteenden som kan utgöra mindre allvarliga oegentligheter. GSD kan även fatta beslut om uppdrag som exempelvis innebär att se över rutinerna i en viss verksamhet för att förhindra och motverka att eventuella felaktigheter begås framöver. En annan del som också kan anses vara en form av arbete av förebyggande karaktär är att personalansvarsnämndens (PAN) beslut om skiljande från anställning och disciplinpåföljd publiceras internt, varvid gränserna tydliggörs för vad som av arbetsgivaren betraktas som otillåtet.

Vid introduktion för nyanställda och vid säkerhetsprövningar informeras om förhållningsätt, risker och regelverk. Det finns e-utbildning om informationssäkerhet och otillbörlig påverkan som är obligatorisk för alla nyanställda. Under året har även risken för brister i informationshantering uppmärksammats inom myndigheten och särskilda åtgärder har riktats för att minimera denna risk.

Inom ramen för vissa processansvar finns kontroller inbyggda för att motverka oegentligheter. Exempelvis görs jävsprövningar av alla som ska medverka vid ett inköp på över 20 000 kronor, och det finns inbyggda dualitetskontroller och behörighetskontroller inom flertalet verksamhetsområden. Inrättandet av en visselblåsarfunktion utgör en viktig del i arbetet för att motverka oegentligheter. Funktionen är oberoende och självständig och placerad vid myndighetens tillsynsenhet. Den har som uppgift att ta emot rapporter, göra

Inrättandet av en visselblåsarfunktion utgör en viktig del i arbetet för att motverka oegentligheter. Funktionen är oberoende och självständig och placerad vid myndighetens tillsynsenhet.

en bedömning kring uppgifternas riktighet och allmänintresse samt följa upp att åtgärder vidtas. Personer som vill rapportera om missförhållanden kan vara anonyma.

Vid sidan av det interna arbetet medverkar myndigheten i informationssäkerhetsmånaden ”Tänk säkert” i oktober varje år. Detta är ett initiativ från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för att öka informationssäkerheten, minska sårbarheten och stärka säkerhetskulturen samt motverka att någon blir utsatt för exempelvis otillåten påverkan.

Regelefterlevnad

Flertalet polisregioner och avdelningar har ett systematiskt arbete med att säkerställa regelefterlevnad i form av egenkontroller som ska säkerställa kvaliteten på ärendena samt kontrollera rättsenlighet och regelefterlevnad. De utgår från egenkontrollplaner som till viss del baseras på Polismyndighetens föreskrifter och andra styrdokument. Även tematiska egenkontroller har genomförts. Några verksamheter har därutöver egna tillsynsplaner. Kontrollplanerna justeras årligen och det tillförs nya kontrollområden när det anses behövt. Myndigheten granskas också i hög utsträckning av externa aktörer, och att omhändertada vad som framkommer i dessa granskningar är en väsentlig del av myndighetens kontrollverksamhet.

Myndighetens arbete med egenkontroller

Under 2022 har en större del av utvecklingsarbetet avseende processen för intern styrning och kontroll fokuserat på myndighetens arbete med egenkontroller. Utgångspunkten har varit att omhänderta rikspolischefens beslut om åtgärder efter Internrevisionens granskning av Polismyndighetens kontrollsystem.¹³⁸ Bland annat har Polismyndighetens riktlinjer för intern styrning och kontroll reviderats.

Samtliga polisregioner och avdelningar har bedrivit ett arbete med att förtydliga uppdraget om intern styrning och kontroll internt med avseende på omfattning, arbetsuppgifter och roll. Detta har inkluderat att upprätthålla och utveckla fungerande kontrollsystem. De har också arbetat med att säkerställa att väsentliga kontroller genomförs löpande i den egna verksamheten, bland annat genom att se till att beslut finns om vilka kontroller som ska genomföras och med vilket tidsintervall, samt genom att kommunicera inom sin verksamhet på vilket sätt och i vilken omfattning egenkontrollerna ska utföras.

138) Polismyndigheten (2021): *Granskning av Polismyndighetens kontrollsystem*. Dnr A636.073/2019.

Polisregioners och avdelningars bedömning av den interna styrningen och kontrollen

Samtliga polisregioner och avdelningar har lämnat en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen har genomförts på ett betryggande sätt under 2022. En avdelningschef har bedömt att det har funnits en brist vid genomförandet av den interna styrningen och kontrollen under en del av året. Övriga regionpolischefer och avdelningschefer har för 2022 bedömt att de har en betryggande intern styrning och kontroll.

Några polisregioner och avdelningar har identifierat enstaka brister. De flesta av dessa brister bedöms dock inte (var för sig och sammantaget) utgöra några allvarliga omständigheter för myndighetens möjligheter att med rimlig säkerhet fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål och uppfylla kraven i 3 § i myndighetsförordningen. Bristerna som redovisas är inte brister i processen för intern styrning och kontroll för hela eller någon del av verksamheten. Det pågår arbete med samtliga redovisade brister och det finns planer för hantering.

Brister i myndighetens rekryteringsprocess och resehandlingsprocess

Myndigheten bedömer att det har förelegat brister i den intern styrningen och kontrollen under en del av året i processen för rekrytering och i processen för resehandlingar.

Rekryteringsprocessen

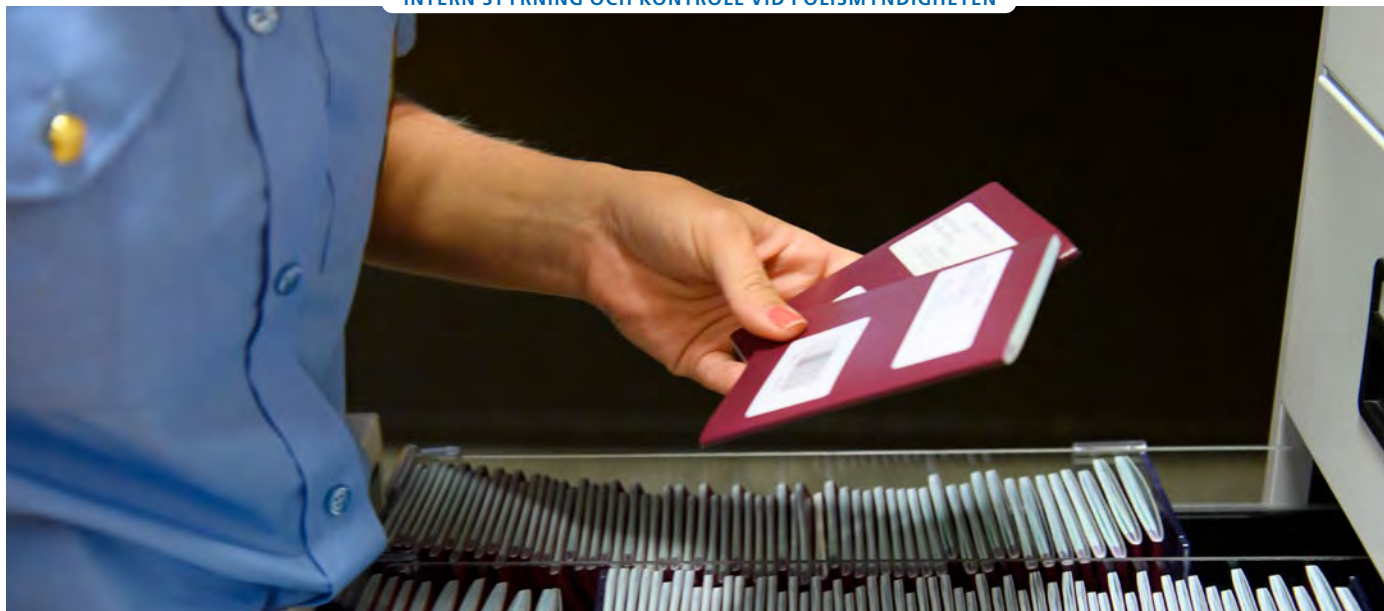
Bristen avser Polismyndighetens rekryteringsförmåga och bedöms ha förorsakats av faktorer som inneburit att antalet rekryteringsärenden har varit betydligt högre än prognostiserat. Sammantaget har bristen påverkat myndighetens förmåga att rekrytera för att i tid möta verksamhetens behov av kompetensförsörjning. Identifierade faktorer bakom ökningen av rekryteringsärenden är

- ökat behov av att rekrytera till passverksamheten
- ökade ekonomiska medel för rekrytering av specialistkompetens inom it, forensisk verksamhet och vapenhandläggare
- ökade ekonomiska medel som innebär minskat behov av att hämta hem tidigare budgetunderskott
- ökat antal avgångar och därmed ökat behov av ersättningsrekryteringar.

Bristen har även medfört att myndighetens tilldelade budgetmedel inte använts i tillräcklig utsträckning. Ett nationellt förankrat åtgärdsprogram har vidtagits som bland annat innehåller förstärkta resurser till rekryteringsverksamheten samt ökat engagemang från polisregioner och avdelningar. Åtgärderna har bidragit till att kön för rekryteringsärenden minskade succesivt under hösten. Dock började rekryteringskön att öka igen i slutet av året till följd av ett kraftigt ökat inflöde av ärenden. Med anledning av det planeras ytterligare åtgärder för att kortsiktigt minska rekryteringskön. Parallellt med dessa kortsiktiga åtgärder pågår arbete med att säkerställa en hållbar rekryteringsverksamhet på längre sikt.

Resehandlingsprocessen

Bristen avser Polismyndighetens förmåga att inom skälig tid tillhandahålla resehandlingar. Efterfrågan på att förnya sitt pass har varit mycket omfattande under 2022. Den främsta orsaken till det var att många inte förnyade sitt pass under pandemin. Det i kombination med en vanlig högsäsong och osäkerheten gällande fortsatta restriktioner medförde att det var svårt att prognosticera antalet passansökningar och när i tid de skulle komma att öka. När restriktionerna hävdes ledde det till att den ökade efterfrågan på pass (och nationella id-handlingar) inte kunde tillgodoseas inom skälig tid. Eftersom bristen berörde hela Polismyndighetens arbete inrättades en nationell särskild händelse för att hantera bristen. Det innebär att man skapar en organisation som leds på ett särskilt sätt, och där man endast arbetar med den aktuella händelsen.

För resehandlingsprocessen har bland annat följande brister identifierats:

- Bristen har påverkats av den otydlighet som finns avseende beslutsmandat mellan verksamhetsansvar och processansvar. Beslut om passverksamheten fattas i respektive polisregion baserat på regionala bedömningar, och processägaren saknar mandat att nationellt styra hela passverksamheten.
- Då ansökningarna ökade kraftigt i februari 2022, i samband med sportlovsveckorna, fanns det inte passhandläggare i den omfattning som krävdes för att ha tillräckligt med biometristationer öppna som kunde möta den kraftigt ökade efterfrågan. Denna brist har varit svår att åtgärda under arbetet med den nationella särskilda händelsen.
- Det tog för lång tid att öka antalet bokningsbara tider och öppettiderna var inte helt anpassade efter medborgarnas behov.
- Leverantörens tillverkningsmaskin av passböcker gick sönder under våren och var stillastående under cirka två veckor. Denna händelse ledde till att ett stort underskott om cirka 470 000 passböcker byggdes upp vilket innebar en försening om cirka 50 dagar av färdiga pass till medborgarna. Först under årets sista vecka 2022 var leveranstiderna tillbaka till det normala, vilket är cirka fem dagar.

För att kunna möta den kraftigt ökade efterfrågan på resehandlingar arbetade den nationella särskilda händelsen med följande prioriteringar inom passområdet: rekrytering av passhandläggare, it-utveckling och metod- och processutveckling. Arbetsbelastningen på passexpeditioner har ökat kraftigt och personal som i vanliga fall inte har arbetat skift, har behövt förhålla sig till förändrade arbetstider.

Åtgärder som vidtagits inom den nationella särskilda händelsen

I syfte att öka antalet bokningsbara tider för medborgarna har en rad åtgärder vidtagits och beslut fattats:

- beslut om ökade öppettider på passexpeditioner samt ändrad förläggning av arbetstid medförde att fler tider kunnat tillhandahållas för medborgarna
- sänkt avgift för nationellt id-kort vilket syftade till att styra om efterfrågan från pass till nationella id-kort då väntetiderna på pass ökade och ett större behov av provisoriska pass uppstod
- nationell prioritering för rekrytering av fler passhandläggare i syfte att snabbt öka kapaciteten i verksamheten
- beslut om kraftigt ökat antal bokningsbara tider under 2023, motsvarande cirka 3,5 miljoner tider, i syfte att uppnå en mycket hög servicenivå för medborgarna
- regional prioritering för rekrytering av fler passhandläggare i den omfattning som krävs för att kunna tillhandahålla det ökade antalet bokningsbara tider som respektive polisregion ansvarar för 2023.

Årsredovisningens undertecknande

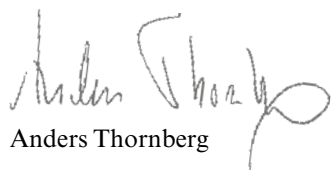
samt bedömning av den interna styrningen och kontrollen

Jag bedömer att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen under den period som årsredovisningen avser enligt följande:

- Brist avseende Polismyndighetens förmåga att rekrytera för att i tid möta verksamhetens behov av kompetensförsörjning. Bristen har förelegat från maj och året ut.
- Brist avseende Polismyndighetens förmåga att inom skälig tid tillhandahålla resehandlingar. Bristen har förelegat från februari och året ut.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 20 februari 2023

Anders Thornberg

Rikspolischef

Bilagor

Bilaga 1 Definitioner och faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen

Bilagan innehåller information om begrepp som används inom Polismyndigheten och som förekommer i den här rapporten. Här finns också beskrivningar av resultatmått som används för att följa upp resultatet inom viktiga delar av polisens verksamhet samt faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen. En sammanställning över de resultatindikatorer som ingår i Polismyndighetens bedömningsmodell för årsredovisningen 2022 finns i bilaga 6.

Begreppslista

Förenklat utredningsförfarande

Som ett undantag från regeln att brottsutredningar ska göras i förundersökningens form föreskrivs i 23 kap. 22 § rättegångsbalken (RB) att en förundersökning enligt bestämmelserna i 23 kap. RB inte behöver genomföras, om det ändå finns tillräckliga skäl för åtal och brottet inte kan antas föranleda någon annan påföljd än böter. Bestämmelsen om förenklat utredningsförfarande tar i första hand sikte på de fall där brottet kan utredas direkt på platsen för ett ingripande men kan också användas i andra situationer, till exempel när den misstänkte erkänner och det samtidigt finns förutsättningar att utfärda strafföreläggande eller ordningsbot. Reglerna om åtalsplikt påverkas inte och utredningen måste ge ett tillräckligt underlag för prövningen av skuld- och påföljdsfrågorna.

Förundersökningsbegränsning

Förundersökningsbegränsning innebär att brottsutredningar i vissa fall kan begränsas till de mest väsentliga delarna för att lagföringen ska bli snabb och effektiv. När polis eller åklagare använder sig av förundersökningsbegränsning, handlar det oftast om att en och samma person är misstänkt för många brott och att straffet inte skulle påverkas av om man utreder ytterligare brott.

Händelserapport (HR)

Regionledningscentralen tar emot och leder ärenden som bedöms, registreras och resurs-sätts i STORM-systemet som händelserapport.

Ordningsbot

Ordningsbot är en typ av böter som får utfärdas direkt på plats av bland annat polis och tullanställda. Om den som fått boten godkänner den så motsvarar det en dom som vunnit laga kraft.

Resultatmått

Utredning och lagföring

Antal anmälda brott

Då det finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har inträffat, ska en anmälan upprättas. Anmälan kan även upprättas då en person som kontaktar polisen vill anmäla en händelse som enligt deras uppfattning kan innehålla brottsliga gärningar. I ett ärende i Polismyndighetens it-system kan flera anmälda brott ingå. Antalet anmälda brott avser antalet brott som ingår i registrerade och granskade ärenden.

Brott i trafikärenden som resulterat i en ordningsbot som godkänts på plats ingår inte.

Bilaga 1

Definitioner, forts.

Antal inkomna ärenden

Antalet inkomna/upprättade handlingar eller anmälningar som registrerats, diarieförts och godkänts (granskningsdatum finns) i Polismyndighetens kriminaldiarium (K-diariet). Trafikärenden som resulterat i en på plats godkänd ordningsbot ingår inte i detta mått. Det gör heller inte trafikärenden som härrör från automatisk trafiksäkerhetskontroll (ATK).

Ett ärende kan omfatta flera brott.

Antal avslutade ärenden

Antalet avslutade ärenden avser ärenden som är slutredovisade till åklagare, nedlagda eller överlämnade till annan myndighet och därmed avslutade i Polismyndighetens K-diarium. I beräkningen av det totala antalet avslutade ärenden räknas den sista slutredovisningshändelsen per ärende inom sökperioden. Slutredovisningshändelser räknas oberoende av om sista åtgärden i ärendet inom sökperioden är en återupptagning och ärendet därmed är öppet.

Antal avslutade ärenden ej inledd förundersökning

Antalet avslutade ärenden där någon förundersökning inte inletts, exklusive ärenden där förenklade redovisningsförfaranden (23 kap. 22 § RB med mera) använts.

Antal bearbetade ärenden

Antalet avslutade ärenden med inledd förundersökning (FU) eller där förenklade redovisningsförfaranden till åklagare (23 kap. 22 § RB med mera) använts. Beslut om förundersökning ska ha fattats med en av de här beslutskoderna:

- förundersökning inleds
- förundersökning utvidgas
- förundersökning övertas
- förundersökning anses inledd genom tvångsåtgärd
- utredning jml. 23 kap. 22 § RB.

Antal nedlagda ärenden efter förundersökning

Antalet ärenden som slutredovisats genom nedläggning genom att en pågående utredning lagts ned. Ärenden läggs ned genom beslut av Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten. I beräkningen av antal nedlagda ärenden efter förundersökning räknas det sista beslutet om nedläggning per ärende inom sökperioden. Eventuella andra slutredovisningar i samma ärende påverkar inte antalsräkningen.

Nedläggningsandel (efter förundersökning)

Antalet ärenden som slutredovisats genom nedläggning genom att en pågående utredning lagts ned, dividerat med antalet ärenden med en avslutad förundersökning.

Antal förundersökningsbegränsade ärenden

Antal ärenden där förundersökning inte har inletts eller har lagts ned med stöd av 23 kap. 4 a § RB.

Andel förundersökningsbegränsade ärenden

Antal förundersökningsbegränsade ärenden dividerat med samtliga avslutade ärenden.

Bilaga 1

Definitioner, forts.

Antal ärenden redovisade till åklagare

Antal ärenden som redovisats till åklagare är de brottsärenden som i polisens register redovisats till åklagare och därmed avslutats i Polismyndighetens K-diarium. Innehåller ärenden som redovisats till åklagare med

- förundersökningsprotokoll
- förundersökningsanteckning
- 23 kap. 22 § RB.

Antal öppna ärenden

Ett öppet ärende är ett ärende som kommit in men som inte är avslutat i Polismyndighetens diarium. Antalet öppna ärenden beräknas per den sista varje månad vid ett fastställt körningstillfälle den följande månaden.

Antal öppna ärenden äldre än 12 månader

Antal öppna ärenden beräknas per den sista varje månad vid ett fastställt körningstillfälle den följande månaden. Indikatorn visar antalet ärenden som varit öppna längre än 12 månader.

Lagföringskvot

Andelen positiva lagföringsbeslut av beslutade brottsmisstankar i ärenden där förundersökning letts av polis eller åklagare. Antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats dividerat med antalet lagföringsbeslut samt beslut att inte väcka åtal. Måttet används som ett kvalitetsmått på färdiga förundersökningar.

Medelgenomströmningstid (dagar) för bearbetade ärenden

Genomströmningstid för bearbetade ärenden är antalet dagar från det att ett ärende inkommit till dess att det avslutas. Genomströmningstid beräknas för avslutade ärenden som uppfyller villkoret att en förundersökning är inledd eller att det finns en utredning enligt 23 kap. 22 § RB.

För att man ska få fram medelgenomströmningstiden dividerar man antalet dagar med antalet slutredovisade ärenden med inledd förundersökning (FU) eller där förenklade redovisningsförfaranden till åklagare (23 kap. 22 § RB med mera) använts.

Medelgenomströmningstid (dagar) för ärenden redovisade till åklagare

Genomströmningstid för ärenden redovisade till åklagare beräknas för avslutade ärenden som uppfyller villkoret att vara slutredovisade till åklagare och därmed avslutade i Polismyndighetens K-diarium. Detta antal dagar divideras med antal ärenden redovisade till åklagare. Genomströmningstiden räknas från det att ett ärende inkommit till dess att det avslutas.

Förundersökningsandel

Antalet ärenden med beslut att inleda förundersökning dividerat med antalet avslutade ärenden.

Redovisningsandel

Antalet ärenden som redovisats till åklagare dividerat med antalet avslutade ärenden.

Utredningsandel

Antalet ärenden som redovisats till åklagare dividerat med antalet bearbetade ärenden.

Bilaga 1

Definitioner, forts.

Service

Andel via e-tjänster inkomna ansökningar om tillstånd

Antalet ansökningar som avser tillstånd som inkommer via polisens e-tjänst dividerat med det totala antalet inkomna ansökningar.

Andel via e-tjänster inkomna polisanmälningar

Antalet polisanmälningar som inkommer via polisens e-tjänst dividerat med det totala antalet inkomna polisanmälningar.

Faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen

Det finns ingen källa som innehåller information om samtliga brott som begås i samhället. En stor del av de brott som begås upptäcks aldrig, eller kommer endast till de närmast berörda personernas kännedom. Därför är det inte möjligt att ge exakta svar på hur omfattande brottsligheten är, hur den ser ut eller hur den har utvecklats över tid.¹³⁹ I Sverige finns det dock flera källor med uppgifter om brott, exempelvis kriminalstatistik och undersökningar om utsatthet för brott, vilket gör att man kan koppla samman information från de olika källorna. I vissa fall går det då att dra rimliga slutsatser om brottsligheten och dess utveckling. När man betraktar statistik från olika källor finns det ett antal begrepp som kan vara bra att känna till: dold brottslighet, mörkertal och anmälningsbenägenhet.

Dold brottslighet

Det är långt ifrån alla brott som anmäls till polisen eller uppges i brottsofferundersökningar. Det innebär att brottsvolymerna för många brottstyper underskattas i brottsofferundersökningar och att brotten är betydligt fler än vad som framgår av kriminalstatistiken. Detta kallas dold brottslighet. Den dolda brottslighetens storlek är okänd och varierar mellan olika brottstyper, men för vissa brott anses den vara mycket omfattande.

Mörkertal

Mörkertalet utgörs av kvoten mellan det faktiska antalet brott¹⁴⁰ och antalet uppgivna eller anmälda brott. Hur väl brottslighetens faktiska nivå speglas i olika källor beror på mörkertalets storlek. Eftersom mörkertalet varierar mellan olika typer av brott finns en svårighet i att på basis av kriminalstatistiken göra riktiga beskrivningar av den faktiska brottsstrukturen. De så kallade ingripandebrotten (till exempel narkotika-, trafik- och skattebrott) som i princip aldrig anmäls av någon annan än polisen eller andra aktörer, har stora mörkertal.

Anmälningsbenägenhet

Möjligheten att upptäcka ett brott, och viljan att sedan anmäla brottet till polisen, är avgörande för hur stor del av brottsligheten som anmäls och därmed kommer med i statistiken över anmälda brott. Detta kallas anmälningsbenägenhet.

Anmälningsbenägenheten varierar kraftigt mellan olika typer av brott. När brott riktas direkt mot offret är brottets allvarlighetsgrad av stor betydelse för om brottet anmäls. Ju lindrigare brott, desto mindre sannolikhet är det för att brottet upptäcks och anmäls. Det är anledningen till att grövre brott är överrepresenterade i anmälningsstatistiken. Anmälningsbenägenheten är till stora delar även beroende av den brottsutsattes relation till gärningspersonen. Våld och hot mellan obekanta anmäls oftare än brott där den utsatte och gärningsperson känner varandra eller är släkt. Andra faktorer som kan spela in är till exempel krav från försäkringsbolag. Den anmälda brottslighetens nivåer påverkas alltså av en stor mängd andra samhällsliga förhållanden än sådana som polisen har möjlighet att påverka.

¹³⁹ Brottsförebyggande rådet (2017): *Brottsutvecklingen i Sverige fram till 2015*. Rapport 2017:5.

¹⁴⁰ Alla handlingar som enligt brottsbalken eller annan lag eller förordning är belagda med straff.

Bilaga 2

Antal anställda fördelat på poliser och civilanställda

TABELL 2.1 Antal anställda fördelat på poliser och civilanställda 2022

	ANTAL ANSTÄLLDA DECEMBER 2022							FÖRÄNDRING (DEC 2021)			
	Totalt		Poliser totalt		Civila totalt		Civila tillsvid.	Totalt	Poliser totalt	Civila totalt	Civila tillsvid.
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Antal	Antal	Antal	
Polisregion Bergslagen	2 252	46 %	1 593	35 %	659	72 %	620	50	53	-3	-33
Polisregion Mitt	2 504	47 %	1 706	35 %	798	72 %	762	96	72	24	0
Polisregion Nord	2 351	45 %	1 693	35 %	658	73 %	609	56	51	5	-22
Polisregion Stockholm	7 399	46 %	5 149	35 %	2 250	72 %	2 156	-32	42	-74	-157
Polisregion Syd	5 634	42 %	4 049	33 %	1 585	67 %	1 528	90	190	-100	-117
Polisregion Väst	5 380	45 %	3 944	34 %	1 436	74 %	1 319	176	82	94	0
Polisregion Öst	2 858	45 %	1 916	34 %	942	68 %	902	104	78	26	7
Totalt regioner	28 378	45 %	20 050	34 %	8 328	71 %	7 896	540	568	-28	-322
Andel vid region	81 %		91 %		64 %		64 %		0,1 %	-0,8 %	-1,9 %
Ekonomiavdelningen	455	61 %	17	24 %	438	62 %	437	-12	-3	-9	-2
HR-avdelningen	1 031	55 %	486	27 %	545	79 %	534	57	40	17	16
Internrevision	13	46 %	4	25 %	9	56 %	9	0	0	0	0
It-avdelningen	1 048	32 %	14	14 %	1 034	33 %	1 032	68	-2	70	81
Kommunikations-avdelningen	198	70 %	19	37 %	179	73 %	175	-15	-9	-6	0
Nationella operativa avdelningen	1 998	43 %	1 184	28 %	814	65 %	806	17	4	13	27
Nationellt forensiskt centrum	674	64 %	26	19 %	648	66 %	635	15	3	12	34
Rikspolischefens kansli	37	57 %	8	25 %	29	66 %	28	2	3	-1	-2
Rättsavdelningen	879	74 %	41	20 %	838	77 %	796	45	-9	54	47
Säkerhetsavdelningen	148	39 %	79	24 %	69	55 %	68	2	1	1	0
Särskilda utredningar	69	52 %	53	47 %	16	69 %	16	-2	-1	-1	-1
Totalt nationella avdelningar	6 550	52 %	1 931	28 %	4 619	62 %	4 536	177	27	150	200
Andel vid nationella avdelningar	19 %		9 %		36 %		36 %		-0,1 %	0,8 %	1,9 %
Polismyndigheten	34 928	46 %	21 981	34 %	12 947	68 %	12 432	717	595	122	-122

Bilaga 3

Antal årsarbetskrafter och medeltal anställda, fördelat på poliser och civilanställda

TABELL 3.1 Antal årsarbetskrafter och medeltal anställda, fördelat på poliser och civilanställda 2022*

	Antal årsarbetskrafter januari–december 2022			Medeltal anställda		
	Totalt	Poliser totalt	Civila totalt	2020	2021	2022
Polisregion Bergslagen	2 130	1 519	611	2 060	2 197	2 258
Polisregion Mitt	2 340	1 608	731	2 282	2 398	2 503
Polisregion Nord	2 201	1 599	602	2 212	2 300	2 359
Polisregion Stockholm	6 791	4 774	2 017	7 284	7 587	7 449
Polisregion Syd	5 266	3 808	1 458	5 353	5 604	5 674
Polisregion Väst	4 992	3 718	1 274	5 120	5 250	5 385
Polisregion Öst	2 694	1 829	864	2 651	2 754	2 869
Regioner totalt	26 414	18 856	7 558	26 961	28 090	28 497
Andel vid region	81 %	91 %	64 %	82 %	82 %	82 %
Ekonomiavdelningen	439	16	423	437	464	459
HR-avdelningen	977	478	499	919	970	999
Internrevision	11	3	8	12	11	13
It-avdelningen	959	14	945	936	987	999
Kommunikationsavdelningen	186	19	166	204	215	202
Nationella operativa avdelningen	1 895	1 154	741	1 813	1 944	1 986
Nationellt forensiskt centrum	625	25	600	602	653	662
Rikspolischefens kansli	35	8	27	55	36	36
Rättsavdelningen	799	37	761	801	831	865
Säkerhetsavdelningen	139	73	66	137	141	144
Avdelningen för särskilda utredningar	67	54	14	62	70	68
Avdelningar totalt	6 132	1 881	4 251	5 979	6 322	6 432
Andel vid avdelningar	19 %	9 %	36 %	18 %	18 %	18 %
Totalsumma	32 546	20 737	11 809	32 940	34 412	34 929

* Med årsarbetskraft avses anställd personal omräknat till heltidsarbete. Tjänstledighet, långtidssjukfrånvaro samt föräldraledighet och vård av barn är borträknad. Korrigering för semester, kortare sjukfrånvaro, övertid och kompensationsledighet har inte gjorts. Definition enligt ESV 2008:2, ESV 2008 Ekonomiadministrativa bestämmelser för statlig verksamhet.

Bilaga 4

Internationell fred och säkerhet

Akronymer och fullständiga namn

EUAM (Irak)	European Union Advisory Mission in Iraq
EUAM (Ukraina)	European Union Advisory Mission Ukraine
EUBAM (Libyen)	European Integrated Border Management Assistance Mission in Libya
EUCAP (Somalia)	European Union Capacity Building Mission in Somalia
EULEX	European Union Rule of Law Mission in Kosovo
EUMM	European Union Monitoring Mission in Georgia
EUPOL COPPS	European Union Mission for the Support of Palestinian Police and Rule of Law
ICC	International Criminal Court
OSSE Nordmakedonien	OSCE mission to Skopje
OSSE:s Sekretariat	OSCE Secretariat in Vienna
OSSE SMM	OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine
MINUSCA	United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in the Central African Republic
MINUSMA	United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali
MONUSCO	United Nations Organization Stabilization Mission in the DR Congo
UNFICYP	United Nations Peacekeeping Force in Cyprus
UNITAD	Investigative Team to Promote Accountability for Crimes Committed by Da'esh/ISIL (Irak)
UNMISS	United Nations Mission in South Sudan
UNSOM	United Nations Assistance Mission in Somalia
UNVMC	United Nations Verification Mission in Colombia

Bilaga 4

Internationell fred och säkerhet, forts.

TABELL 4.1 Tilldelade medel enligt regleringsbrevet avseende internationell civil krishantering*
(förvaltningskostnader redovisas separat från insatserna)

Insatser, utgiftsområde 7	Tilldelat anslag 2022	Utfall per 2022-12-31
Insatser inom ramen för EU	Högst 52 000 000	37 290 603
EUAM Irak		5 779 085
EUAM Ukraina		8 238 326
EUBAM Libyen		160 671
EUBAM Rafah		12 415
EUCAP Somalia		2 857 779
EULEX Kosovo		10 175 553
EU-kontoret i Kosovo		960 429
EUMM Georgien		6 870 587
EUPOL COPPS		2 235 757
Insatser inom ramen för FN	Högst 93 000 000	57 111 153
MINUSCA CAR		3 112 202
MINUSMA Mali		831 774
MONUSCO DR Kongo		5 971 139
UNITAD Irak		5 348 732
UNMISS Sydsudan		28 926 342
UNSOM Somalia		4 351 449
UNVMC Colombia		7 228 627
ICC/OTP		1 340 888
FN UNFICYP Cypern		471
Insatser inom ramen för OSSE	Högst 24 000 000	3 510 305
OSSE Nordmakedonien		1 319 573
OSSE Ukraina		2 190 732
Insatsnära verksamhet	Högst 25 000 000	12 464 399
Personal vid högkvarter (EU och OSSE)	Högst 15 000 000	7 010 950
Förvaltningskostnader	Högst 26 000 000	26 000 000
Totalt anslag UO7 (högst)	188 000 000	143 387 410

* Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende anslag 1:1 Bistandsverksamhet ap. 12, 20, 41, 42, 43 och 44 Internationell civil krishantering, 2022-12-01 (UD2021/18069 (delvis) UD2021/18442).

TABELL 4.2 Tilldelade medel enligt regleringsbrevet avseende Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet*
(förvaltningskostnader redovisas separat från insatserna)

Insatser, utgiftsområde 5	Tilldelat anslag 2022	Utfall per 2022-12-31
Tjänster vid högkvarter	Högst 4 200 000	
EU-delegationen i New York		1 867 686
UNFICYP Cypern		2 990 187
Korrigerig EEAS		
Förvaltningskostnader		798 330
Totalt anslag UO5 (högst)	6 141 000	5 656 203

* Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende anslag 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, 2022-06-30 (UD2021/17889 (delvis) UD2021/18436).

Bilaga 4

Internationell fred och säkerhet, forts.

TABELL 4.3 Numerär, svensk polispersonal i insatser inom internationell civil krishantering och freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Insats	Antal årsarbetskrafter och antal individer i insatsen 2020						Antal årsarbetskrafter och antal individer i insatsen 2021						Antal årsarbetskrafter och antal individer i insatsen 2022					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.
Insatser inom ramen för EU	9,5	16	19,6	38	29,1	54	8,1	12	22,3	37	30,4	49	5,6	9	18,9	34	24,6	43
EUAM Irak	0	0	1,7	3	1,7	3	0	0	2,1	4	2,1	4	0	0	3,1	4	3,1	4
EUAM Ukraina	2,2	3	3,2	6	5,4	9	2,5	4	3,2	6	5,7	10	1,0	1	2,8	5	3,8	6
EUBAM Libyen	0	0	1,5	2	1,5	2	0	0	1,0	1	1,0	1	0	0	0,1	1	0,1	1
EUBAM Rafah	0	0	0,9	3	0,9	3	0	0	0,8	1	0,8	1	0	0	0	0	0	0
EUCAP Somalia	0	0	0,6	2	0,6	2	0	0	1,9	4	1,9	4	0	0	2,3	5	2,3	5
EU-delegationen New York	0	0	0	0	0	0	0	0	0,3	1	0,3	1	0	0	1,0	1	1,0	1
EU-kontoret i Kosovo	0	0	1,0	2	1,0	2	0	0	1,0	1	1,0	1	0	0	0,8	1	0,8	1
EULEX Kosovo	2,3	4	6,6	14	8,9	18	1,6	3	6,0	11	7,6	14	1,4	2	4,7	8	6,1	10
EUMM Georgien	3,5	6	1,9	3	5,4	9	3,5	4	3,1	4	6,6	8	3,3	6	2,4	4	5,6	10
EUPOL COPPS	1,5	3	2,2	3	3,7	6	0,5	1	2,9	4	3,4	5	0,0	0	1,9	5	1,9	5
Insatser inom ramen för FN	12,6	33	19,3	44	31,9	77	15,9	28	23,3	38	39,2	66	12,0	26	22,5	52	34,6	78
CICIG Guatemala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MINJUSTH Haiti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MINUSCA CAR	1,5	3	2	3	3,5	6	1,4	3	1,2	2	2,6	5	1,1	2	0,7	3	1,8	5
MINUSMA Mali	0,8	2	1,4	5	2,2	7	0,3	1	2,4	4	2,7	5	0	0	0,2	2	0,2	2
MONUSCO DR Kongo	3,7	10	2,7	6	6,4	16	4,9	8	3,5	5	8,4	13	0,7	3	2,4	6	3,2	9
UNFICYP Cypern	1,0	2	1,1	2	2,1	4	1,6	3	0,6	1	2,2	4	1,5	3	0,8	2	2,3	5
UNITAD Irak	1,1	2	1,0	1	2,1	3	2,0	3	1,8	2	3,8	5	1,5	4	2,2	5	3,7	9
UNMHA Jemen	0,6	3	0,1	1	0,7	4	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
UNMISS Sydsudan	3,9	11	6,9	18	10,8	29	4,7	8	9,1	14	13,8	22	5,4	12	12,1	24	17,5	36
UNSMIL Libyen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UNSOM Somalia	0	0	2,5	3	2,5	3	0,8	1	1,2	3	2,0	4	0,8	1	1,4	3	2,2	4
UNVMC Colombia	0	0	1,6	5	1,6	5	0,2	1	3,5	6	3,7	7	1,0	1	2,7	7	3,7	8
Insatser inom ramen för OSSE	1,2	2	3,1	6	4,3	8	1,0	3	2,3	2	3,3	5	1,1	2	1,0	1	2,1	3
OSSE ryska gränskontrollen vid Gukovo-Donetsk	0	0	0,2	1	0,2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSSE Kosovo	0	0	0,7	2	0,7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSSE Nordmakedonien	0	0	0,9	1	0,9	1	0	0	1,0	1	1,0	1	0	0	1,0	1	1,0	1
OSSE Ukraina	1,2	2	1,3	2	2,5	4	1,0	3	1,3	1	2,3	4	1,1	2	0	0	1,1	2
Tjänster vid högkvarter	1	1	3,6	6	4,6	7	1	1	3,3	4	4,3	5	0,9	3	4,3	10	5,2	13
EU, Bryssel	0	0	3,2	4	3,2	4	0	0	3,0	3	3,0	3	0	0	2,9	5	2,9	5
FN, New York	0	0	0,2	1	0,2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSSE, Wien	1,0	1	0,2	1	1,2	2	1,0	1	0,3	1	1,3	2	0,7	1	0,9	1	1,6	2
ICC, Haag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,3	2	0,5	4	0,7	6
Totalt	24,3	52	45,6	94	69,9	146	26	44	51,2	81	77,2	125	19,7	40	46,8	97	66,4	137
Procentuell fördelning	34,8	35,6	65,2	64,4	100	100	33,7	35,2	66,3	64,8	100	100	29,6	29,2	70,4	70,8	100	100

Bilaga 5

Ärendestatistik

Som huvudprincip anges samtliga mätetal med en decimal. Observera dock att procentuell skillnad mellan två mättilfällen beräknas på tal som inte är avrundade. Därmed kan den angivna förändringen mellan exempelvis innevarande och föregående år skilja sig åt något från den som fås genom att beräkna differensen på de avrundade talen i cellerna.

TABELL 5.1 Antal inkomna ärenden

Brottskategorier	Antal inkomna ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	122 469	119 216	117 672	-1 544	-1,3 %
Övriga brott mot person	95 414	103 282	90 872	-12 410	-12,0 %
Skadegörelsebrott	217 372	206 459	196 476	-9 983	-4,8 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	344 875	316 121	321 373	5 252	1,7 %
Summa Brottsområde 1	780 130	745 078	726 393	-18 685	-2,5 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	73 441	71 921	71 566	-355	-0,5 %
Trafikbrott	150 445	145 272	136 915	-8 357	-5,8 %
Summa Brottsområde 2	223 886	217 193	208 481	-8 712	-4,0 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	39 702	40 357	40 291	-66	-0,2 %
Bedrägeribrott m.m.*	151 680	150 890	151 635	745	0,5 %
Övriga brottsbalksbrott	44 187	44 516	43 090	-1 426	-3,2 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	38 839	39 962	40 063	101	0,3 %
Summa Brottsområde 3	274 408	275 725	275 079	-646	-0,2 %
Totalt	1 278 424	1 237 996	1 209 953	-28 043	-2,3 %

TABELL 5.2 Antal anmälda brott

Brottskategorier	Antal anmälda brott			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	164 813	161 371	160 091	-1 280	-0,8 %
Övriga brott mot person	144 422	152 373	136 264	-16 109	-10,6 %
Skadegörelsebrott	233 190	220 685	210 966	-9 719	-4,4 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	369 125	337 245	342 357	5 112	1,5 %
Summa Brottsområde 1	911 550	871 674	849 678	-21 996	-2,5 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	122 811	117 240	112 519	-4 721	-4,0 %
Trafikbrott	179 827	171 681	159 202	-12 479	-7,3 %
Summa Brottsområde 2	302 638	288 921	271 721	-17 200	-6,0 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	42 368	42 755	42 948	193	0,5 %
Bedrägeribrott m.m.*	248 661	223 629	224 808	1 179	0,5 %
Övriga brottsbalksbrott	58 811	58 494	57 081	-1 413	-2,4 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	56 236	56 206	56 186	-20	0,0 %
Summa Brottsområde 3	406 076	381 084	381 023	-61	0,0 %
Totalt	1 620 264	1 541 679	1 502 422	-39 257	-2,5 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.3 Antal öppna ärenden

Brottskategorier	Antal öppna ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	27 237	27 425	29 055	1 630	5,9 %
Övriga brott mot person	11 083	11 768	11 050	-718	-6,1 %
Skadegörelsebrott	3 455	3 056	3 005	-51	-1,7 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	11 034	9 686	9 349	-337	-3,5 %
Summa Brottområde 1	52 809	51 935	52 459	524	1,0 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	14 382	12 850	12 646	-204	-1,6 %
Trafikbrott	12 656	12 157	11 121	-1 036	-8,5 %
Summa Brottområde 2	27 038	25 007	23 767	-1 240	-5,0 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	4 522	4 134	4 301	167	4,0 %
Bedrägeribrott m.m.*	31 739	30 018	34 685	4 667	15,5 %
Övriga brottsbalksbrott	11 705	10 708	10 090	-618	-5,8 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	7 863	7 483	7 769	286	3,8 %
Summa Brottområde 3	55 829	52 343	56 845	4 502	8,6 %
Totalt	135 676	129 285	133 071	3 786	2,9 %

TABELL 5.4 Antal öppna ärenden äldre än 12 månader

Brottskategorier	Antal öppna ärenden äldre än 12 månader			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	3 596	3 358	3 868	510	15,2 %
Övriga brott mot person	1 634	1 710	1 763	53	3,1 %
Skadegörelsebrott	456	297	325	28	9,4 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	1 277	1 239	1 073	-166	-13,4 %
Summa Brottområde 1	6 963	6 604	7 029	425	6,4 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	1 238	1 462	1 498	36	2,5 %
Trafikbrott	1 030	992	946	-46	-4,6 %
Summa Brottområde 2	2 268	2 454	2 444	-10	-0,4 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	437	335	304	-31	-9,3 %
Bedrägeribrott m.m.*	10 919	10 117	11 537	1 420	14,0 %
Övriga brottsbalksbrott	2 874	2 838	2 984	146	5,1 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	1 507	1 283	1 248	-35	-2,7 %
Summa Brottområde 3	15 737	14 573	16 073	1 500	10,3 %
Totalt	24 968	23 631	25 546	1 915	8,1 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.5 Medelgenomströmningstid (dagar) för bearbetade ärenden

Brottskategorier	Medelgenomströmningstid (dagar) för bearbetade ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	109	96	99	2	2,3 %
Övriga brott mot person	95	86	94	9	10,3 %
Skadegörelsebrott	88	80	77	-3	-4,0 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	65	62	61	-1	-1,0 %
Summa Brottsområde 1	92	83	86	3	3,3 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	73	72	66	-6	-8,4 %
Trafikbrott	71	63	66	3	4,1 %
Summa Brottsområde 2	72	68	66	-2	-2,7 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	63	55	51	-4	-7,1 %
Bedrägeribrott m.m.*	182	158	144	-15	-9,2 %
Övriga brottsbalksbrott	144	145	138	-7	-4,8 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	118	106	98	-8	-7,7 %
Summa Brottsområde 3	143	129	117	-12	-9,0 %
Totalt	102	93	90	-3	-3,2 %

TABELL 5.6 Medelgenomströmningstid (dagar) för ärenden redovisade till åklagare

Brottskategorier	Medelgenomströmningstid (dagar) för ärenden redovisade till åklagare			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	175	170	169	-1	-0,6 %
Övriga brott mot person	190	172	186	14	8,1 %
Skadegörelsebrott	159	165	151	-14	-8,6 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	144	144	143	-1	-0,5 %
Summa Brottsområde 1	169	165	166	1	0,7 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	94	96	89	-8	-8,1 %
Trafikbrott	71	65	64	-1	-1,9 %
Summa Brottsområde 2	82	80	76	-4	-4,9 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	53	48	43	-5	-9,7 %
Bedrägeribrott m.m.*	291	313	314	2	0,5 %
Övriga brottsbalksbrott	210	217	218	0	0,2 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	104	104	106	2	2,2 %
Summa Brottsområde 3	150	156	151	-5	-3,2 %
Totalt	120	121	117	-4	-3,1 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.7 Antal ärenden redovisade till åklagare

Brottskategorier	Antal ärenden redovisade till åklagare			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	20 736	18 838	17 332	-1 506	-8,0 %
Övriga brott mot person	5 715	6 167	5 530	-637	-10,3 %
Skadegörelsebrott	3 502	3 063	2 389	-674	-22,0 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	7 779	6 835	5 539	-1 296	-19,0 %
Summa Brottsområde 1	37 732	34 903	30 790	-4 113	-11,8 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	39 698	37 094	35 514	-1 580	-4,3 %
Trafikbrott	44 125	40 130	35 443	-4 687	-11,7 %
Summa Brottsområde 2	83 823	77 224	70 957	-6 267	-8,1 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	17 038	16 472	14 891	-1 581	-9,6 %
Bedrägeribrott m.m.*	12 458	12 627	10 255	-2 372	-18,8 %
Övriga brottsbalksbrott	5 589	5 318	5 231	-87	-1,6 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	10 084	9 928	9 229	-699	-7,0 %
Summa Brottsområde 3	45 169	44 345	39 606	-4 739	-10,7 %
Totalt	166 724	156 472	141 353	-15 119	-9,7 %

TABELL 5.8 Antal bearbetade ärenden

Brottskategorier	Antal bearbetade ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	109 315	98 726	94 175	-4 551	-4,6 %
Övriga brott mot person	46 044	46 746	42 364	-4 382	-9,4 %
Skadegörelsebrott	17 269	15 779	14 572	-1 207	-7,6 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	70 080	62 729	56 942	-5 787	-9,2 %
Summa Brottsområde 1	242 708	223 980	208 053	-15 927	-7,1 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	73 488	73 511	71 842	-1 669	-2,3 %
Trafikbrott	77 597	71 653	64 706	-6 947	-9,7 %
Summa Brottsområde 2	151 085	145 164	136 548	-8 616	-5,9 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	30 317	30 009	29 267	-742	-2,5 %
Bedrägeribrott m.m.*	77 670	79 018	71 341	-7 677	-9,7 %
Övriga brottsbalksbrott	28 455	29 281	26 088	-3 193	-10,9 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	27 022	27 281	27 256	-25	-0,1 %
Summa Brottsområde 3	163 464	165 589	153 952	-11 637	-7,0 %
Totalt	557 257	534 733	498 553	-36 180	-6,8 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.9 Antal nedlagda ärenden efter förundersökning

Brottskategorier	Antal nedlagda ärenden efter förundersökning			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	88 665	79 930	76 877	-3 053	-3,8 %
Övriga brott mot person	40 210	40 443	36 735	-3 708	-9,2 %
Skadegörelsebrott	13 677	12 580	12 139	-441	-3,5 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	61 303	55 170	50 637	-4 533	-8,2 %
Summa Brottsområde 1	203 855	188 123	176 388	-11 735	-6,2 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	34 202	36 740	36 672	-68	-0,2 %
Trafikbrott	27 867	26 299	24 982	-1 317	-5,0 %
Summa Brottsområde 2	62 069	63 039	61 654	-1 385	-2,2 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	13 490	13 731	14 549	818	6,0 %
Bedrägeribrott m.m.*	65 205	66 399	61 020	-5 379	-8,1 %
Övriga brottsbalksbrott	22 639	23 826	20 657	-3 169	-13,3 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	16 774	17 298	17 980	682	3,9 %
Summa Brottsområde 3	118 108	121 254	114 206	-7 048	-5,8 %
Totalt	384 032	372 416	352 248	-20 168	-5,4 %

TABELL 5.10 Antal avslutade ärenden ej inledd förundersökning

Brottskategorier	Antal avslutade ärenden ej inledd förundersökning			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	21 560	22 280	23 785	1 505	6,8 %
Övriga brott mot person	51 726	57 006	50 246	-6 760	-11,9 %
Skadegörelsebrott	201 388	191 614	182 407	-9 207	-4,8 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	279 594	257 423	267 356	9 933	3,9 %
Summa Brottsområde 1	554 268	528 323	523 794	-4 529	-0,9 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	931	711	718	7	1,0 %
Trafikbrott	76 704	75 355	74 398	-957	-1,3 %
Summa Brottsområde 2	77 635	76 066	75 116	-950	-1,2 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	10 625	11 149	11 165	16	0,1 %
Bedrägeribrott m.m.*	79 873	75 863	77 752	1 889	2,5 %
Övriga brottsbalksbrott	15 763	16 852	18 224	1 372	8,1 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	12 765	13 543	13 039	-504	-3,7 %
Summa Brottsområde 3	119 026	117 407	120 180	2 773	2,4 %
Totalt	750 929	721 796	719 090	-2 706	-0,4 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.11 Antal avslutade ärenden

Brottskategorier	Antal avslutade ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	130 875	121 006	117 960	-3 046	-2,5 %
Övriga brott mot person	97 770	103 752	92 610	-11 142	-10,7 %
Skadegörelsebrott	218 657	207 393	196 979	-10 414	-5,0 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	349 674	320 152	324 298	4 146	1,3 %
Summa Brottområde 1	796 976	752 303	731 847	-20 456	-2,7 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	74 419	74 222	72 560	-1 662	-2,2 %
Trafikbrott	154 301	147 008	139 104	-7 904	-5,4 %
Summa Brottområde 2	228 720	221 230	211 664	-9 566	-4,3 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	40 942	41 158	40 432	-726	-1,8 %
Bedrägeribrott m.m.*	157 543	154 881	149 093	-5 788	-3,7 %
Övriga brottsbalksbrott	44 218	46 133	44 312	-1 821	-3,9 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	39 787	40 824	40 295	-529	-1,3 %
Summa Brottområde 3	282 490	282 996	274 132	-8 864	-3,1 %
Totalt	1 308 186	1 256 529	1 217 643	-38 886	-3,1 %

TABELL 5.12 Antal förundersökningsbegränsade ärenden

Brottskategorier	Antal förundersökningsbegränsade ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	2 653	2 711	3 177	466	17,2 %
Övriga brott mot person	2 377	2 673	2 812	139	5,2 %
Skadegörelsebrott	1 851	1 790	1 987	197	11,0 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	3 948	3 795	4 244	449	11,8 %
Summa Brottområde 1	10 829	10 969	12 220	1 251	11,4 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	8 457	9 376	8 662	-714	-7,6 %
Trafikbrott	4 759	4 437	4 075	-362	-8,2 %
Summa Brottområde 2	13 216	13 813	12 737	-1 076	-7,8 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	6 510	7 182	7 523	341	4,7 %
Bedrägeribrott m.m.*	13 418	18 698	19 629	931	5,0 %
Övriga brottsbalksbrott	1 671	1 811	2 045	234	12,9 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	2 771	3 059	3 510	451	14,7 %
Summa Brottområde 3	24 370	30 750	32 707	1 957	6,4 %
Totalt	48 415	55 532	57 664	2 132	3,8 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.13 Utredningsandel, %

Brottskategorier	Utredningsandel, %			Förändring Andel	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	19,0 %	19,1 %	18,4 %	-0,7 %	-3,5 %
Övriga brott mot person	12,4 %	13,2 %	13,1 %	-0,1 %	-1,1 %
Skadegörelsebrott	20,3 %	19,4 %	16,4 %	-3,0 %	-15,5 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	11,1 %	10,9 %	9,7 %	-1,2 %	-10,7 %
Summa Brottsområde 1	15,5 %	15,6 %	14,8 %	-0,8 %	-5,0 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	54,0 %	50,5 %	49,4 %	-1,0 %	-2,0 %
Trafikbrott	56,9 %	56,0 %	54,8 %	-1,2 %	-2,2 %
Summa Brottsområde 2	55,5 %	53,2 %	52,0 %	-1,2 %	-2,3 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	56,2 %	54,9 %	50,9 %	-4,0 %	-7,3 %
Bedrägeribrott m.m.*	16,0 %	16,0 %	14,4 %	-1,6 %	-10,0 %
Övriga brottsbalksbrott	19,6 %	18,2 %	20,1 %	1,9 %	10,4 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	37,3 %	36,4 %	33,9 %	-2,5 %	-7,0 %
Summa Brottsområde 3	27,6 %	26,8 %	25,7 %	-1,1 %	-3,9 %
Totalt	29,9 %	29,3 %	28,4 %	-0,9 %	-3,1 %

TABELL 5.14 Redovisningsandel, %

Brottskategorier	Redovisningsandel, %			Förändring Andel	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	15,8 %	15,6 %	14,7 %	-0,9 %	-5,6 %
Övriga brott mot person	5,8 %	5,9 %	6,0 %	0,0 %	0,5 %
Skadegörelsebrott	1,6 %	1,5 %	1,2 %	-0,3 %	-17,9 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	2,2 %	2,1 %	1,7 %	-0,4 %	-20,0 %
Summa Brottsområde 1	4,7 %	4,6 %	4,2 %	-0,4 %	-9,3 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	53,3 %	50,0 %	48,9 %	-1,0 %	-2,1 %
Trafikbrott	28,6 %	27,3 %	25,5 %	-1,8 %	-6,7 %
Summa Brottsområde 2	36,6 %	34,9 %	33,5 %	-1,4 %	-4,0 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	41,6 %	40,0 %	36,8 %	-3,2 %	-8,0 %
Bedrägeribrott m.m.*	7,9 %	8,2 %	6,9 %	-1,3 %	-15,6 %
Övriga brottsbalksbrott	12,6 %	11,5 %	11,8 %	0,3 %	2,4 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	25,3 %	24,3 %	22,9 %	-1,4 %	-5,8 %
Summa Brottsområde 3	16,0 %	15,7 %	14,4 %	-1,2 %	-7,8 %
Totalt	12,7 %	12,5 %	11,6 %	-0,8 %	-6,8 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.15 Nedläggningsandel, efter förundersökning, %

Brottskategorier	Nedläggningsandel, efter förundersökning, %			Förändring Andel	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	81,1 %	81,0 %	81,6 %	0,7 %	0,8 %
Övriga brott mot person	87,3 %	86,5 %	86,7 %	0,2 %	0,2 %
Skadegörelsebrott	79,2 %	79,7 %	83,3 %	3,6 %	4,5 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	87,5 %	87,9 %	88,9 %	1,0 %	1,1 %
Summa Brottsområde 1	84,0 %	84,0 %	84,8 %	0,8 %	0,9 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	46,5 %	50,0 %	51,0 %	1,1 %	2,1 %
Trafikbrott	35,9 %	36,7 %	38,6 %	1,9 %	5,2 %
Summa Brottsområde 2	41,1 %	43,4 %	45,2 %	1,7 %	4,0 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	44,5 %	45,8 %	49,7 %	4,0 %	8,6 %
Bedrägeribrott m.m.*	84,0 %	84,0 %	85,5 %	1,5 %	1,8 %
Övriga brottsbalksbrott	79,6 %	81,4 %	79,2 %	-2,2 %	-2,7 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	62,1 %	63,4 %	66,0 %	2,6 %	4,0 %
Summa Brottsområde 3	72,3 %	73,2 %	74,2 %	1,0 %	1,3 %
Totalt	68,9 %	69,6 %	70,7 %	1,0 %	1,4 %

TABELL 5.16 Förundersökningsandel, %

Brottskategorier	Förundersökningsandel, %			Förändring Andel	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	83,5 %	81,6 %	79,8 %	-1,8 %	-2,1 %
Övriga brott mot person	47,1 %	45,1 %	45,7 %	0,7 %	1,5 %
Skadegörelsebrott	7,9 %	7,6 %	7,4 %	-0,2 %	-2,8 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	20,0 %	19,6 %	17,6 %	-2,0 %	-10,4 %
Summa Brottsområde 1	30,5 %	29,8 %	28,4 %	-1,3 %	-4,5 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	98,7 %	99,0 %	99,0 %	0,0 %	0,0 %
Trafikbrott	50,3 %	48,7 %	46,5 %	-2,2 %	-4,6 %
Summa Brottsområde 2	66,1 %	65,6 %	64,5 %	-1,1 %	-1,7 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	74,0 %	72,9 %	72,4 %	-0,5 %	-0,7 %
Bedrägeribrott m.m.*	49,3 %	51,0 %	47,8 %	-3,2 %	-6,2 %
Övriga brottsbalksbrott	64,4 %	63,5 %	58,9 %	-4,6 %	-7,2 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	67,9 %	66,8 %	67,6 %	0,8 %	1,2 %
Summa Brottsområde 3	57,9 %	58,5 %	56,2 %	-2,4 %	-4,0 %
Totalt	42,6 %	42,6 %	40,9 %	-1,6 %	-3,8 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.17 Andel förundersökningsbegränsade ärenden, %

Brottskategorier	Andel förundersökningsbegränsade ärenden, %			Förändring Andel	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	2,0 %	2,2 %	2,7 %	0,5 %	20,2 %
Övriga brott mot person	2,4 %	2,6 %	3,0 %	0,5 %	17,9 %
Skadegörelsebrott	0,8 %	0,9 %	1,0 %	0,1 %	16,9 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	1,1 %	1,2 %	1,3 %	0,1 %	10,4 %
Summa Brottsområde 1	1,4 %	1,5 %	1,7 %	0,2 %	14,5 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	11,4 %	12,6 %	11,9 %	-0,7 %	-5,5 %
Trafikbrott	3,1 %	3,0 %	2,9 %	-0,1 %	-2,9 %
Summa Brottsområde 2	5,8 %	6,2 %	6,0 %	-0,2 %	-3,6 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	15,9 %	17,4 %	18,6 %	1,2 %	6,6 %
Bedrägeribrott m.m.*	8,5 %	12,1 %	13,2 %	1,1 %	9,1 %
Övriga brottsbalksbrott	3,8 %	3,9 %	4,6 %	0,7 %	17,6 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	7,0 %	7,5 %	8,7 %	1,2 %	16,2 %
Summa Brottsområde 3	8,6 %	10,9 %	11,9 %	1,1 %	9,8 %
Totalt	3,7 %	4,4 %	4,7 %	0,3 %	7,2 %

TABELL 5.18 Lagföringskvot, %

Brottskategorier	Lagföringskvot, %			Förändring Andel	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	87,4 %	87,4 %	88,1 %	0,8 %	0,9 %
Övriga brott mot person	84,9 %	84,5 %	87,5 %	3,0 %	3,6 %
Skadegörelsebrott	82,2 %	82,5 %	83,9 %	1,3 %	1,6 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	87,5 %	86,7 %	89,7 %	3,0 %	3,5 %
Summa Brottsområde 1	86,4 %	86,1 %	87,9 %	1,8 %	2,0 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	96,9 %	97,0 %	97,1 %	0,1 %	0,1 %
Trafikbrott	95,4 %	95,1 %	95,7 %	0,6 %	0,6 %
Summa Brottsområde 2	96,2 %	96,1 %	96,4 %	0,4 %	0,4 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	97,2 %	97,2 %	97,5 %	0,3 %	0,4 %
Bedrägeribrott m.m.*	81,8 %	81,6 %	85,5 %	3,9 %	4,7 %
Övriga brottsbalksbrott	87,9 %	86,4 %	89,6 %	3,2 %	3,7 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	91,8 %	91,7 %	91,9 %	0,2 %	0,3 %
Summa Brottsområde 3	87,8 %	87,8 %	90,3 %	2,5 %	2,8 %
Totalt	91,3 %	91,1 %	92,5 %	1,4 %	1,5 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.19 Effektiv lagföringskvot, %

Brottskategorier	Effektiv lagföringskvot, %			Förändring Andel	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
Brottsområde 1					
Våldsbrott	87,2 %	87,1 %	88,0 %	0,9 %	1,0 %
Övriga brott mot person	83,9 %	83,2 %	86,8 %	3,6 %	4,3 %
Skadegörelsebrott	80,4 %	80,7 %	81,7 %	1,0 %	1,3 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	85,2 %	84,2 %	87,4 %	3,2 %	3,8 %
Summa Brottområde 1	85,6 %	85,1 %	87,1 %	2,0 %	2,4 %
Brottsområde 2					
Narkotikabrott	89,9 %	89,2 %	90,5 %	1,3 %	1,4 %
Trafikbrott	90,7 %	90,8 %	92,0 %	1,2 %	1,3 %
Summa Brottområde 2	90,3 %	90,0 %	91,2 %	1,2 %	1,3 %
Brottsområde 3					
Tillgrepp i butik	88,4 %	86,5 %	88,8 %	2,3 %	2,7 %
Bedrägeribrott m.m.*	80,8 %	80,7 %	84,7 %	3,9 %	4,8 %
Övriga brottsbalksbrott	86,8 %	85,3 %	88,6 %	3,2 %	3,8 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	87,5 %	87,0 %	88,6 %	1,6 %	1,9 %
Summa Brottområde 3	84,5 %	83,9 %	87,0 %	3,1 %	3,7 %
Totalt	87,4 %	86,9 %	89,0 %	2,0 %	2,3 %

TABELL 5.20 Resurstid (timmar) för verksamheten, total och per arbetsflöde

	Resurstid (timmar) för verksamheten, total och per arbetsflöde			Förändring Antal	Förändring %
	2020	2021	2022	2021–2022	2021–2022
KV Kärnverksamhet inom rättsväsendet	34 029 670	36 151 091	36 372 320	221 229	0,6 %
UR Kärnverksamhet utanför rättsväsendet	70 922	190 780	203 932	13 152	6,9 %
GV Gemensam verksamhet	15 487 573	14 795 008	15 754 179	959 170	6,5 %
XX Ej verksamhetskodad tid	4 749	2 839	9 626	6 786	239,0 %
Totalt	49 592 913	51 139 719	52 340 056	1 200 337	2,3 %
KV Kärnverksamhet inom rättsväsendet					
BF Brottsförebyggande arbete	10 133 233	11 625 335	12 045 318	419 983	3,6 %
UL Utredning och lagföring	19 620 405	20 287 221	19 753 524	-533 697	-2,6 %
SE Service	4 276 032	4 238 535	4 573 479	334 943	7,9 %
Totalt	34 029 670	36 151 091	36 372 320	221 229	0,6 %
GV Gemensam verksamhet					
LS Ledning/styrning	3 816 817	4 146 847	4 458 280	311 433	7,5 %
KF Kompetensförsörjning	3 908 774	3 805 870	4 639 126	833 256	21,9 %
SV Stödverksamhet	7 761 982	6 842 292	6 656 773	-185 518	-2,7 %
Totalt	15 487 573	14 795 008	15 754 179	959 170	6,5 %

* Ekonomiska brott har upphört som självständig brottskategori. De ekonomiska brott som hanteras av Polismyndigheten ingår numera i brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Bilaga 6

Resultatindikatorerna och bedömningen av deras mätkraft i förhållande till de övergripande målen för verksamheten

Bedömningsmodellen revideras årligen utifrån den nyutveckling som sker i myndigheten. Nio nya resultatindikatorer har lagts till i modellen för att bedöma resultatet i Årsredovisningen 2022. En resultatindikator på serviceområdet har tagits bort.

Analysstödet¹⁴¹, som är en metod som använts för att bedöma indikatorernas mätkraft i förhållande till regeringens mål för Polismyndighetens verksamhet, har använts för att bedöma den nya resultatindikatorn. Indikatorstyrka, indikatorsvolym och indikatorers totala mätkraft har skattats genom en strukturerad kvalitativ bedömning av redaktionsgruppen för årsredovisningen hos Polismyndigheten.

Indikatorstyrka – För att få en indikation på om hur stark en indikatorns koppling är till det uppsatta målet används indikatorstyrka. För att belysa det används tre indikatorstyrkor: stark, medelstark och svag indikator.

Indikatorsvolym – En aspekt att ta hänsyn till är om indikatorn mäter en stor del av målet eller om indikatorn endast mäter en mindre del av målet. För att belysa detta används tre indikatorsvolymer: stor, medelstor och liten indikator.

Indikatorers totala mätkraft – Ofta är det inte tillräckligt att identifiera en stark indikator för att mäta måluppfyllelsen. En indikator mäter nämligen bara en avgränsad del av ett mål. För att belysa måluppfyllelsen på ett bra sätt behöver ett flertal indikatorer användas. Då flera indikatorer används är det viktigt att de belyser olika delar av målet för att mätbarheten av målet ska bli så heltäckande som möjligt. Vidare är det viktigt att de olika indikatorerna inte mäter samma sak. Den väsentligaste aspekten är den samlade mätkraften bland alla indikatorer som används för ett specifikt mål. För att belysa detta har vi definierat tre typer av mätkraft för de uppställda målen: svag, medelstark och stark mätkraft av målen.

141) Polismyndigheten (2020): *Indikatorernas styrka och volym samt dess mätkraft på delmål*. Analysstöd till uppföljning av SVP.

Bilaga 6

Resultatindikatorer för att bedöma resultatet

Samtliga resultatindikatorer baseras på Polismyndighetens egen statistik om inte annat anges.

TABELL 6.1 Delmål, resultatindikatorer, styrka, volym och total mätkraft 2022

Delmål	Resultatindikator	Mätstyrka	Total mätkraft	Styrka	Volym
Förtroende för Polismyndigheten/ Polismyndigheten ska ha allmänhetens förtroende och bidra till ett högt förtroende för rättsväsendet som helhet.	Andel medborgare som upplever mycket/ganska stort förtroende för rättsväsendet som helhet (NTU)	Medelstark	6	3	2
	Andel medborgare som upplever mycket/ganska stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete (NTU)	Medelstark	6	3	2
Den brottsförebyggande verksamheten/ Polismyndigheten ska bidra till att brottsligheten minskar.	Andel medborgare som är utsatta för brott mot enskild person (NTU)	Medelstark	4	2	2
	Andel hushåll som är utsatta för brott mot egendom (NTU)	Medelstark	4	2	2
	Antal anmälda brott per 100 000 invånare	Medelstark	4	2	2
	Antal dödade i trafiken (Transportstyrelsen)	Svag	1	1	1
	Antal svårt skadade i trafiken (Transportstyrelsen)	Svag	1	1	1
	Antal anställda på polisregionerna som arbetar med BF/IGV	Svag	1	1	1
Den trygghetskapande verksamheten/ Polismyndigheten ska bidra till att människors trygghet ökar.	Andel medborgare som är mycket/ganska trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet (NTU)	Medelstark	6	3	2
	Andel medborgare som mycket/ganska ofta valt en annan väg eller annat färdstätt på grund av oro för att utsättas för brott (NTU)	Svag	3	3	1
	Andel medborgare som i stor utsträckning är orolig för brottsligheten i samhället (NTU)	Medelstark	4	2	2
Den brottsutredande verksamheten/ Polismyndigheten ska bidra till att brottsuppleringen ökar.	Ärenden redovisade till åklagare	Medelstark	4	2	2
	Redovisningsandel	Medelstark	6	3	2
	Utredningsandel	Medelstark	6	3	2
	Kompletteringsvolym (Polismyndigheten/Åklagarmyndigheten)	Medelstark	6	3	2
	Lagföringskvot (Åklagarmyndigheten)	Medelstark	4	2	2
	Medelgenomströmningstid dagar (ärenden redovisade till åklagare)	Medelstark	4	2	2
	Öppna ärenden äldre än 12 månader (totalt)	Medelstark	4	2	2
	Öppna ärenden (totalt)	Medelstark	4	2	2
Polismyndighetens serviceverksamhet/ Polismyndigheten ska vara tillgänglig för allmänheten.	Andel ansökningar som inkommit via e-tjänster (vapentillstånds-ansökningar, ansökningar gällande byggetablering och uteserveringar)	Svag	3	3	1
	Andel polisanmälningar via e-tjänst	Medelstark	6	3	2
	Befolkningens upplevelse av möjligheten att få kontakt med polisen (NTU)	Medelstark	6	3	2
	Befolkningens upplevelse av bemötande från polisen (NTU)	Medelstark	6	3	2
	Andel samtal till PKC som besvaras inom 5 minuter*	Medelstark	6	3	2
Polismyndighetens kompetensförsörjning/ Målet för området statliga arbetsgivar- frågor är en samordnad statlig arbets- givarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål.	Antal anställda*	Svag	2	2	1
	Antal antagna till polisutbildningen som är kvar efter 2 veckor*	Svag	1	1	1
	Personalomsättning*	Svag	2	2	1
	Sjukfrånvaro*	Svag	2	2	1
	Andel anställda med utländsk bakgrund*	Svag	1	1	1
	Andel kvinnor i ledande befattning*	Svag	1	1	1
	AAI (Attraktiv arbetsgivarindex)*	Medelstark	4	2	2
	Antal antagna till funktionsinriktade polisutbildningen*	Svag	2	2	1

* Nya resultatindikatorer för årsredovisningen 2022.

Bilaga 7

Förteckning över återrapporteringskrav och uppdrag i årsredovisning 2022, enligt regleringsbrevet för Polismyndigheten 2022

TABELL 7.1 Förteckning över återrapporteringskrav och uppdrag i årsredovisning 2022, enligt regleringsbrevet 2022

Namn på återrapporteringskrav	Beskrivning av återrapporteringskrav	Avsnitt/Sida
Brottsförebyggande arbete	<p>Polismyndigheten ska redovisa hur den brottsförebyggande verksamheten bedrivs kunskapsbaserat och svarar mot problembilden. Polismyndigheten ska redogöra för vilka åtgärder som vidtas för att säkerställa en långsiktig och tydlig polisiär närvaro i hela landet.</p> <p>Polismyndigheten ska redogöra för hur resurser har fördelats för att uppnå en stark lokal närvaro i hela landet, med fler poliser i yttre tjänst. En redovisning ska lämnas av</p> <ul style="list-style-type: none"> – antalet kommunpoliser per polisregion, – antalet områdespoliser per polisregion, och – antalet anställda totalt inom brottsförebyggande verksamhet och ingripande verksamhet. <p>Redovisningen ska möjliggöra jämförelser med tidigare år.</p> <p>Polismyndigheten ska redogöra för vilka åtgärder som vidtagits för att möjliggöra ett långsiktigt kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. En redovisning ska lämnas om</p> <ul style="list-style-type: none"> – hur enhetlig styrning av och metodutveckling för den brottsförebyggande verksamheten ska säkerställas, – hur genomförda brottsförebyggande insatser följs upp och utvärderas samt hur erfarenheter från dessa sprids inom Polismyndigheten och till andra aktörer, – hur samverkan med andra berörda aktörer, som exempelvis skola, socialtjänst, näringsliv och civilsamhälle har utvecklats, och – vad som görs för att säkerställa att dedikerade resurser, avsatta för brottsförebyggande arbete, inte tas i anspråk för annan verksamhet. Särskilt fokus ska i denna del riktas mot utsatta områden. <p>Polismyndigheten ska också särskilt redovisa det utvecklingsarbete som myndigheten bedriver gemensamt med Socialstyrelsen och Statens skolverk avseende informationsspridning och kunskaphöjande insatser i fråga om behovet av och möjligheter till informationsdelning mellan socialtjänsten, skolan och polisen.</p>	<p>Polisiär närvaro i landet, s. 20</p> <p>Samverkan med Socialstyrelsen och Statens skolverk, s. 27</p>
Brottsutredningsverksamheten	<p>Polismyndigheten ska redovisa vilket arbete som bedrivs för att öka effektiviteten och förstärka förmågan i brottsutredningsverksamheten i syfte att öka uppleringen av brott. Av redovisningen ska även framgå hur myndigheten arbetar för att säkerställa kapacitet och effektivitet i den forensiska processen.</p>	<p>Polismyndighetens arbete för att öka effektiviteten och förstärka förmågan i brottsutredningsverksamheten, s. 67</p>
Brott i parrelation, sexualbrott, brott mot barn och brott med hedersmotiv	<p>Polismyndigheten ska redovisa hur utredningsresultatet har utvecklats gällande brott i parrelation, våldtäkt mot vuxen, brott mot barn och köp av sexuella tjänster samt vilka eventuella regionala skillnader som finns i utredningsresultat över tid. Polismyndigheten ska vidare redovisa det utvecklingsarbete som bedrivs i organisationen i syfte att förbättra förmågan att utreda och förebygga dessa brott samt brott med hedersmotiv, inklusive könsstympning, äktenskapstvång och barnäktenskapsbrott. Polismyndigheten ska även redovisa hur myndigheten följer upp och säkerställer att aktuella metodstöd och riktlinjer för utredningsarbetet tillämpas.</p>	<p>Brott mot särskilt utsatta grupper, s. 61</p>
Återrapportering om internationell verksamhet och åtaganden	<p>Polismyndigheten ska redovisa</p> <ul style="list-style-type: none"> – vilka åtgärder som har vidtagits för fortsatt utveckling av det internationella arbetet samt analysera vilka synergier och effekter samordning av nationell och internationell verksamhet har lett till, – hur den freds- och säkerhetsfrämjande verksamheten och utvecklingsarbetet har bidragit till fred, säkerhet och utveckling inklusive brottsbekämpning, ansvarsutkrävande och brottsförebyggande, internationellt såväl som nationellt, och – de åtgärder som har vidtagits för att förbättra genomförandet av rättsakter och överenskommelser inom ramen för arbetet i Europeiska unionen, inklusive exempel på den genomförda EU-lagstiftningens effekter på myndighetens verksamhet. 	<p>Fortsatt utveckling av det internationella arbetet, s.100.</p>
Stärkt hantering av finansiell information	<p>Polismyndigheten ska redovisa vilka effekter de utökade möjligheterna att inhämta och hantera finansiell information har fått i myndighetens verksamhet, bland annat avseende förmågan att kartlägga och utreda mer komplexa brottsuppdrag, inklusive penningtvätt.</p>	<p>Stärkt hantering av finansiell information, s. 77</p>
Utvecklad teknisk förmåga	<p>Polismyndigheten ska redovisa hur det ekonomiska tillskottet för att utveckla myndighetens tekniska förmåga har använts i verksamheten och hur det bidrar till att utveckla den tekniska förmågan i den brottsbekämpande verksamheten. Av redovisningen ska framgå vilka insatser som har genomförts och hur medlen har fördelats under året. Särskild vikt ska läggas vid att redovisa hur kapaciteten har stärkts avseende förmåga att komma åt krypterad information, i verksamheten vid avdelningen Nationellt forensiskt centrum och för ökad kamerabevakning. Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsskyddsklassificerad information kan denna redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.</p>	<p>Utvecklad teknisk förmåga, s. 81</p>
Kartläggning av kriminella nätverk	<p>Polismyndigheten ska redovisa uppföljningen av den nationella modell för kartläggning av kriminella nätverk som myndigheten fick i uppdrag att ta fram i regleringsbrevet för 2018. Enligt uppdraget skulle modellen möjliggöra en nationell och regional kartläggning och kunna följas upp årligen. Vidare ska Polismyndigheten redovisa hur kartläggningen används och vilka åtgärder den har resulterat i. Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsskyddsklassificerad information kan denna redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.</p>	<p>Kartläggning av kriminella nätverk, s. 82</p>

Bilaga 7

Förteckning över återrapporteringskrav och uppdrag i årsredovisning 2022, enligt regleringsbrevet för Polismyndigheten 2022, forts.

TABELL 7.1 Förteckning över återrapporteringskrav och uppdrag i årsredovisning 2022, enligt regleringsbrevet 2022

Namn på återrapporteringskrav	Beskrivning av återrapporteringskrav	Avsnitt/Sida
Arbetet på vägtrafikområdet	Polismyndigheten ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för fortsatt utveckling och förbättring av arbetet för ökad regelefterlevnad i trafiken och för att förebygga och bekämpa annan brottslighet på väg. Myndigheten ska särskilt redovisa vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit för att stärka samverkan med andra aktörer gällande trafiksäkerhetsarbetet samt hur myndighetens arbete har bidragit till att skapa förutsättningar för en konkurrensneutral yrkestrafik med rättvisa villkor för förare och företag.	Polismyndighetens trafiksäkerhetsarbete, s. 29
Information till brottsutsatta	Polismyndigheten ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att förbättra informationen till brottsutsatta under ett ärendes gång och för att säkerställa efterlevnaden av myndighetens rutiner för den fortlöpande informationsförsörjningen till brottsutsatta. Redovisningen ska omfatta vilka åtgärder som har vidtagits för att tydliggöra ansvarsfördelningen inom myndigheten för informationsförsörjningen till brottsutsatta.	Information till brottsutsatta, s. 77
Registrering av uppgifter om brott	Polismyndigheten ska redovisa hur myndigheten arbetar och vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att registreringen av brottskoder, och på sikt juridisk information, inom Polismyndigheten görs på ett tillförlitligt och enhetligt sätt såväl över tid som i olika delar av polisorganisationen. Särskild vikt ska läggas vid att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att öka kvaliteten i registreringen av anmälda misshandelsbrott mot kvinnor. Av redovisningen ska också framgå hur Polismyndigheten samverkar med Brottsförebyggande rådet i frågor som rör registrering av uppgifter om brott.	Registrering av uppgifter om brott, s. 79
Hemliga tvångsmedel	Polismyndigheten ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla myndighetens hantering och tillämpning av regler som gäller vid hemliga tvångsmedel.	Hemliga tvångsmedel, s. 87
Handläggning av vapentillstånd	Polismyndigheten ska redovisa hur handläggningstiderna i vapentillståndsärenden har utvecklats och hur utvecklings- och effektiviseringsarbetet inom vapentillståndsprocessen fortskrider. Av redovisningen ska det framgå vilket resultat i form av kortare handläggningstider som kan förväntas på kort och lång sikt.	Handläggning av vapentillstånd, s. 97
Jämställdhetsintegrering	Polismyndigheten ska redovisa hur myndigheten har arbetat med jämställdhetsintegrering med utgångspunkt i den inrapporterade inriktningen för perioden 2022–2025 (Ju2021/04125).	Jämställdhetsintegrering, s. 119
Namn på uppdrag	Beskrivning av uppdrag	Avsnitt/Sida
Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031	Polismyndigheten har, tillsammans med 27 andra myndigheter, fått i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken. Resultatet av uppföljningen ska årligen lämnas till Regeringskansliet i respektive myndighets årsredovisning (S2021/06595).	Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031, s. 120
Namn på uppdrag	Beskrivning av uppdrag	Avsnitt/Sida
Återrapportering enligt regeringsbeslut om anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025 (Ju2020/04658)	Från och med 2022 ska myndigheten årligen även redovisa hur de medel som har tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts. Denna del ska redovisas i myndighetens årsredovisning.	Hur har de medel som tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar använts?, s. 87

